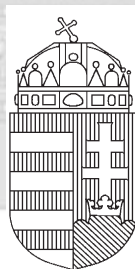

HÍRKÖZLÉSI ÉRTESEÍTŐ

A NEMZETI HÍRKÖZLÉSI HATÓSÁG HIVATALOS LAPJA

Szerkesztőség:
1015 Budapest, Ostrom u. 23–25.
Telefon: 457-7283
E-mail: hirkozlesi.ertesito@nhh.hu

Megjelenik
havonta

Ára: 567 Ft

TARTALOM

	oldal		oldal
II. FŐRÉS: Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa			
Határozatok			
DH-13919-2/2007. számú, a Magyar Telekom Nyrt. a bérelt vonali végződtetési szegmens nagykereskedelmi szolgáltatás ára és a digitális bérelt vonali kiskereskedelmi szolgáltatás listaára közötti árrés minimális mértékének meghatározása tárgyú, megismételt eljárásban hozott határozat	186	Határozat-tervezetek	
DH-7944-7/2007. számú, az Emitel Távközlési Zrt. országos szintű IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás díjának meghatározása retail minus módszer alkalmazásával tárgyú eljárásban hozott határozat	191	DH-16173-1/2007. számú, piacmeghatározás, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítása és kötelezettségek előírása (1-2. piac) tárgyú határozat-tervezet	267
DH-7828-11/2007. számú, a Hungarotel Távközlési Zrt. országos szintű IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás díjának meghatározása retail minus módszer alkalmazásával tárgyú eljárásban hozott határozat	198	Bírósági határozatok	
DH-8049-5/2007. számú, az Invitel Távközlési Szolgáltató Zrt. országos szintű IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás díjának meghatározása retail minus módszer alkalmazásával tárgyú eljárásban hozott határozat	208	2.Kf.27.503/2006/6. számú (DH-664-69/2005. sz. ügyben hozott) végzés, melyben a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozathozatalra utasította	309
DH-7910-9/2007. számú, a Monor Telefon Társaság Kft. országos szintű IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás díjának meghatározása retail minus módszer alkalmazásával tárgyú eljárásban hozott határozat	215	A Fővárosi Bíróság DH-409-5/2006. számú ügyben hozott végzése, mellyel a 7.K.31278/2006. számú pert megszüntette	311
DH-7829-10/2007. számú, a Magyar Telekom Távközlési Nyrt. országos szintű IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás díjának meghatározása retail minus módszer alkalmazásával tárgyú eljárásban hozott határozat	222	Összefoglaló a Nemzeti Hírközlési Hatóság 2007. április 5-én a „GSM/DCS (2G) frekvenciahasználati jogosultságok jövőjéről” tárgyban tartott nyilvános meghallgatásáról	312
DH-1992-14/2007. számú, piacmeghatározás, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítása és kötelezettségek előírása tárgyban hozott határozat (15. piac)	232	III. FŐRÉS: Nemzeti Hírközlési Hatóság Hivatala	
		Az elektronikus aláírással kapcsolatos szolgáltatási szakértők adatai	315
		Jogszabályfigyelés	315
		Tájékoztatás a piacfelügyeleti eljárásokban a Nemzeti Hírközlési Hatóság által hozott és a hatóság honlapján 2007. március hónapban közzétett érdemi határozatokról	316
		Tájékoztatás a távközlési szolgáltatások bejelentése nyilvántartásba való bejegyzésének tényéről	320
		Tájékoztatás a távközlési szolgáltatások bejelentése nyilvántartásból való törlésének tényéről	321
		V. FŐRÉS: Egyéb információk, tájékoztatók	
		A Nemzeti Hírközlési Hatóság elérhetősége	322
		A Nemzeti Hírközlési Hatóság Hivatala ügyfélszolgálatainak elérhetőségei és nyitvatartási rendje	322

II. FŐRÉS: Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa

Határozatok

DH-13919-2/2007. számú, a Magyar Telekom Nyrt. a bérelt vonali végződtetési szegmens nagykereskedelmi szolgáltatás ára és a digitális bérelt vonali kiskereskedelmi szolgáltatás listaára közötti árrés minimális mértékének meghatározása tárgyú, megismételt eljárásban hozott határozat

*A határozatban üzleti titokként megjelölt adatok a DH-13919-1/2007. sz. határozatban szerepelnek.

Ügyiratszám: DH-13919-2/2007.

Tárgy: a bérelt vonali végződtetési szegmens nagykereskedelmi szolgáltatás ára és a digitális bérelt vonali kiskereskedelmi szolgáltatás listaára közötti árrés minimális mértékének meghatározása

A Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa (a továbbiakban: *Tanács*) a Magyar Telekom Távközlési Nyilvánosan Működő Részvénytársaság (1013 Budapest, Krisztina krt. 55.; Cg. 01-10-041928; a továbbiakban: *Magyar Telekom Nyrt. vagy Kötelezett*) által nyújtott bérelt vonali végződtetési szegmens szolgáltatás nagykereskedelmi ára és az ezzel egyező digitális bérelt vonali kiskereskedelmi hozzáférési szolgáltatás listaára közötti árrés (a továbbiakban: *kiskereskedelmi árrés, vagy mínusz érték*) minimális mértékét sávszélességtől és díjelemektől függően az alábbiak szerint határozza meg:

	<i>a kiskereskedelmi árrés mértéke a listaárhoz viszonyítva</i>
Egyszeri díj 128 kbps-ig	<i>100%</i>
Egyszeri díj 128 kbps felett	<i>100%</i>
Havidíj 128 kbps-ig	<i>33%</i>
Havidíj 128 kbps felett	<i>32%</i>

A Magyar Telekom Nyrt. a bérelt vonali végződtetési szegmens nagykereskedelmi szolgáltatás díját úgy köteles kialakítani, hogy az adott digitális bérelt vonali kiskereskedelmi szolgáltatás listaárát csökkenteni köteles a Tanács által megállapított kiskereskedelmi árrés mértékével.

A Magyar Telekom Nyrt. a bérelt vonali végződtetési szegmens nagykereskedelmi szolgáltatás díjának meghatározásakor a Tanács által meghatározott kiskereskedelmi árrésnél magasabb árrést is alkalmazhat, ebben az esetben azonban az egyenlő elbánás elvének megfelelően valamennyi igénybevevő szolgáltatónak alacsonyabb áron kell nyújtania e szolgáltatást.

A Magyar Telekom Nyrt. a jelen határozatnak megfelelően megállapított díjat 2006. január 31. napjától köteles alkalmazni.

A jelen határozat ellen nincs helye fellebbezésnek. A jelen határozat felülvizsgálata annak kézbesítésétől számított 15 napon belül kérhető a Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsához három példányban benyújtott, a Fővárosi Bírósághoz címzett keresetlevélben. A keresetlevélben nyilatkozni kell arról is, hogy a felperes kéri-e tárgyalás tartását.

A keresetlevél benyújtásának a jelen határozat végrehajtására nincs halasztó hatálya.

Indokolás

A Tanács az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény (a továbbiakban: *Eht.*) 14. § (1) bekezdés c) pontja értelmében az Eht. 10. § f) pontjában foglalt hatáskörében eljárva lefolytatta az Eht. 52-57. § rendelkezései szerinti, a piacmeghatározásra, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató azonosítására és kötelezettségek előírására, hatályban tartására, valamint módosítására irányuló eljárást a „*Bérelt vonalak nagykereskedelmi végződtetési szegmense*” elnevezésű nagykereskedelmi piac tekintetében. A piacelemzési eljárás eredményei alapján a Tanács DH-664-174/2005. ügyszámon hozott határozatában (a továbbiakban: *JPE Határozat*) a Kötelezettet jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóként azonosította.

A JPE Határozat rendelkező részének V. számú mellékletében a Tanács az Eht. 108. § (1) bekezdés b) pontjában biztosított jogkörével élve a „*költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége*” kötelezettség keretében kötelezte a Magyar Telekom Nyrt-t, hogy a bérelt vonalak nagykereskedelmi végződtetési szegmense szolgáltatást a digitális bérelt vonali szolgáltatás kiskereskedelmi árából származtatott díjképzési módszer (a továbbiakban: *retail minus*) alkalmazásával kiszámított ellenérték fejében nyújtsa. A JPE Határozat rendelkező részének V. számú melléklete szerint a Kötelezett a bérelt vonali végződtetési szegmens nagykereskedelmi szolgáltatás díját úgy köteles kialakítani, hogy az adott digitális bérelt vonali szolgáltatás kiskereskedelmi listaárát csökkenteni köteles a Tanács által megállapított kiskereskedelmi árrés mértékével.

A Magyar Telekom Nyrt. által nyújtott hálózati szolgáltatás ellenértékének az általa alkalmazott előfizetői díjhoz viszonyított mértéke meghatározásának érdekében a Tanács arra kötelezte a Magyar Telekom Nyrt-t, hogy a JPE Határozat V. számú mellékletében meghatározott adatokat és számításokat (a továbbiakban: *adatszolgáltatás*) a JPE Határozat kézbesítését követő 30 napon belül a Tanács részére nyújtsa be.

A Kötelezett által – a Tanács hiánypótlási felhívásaira is figyelemmel – teljesített adatszolgáltatást követően a Tanács a Kötelezett által kínált digitális bérelt vonali szolgáltatás kiskereskedelmi listaára és a Kötelezett társszolgáltatói számára nyújtott bérelt vonalak nagykereskedelmi végződtetési szegmense szolgáltatás nagykereskedelmi díja közötti százalékos különbség, vagyis a kiskereskedelmi

árrés minimális mértékét DH-383-2/2006. ügyszámon hozott határozatával állapította meg.

A Kötelezett a Tanács fenti DH-383-2/2006. ügyszámon hozott határozatának bírósági felülvizsgálatát kezdeményezte a Fővárosi Bíróság előtt 2006. február 14. napján előterjesztett keresetlevél útján. A Fővárosi Bíróság 3.K.30972/2006/10. ügyszámon hozott ítéletében a Kötelezett keresetét alaposnak találta, melynek következtében a Tanács fenti ügyszámú határozatát annak indokolásának hiányosságaira és pontatlanságaira tekintettel hatályon kívül helyezte, és a Tanácsot új eljárás lefolytatására kötelezte. A megismételt eljárást követően hozott határozat tekintetében a Fővárosi Bíróság azzal az iránymutatással élt, mely szerint a határozat indokolásának rögzítenie kell a Kötelezett által a JPE Határozat szerint előterjesztett és a Tanács által elfogadott adatokat, azok esetleges el nem fogadásának, illetve a hiánypótlásra történő felhívások megindokolásával. Ugyancsak tartalmaznia kell az új határozatnak a Kötelezett által 2005. október. 14., 2005. november 28., illetve 2006. január 5. napján kelt beadványaiban előterjesztett felvetéseinek elfogadását, vagy azok esetleges elutasításának indokait. Kiemelte továbbá a Fővárosi Bíróság, hogy a megismételt eljárásban hozott határozatnak ellenőrizhető módon kell rögzítenie minden, a Magyar Telekom Nyrt-t terhelő kötelezettség meghatározásánál alkalmazott számítást és metodikát. Fentiekén túlmenően a Tanácsnak az új határozat meghozatala során a Kötelezett által a DH-383-2/2006. ügyszámon hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt lefolytatott peres eljárásban előadottakra is figyelemmel kell lennie.

Fentiekre tekintettel a Tanács a megismételt eljárás lefolytatását követően meghozta jelen határozatát, melynek rendelkező részében foglalt megállapításait a Tanács az alábbi részletes indokolással támasztja alá.

A Magyar Telekom Nyrt. a JPE Határozat V. számú mellékletében rögzített adatszolgáltatási kötelezettségének 2005. október 14-én DH-17980/2005. ügyiratszámra érkezett, nyomtatott és elektronikus formában benyújtott adatszolgáltatásával tett eleget.

A Kötelezett által benyújtott adatok és számítások részletes vizsgálatát követően a Tanács 2005. november 11-én, DH-17980-1/2005. ügyszámon iktatott hiánypótlási felhívást adott ki, melyben megjelölte a benyújtott dokumentáció pontosítandó részeit és a pótolandó hiányosságokat, valamint a Kötelezettet a tényállás tisztázása keretében az érdemi döntéshez szükséges adatok és információk közlésére hívta fel. A Tanács felhívta a Kötelezettet, hogy beadványát egyes homogén költségkategóriák esetében a JPE Határozat előírásainak megfelelően a bérelt vonalak fajlagos kiskereskedelmi és nagykereskedelmi költségei számításának és a számítható felhasznált adatoknak részletes bemutatásával egészítse ki, továbbá indokolja meg, illetve szüntesse meg beadványa és az annak alapjául szolgáló számviteli szétválasztás közötti meg nem magyarázott eltéréseket. A Tanács megállapította,

hogy a Kötelezett által bemutatott kedvezményszámítás helyessége az adatok közötti összefüggések bemutatásának hiánya miatt nem állapítható meg, abban a mellékelt leírás alapján meg nem magyarázott eltérések vannak, továbbá a kedvezményszámítás eredményét pontosan nem ismertetett tartalmú bevétel kategóriák befolyásolják. A Tanács felhívta a Kötelezettet a hiányosságok pótlására, továbbá arra, hogy a JPE Határozatnak való megfelelés ellenőrizhetősége érdekében elkülönítve mutassa ki a csomagban értékesített bérelt vonalak bevételeit és kedvezményük számítását.

A Kötelezett a felhívásnak a 2005. november 28. napján nyomtatott és elektronikus adathordozón egyaránt benyújtott irat megküldésével tett eleget (DH-17980-2/2005.). A hiánypótlási felhívásra adott válaszában megindokolta a bérelt vonalak költségeinek a számviteli szétválasztás és beadványa közötti eltéréseit, a költségeket a Tanács által kért részletettségben bemutatta. A Tanács által megjelölt homogén költségkategóriák esetében ismertette a költségszámítás elvét, azonban nem mutatta be a számítható felhasznált adatokat, arra hivatkozva, hogy ez technikailag nem megoldható. A kedvezményszámítás bemutatásánál kifogásolt hiányosságokat és pontatlanságokat megszüntette, a csomagban értékesített bérelt vonalak bevételeit és kedvezményeit elkülönítve bemutatta.

A Tanács a Magyar Telekom Nyrt. által a hiánypótlásra szolgáltatott adatokat áttekintette, s ennek alapján megállapította, hogy a benyújtott adatok pontosítása, valamint meghatározott adatok és információk Tanács részére történő benyújtása szükséges. Ezért a Tanács 2005. december 16-án, DH-17980-4/2005. számon újabb, második hiánypótlási felhívást bocsátott ki, melyben arra hívta fel a Kötelezettet, hogy a csomagban értékesítettként kimutatott bérelt vonalak körét pontosan határozza meg, továbbá, hogy indokolja meg a csomagban értékesített bérelt vonalak bevétel- és kedvezményadatai, illetve a Kötelezett által korábban szolgáltatott információk közötti látszólagos ellentmondásokat. A Tanács a Kötelezett által benyújtott adatok alapján megállapította, hogy a megrendelés fogadási, ajánlattételi és értékesítési költségeknek a bérelt vonalak összekötési és végződési szegmense közötti megosztása nincs összhangban a Kötelezett által e költségek tényleges felmerüléséről korábban szolgáltatott információkkal, ezért felhívta a Kötelezettet a költségek felosztásának pontosítására.

A Kötelezett a felhívásnak a 2006. január 5. napján nyomtatott és elektronikus adathordozón előterjesztett irat megküldésével tett eleget (DH-17980-5/2005.), melyben ismertette a csomagban értékesített bérelt vonalak bevétel- és kedvezményadataival kapcsolatban felmerülő látszólagos ellentmondások okát, és javította a Tanács által kifogásolt költségfelosztási arányokat.

A Tanács a Kötelezett hiánypótlási beadványát megvizsgálta, és megállapította, hogy a Kötelezett által szolgáltatott adatok és információk a kiskereskedelmi árrés mértékét megállapító döntéshez megfelelő alapot biztosítanak.

A Tanács Eht. 10. g) pontjában biztosított hatáskörében eljárva, az Eht. 108. § (1) bekezdés b) pontjában biztosított hatáskörével élve a Kötelezett által benyújtott adatok értékelése és a Kötelezett által alkalmazandó kiskereskedelmi ár-rés minimális mértékének rendelkező rész szerinti mértékben történő megállapítása során az alábbiak szerint járt el:

A kiskereskedelmi árrés (mínusz érték) meghatározására az átlagos kiskereskedelmi kedvezmény és a Tanács által meghatározott százalékos árrés alapján az alábbiak szerint került sor:

A JPE Határozat V. számú melléklete IV. pontja szerint *“A nagykereskedelmi árat a kötelezett szolgáltató a kiskereskedelmi listaár, a kiskereskedelmi (végfelhasználók számára nyújtott) digitális bérelt vonali szolgáltatások nyújtása során alkalmazott átlagos százalékos kedvezmény, és egy a Tanács által meghatározott százalékos árrés (Z) figyelembe vételével köteles meghatározni. A kiskereskedelmi listaár és a nagykereskedelmi ár százalékos különbsége a mínusz érték.”*

A JPE Határozat V. számú melléklete IV. pontjának megfelelően a mínusz érték (M), amely definíció szerint megegyezik a JPE Határozat V. számú mellékletében meghatározott, a Kötelezett által a nagykereskedelmi szolgáltatás árának meghatározásakor alkalmazandó kiskereskedelmi árrés fogalmával, százalékban kifejezve a következő:

$$M = (D_i + Z - D_i * Z),$$

ahol:

D_i : Adott (i) sáv szélességű kiskereskedelmi bérelt vonalak díjának átlagos kedvezménye,

Z: Az átlagos értékesítési árakhoz képest meghatározott árrés mértéke.

D_i és következésképpen a mínusz érték is díjelemenként, azaz az egyszeri és havi díjakra nézve külön határozandó meg.

Az átlagos kiskereskedelmi kedvezmény (D_i) meghatározása:

A Kötelezett 2005. november 28. napján kelt beadványában a JPE Határozat V. számú melléklete I. pontjában előírt összefüggéseknek megfelelően kiszámította a kiskereskedelmi bérelt vonali hozzáférések és összeköttetések összevont százalékos kedvezményének értékeit, külön-külön sáv szélességenként és díjelemenként (egyszeri, illetve havi díjak vonatkozásában).

A számított kiskereskedelmi kedvezmények (D_i) a következők:

Egyszeri díjak 128 kbps-ig	*
Egyszeri díjak 128 kbps fölött	*
Havi díjak 128 kbps-ig	*
Havi díjak 128 kbps fölött	*

*Üzleti titok

A Tanács megállapította, hogy a számítási módszer, valamint a számítható felhasznált adatok tartalma a Kötelezett által teljesített hiánypótlásokat követően megfelel a JPE Határozat V. számú mellékletének 1. pontjában foglalt előírásoknak, így a kiskereskedelmi kedvezményszámítás eredményét elfogadta.

A kedvezmények meghatározásával kapcsolatban megemlítenő, hogy a JPE Határozat V. számú melléklete I. pontja szerint *„A kiskereskedelmi értékesítés átlagos kedvezményét a kötelezett szolgáltató [...] az alábbi sáv szélesség kategóriák szerint köteles megadni:*

- $64 \text{ kbps} \leq s \leq 128 \text{ kbps}$;
- $128 \text{ kbps} \leq s < 512 \text{ kbps}$;
- $512 \text{ kbps} \leq s < 2 \text{ Mbps}$.”

A Kötelezett 2005. október 14. napján kelt beadványában a fentiek vonatkozásában a következőképpen nyilatkozott:

Üzleti titok.

A Tanács a Kötelezett által adott indokolást megalapozottnak találta, így a JPE Határozatban előírt három sáv szélesség intervallum helyett a Magyar Telekom Nyrt. beadványaiban szereplő két sáv szélesség intervallumot elfogadta a kedvezményszámítás és az ármegállapítás alapjául. (Megjegyzendő, hogy a második sáv szélesség intervallum helyesen $128 \text{ kbps} < s < 2 \text{ Mbps}$, ahogy az a Kötelezett által beadott számításokban is szerepel.)

Az árrés (Z) meghatározása:

A JPE Határozat V. számú mellékletének IV. pontja szerint: *“A Z érték számítását a kötelezett szolgáltató adatai alapján képletekkel kifejezve a Tanács az alábbiak szerint végzi el:*

$$Z = \frac{(K_k / V_k - K_n / V_n)}{B_k / V_k}$$

Ahol:

Z: árrés

K_k : kiskereskedelmi értékesítési költségek

V_k : kiskereskedelmi értékesítéshez tartozó hozzáférések száma

K_n / V_n : fajlagos (egy hozzáférési szakaszra jutó) nagykereskedelmi költségek

K_n : nagykereskedelmi értékesítési költségek

V_n : nagykereskedelmi értékesítéshez tartozó hozzáférések száma

K_n / V_n : fajlagos (egy hozzáférési szakaszra jutó) nagykereskedelmi költségek

B_k : a hozzáférési szakaszok kiskereskedelmi értékesítésből származó számított árbevétele¹, amelyet a

¹ A fenti képlet alkalmazását alapvetően az indokolja, hogy a ténylegesen kiszámított árbevétel a kötelezett szolgáltató számlázási rendszeréből ugyan kinyerhető, ez azonban a szolgáltató tájékoztatása szerint nem mutat valós képet ezen szolgáltatások értékesítési bevételeiről, mivel az értékesítés során csak az adott bérelt vonali szolgáltatás árában állapodnak meg a szerződő felek, a számlázási rendszerben a tényleges bevétel hozzárendelése az egyes szolgáltatás elemekhez legtöbbször nem teljesen értékarányosan történik

$$B_k = D_1 * \sum_{y=1}^{m_1} HLP_{1y} \cdot HV_{1y} + D_2 * \sum_{y=1}^{m_2} HLP_{2y} \cdot HV_{2y} + D_3 * \sum_{y=1}^{m_3} HLP_{3y} \cdot HV_{3y}$$

képlet alapján kell meghatározni."

A Tanács az árrés mértékét a fenti összefüggéseknek megfelelően, a Kötelezett által szolgáltatott adatok alapján a következőképpen határozta meg:

A Tanács megállapította, hogy a fajlagos (egy hozzáférési szakaszra jutó) kiskereskedelmi költség (K_k/V_k) a Kötelezett 2006. január 5. napján kelt beadványa szerint üzleti titok Ft. A fajlagos nagykereskedelmi költség (K_n/V_n) összege üzleti titok Ft.

A Tanács megállapította, hogy a Kötelezett által benyújtott fajlagos kiskereskedelmi és nagykereskedelmi költségek számítása a Kötelezett által teljesített hiánypótlásokat követően megfelel a JPE Határozat V. számú mellékletének III. pontjában foglalt előírásoknak, így azok eredményét elfogadta.

A fajlagos kiskereskedelmi bevételt (B_k) a Tanács a Kötelezett által beadott adatok és a JPE Határozat V. számú mellékletének IV. pontjából fent idézett összefüggések alapján az alábbiak szerint határozta meg:

2005. november 28. napján kelt, hiánypótlási felhívásra adott válaszában 8. pontjában ismertette, mely szerint bemutatta a fajlagos költségszámításból, illetve fajlagos bevételszámításból kihagyandó kiskereskedelmi hozzáférés volumenének tartalmát. A Kötelezett válasza alapján a Tanács megállapította, hogy ezeket a volumenadatokat valóban nem indokolt figyelembe venni a fajlagos költség- és bevételszámításnál. A Tanács a fentiek alapján megállapította, hogy a kiskereskedelmi fajlagos költségszámításnál és fajlagos bevételszámításnál figyelembe veendő kiskereskedelmi hozzáférések száma üzleti titok db.

Az árrés értéke a fenti adatok alapján a következő:

$$Z = (\text{üzleti titok}) / (\text{üzleti titok}) = \text{üzleti titok}$$

A mínusz érték százalékos formában – a fentebb már idézett módon – a következő képlet alapján határozható meg:

$$M = (D_i + Z - D_i * Z)$$

A D_i (kedvezmény) és Z (árrés) előzőekben meghatározott értékei alapján a Tanács a mínusz értéket (M) sávsvé-

	Listaáron számított árbevétel (Ft) (HLP _i)*	Kedvezmény (D _i)*	Számított kedvezményes árbevétel (Ft) (HLP _i *D _i)*
Egyszeri díj 128 kbps-ig			
Egyszeri díj 128 kbps fölött			
Havi díj 128 kbps-ig			
Havi díj 128 kbps fölött			
Számított árbevétel összesen (B _k)			

*Az oszlop adatai üzleti titkot tartalmaznak.

Ahol:

- a "Listaáron számított árbevétel" a hozzáférési szakaszok listaáron számított kiskereskedelmi árbevétele, a Kötelezett 2006. január 5. napján kelt beadványa szerint;

- a "Kedvezmény" a hozzáférési és összekötetési szakaszok összevont kiskereskedelmi kedvezménye, a Kötelezett 2006. január 5. napján kelt beadványa szerint.

Fentiekkel összefüggésben rögzítendő, hogy az árrés számításához felhasznált kiskereskedelmi bevétel tartalmazza az egyszeri díj és havi díj bevételeket is, összhangban azzal, hogy a fajlagos költségek számításához felhasznált költség is tartalmazza mind az egyszeri díjas, mind a havi díjas szolgáltatások költségeit.

A kiskereskedelmi értékesítéshez tartozó hozzáférések számának (V_k) meghatározása a következőképpen történt:

A 2 Mbps alatti bérelt vonali hozzáférések száma a Kötelezett 2006. január 5. napján kelt beadványa szerint üzleti titok db, mely darabszámból üzleti titok db figyelmen kívül hagyandó. A figyelmen kívül hagyás indokát a Kötelezett

lességenként és díjelemenként a következők szerint határozta meg:

	Mínusz érték %*
Egyszeri díj 128 kbps-ig	
Egyszeri díj 128 kbps felett	
Havidíj 128 kbps-ig	
Havidíj 128 kbps felett	

* Az oszlop adatai üzleti titkot tartalmaznak.

A társzolgáltatókkal kötött szerződésekben korábban alkalmazott kedvezmények figyelembe vétele

A JPE Határozat V. számú mellékletének IV. pontja szerint "Amennyiben a költségek figyelembevételével számított árrés eredményeképpen számított mínusz érték (M) nem érne el a kötelezett szolgáltató által a társzolgáltatókkal kötött szerződésekben korábban alkalmazott maximális kedvezmény mértékét, akkor a Tanács a nagykeres-

kedelmi ár meghatározása során alkalmazandó mínusz értéket a társzolgáltatókkal kötött szerződésekben korábban alkalmazott maximális kedvezmény mértékével megegyezően állapítja meg.”

A JPE Határozat V. számú melléklete II. pontjának rendelkezései alapján a Kötelezett benyújtotta a társzolgáltatók számára nyújtott bérelt vonali szolgáltatások esetén alkalmazott átlagos kedvezmény mértékét a JPE Határozat által előírt társzolgáltatókra vonatkozóan. A Tanács megállapította, hogy a társzolgáltatónkénti átlagos kedvezmények számítása megfelel a JPE Határozat V. számú melléklete II. pontjában foglalt előírásoknak.

A benyújtott adatok alapján megállapítható, hogy – a kedvezmény számítására vonatkozó, a JPE Határozat V. számú mellékletének I. pontjában meghatározott összefüggéseknek megfelelően a kedvezmények maximális értékei a következők:

	A társzolgáltatókkal kötött szerződésekben korábban alkalmazott maximális kedvezmény mértéke*
Egyszeri díj 128 kbps-ig	
Egyszeri díj 128 kbps felett	
Havidíj 128 kbps-ig	
Havidíj 128 kbps felett	

* Az oszlop adatai üzleti titkot tartalmaznak.

Az alkalmazandó kiskereskedelmi árrés meghatározása

A JPE Határozat V. számú mellékletének IV. pontjában foglalt rendelkezéseknek megfelelően a Tanács megállapította, hogy az átlagos kiskereskedelmi kedvezmény és az árrés alapján számított százalékos mínusz értéket a Kötelezett által a társzolgáltatókkal kötött szerződésekben korábban alkalmazott maximális kedvezmények mértéke meghaladja, ezért a nagykereskedelmi ár meghatározása során alkalmazandó kiskereskedelmi árrés értékét (azaz a mínusz értéket) a társzolgáltatókkal kötött szerződésekben korábban alkalmazott maximális kedvezmények mértékével megegyezően, a rendelkező részben foglaltak szerint állapította meg.

Ennek megfelelően a Tanács a kiskereskedelmi árrés mértékét, amelynek mértékével a Kötelezett az általa alkalmazott nagykereskedelmi díjak meghatározásakor a kiskereskedelmi szolgáltatások listaárát csökkenteni köteles – a jelen határozat rendelkező részében már ismertetett módon, az alábbiak szerint határozza meg:

	a kiskereskedelmi árrés mértéke a listaárhoz viszonyítva
Egyszeri díj 128 kbps-ig	100%
Egyszeri díj 128 kbps felett	100%
Havidíj 128 kbps-ig	33%
Havidíj 128 kbps felett	32%

Tekintettel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: *Ket.*) 171. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezésre, mely szerint a *Ket.* rendelkezéseit az annak hatálybalépése után indult ügyekben és a megismételt eljárásban kell alkalmazni, a Tanács a *Ket.* és az Eht. vonatkozó eljárási szabályainak teljes körű figyelembe vételével járt el a jelen határozat meghozatalára irányuló eljárása, valamint a jelen határozat meghozatala során.

Fentiekre tekintettel a Tanács a *Ket.* 29. § (4) bekezdésének b) pontjában foglaltakra tekintettel megismételt eljárásában mellőzte az ügyfél eljárás megindításáról történő értesítést, hiszen a tényállás tisztázása a korábbi DH-383-2/2006. ügyszámmon hozott határozat esetében teljes körű volt, mindössze annak részletesebb kifejtésére kellett a Tanácsnak megismételt eljárását követően hozott jelen határozatában nagyobb hangsúlyt fektetnie.

Tekintettel arra a tényre, mely szerint a Kötelezettet a Fővárosi Bíróság által hatályon kívül helyezett DH-383-2/2006. ügyszámú határozat szerint megállapított díj alkalmazásának kötelezettsége a határozat közzétételétől (2006. január 30.) terhelte, a Kötelezett a jelen határozat rendelkező részében meghatározott díjat 2006. január 31. napjától köteles alkalmazni.

A Tanács az Eht. 45. § (5) bekezdésében foglaltak alapján a jelen határozatot hivatalos lapjában és internetes oldalán is közzé teszi.

A jelen határozat elleni jogorvoslati jogosultság az Eht. 46. § (1) bekezdésén és az Eht. 47. § (1) bekezdésén alapul.

A Tanács döntését az Eht. 39. § (1) bekezdése alapján teljes ülés keretében hozta meg.

Budapest, 2007. március 20.

Bánhidi Ferenc s. k.,
tanácsstag

Debreczeni Sándor s. k.,
tanácsstag

Dr. Nyevrikel Emília s. k.,
tanácsstag

Pataki Dániel s. k.,
tanácsstag
elnök

dr. Rácz Zsolt s. k.,
tanácsstag

dr. Rozgonyi Krisztina sk.
tanácsstag
alelnök

A határozatot kapják:

1./ Magyar Telekom Nyrt.

(1013 Budapest, Krisztina krt. 55.)

2./ Irattár

**DH-7944-7/2007. számú, az Emitel Távközlési Zrt.
országos szintű IP bitfolyam hozzáférési
nagykereskedelmi szolgáltatás díjának
meghatározása retail minus módszer alkalmazásával
tárgyú eljárásban hozott határozat**

* A határozatban üzleti titkókként megjelölt adatok a DH-7944-6/2007. sz. határozatban szerepelnek.

Ügyiratszám: DH-7944-7/2007.

Tárgy: Az országos szintű IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás díjának meghatározása retail minus módszer alkalmazásával

Havi díjak

A Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa (a továbbiakban: *Tanács*) az *Emitel Távközlési Zártkörűen Működő Részvénytársaság* (6722 Szeged, Tisza Lajos Krt. 41. cg.: 06-10-000154) (a továbbiakban: *Emitel vagy Kötelezett*) által alkalmazható, az országos szintű IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás legmagasabb árát, valamint a kiskereskedelmi szélessávú DSL szolgáltatás nyújtása során a különböző szélessávú hozzáférés típusok tekintetében alkalmazott átlagos kiskereskedelmi ár és a társszolgáltatók számára nyújtott IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatás nagykereskedelmi ára közötti különbség (árrés) mértékét az alábbiak szerint állapítja meg:

<i>Előfizető</i>	<i>Sávszél. (kbps)</i>	<i>Forgalmi korlát</i>	<i>Elkötelezettség</i>	<i>Árrés*</i>	<i>Megállapított nagykereskedelmi ár nettó Ft</i>
Egyéni	512	nincs	nincs		9 275
Egyéni	512	nincs	1 éves		2 046
Egyéni	512	nincs	2 éves		4 866
Egyéni	512	nincs	3 éves		5 121
Egyéni	1 024	1,29 GB	nincs		4 692
Egyéni	1 024	1,29 GB	1 éves		3 066
Egyéni	1 024	1,29 GB	2 éves		3 995
Egyéni	1 024	1,29 GB	3 éves		4 228
Egyéni	1 024	nincs	nincs		11 336
Egyéni	1 024	nincs	1 éves		4 521
Egyéni	1 024	nincs	2 éves		6 347
Egyéni	1 024	nincs	3 éves		5 947
Egyéni	2 048	nincs	nincs		13 444
Egyéni	2 048	nincs	1 éves		7 552
Egyéni	2 048	nincs	2 éves		7 226
Egyéni	2 048	nincs	3 éves		5 885
Egyéni	3 008	nincs	nincs		15 659
Egyéni	3 008	nincs	1 éves		10 604
Egyéni	3 008	nincs	2 éves		10 756
Egyéni	3 008	nincs	3 éves		5 886
Üzleti	512	1,02 GB	nincs		5 827
Üzleti	512	1,02 GB	1 éves		3 816
Üzleti	512	1,02 GB	2 éves		3 860
Üzleti	512	1,02 GB	3 éves		4 177
Üzleti	512	nincs	1 éves		7 534
Üzleti	1 024	nincs	nincs		15 336
Üzleti	1 024	nincs	1 éves		11 018
Üzleti	1 024	nincs	2 éves		10 476
Üzleti	1 024	nincs	3 éves		11 164
Üzleti	2 048	0,84 GB	1 éves		6 200

Üzleti	2 048	nincs	nincs		18 212
Üzleti	2 048	nincs	1 éves		11 911
Üzleti	2 048	nincs	2 éves		11 613
Üzleti	2 048	nincs	3 éves		12 864
Üzleti	3 008	nincs	nincs		22 615
Üzleti	3 008	nincs	1 éves		14 622
Üzleti	3 008	nincs	2 éves		15 548
Üzleti	3 008	nincs	3 éves		16 815

* Az oszlop adatai üzleti titkot tartalmaznak

Az árrés a szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatás országos IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatáson felüli fajlagos költségének és a nagykereskedelmi értékesítés fajlagos költségének a különbsége.

A megállapított nagykereskedelmi ár alapértelmezésben a Kötelezett által a jogosult szolgáltatók felé érvényesíthető havi díj legmagasabb mértéke.

A forgalomfüggő szolgáltatások esetén a nagykereskedelmi szolgáltatás megállapított ára alapértelmezésben annyi forgalmat foglal magában, mint amennyit az ármegállapítás alapjául szolgáló kiskereskedelmi hozzáférések. Ezt az értéket a fenti táblázat "Forgalmi korlát (GB)" oszlopában szereplő érték mutatja. A forgalomfüggetlen hozzáféréseknél a "nincs" jelzés szerepel. A többletforgalom után számított nagykereskedelmi díj pedig nem haladhatja meg az ármegállapítás alapjául

szolgáló kiskereskedelmi szolgáltatásban alkalmazott (nettó) többletforgalmi díjat.

A kötelezett szolgáltató ezen típusú nagykereskedelmi szolgáltatás-nyújtási kötelezettségnek úgy is megfelelhethet, hogy a nagykereskedelmi szolgáltatás maga 0 GB forgalmat foglal magában, és a nagykereskedelmi díj egy forgalmi díjelemet is tartalmaz. Ebben az esetben a nagykereskedelmi forgalmi díjat a kötelezett szolgáltató úgy köteles meghatározni, hogy az ne haladja meg az ármegállapítás alapjául szolgáló kiskereskedelmi szolgáltatásban alkalmazott (nettó) többletforgalmi díjat, és a kiskereskedelmi forgalomkorlátos csomagban foglalt forgalommal együtt számított havi nagykereskedelmi szolgáltatási ár a jogosult szolgáltatóra nézve ne legyen kedvezőtlenebb, mint a retail minus alapon számított, kiskereskedelmi szolgáltatással megegyező forgalmat tartalmazó, fenti táblázatban meghatározott díj.

Egyszeri díjak

<i>Előfizető</i>	<i>Sávszél. (kbps)</i>	<i>Forgalmi korlát</i>	<i>Elkötelezettség</i>	<i>Megállapított nagykereskedelmi ár nettó Ft</i>
Egyéni	512	nincs	nincs	30 000
Egyéni	512	nincs	1 éves	0
Egyéni	512	nincs	2 éves	0
Egyéni	512	nincs	3 éves	0
Egyéni	1024	1,29 GB	nincs	30 000
Egyéni	1024	1,29 GB	1 éves	62
Egyéni	1024	1,29 GB	2 éves	151
Egyéni	1024	1,29 GB	3 éves	0
Egyéni	1024	nincs	nincs	30 000
Egyéni	1024	nincs	1 éves	490
Egyéni	1024	nincs	2 éves	1 402
Egyéni	1024	nincs	3 éves	0
Egyéni	2048	nincs	nincs	30 000
Egyéni	2048	nincs	1 éves	1 500
Egyéni	2048	nincs	2 éves	641
Egyéni	2048	nincs	3 éves	0

Egyéni	3008	nincs	nincs	30 000
Egyéni	3008	nincs	1 éves	0
Egyéni	3008	nincs	2 éves	0
Egyéni	3008	nincs	3 éves	0
Üzleti	512	1,02 GB	nincs	30 000
Üzleti	512	1,02 GB	1 éves	0
Üzleti	512	1,02 GB	2 éves	0
Üzleti	512	1,02 GB	3 éves	0
Üzleti	512	nincs	1 éves	0
Üzleti	1024	nincs	nincs	30 000
Üzleti	1024	nincs	1 éves	1 471
Üzleti	1024	nincs	2 éves	385
Üzleti	1024	nincs	3 éves	0
Üzleti	2048	0,84 GB	1 éves	0
Üzleti	2048	nincs	nincs	30 000
Üzleti	2048	nincs	1 éves	588
Üzleti	2048	nincs	2 éves	0
Üzleti	2048	nincs	3 éves	0
Üzleti	3008	nincs	nincs	30 000
Üzleti	3008	nincs	1 éves	4 000
Üzleti	3008	nincs	2 éves	1 000
Üzleti	3008	nincs	3 éves	0

A megállapított – a táblázatban szereplő - nagykereskedelmi ár a jogosult szolgáltatók felé érvényesíthető egy-szeri díj legmagasabb mértéke.

Az Emitel az országos szintű bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás díjának meghatározásakor a Tanács által meghatározott értéknél alacsonyabbat is alkalmazhat, ebben az esetben azonban az egyenlő elbánás elvének megfelelően valamennyi igénybevevő szolgáltatónak az alacsonyabb áron kell nyújtania e szolgáltatást.

A kötelezett szolgáltató az egyenlő elbánás elvét betartva, indokolt esetben a jogosult szolgáltató partnerekkel szemben a havi díjakat illetően alkalmazhat sávós (a jogosult társszolgáltató partner által igénybe vett nagykereskedelmi végpontok számának függvényében kialakított) díjkezdvezményeket. Ezek a díjkezdvezmények egyik esetben sem lehetnek olyanok, hogy a legkedvezőbb nagykereskedelmi ár csak egy-, illetve kevés számú jogosult szolgáltató számára legyen elérhető.

A nagykereskedelmi kiszolgálás fajlagos, tehát egy nagykereskedelmi DSL végpontra jutó költségei a kötelezett szolgáltatónál függhetnek a jogosult szolgáltató által igénybe vett nagykereskedelmi szolgáltatás volumenétől. A kötelezett szolgáltató által alkalmazott sávós díjak közötti díjkülönbség minden esetben legfeljebb a nagykereskedelmi kiszolgálás fajlagos költségeiben az egyes jog-

sult szolgáltatók vonatkozásában fennálló (volumentől függő) különbséget tükrözhetik.

Az alkalmazott sávós kedvezmények mértékét a kötelezett szolgáltató a nagykereskedelmi szolgáltatás nyilvánosságra hozatalakor köteles közzé tenni.

A Nemzeti Hírközlési Hatóság a Kötelezett szolgáltató által alkalmazott sávós kedvezmények alapján kialakított árrendszer fenti szempontoknak való megfeleléseit piacfelügyeleti eljárás keretében ellenőrzi.

Az Emitel a jelen határozatnak megfelelően megállapított díjat az új szerződésekre jelen határozat kézbesítésétől köteles alkalmazni. A korábban megkötött hűségnyilatkozatos (azaz rögzített idejű elkötelezettséget és ezzel valamilyen kedvezményt tartalmazó) szerződéseket ezen ármegállapító határozat a hűségnyilatkozat hatálya alatt nem érinti, a hűségnyilatkozat lejártá után, a szerződés meghosszabbításakor - érteve ezalatt az elkötelezettségi időszak és a vele járó kedvezmény végét követően a szerződés egyszerű továbbélését is – viszont igen.

Amennyiben a kötelezett szolgáltató a nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásán belül, az eladás ösztönzése érdekében (például a saját kiskereskedelmi szolgáltatási akcióival párhuzamosan) értékesítési akciókat hirdet, úgy a jelen határozatban foglalt, az egyes nagykereskedelmi szolgáltatástípusokhoz tartozó maximum áraknak (kiegészítve az esetleg alkalmazandó sávós kedvezményekkel)

minden egyes jogosult szolgáltató esetén a következő ármegállapító határozatig tartó időszakra vonatkozóan számított nagykereskedelmi átlagárakra vonatkozóan kell érvényesülniük.

A nagykereskedelmi végpontok számának függvényében kialakított sávós díjkezdvezmények rendszerét, azok összes feltételét nyilvánosságra kell hozni a nagykereskedelmi akciók esetén is

Az átlagár számítás módszertana ebben az esetben is megegyezik a Kötelezett számára a DH-664-180/2005. számú határozat (JPE határozat) V. számú melléklete 2. részének I. pontjában meghatározott átlagár számítási módszertannal.

A Kötelezett szolgáltató a hozzáférési kötelezettség kapcsán, de kizárólag az adott nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásával kapcsolatban felmerült szükséges szolgáltatás elemek költségeit jogosult az igénybe vevő szolgáltatókkal megtéríttetni.

A kötelezett szolgáltatók ugyanakkor kizárólag csak az adott nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásával kapcsolatban felmerült szükséges szolgáltatás elemek költségeit térítheti meg. Amennyiben az adott szolgáltatás elemre – illetve, azzal ekvivalens szolgáltatásra – a kötelezett szolgáltatónak saját kiskereskedelmi szolgáltatásához is szüksége van, akkor annak a jogosult szolgáltatókkal történő megtérítése nem indokolt. Nem számítható fel külön díj azon szolgáltatás elemek költségei után sem, amelyek az ármegállapító határozat meghozatala során a releváns nagykereskedelmi költségek között már figyelembe vételre kerültek.

A nagykereskedelmi szolgáltatás feltételeinek nyilvánosságra hozatala során minden, a jogosult szolgáltatókkal szemben a szolgáltatás igénybe vétele kapcsán érvényesíteni szándékozott díjemet árát a kötelezett szolgáltatónak nyilvánosságra kell hoznia.

Amennyiben a Kötelezett jelen határozat kihirdetését követően sávzélesség migrációt hajt végre, úgy az új sávzélességekre is vonatkozik a kapcsolódó eredeti sávzélességekre meghatározott maximális nagykereskedelmi ár.

A határozat ellen nincs helye fellebbezésnek. A határozat felülvizsgálata a határozat kézbesítésétől számított 15 napon belül kérhető a Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsához három példányban benyújtott, a Fővárosi Bíróságnak címzett keresetlevélben. A keresetlevélben nyilatkozni kell arról is, hogy a felperes kéri-e tárgyalás tartását.

A keresetlevél benyújtásának a határozat végrehajtására nincs halasztó hatálya.

Indokolás

A Tanács az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény (a továbbiakban: *Eht.*) 14. § (1) c., pontja alapján a 10.§ f., pontjában meghatározott hatáskörében, az *Eht.* 52.-55. §-ai szerinti eljárásában a 12. számú, „*nagykereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatás*” elnevezésű piacon a DH-664-180/2005. számú határozatában (a továbbiakban: *Határozat, piacelemzési határozat, JPE határozat*) az Emitelt jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóként azonosította.

A Határozat rendelkező részének V. számú mellékletében a Tanács az *Eht.* 108. § (1) bekezdés b., pontjában biztosított jogkörével élve, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatókra a nagykereskedelmi piacon kiszabható kötelezettségek, a költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége kötelezettség keretében kötelezte az Emitelt, hogy az országos szintű IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatást a Határozat szerinti kiskereskedelmi árból származtatott díjképzési módszer (a továbbiakban: *retail minus*) alkalmazásával kialakított díj ellenében nyújtsa.

A Határozat V. melléklet 2. V. pontjában írt rendelkezés alapján a szolgáltató köteles számításait a rendszeres felülvizsgálat érdekében 2006. július 1. és 2006. december 31. közötti időszak adataira vonatkozóan elvégezni és ennek eredményét, az ezzel kapcsolatos számításait, a számítás alapjául szolgáló adatokat 2007. február 1-jéig a Tanács számára benyújtani.

A Kötelezett ezen kötelezettségnek a 2007. február 2-án érkezett, nyomtatott és elektronikus formában benyújtott adatszolgáltatásával tett eleget (DH-7944-1/2007.), majd pontosította beadványát. (DH-7944-3,-4/2007.)

A Tanács a Kötelezett által szolgáltatott adatokat és számításokat áttekintette és az Eht. 14. § (1) c., pontja alapján a 10. § g., pontjában biztosított hatáskörében eljárva, az Emitel által alkalmazandó országos szintű IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás díját a rendelkező rész szerinti mértékben állapította meg, az alábbi indokok alapján:

A Tanács Határozatának V. számú mellékletében meghatározta, hogy az Emitel által benyújtott adatok, valamint a Határozat V. mellékletében foglalt egyéb szempontok alapján fogja megállapítani a Kötelezett által nyújtott nagykereskedelmi szolgáltatás maximális ellenértékét a Kötelezett, illetve az általa irányított kiskereskedelmi szolgáltató tényleges átlagos kiskereskedelmi értékesítési ára és egy a Tanács által meghatározott mérték (árrés) különbségeként.

Rögzítette továbbá, hogy az Emitel az országos szintű bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás díjának meghatározásakor a Tanács által meghatározott értéknél alacsonyabbat is alkalmazhat, ebben az esetben azonban az egyenlő elbánás elvének megfelelően valamennyi igénybevevő szolgáltatónak az alacsonyabb áron kell nyújtania e szolgáltatást.

A Kötelezett által nyújtott nagykereskedelmi szolgáltatás rendelkező részben meghatározott maximális ellenértékét a Tanács a Határozat V. számú mellékletében foglaltak szerint a kötelezett szolgáltató tényleges átlagos kiskereskedelmi értékesítési ára (Ci) és egy a Tanács által meghatározott mérték (minus: Zi) különbségeként állapította meg. A *retail minus* ármeghatározás képlete, azaz a nagykereskedelmi ár képlete tehát a következő: $N_i = C_i - Z_i$ volt.

A Tanács az árrés (Zi) meghatározásakor alapvetően a kötelezett szolgáltató releváns kis- és nagykereskedelmi költségeit vette figyelembe, mégpedig úgy, hogy a

releváns fajlagos kiskereskedelmi költségek (E_i) az árrés mértékét növelték, a releváns fajlagos nagykereskedelmi költségek (F_i) az árrés mértékét csökkentették. Azaz $Z_i = E_i - F_i$ volt.

A Tanács a Kötelezett által benyújtott adatok értékelése és az alkalmazható legmagasabb nagykereskedelmi ár értékének megállapítása során a következő módon járt el:

Kiskereskedelmi (végfelhasználók számára nyújtott) szélessávú szolgáltatások nyújtása során alkalmazott díjak

A Határozat V. számú melléklete 2. részének I. pontjában meghatározott kiskereskedelmi szélessávú szolgáltatások nyújtása során alkalmazott díjakat a Kötelezett a Határozat vonatkozó részében foglaltaknak megfelelően alakította ki, így azokat a Tanács az alábbi táblázatokban

Havi díjak

foglaltaknak megfelelően fogadta el. A kiskereskedelmi átlagár a Kötelezett által a kiskereskedelmi szélessávú szolgáltatások nyújtása során alkalmazott havi, illetve egyszeri díjak átlagos értéke. A havi kiskereskedelmi átlagár a forgalomfüggő díjazású kiskereskedelmi hozzáférések esetében tartalmazza a havi díjak mellett az időszak során kiszámlázott forgalmi díjak átlagos értékét is.

Azoknak a hozzáféréseknek az esetében, amelyeknél a beadvány tárgyát képező időszakban nem történt értékesítés, a Tanács kiskereskedelmi átlagárként a havi díjak esetében az időszakra vonatkozó tisztított listaárát, az egyszeri díjak esetében az időszakra vonatkozó listaárát vette figyelembe, a Kötelezett által megadott adatok alapján.

<i>Előfizető</i>	<i>Sávszélesség</i>	<i>Forgalmi korlát</i>	<i>Elkötelezettség</i>	<i>Kiskereskedelmi átlagár*</i>
Egyéni	512	nincs	nincs	
Egyéni	512	nincs	1 éves	
Egyéni	512	nincs	2 éves	
Egyéni	512	nincs	3 éves	
Egyéni	1 024	1,29 GB	nincs	
Egyéni	1 024	1,29 GB	1 éves	
Egyéni	1 024	1,29 GB	2 éves	
Egyéni	1 024	1,29 GB	3 éves	
Egyéni	1 024	nincs	nincs	
Egyéni	1 024	nincs	1 éves	
Egyéni	1 024	nincs	2 éves	
Egyéni	1 024	nincs	3 éves	
Egyéni	2 048	nincs	nincs	
Egyéni	2 048	nincs	1 éves	
Egyéni	2 048	nincs	2 éves	
Egyéni	2 048	nincs	3 éves	
Egyéni	3 008	nincs	nincs	
Egyéni	3 008	nincs	1 éves	
Egyéni	3 008	nincs	2 éves	
Egyéni	3 008	nincs	3 éves	
Üzleti	512	1,02 GB	nincs	
Üzleti	512	1,02 GB	1 éves	
Üzleti	512	1,02 GB	2 éves	
Üzleti	512	1,02 GB	3 éves	
Üzleti	512	nincs	1 éves	
Üzleti	1 024	nincs	nincs	
Üzleti	1 024	nincs	1 éves	
Üzleti	1 024	nincs	2 éves	
Üzleti	1 024	nincs	3 éves	
Üzleti	2 048	0,84 GB	1 éves	
Üzleti	2 048	nincs	nincs	

Üzleti	2 048	nincs	1 éves	
Üzleti	2 048	nincs	2 éves	
Üzleti	2 048	nincs	3 éves	
Üzleti	3 008	nincs	nincs	
Üzleti	3 008	nincs	1 éves	
Üzleti	3 008	nincs	2 éves	
Üzleti	3 008	nincs	3 éves	

* Az oszlop adatai üzleti titkot tartalmaznak

Egyszeri díjak

<i>Előfizető</i>	<i>Sávszél. (kbps)</i>	<i>Forgalmi korlát</i>	<i>Elkötelezettség</i>	<i>Kiskereskedelmi átlagár*</i>
Egyéni	512	nincs	nincs	
Egyéni	512	nincs	1 éves	
Egyéni	512	nincs	2 éves	
Egyéni	512	nincs	3 éves	
Egyéni	1024	1,29 GB	nincs	
Egyéni	1024	1,29 GB	1 éves	
Egyéni	1024	1,29 GB	2 éves	
Egyéni	1024	1,29 GB	3 éves	
Egyéni	1024	nincs	nincs	
Egyéni	1024	nincs	1 éves	
Egyéni	1024	nincs	2 éves	
Egyéni	1024	nincs	3 éves	
Egyéni	2048	nincs	nincs	
Egyéni	2048	nincs	1 éves	
Egyéni	2048	nincs	2 éves	
Egyéni	2048	nincs	3 éves	
Egyéni	3008	nincs	nincs	
Egyéni	3008	nincs	1 éves	
Egyéni	3008	nincs	2 éves	
Egyéni	3008	nincs	3 éves	
Üzleti	512	1,02 GB	nincs	
Üzleti	512	1,02 GB	1 éves	
Üzleti	512	1,02 GB	2 éves	
Üzleti	512	1,02 GB	3 éves	
Üzleti	512	nincs	1 éves	
Üzleti	1024	nincs	nincs	
Üzleti	1024	nincs	1 éves	
Üzleti	1024	nincs	2 éves	
Üzleti	1024	nincs	3 éves	
Üzleti	2048	0,84 GB	1 éves	
Üzleti	2048	nincs	nincs	

A társzolgáltatók számára nyújtott szélessávú szolgáltatások nyújtása során alkalmazott díjak

Üzleti	2048	nincs	1 éves	
Üzleti	2048	nincs	2 éves	
Üzleti	2048	nincs	3 éves	
Üzleti	3008	nincs	nincs	
Üzleti	3008	nincs	1 éves	
Üzleti	3008	nincs	2 éves	
Üzleti	3008	nincs	3 éves	

* Az oszlop adatai üzleti titkot tartalmaznak

A Határozat V. számú melléklete 2. részének II. pontja szerinti (nagykereskedelmi) szolgáltatást a Kötelezett nem nyújtott az időszak folyamán, így a Tanácsnak ezen szolgáltatás díjait nem kellett figyelembe vennie.

A szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatás országos IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatáson felüli költségei, a nagykereskedelmi értékesítés költségei

A szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatás, országos IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatáson felüli költségei

A szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatás országos IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatáson felüli költségeit a Kötelezett a Határozat V. számú melléklete 2. részének III. pontjában foglaltaknak megfelelően határozta meg, ezeket a Tanács elfogadta.

Nagykereskedelmi szolgáltatás addicionális költségei

A Kötelezett által a nagykereskedelmi értékesítéshez kapcsolódóan a Határozat V. számú melléklete 2. részének III. pontja szerint kimutatott addicionális költségeket a Tanács elfogadta.

A nagykereskedelmi díj kialakításának további menete
Havi díjak

A Tanács a havi díjak esetében az árrést a Kötelezett által benyújtott fajlagos kiskereskedelmi költségek és az addicionális nagykereskedelmi költségek különbségeként állapította meg.

A retail minus alapú árat a Tanács a kiskereskedelmi átlagár és az árrés különbségeként állapította meg.

Egyszeri díjak

Az egyszeri díjak esetében a Tanács nem határozott meg árrést, mivel a Határozat V. számú melléklete 2. részének III. pontjában foglaltak szerint a költségeket az adott időszakban átlagosan nyújtott összes szélessávú előfizetés végpontszámára vonatkozólag kell szétosztani (azaz a releváns költségeket az adott időszakra vonatkozó előfizetői hónapok számával kell elosztani). Ennek megfelelően az árrés alapját képező költségek teljes egészükben a havi díjak árrésében lettek figyelembe véve.

A Tanács a Kötelezett által alkalmazható nagykereskedelmi egyszeri díjak legmagasabb értékét ezért a kiskereskedelmi átlagárak értékével megegyezően határozta meg.

A határozat rendelkező részében foglaltak alapján: *amennyiben a kötelezett szolgáltató a nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásán belül, az eladás ösztönzése érdekében (például a saját kiskereskedelmi szolgáltatási akcióival párhuzamosan) értékesítési akciókat hirdet, úgy a jelen határozatban foglalt, az egyes nagykereskedelmi szol-*

gáltatástípusokhoz tartozó maximum áraknak (kiegészítve az esetleg alkalmazandó sávós kedvezményekkel) minden egyes jogosult szolgáltató esetén a következő ármegállapító határozatig tartó időszakra vonatkozóan számított nagykereskedelmi átlagárakra vonatkozóan kell érvényesülnük.

Ez a szabályozás minden jogosult szolgáltató számára biztosítja, hogy a határozatban foglalt nagykereskedelmi ár (a korábban említett sávós kedvezmények figyelembe vételével) ténylegesen az adott időszakban átlagárként érvényesüljön.

Ennek megfelelően tehát amennyiben a valamely jogosult szolgáltatóval szemben a kötelezett szolgáltató által az adott időszakban ténylegesen alkalmazott nagykereskedelmi átlagár meghaladná a szabályozott nagykereskedelmi árat (a korábban említett sávós kedvezmények figyelembe vételével), az időszak végén a tényleges és a szabályozott ár közötti árkülönbséget jogosult szolgáltató számára történő megtérítése érdekében elszámolási kötelezettsége keletkezik a kötelezett szolgáltatónak.

A Tanács az Eht. 45. § (5) bekezdése alapján a határozatot hivatalos lapjában és internetes oldalán közzé teszi.

A Tanács döntését az Eht. 39. § (1) bekezdésének megfelelően teljes ülés keretében hozta meg.

A határozat elleni jogorvoslati lehetőségről történő tájékoztatás az Eht. 46. § (1)-(2) bekezdés és a 47. § (1) bekezdés rendelkezésein alapul.

Budapest, 2007. március 20.

Bánhidi Ferenc s. k.,
tanácsstag
Dr. Nyevrikel Emília s. k.,
tanácsstag

Debreczeni Sándor s. k.,
tanácsstag
Pataki Dániel s. k.,
tanácsstag
elnök

dr. Rácz Zsolt s. k.,
tanácsstag

dr. Rozgonyi Krisztina sk.
tanácsstag
alelnök

A határozatot kapják:

1./ Emitel Távközlési Zrt.
(6722 Szeged, Tisza Lajos Krt. 41.)

2./ Irattár

DH-7828-11/2007. számú, a Hungarotel Távközlési Zrt. országos szintű IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás díjának meghatározása retail minus módszer alkalmazásával tárgyú eljárásban hozott határozat

* A határozatban üzleti titkokként megjelölt adatok a DH-7828-10/2007. sz. határozatban szerepelnek.

Ügyiratszám: DH-7828-11/2007.

Tárgy: Az országos szintű IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás díjának meghatározása retail minus módszer alkalmazásával

A Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa (a továbbiakban: *Tanács*) a *Hungarotel Távközlési Zártkörűen Működő Részvénytársaság* (cím: 1113 Budapest, Bocskai út 134-146. cg.:01-10-043040) (a továbbiakban: *Hungarotel* vagy *Kötelezett*) által alkalmazható, az országos szintű IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás legmagasabb árát, valamint a kiskereskedelmi szélessávú DSL szolgáltatás nyújtása során a különböző szélessávú hozzáférés típusok tekintetében alkalmazott átlagos kiskereskedelmi ár és a társszolgáltatók számára nyújtott IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatás nagykereskedelmi ára közötti különbség (árrés) mértékét az alábbiak szerint állapítja meg:

Havi díjak

<i>Előfizető</i>	<i>Sávszél. (kbps)</i>	<i>Forgalmi korlát</i>	<i>Elkötelezettség</i>	<i>Árrés*</i>	<i>Megállapított nagykereskedelmi ár nettó Ft</i>
Egyéni	512	nincs	nincs		6 431
Egyéni	512	nincs	1 éves		3 900
Egyéni	512	nincs	2 éves		3 844
Egyéni	1024	nincs	nincs		8 192
Egyéni	1024	nincs	1 éves		5 089
Egyéni	1024	nincs	2 éves		4 889
Egyéni	2048	nincs	nincs		16 690
Egyéni	2048	nincs	1 éves		7 391
Egyéni	2048	nincs	2 éves		7 190
Egyéni	3072	nincs	nincs		22 996
Egyéni	3072	nincs	1 éves		9 470
Egyéni	3072	nincs	2 éves		10 877
Üzleti	512	nincs	nincs		7 597
Üzleti	512	nincs	1 éves		5 505
Üzleti	512	nincs	2 éves		5 253
Üzleti	1024	nincs	nincs		11 549
Üzleti	1024	nincs	1 éves		7 572
Üzleti	1024	nincs	2 éves		5 948
Üzleti	2048	nincs	nincs		19 898
Üzleti	2048	nincs	1 éves		8 937
Üzleti	2048	nincs	2 éves		9 019
Üzleti	3072	nincs	nincs		31 204
Üzleti	3072	nincs	1 éves		12 872
Üzleti	3072	nincs	2 éves		12 118
Üzleti	6144	nincs	nincs		72 445
Üzleti	6144	nincs	1 éves		34 143
Üzleti	6144	nincs	2 éves		34 507
Üzleti	12288	nincs	nincs		114 018
Üzleti	12288	nincs	1 éves		94 250
Üzleti	12288	nincs	2 éves		59 545

* Az oszlop adatai üzleti titkot tartalmaznak

A „szereld magad” konstrukcióban értékesített hozzáférés esetében:

Előfizető	Sávszél. (kbps)	Forgalmi korlát	Elkötelezettség	Árrés*	Megállapított nagykereskedelmi ár nettó Ft
egyéni	512	nincs	1 éves		3 468

* Az oszlop adatai üzleti titkot tartalmaznak

Az árrés a szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatás országos IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatáson felüli fajlagos költségének és a nagykereskedelmi értékesítés fajlagos költségének a különbsége.

A megállapított nagykereskedelmi ár alapértelmezésben a Kötelezett által a jogosult szolgáltatók felé érvényesíthető havi díj legmagasabb mértéke.

Egyszeri díjak

Előfizető	Sávszél. (kbps)	Forgalmi korlát	Elkötelezettség	Megállapított nagykereskedelmi ár nettó Ft
Egyéni	512	nincs	nincs	11992
Egyéni	512	nincs	1 éves	0
Egyéni	512	nincs	2 éves	0
Egyéni	1024	nincs	nincs	15920
Egyéni	1024	nincs	1 éves	0
Egyéni	1024	nincs	2 éves	0
Egyéni	2048	nincs	nincs	15920
Egyéni	2048	nincs	1 éves	0
Egyéni	2048	nincs	2 éves	0
Egyéni	3072	nincs	nincs	15920
Egyéni	3072	nincs	1 éves	0
Egyéni	3072	nincs	2 éves	0
Üzleti	512	nincs	nincs	12442
Üzleti	512	nincs	1 éves	0
Üzleti	512	nincs	2 éves	0
Üzleti	1024	nincs	nincs	15920
Üzleti	1024	nincs	1 éves	0
Üzleti	1024	nincs	2 éves	0
Üzleti	2048	nincs	nincs	15920
Üzleti	2048	nincs	1 éves	0
Üzleti	2048	nincs	2 éves	0
Üzleti	3072	nincs	nincs	15920
Üzleti	3072	nincs	1 éves	0
Üzleti	3072	nincs	2 éves	0
Üzleti	6144	nincs	nincs	38880
Üzleti	6144	nincs	1 éves	0
Üzleti	6144	nincs	2 éves	0
Üzleti	12288	nincs	nincs	38880
Üzleti	12288	nincs	1 éves	0
Üzleti	12288	nincs	2 éves	0

A „szereld magad” konstrukcióban értékesített hozzáférés esetében:

Előfizető	Sávszél. (kbps)	Forgalmi korlát	Elkötelezettség	Megállapított nagykereskedelmi ár nettó Ft
Egyéni	512	nincs	1 éves	5 515

A megállapított – a táblázatokban szereplő - nagykereskedelmi ár a jogosult szolgáltatók felé érvényesíthető egyszeri díj legmagasabb mértéke.

A Hungarotel az országos szintű bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás díjának meghatározásakor a Tanács által meghatározott értéknél alacsonyabbat is alkalmazhat, ebben az esetben azonban az egyenlő elbánás elvének megfelelően a lényegét tekintve azonos feltételek teljesülése esetén valamennyi igénybevevő szolgáltatónak az alacsonyabb áron kell nyújtania e szolgáltatást.

A kötelezett szolgáltató az egyenlő elbánás elvét betartva, indokolt esetben a jogosult szolgáltató partnerekkel szemben a havi díjakat illetően alkalmazhat sávós (a jogosult társszolgáltató partner által igénybe vett nagykereskedelmi végpontok számának függvényében kialakított) díjkedvezményeket. Ezek a díjkedvezmények egyik esetben sem lehetnek olyanok, hogy a legkedvezőbb nagykereskedelmi ár csak egy-, illetve kevés számú jogosult szolgáltató számára legyen elérhető.

A nagykereskedelmi kiszolgálás fajlagos, tehát egy nagykereskedelmi DSL végpontra jutó költségei a kötelezett szolgáltatónál függenek a jogosult szolgáltató által igénybe vett nagykereskedelmi szolgáltatás volumenétől. A kötelezett szolgáltató által alkalmazott sávós díjak kö-

zötti díjkülönbség minden esetben legfeljebb a nagykereskedelmi kiszolgálás fajlagos költségeiben az egyes jogosult szolgáltatók vonatkozásában fennálló (volumentől függő) különbséget tükrözik.

Sávós kedvezmények alkalmazása esetén, amennyiben a jelen határozatban foglalt nagykereskedelmi ár az ár-megállapítás alapjául szolgáló időszak nagykereskedelmi minimum ára alapján határozódott meg és a Kötelezett az adott időszakban is sávós-, azaz a jogosult társszolgáltató partner által igénybe vett nagykereskedelmi végpontok számának függvényében kialakított díjkedvezményeket alkalmazott, úgy a jelen határozatban szereplő nagykereskedelmi ár az adott (legnagyobb kedvezményű) sávnak megfelelő maximum árként értelmezendő. Ennek megfelelően a Kötelezett szolgáltató az adott sávhoz tartozó minimális nagykereskedelmi végpontszámot el nem érő szolgáltatók esetén alkalmazhat a jelen határozatban szereplő nagykereskedelmi árnál magasabb árat is, de az alkalmazott sávós díjak közötti díjkülönbség minden esetben legfeljebb a nagykereskedelmi kiszolgálás fajlagos költségeiben az egyes jogosult szolgáltatók vonatkozásában fennálló (volumentől függő) különbséget tükrözik.

A korábban alkalmazott nagykereskedelmi minimum ár alapján megállapított áru hozzáférés típusok a következők:

Előfizető	Sávszél. (kbps)	Forgalmi korlát	Elkötelezettség
Egyéni	1024	nincs	1 éves
Egyéni	1024	nincs	2 éves
Egyéni	2048	nincs	1 éves
Egyéni	2048	nincs	2 éves
Egyéni	3072	nincs	1 éves
Üzleti	1024	nincs	1 éves
Üzleti	1024	nincs	2 éves
Üzleti	2048	nincs	1 éves
Üzleti	2048	nincs	2 éves
Üzleti	3072	nincs	1 éves
Üzleti	3072	nincs	2 éves
Üzleti	6144	nincs	nincs
Üzleti	6144	nincs	1 éves
Üzleti	6144	nincs	2 éves
Üzleti	12288	nincs	2 éves

Az alkalmazott sávós kedvezmények mértékét a kötelezett szolgáltató a nagykereskedelmi szolgáltatás nyilvánosságra hozatalakor köteles közzé tenni.

A Nemzeti Hírközlési Hatóság a Kötelezett szolgáltató által alkalmazott sávós kedvezmények alapján kialakított árrendszer fenti szempontoknak való megfelelését piacfelügyeleti eljárás keretében ellenőrzi.

A Hungarotel a jelen határozatnak megfelelően megállapított díjat az új szerződésekre jelen határozat kézbesítésétől köteles alkalmazni. A korábban megkötött hűségnyilatkozatos (azaz rögzített idejű elkötelezettséget és ezzel valamilyen kedvezményt tartalmazó) szerződéseket ezen ármegállapító határozat a hűségnyilatkozat hatálya alatt nem érinti, a hűségnyilatkozat lejártá után, a szerződés meghosszabbításakor - értve ezalatt az elkötelezettségi időszak és a vele járó kedvezmény végét követően a szerződés egyszerű továbbélését is – viszont igen.

Amennyiben a kötelezett szolgáltató a nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásán belül, az eladás ösztönzése érdekében (például a saját kiskereskedelmi szolgáltatási akcióival párhuzamosan) értékesítési akciókat hirdet, úgy a jelen határozatban foglalt, az egyes nagykereskedelmi szolgáltatástípusokhoz tartozó maximum áraknak (kiegészítve az esetleg alkalmazandó sávós kedvezményekkel) minden egyes jogosult szolgáltató esetén a következő ármegállapító határozatig tartó időszakra vonatkozóan számított nagykereskedelmi átlagárakra vonatkozóan kell érvényesülniük.

A nagykereskedelmi végpontok számának függvényében kialakított sávós díjkedvezmények rendszerét, azok összes feltételét nyilvánosságra kell hozni a nagykereskedelmi akciók esetén is.

Az átlagár számítás módszertana ebben az esetben is megegyezik a Kötelezett számára a DH-664-180/2005. számú határozat (JPE határozat) V. számú melléklete 2. részének I. pontjában meghatározott átlagár számítási módszertannal.

A Kötelezett szolgáltató a hozzáférési kötelezettség kapcsán, de kizárólag az adott nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásával kapcsolatban felmerült szükséges szolgáltatás elemek költségeit jogosult az igénybe vevő szolgáltatókkal megtéríttetni.

A kötelezett szolgáltatók ugyanakkor kizárólag csak az adott nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásával kapcsolatban felmerült szükséges szolgáltatás elemek költségeit téríttetheti meg. Amennyiben az adott szolgáltatás elemre – illetve, azzal ekvivalens szolgáltatásra – a kötelezett szolgáltatónak saját kiskereskedelmi szolgáltatásához is szüksége van, akkor annak a jogosult szolgáltatókkal történő megtéríttetése nem indokolt. Nem számítható fel külön díj azon szolgáltatás elemek költségei után sem, amelyek az ármegállapító határozat meghozatala során a releváns nagykereskedelmi költségek között már figyelembe vételre kerültek.

A nagykereskedelmi szolgáltatás feltételeinek nyilvánosságra hozatala során minden, a jogosult szolgáltatókkal

szemben a szolgáltatás igénybe vétele kapcsán érvényesíteni szándékozott díjemet árát a kötelezett szolgáltatónak nyilvánosságra kell hoznia.

Amennyiben a Kötelezett jelen határozat kihirdetését követően sáv szélesség migrációt hajt végre, úgy az új sáv szélességekre is vonatkozik a kapcsolódó eredeti sáv szélességekre meghatározott maximális nagykereskedelmi ár.

A határozat ellen nincs helye fellebbezésnek. A határozat felülvizsgálata a határozat kézbesítésétől számított 15 napon belül kérhető a Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsához három példányban benyújtott, a Fővárosi Bíróságnak címzett keresetlevélben. A keresetlevélben nyilatkozni kell arról is, hogy a felperes kéri-e tárgyalás tartását.

A keresetlevél benyújtásának a határozat végrehajtására nincs halasztó hatálya.

Indokolás

A Tanács az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény (a továbbiakban: *Eht.*) 14. § (1) c., pontja alapján a 10. § f., pontjában meghatározott hatáskörében, az *Eht.* 52.-55. §-ai szerinti eljárásában a 12. számú, „nagykereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatás” elnevezésű piacon a DH-664-180/2005. számú határozatában (a továbbiakban: *Határozat, piacelemzési határozat, JPE határozat*) a Hungarotelt jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóként azonosította.

A Határozat rendelkező részének V. számú mellékletében a Tanács az *Eht.* 108. § (1) bekezdés b., pontjában biztosított jogkörével élve, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatókra a nagykereskedelmi piacon kiszabható kötelezettségek, a költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége kötelezettség keretében kötelezte a Hungarotelt, hogy az országos szintű IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatást a Határozat szerinti kiskereskedelmi árból származtatott díjképzési módszer (a továbbiakban: *retail minus*) alkalmazásával kialakított díj ellenében nyújtsa.

A Határozat V. melléklet 2. V. pontjában írt rendelkezés alapján a szolgáltató köteles számításait a rendszeres felülvizsgálat érdekében 2006. július 1. és 2006. december 31. közötti időszak adataira vonatkozóan elvégezni és ennek eredményét, az ezzel kapcsolatos számításait, a számítás alapjául szolgáló adatokat 2007. február 1-jéig a Tanács számára benyújtani.

A Kötelezett az adatszolgáltatásnak a 2007. február 01-én érkezett, nyomtatott és elektronikus formában benyújtott adatszolgáltatásával tett eleget (DH-7828-1/2007.), majd pontosította beadványát. (DH-7828-4,-8,-9/2007.)

A Tanács a Kötelezett által szolgáltatott adatokat és számításokat áttekintette és az *Eht.* 14. § (1) c., pontja alapján a 10. § g., pontjában biztosított hatáskörében eljárva, a Hungarotel által alkalmazandó országos szintű IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás díját a rendelkező rész szerinti mértékben állapította meg, az alábbi indokok alapján:

A Tanács Határozatának V. számú mellékletében meghatározta, hogy a Hungarotel által benyújtott adatok, valamint a Határozat V. mellékletében foglalt egyéb szempontok alapján fogja megállapítani a Kötelezett által nyújtott nagykereskedelmi szolgáltatás maximális ellenértékét a Kötelezett, illetve az általa irányított kiskereskedelmi szolgáltató tényleges átlagos kiskereskedelmi értékesítési ára és egy a Tanács által meghatározott mérték (árrés) különbségéent.

Rögzítette továbbá, hogy a Hungarotel az országos szintű bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás díjának meghatározásakor a Tanács által meghatározott nagykereskedelmi árnál alacsonyabb árat is alkalmazhat, ebben az esetben azonban az egyenlő elbánás elvének megfelelően a lényegét tekintve azonos feltételek teljesülése esetén valamennyi igénybevevő szolgáltatónak alacsonyabb áron kell nyújtania e szolgáltatást.

A Kötelezett által nyújtott nagykereskedelmi szolgáltatás rendelkező részben meghatározott maximális ellenértékét a Tanács a Határozat V. számú mellékletében foglaltak szerint a kötelezett szolgáltató tényleges átlagos kiskereskedelmi értékesítési ára (Ci) és egy a Tanács által meghatározott mérték (minus: Zi) különbségéent állapította meg. A retail minus ármeghatározás képlete, azaz a nagykereskedelmi ár képlete tehát a következő:

$$N_i = C_i - Z_i \text{ volt.}$$

Havi díjak

Előfizető	Sávszél. (kbps)	Forgalmi korlát	Elkötelezettség	Kisker. átlagár*
Egyéni	512	nincs	nincs	
Egyéni	512	nincs	1 éves	
Egyéni	512	nincs	2 éves	
Egyéni	1024	nincs	nincs	
Egyéni	1024	nincs	1 éves	
Egyéni	1024	nincs	2 éves	
Egyéni	2048	nincs	nincs	
Egyéni	2048	nincs	1 éves	
Egyéni	2048	nincs	2 éves	
Egyéni	3072	nincs	nincs	
Egyéni	3072	nincs	1 éves	
Egyéni	3072	nincs	2 éves	
Üzleti	512	nincs	nincs	
Üzleti	512	nincs	1 éves	
Üzleti	512	nincs	2 éves	
Üzleti	1024	nincs	nincs	
Üzleti	1024	nincs	1 éves	
Üzleti	1024	nincs	2 éves	
Üzleti	2048	nincs	nincs	
Üzleti	2048	nincs	1 éves	
Üzleti	2048	nincs	2 éves	

A Tanács az árrés (Zi) meghatározásakor alapvetően a kötelezett szolgáltató releváns kis- és nagykereskedelmi költségeit vette figyelembe, mégpedig úgy, hogy a releváns fajlagos kiskereskedelmi költségek (Ei) az árrés mértékét növelték, a releváns fajlagos nagykereskedelmi költségek (Fi) az árrés mértékét csökkentették. Azaz $Z_i = E_i - F_i$ volt.

A Tanács a Kötelezett által benyújtott adatok értékelése és az alkalmazható legmagasabb nagykereskedelmi ár értékének megállapítása során a következő módon járt el:

Kiskereskedelmi (végfelhasználók számára nyújtott) szélessávú szolgáltatások nyújtása során alkalmazott díjak

A Tanács megállapította, hogy a benyújtott számítások megfelelnek a Határozat V. számú melléklete 2. részének I. pontjában meghatározott követelményeknek. A Tanács ezért a díjszámítást elfogadta az alábbi táblázatokban foglaltaknak megfelelően, ahol a kiskereskedelmi átlagár a Kötelezett által a kiskereskedelmi szélessávú szolgáltatások nyújtása során alkalmazott havi és egyszeri díjak átlagos értéke.

Azoknak a hozzáféréseknek az esetében, amelyeknél a beadvány tárgyát képező időszakban nem történt értékesítés, a Tanács kiskereskedelmi átlagárként a havi díjak esetében az időszakra vonatkozó tisztított listaárat, az egyszeri díjak esetében a időszakra vonatkozó listaárat vette figyelembe, a Kötelezett által megadott adatok alapján.

Üzleti	3072	nincs	nincs	
Üzleti	3072	nincs	1 éves	
Üzleti	3072	nincs	2 éves	
Üzleti	6144	nincs	nincs	
Üzleti	6144	nincs	1 éves	
Üzleti	6144	nincs	2 éves	
Üzleti	12288	nincs	nincs	
Üzleti	12288	nincs	1 éves	
Üzleti	12288	nincs	2 éves	

* Az oszlop adatai üzleti titkot tartalmaznak

A „szereld magad” konstrukcióban értékesített hozzáférés esetében:

Előfizető	Sávszél. (kbps)	Forgalmi korlát	Elkötelezettség	Kisker. átlagár*
egyéni	512	nincs	1 éves	

* Az oszlop adatai üzleti titkot tartalmaznak

Egyszeri díjak

Előfizető	Sávszél. (kbps)	Forgalmi korlát	Elkötelezettség	Kisker. átlagár*
Egyéni	512	nincs	nincs	
Egyéni	512	nincs	1 éves	
Egyéni	512	nincs	2 éves	
Egyéni	1024	nincs	nincs	
Egyéni	1024	nincs	1 éves	
Egyéni	1024	nincs	2 éves	
Egyéni	2048	nincs	nincs	
Egyéni	2048	nincs	1 éves	
Egyéni	2048	nincs	2 éves	
Egyéni	3072	nincs	nincs	
Egyéni	3072	nincs	1 éves	
Egyéni	3072	nincs	2 éves	
Üzleti	512	nincs	nincs	
Üzleti	512	nincs	1 éves	
Üzleti	512	nincs	2 éves	
Üzleti	1024	nincs	nincs	
Üzleti	1024	nincs	1 éves	
Üzleti	1024	nincs	2 éves	
Üzleti	2048	nincs	nincs	
Üzleti	2048	nincs	1 éves	
Üzleti	2048	nincs	2 éves	
Üzleti	3072	nincs	nincs	
Üzleti	3072	nincs	1 éves	
Üzleti	3072	nincs	2 éves	

Üzleti	6144	nincs	nincs	
Üzleti	6144	nincs	1 éves	
Üzleti	6144	nincs	2 éves	
Üzleti	12288	nincs	nincs	
Üzleti	12288	nincs	1 éves	
Üzleti	12288	nincs	2 éves	

* Az oszlop adatai üzleti titkot tartalmaznak

A „szereld magad” konstrukcióban értékesített hozzáférés esetében:

Előfizető	Sávszél. (kbps)	Forgalmi korlát	Elkötelezettség	Kisker. átlagár*
Egyéni	512	nincs	1 éves	

* Az oszlop adatai üzleti titkot tartalmaznak

A társzolgáltatók számára nyújtott szélessávú szolgáltatások nyújtása során alkalmazott díjak

A nagykereskedelmi szolgáltatások nyújtása során alkalmazott díjakat a Kötelezett a Határozat V. számú melléklete 2. részének II. pontjában foglaltaknak megfelelően alakította ki, így azokat a Tanács elfogadta.

A szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatás országos IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatáson felüli költségei, a nagykereskedelmi értékesítés költségei

A szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatás, országos IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatáson felüli költségei

A szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatás országos IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatáson felüli költségeit a Kötelezett a Határozat V. számú melléklete 2. részének III. pontjában foglaltaknak megfelelően határozta meg, ezeket a Tanács elfogadta.

Nagykereskedelmi szolgáltatás addicionális költségei

A nagykereskedelmi szolgáltatás addicionális költségeit a Kötelezett a Határozat V. számú melléklete 2. részének III. pontjában foglaltaknak megfelelően határozta meg, ezeket a Tanács elfogadta.

A nagykereskedelmi díj kialakításának további menete

Retail minus alapú ár meghatározása – havi díjak

A Tanács a havi díjak esetében az árrést a Kötelezett által benyújtott fajlagos kiskereskedelmi költségek és az addicionális nagykereskedelmi költségek különbségeként állapította meg.

A retail minus alapú árat a Tanács a kiskereskedelmi átlagár és az árrés különbségeként állapította meg.

Retail minus alapú ár meghatározása – egyszeri díjak

Az egyszeri díjak esetében a Tanács nem határozott meg árrést, mivel a Határozat V. számú melléklete 2. részének III. pontjában foglaltak szerint a költségeket az adott időszakban átlagosan nyújtott összes szélessávú előfizetés végpontszámára vonatkozólag kell szétosztani (azaz a releváns költségeket az adott időszakra vonatkozó előfizetői hónapok számával kell elosztani). Ennek megfelelően az árrés alapját képező költségek teljes egészükben a havi díjak árrésében lettek figyelembe véve.

A retail minus alapú árak az egyszeri díjak esetében ezért megegyeznek a kiskereskedelmi átlagárakkal.

A retail minus alapú árak és a korábban alkalmazott nagykereskedelmi árak összehasonlítása

A Határozat V. számú melléklete 2. részének IV. pontja értelmében, amennyiben a retail minus alapú ár meghaladná a Kötelezett által a társzolgáltatókkal kötött szerződésekben korábban alkalmazott nagykereskedelmi árat, akkor a Tanács a nagykereskedelmi ár meghatározása során alkalmazandó nagykereskedelmi árat a társzolgáltatókkal kötött szerződésekben korábban alkalmazott minimális ár értékével megegyezően állapítja meg.

A Tanács az egyes hozzáférés típusok korábban alkalmazott minimális nagykereskedelmi áraként a havi díjak tekintetében a jogosult szolgáltatóként számított fél éves átlagárak közül a legalacsonyabbat határozta meg.

A Tanács az egyszeri díjakat illetően a korábban alkalmazott minimális nagykereskedelmi árként a minimális havi díjhoz tartozó egyszeri díjat állapította meg. A Tanács e módszer alkalmazásával tekintettel volt arra, hogy az egyszeri és a havi díjak a piaci árképzés során egységet képeznek, így nem kezelhetőek egymástól függetlenül.

A jelen határozat rendelkező részében megállapított, a Kötelezett által alkalmazandó nagykereskedelmi ár a havi díjak esetében a retail minus alapú ár és a legalacsonyabb nagykereskedelmi ár közül az alacsonyabb érték, az egyszeri díjakra vonatkozóan pedig a megállapított havi díjhoz tartozó egyszeri díj.

A határozat rendelkező részében foglaltak alapján: *amennyiben a kötelezett szolgáltató a nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásán belül, az eladás ösztönzése érdekében (például a saját kiskereskedelmi szolgáltatási akcióival párhuzamosan) értékesítési akciókat hirdet, úgy a jelen határozatban foglalt, az egyes nagykereskedelmi szolgáltatástípusokhoz tartozó maximum áraknak (kiegészítve az esetleg alkalmazandó sávós kedvezményekkel) minden egyes jogosult szolgáltató esetén a következő ármegállapító határozatig tartó időszakra vonatkozóan számított nagykereskedelmi átlagárakra vonatkozóan kell érvényesülniük.*

Ez a szabályozás minden jogosult szolgáltató számára biztosítja, hogy a határozatban foglalt nagykereskedelmi ár (a korábban említett sávós kedvezmények figyelembe

vételével) ténylegesen az adott időszakban átlagárként érvényesüljön.

Ennek megfelelően tehát amennyiben a valamely jogosult szolgáltatóval szemben a kötelezett szolgáltató által az adott időszakban ténylegesen alkalmazott nagykereskedelmi átlagár meghaladná a szabályozott nagykereskedelmi árat (a korábban említett sávok kedvezményei figyelembe vételével), az időszak végén a tényleges és a szabályozott ár közötti árkülönbséget jogosult szolgáltató számára történő megtérítése érdekében elszámolási kötelezettsége keletkezik a kötelezett szolgáltatónak.

A Tanács a rendelkező részben - az ott megállapított feltételek együttes teljesülése esetén - lehetővé tette, hogy a kötelezett sávok kedvezményei alkalmazásakor (és csak ebben az esetben) a határozatban szereplő nagykereskedelmi árnál magasabb árat is érvényesíthessen. Jelen határozat alapján ezen magasabb ár alkalmazása akkor indokolt és elfogadható, ha az ármegállapítás alapja a korábban alkalmazott minimális nagykereskedelmi ár, és ez az ár a korábbi időszakban alkalmazott – értékesítési mennyiségtől függő - sávok árkedvezményei következtében alakult ki.

Az az országos bitfolyam hozzáférési szolgáltatást nyújtó kötelezettek a minimális árrésnél nagyobb árrést engedő a piacon már alkalmazott nagykereskedelmi árai a szabályozás céljával egyezően lehetővé teszik a hatéko-

nyan működő jogosult szolgáltatók piacra történő belépését.

A Tanács ezen kötelezett szolgáltatók számára lehetőséget ad arra, hogy a minimálisnál nagyobb árrést biztosító csomagjaik esetén - amennyiben a rendelkező részben szereplő feltételek teljesülnek - áttörhessék a határozat által megállapított árplafont.

Ezt azon sávok kedvezményei alkalmazásával érvényesíthetik, amelyek kizárólag csak - az egyes jogosult szolgáltatók vonatkozásában fennálló (volumentől függő) – a nagykereskedelmi kiszolgálás fajlagos költségeiben jelentkező különbséget tükrözhetik tekintettel a jogosultak általuk reálisan elérhető maximális méretgazdaságosságra (előfizető számra).

Az arányosság elvének érvényesülése miatt a sávok kedvezményeit csak azon szolgáltatók alkalmazhatják, akik a megelőző szabályozási időszakban (6 hónap) a minimálisnál magasabb árrést biztosító nagykereskedelmi árakat alkalmazták a jogosultakkal szemben, hiszen ez a lehetőség bármely szolgáltató részére nyitva áll, ha a kis- és nagykereskedelmi csomagjainak a relatív árait úgy alakítja, amiből a Tanács alappal a határozatban foglalt szabályozói célok önkéntes követésére következtethet.

A számítás lépéseinek adatait összefoglalóan mutatják be az alábbi táblázatok:

Havi díjak

Előfizető	Sávszél. (kbps)	Forgalmi korlát	Elkötele- zettség	Kisker. átlagár*	Árrés*	Retail minus ár*	Minimális nagyker. ár*	Megállapított nagykereskedelmi ár nettó Ft
Egyéni	512	nincs	nincs					6 431
Egyéni	512	nincs	1 éves					3 900
Egyéni	512	nincs	2 éves					3 844
Egyéni	1024	nincs	nincs					8 192
Egyéni	1024	nincs	1 éves					5 089
Egyéni	1024	nincs	2 éves					4 889
Egyéni	2048	nincs	nincs					16 690
Egyéni	2048	nincs	1 éves					7 391
Egyéni	2048	nincs	2 éves					7 190
Egyéni	3072	nincs	nincs					22 996
Egyéni	3072	nincs	1 éves					9 470
Egyéni	3072	nincs	2 éves					10 877
Üzleti	512	nincs	nincs					7 597
Üzleti	512	nincs	1 éves					5 505
Üzleti	512	nincs	2 éves					5 253
Üzleti	1024	nincs	nincs					11 549
Üzleti	1024	nincs	1 éves					7 572
Üzleti	1024	nincs	2 éves					5 948
Üzleti	2048	nincs	nincs					19 898

Üzleti	2048	nincs	1 éves					8 937
Üzleti	2048	nincs	2 éves					9 019
Üzleti	3072	nincs	nincs					31 204
Üzleti	3072	nincs	1 éves					12 872
Üzleti	3072	nincs	2 éves					12 118
Üzleti	6144	nincs	nincs					72 445
Üzleti	6144	nincs	1 éves					34 143
Üzleti	6144	nincs	2 éves					34 507
Üzleti	12288	nincs	nincs					114 018
Üzleti	12288	nincs	1 éves					94 250
Üzleti	12288	nincs	2 éves					59 545

* Az oszlop adatai üzleti titkot tartalmaznak

A „szereld magad” konstrukcióban értékesített hozzáférés esetében:

Előfizető	Sávszél. (kbps)	Forgalmi korlát	Elkötele- zettség	Kisker. átlagár*	Árrés*	Retail minus ár*	Minimális nagyker. ár*	Megállapított nagykereskedelmi ár nettó Ft
egyéni	512	nincs	1 éves					3 468

* Az oszlop adatai üzleti titkot tartalmaznak

Egyszeri díjak

Előfizető	Sávszél. (kbps)	Forgalmi korlát	Elkötele- zettség	Kisker. átlagár*	Minimális nagyker havi díjhoz tartozó egyszeri díj*	Megállapított nagykereskedelmi ár
Egyéni	512	nincs	nincs			11992
Egyéni	512	nincs	1 éves			0
Egyéni	512	nincs	2 éves			0
Egyéni	1024	nincs	nincs			15920
Egyéni	1024	nincs	1 éves			0
Egyéni	1024	nincs	2 éves			0
Egyéni	2048	nincs	nincs			15920
Egyéni	2048	nincs	1 éves			0
Egyéni	2048	nincs	2 éves			0
Egyéni	3072	nincs	nincs			15920
Egyéni	3072	nincs	1 éves			0
Egyéni	3072	nincs	2 éves			0
Üzleti	512	nincs	nincs			12442
Üzleti	512	nincs	1 éves			0
Üzleti	512	nincs	2 éves			0
Üzleti	1024	nincs	nincs			15920
Üzleti	1024	nincs	1 éves			0

Üzleti	1024	nincs	2 éves			0
Üzleti	2048	nincs	nincs			15920
Üzleti	2048	nincs	1 éves			0
Üzleti	2048	nincs	2 éves			0
Üzleti	3072	nincs	nincs			15920
Üzleti	3072	nincs	1 éves			0
Üzleti	3072	nincs	2 éves			0
Üzleti	6144	nincs	nincs			38880
Üzleti	6144	nincs	1 éves			0
Üzleti	6144	nincs	2 éves			0
Üzleti	12288	nincs	nincs			38880
Üzleti	12288	nincs	1 éves			0
Üzleti	12288	nincs	2 éves			0

* Az oszlop adatai üzleti titkot tartalmaznak

A „szereld magad” konstrukcióban értékesített hozzáférés esetében:

Előfizető	Sávszél. (kbps)	Forgalmi korlát	Elkötele- zettség	Kisker. átlagár*	Minimális nagyker havi díjhoz tartozó egyszeri díj*	Megállapított nagykereskedelmi ár
Egyéni	512	nincs	1 éves			5 515

A Tanács az Eht. 45. § (5) bekezdése alapján a határozatot hivatalos lapjában és internetes oldalán közzé teszi.

A Tanács döntését az Eht. 39. § (1) bekezdésének megfelelően teljes ülés keretében hozta meg.

A határozat elleni jogorvoslati lehetőségről történő tájékoztatás az Eht. 46. § (1)-(2) bekezdés és a 47. § (1) bekezdés rendelkezésein alapul.

Budapest, 2007. március 20.

Bánhidi Ferenc s. k.,
tanácsstag

Debreczeni Sándor s. k.,
tanácsstag

Dr. Nyevrikel Emilia s. k.,
tanácsstag

dr. Rácz Zsolt s. k.,
tanácsstag

Pataki Dániel s. k.,
tanácsstag
elnök

dr. Rozgonyi Krisztina s. k.
tanácsstag
alelnök

A határozatot kapják:

- 1./ Hungarotel Távközlési Zrt.
(1113 Budapest, Bocskai út 134-146.)
- 2./ Irrattár

DH-8049-5/2007. számú, az Invitel Távközlési Szolgáltató Zrt. országos szintű IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás díjának meghatározása retail minus módszer alkalmazásával tárgyú eljárásban hozott határozat

* A határozatban üzleti titkorként megjelölt adatok a DH-8049-4/2007. sz. határozatban szerepelnek.

Ügyiratszám: DH-8049-5/2007.

Tárgy: az országos szintű IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás díjának meghatározása retail minus módszer alkalmazásával

A Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa (a továbbiakban: *Tanács*) az *Invitel Távközlési Szolgáltató Zrt.* (2040 Budaörs, Puskás T. 8-10.; cg.: 13-10-040575) (a továbbiakban: *Invitel vagy Kötelezett*) által alkalmazható, az országos szintű IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás legmagasabb árát, valamint a kiskereskedelmi szélessávú DSL szolgáltatás nyújtása során a különböző szélessávú hozzáférés típusok tekintetében alkalmazott átlagos kiskereskedelmi ár és a társszolgáltatók számára nyújtott IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatás nagykereskedelmi ára közötti különbség (árrés) mértékét az alábbiak szerint állapítja meg:

Havi díjak

<i>Sávszél. (kbps)</i>	<i>Előfizető</i>	<i>Elkötelezettség</i>	<i>Forgalom függő</i>	<i>Árrés (minus) Zi nettó Ft*</i>	<i>Megállapított nagykereskedelmi ár Ni nettó (Ft)</i>
512	egyéni	1 éves	nem		3 697
512	egyéni	1 éves	igen		4 199
512	egyéni	2 éves	nem		4 817
512	egyéni	0 éves	nem		5 799
512	üzleti	1 éves	nem		4 680
512	üzleti	2 éves	nem		5 768
512	üzleti	0 éves	nem		5 251
1024	egyéni	1 éves	nem		4 690
1024	egyéni	2 éves	nem		5 220
1024	üzleti	1 éves	nem		5 460
1024	üzleti	2 éves	nem		8 231
1024	üzleti	0 éves	nem		8 760
2048	egyéni	1 éves	nem		5 462
2048	egyéni	2 éves	nem		8 110
2048	üzleti	1 éves	nem		7 075
2048	üzleti	2 éves	nem		12 732
3072	egyéni	1 éves	nem		9 440
3072	egyéni	2 éves	nem		9 441
3072	üzleti	1 éves	nem		10 480
3072	üzleti	2 éves	nem		16 185
3072	üzleti	0 éves	nem		30 915
4096	üzleti	1 éves	nem		19 800
4096	üzleti	2 éves	nem		35 076

* Az oszlop adatai üzleti titkot tartalmaznak

Az árrés a szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatás országos IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatáson felüli fajlagos költségének és a nagykereskedelmi értékesítés fajlagos költségének a különbsége.

A megállapított nagykereskedelmi ár alapértelmezésben a Kötelezett által a jogosult szolgáltatók felé érvényesíthető havi díj legmagasabb mértéke.

A forgalomfüggő szolgáltatások esetén a nagykereskedelmi szolgáltatás megállapított ára alapértelmezésben annyi forgalmat foglal magában, mint amennyit az ármegállapítás alapjául szolgáló kiskereskedelmi szolgáltatás.

A többletforgalom után számított nagykereskedelmi díj pedig nem haladhatja meg az ármegállapítás alapjául

szolgáló kiskereskedelmi szolgáltatásban alkalmazott (nettó) többletforgalmi díjat.

A kötelezett szolgáltató ezen típusú nagykereskedelmi szolgáltatás-nyújtási kötelezettségnek úgy is megfelelhethet, hogy a nagykereskedelmi szolgáltatás maga 0 GB forgalmat foglal magában, és a nagykereskedelmi díj egy forgalmi díjelemet is tartalmaz. Ebben az esetben a nagykereskedelmi forgalmi díjat a kötelezett szolgáltató úgy köteles meghatározni, hogy a kiskereskedelmi forgalomkorlátos csomagban foglalt forgalommal együtt számított havi nagykereskedelmi szolgáltatási ár – a jogosult szolgáltatóra nézve - ne legyen kedvezőtlenebb, mint az alapértelmezésben szereplő retail minus alapon számított, a táblázatban szereplő díj.

Egyszeri díjak

Sávszél. (kbps)	Előfizető	Elkötelezettség	Forgalom függő	Megállapított nagykereskedelmi ár (nettó Ft)
512	egyéni	1 éves	nem	42
512	egyéni	1 éves	igen	0
512	egyéni	2 éves	nem	0
512	egyéni	0 éves	nem	9 900
512	üzleti	1 éves	nem	0
512	üzleti	2 éves	nem	0
512	üzleti	0 éves	nem	2 500
1024	egyéni	1 éves	nem	167
1024	egyéni	2 éves	nem	0
1024	üzleti	1 éves	nem	2 962
1024	üzleti	2 éves	nem	0
1024	üzleti	0 éves	nem	12 585
2048	egyéni	1 éves	nem	112
2048	egyéni	2 éves	nem	0
2048	üzleti	1 éves	nem	4 327
2048	üzleti	2 éves	nem	0
3072	egyéni	1 éves	nem	0
3072	egyéni	2 éves	nem	0
3072	üzleti	1 éves	nem	2 531
3072	üzleti	2 éves	nem	0
3072	üzleti	0 éves	nem	15 000
4096	üzleti	1 éves	nem	45 000
4096	üzleti	2 éves	nem	0

A megállapított – a táblázatban szereplő - nagykereskedelmi ár a jogosult szolgáltatók felé érvényesíthető egyszeri díj legmagasabb mértéke.

A kötelezett szolgáltató az országos szintű bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás díjának meghatározásakor a Tanács által meghatározott értéknél alacsonyabbat is alkalmazhat, ebben az esetben azonban az egyenlő elbánás elvének megfelelően a lényegét tekintve azonos feltételek teljesülése esetén valamennyi igénybevevő szolgáltatónak az alacsonyabb áron kell nyújtania e szolgáltatást.

A kötelezett szolgáltató az egyenlő elbánás elvét betartva, indokolt esetben a jogosult szolgáltató partnerekkel szemben a havi díjakat illetően alkalmazhat sávós (a jogosult társszolgáltató partner által igénybe vett nagykereskedelmi végpontok számának függvényében kialakított) díjkedvezményeket. Ezek a díjkedvezmények egyik esetben sem lehetnek olyanok, hogy a legkedvezőbb nagykereskedelmi ár csak egy-, illetve kevés számú jogosult szolgáltató számára legyen elérhető.

A nagykereskedelmi kiszolgálás fajlagos, tehát egy nagykereskedelmi DSL végpontra jutó költségei a kötelezett szolgáltatónál függenek a jogosult szolgáltató által igénybe vett nagykereskedelmi szolgáltatás volumenétől. A kötelezett szolgáltató által alkalmazott sávós díjak közötti díjkülönbség minden esetben legfeljebb a nagykereskedelmi kiszolgálás fajlagos költségeiben az egyes jogosult szolgáltatók vonatkozásában fennálló (volumentől függő) különbséget tükrözhetik.

Sávós kedvezmények alkalmazása esetén, amennyiben a jelen határozatban foglalt nagykereskedelmi ár az ármegállapítás alapjául szolgáló időszak nagykereskedelmi minimum ára alapján határozódott meg és a Kötelezett az adott időszakban is sávós-, azaz a jogosult társszolgáltató partner által igénybe vett nagykereskedelmi végpontok számának függvényében kialakított díjkedvezményeket alkalmazott, úgy a jelen határozatban szereplő nagykereskedelmi ár az adott (legnagyobb kedvezményű) sávnak megfelelő maximum árként értelmezendő. Ennek megfelelően a Kötelezett szolgáltató az adott sávhoz tartozó minimális nagykereskedelmi végpontszámot el nem érő szolgáltatók esetén alkalmazhat a jelen határozatban szereplő nagykereskedelmi árnál magasabb árat is, de az alkalmazott sávós díjak közötti díjkülönbség minden esetben legfeljebb a nagykereskedelmi kiszolgálás fajlagos költségeiben az egyes jogosult szolgáltatók vonatkozásában fennálló (volumentől függő) különbséget tükrözhetik.

Az alkalmazott sávós kedvezmények mértékét a kötelezett szolgáltató a nagykereskedelmi szolgáltatás feltételeinek nyilvánosságra hozatalakor köteles közzé tenni.

A Nemzeti Hírközlési Hatóság a Kötelezett szolgáltató által alkalmazott sávós kedvezmények alapján kialakított árrendszer fenti szempontoknak való megfelelését piacfelügyeleti eljárás keretében ellenőrzi.

Az Invitel a jelen határozatnak megfelelően megállapított díjat az új szerződésekre jelen határozat kézbesíté-

sétől köteles alkalmazni. A korábban megkötött hűségnyilatkozatos (azaz rögzített idejű elkötelezettséget és ezzel valamilyen kedvezményt tartalmazó) szerződéseket ezen ármegállapító határozat a hűségnyilatkozat hatálya alatt nem érinti, a hűségnyilatkozat lejártá után, a szerződés meghosszabbításakor - értve ezalatt az elkötelezettségi időszak és a vele járó kedvezmény végét követően a szerződés egyszerű továbbélését is – viszont igen.

Amennyiben a kötelezett szolgáltató a nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásán belül, az eladás ösztönzése érdekében (például a saját kiskereskedelmi szolgáltatási akcióival párhuzamosan) értékesítési akciókat hirdet, úgy a jelen határozatban foglalt, az egyes nagykereskedelmi szolgáltatástípusokhoz tartozó maximum áraknak (kiegészítve az esetleg alkalmazandó sávós kedvezményekkel) minden egyes jogosult szolgáltató esetén a következő ármegállapító határozatig tartó időszakra vonatkozóan számított nagykereskedelmi átlagárakra vonatkozóan kell érvényesülniük.

A nagykereskedelmi végpontok számának függvényében kialakított sávós díjkedvezmények rendszerét, azok összes feltételét nyilvánosságra kell hozni a nagykereskedelmi akciók esetén is.

Az átlagár számítás módszertana ebben az esetben is megegyezik a Kötelezett számára a DH-664-180/2005. számú határozat (JPE határozat) V. számú melléklete 2. részének I. pontjában meghatározott átlagár számítási módszertannal.

A Kötelezett szolgáltató a hozzáférési kötelezettség kapcsán, de kizárólag az adott nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásával kapcsolatban felmerült szükséges szolgáltatás elemek költségeit jogosultak a szolgáltatás-nyújtással párhuzamosan a nagykereskedelmi szolgáltatást igénybe vevő szolgáltatókkal megtéríteni.

A kötelezett szolgáltatók ugyanakkor kizárólag csak az adott nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásával kapcsolatban felmerült szükséges szolgáltatás elemek költségeit téríthetik meg. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy amennyiben az adott szolgáltatás elemre – illetve, azzal ekvivalens szolgáltatásra – a kötelezett szolgáltatónak saját kiskereskedelmi szolgáltatásához is szüksége van, akkor annak a jogosult szolgáltatókkal történő megtérítése általánosan nem tekinthető indokoltnak. Szintén nem számítható fel külön díj azon szolgáltatás elemek költségei után, amelyek az ármegállapító határozat meghozatala során a releváns nagykereskedelmi költségek között már figyelembe vételre kerültek. A nagykereskedelmi szolgáltatás feltételeinek nyilvánosságra hozatala során minden, a jogosult szolgáltatókkal szemben a szolgáltatás igénybe vétele kapcsán érvényesíteni szándékozott díjjelem árát a kötelezett szolgáltatónak nyilvánosságra kell hoznia.

Amennyiben a Kötelezett jelen határozat kihirdetését követően sávszélesség migrációt hajt végre, úgy az új sávszélességekre is vonatkozik a kapcsolódó eredeti sávszélességekre meghatározott maximális nagykereskedelmi ár.

A határozat ellen nincs helye fellebbezésnek. A határozat felülvizsgálata a határozat kézbesítésétől számított 15 napon belül kérhető a Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsához három példányban benyújtott, a Fővárosi Bíróságnak címzett keresetlevélben. A keresetlevélben nyilatkozni kell arról is, hogy a felperes kéri-e tárgyalás tartását.

A keresetlevél benyújtásának a határozat végrehajtására nincs halasztó hatálya.

Indokolás

A Tanács az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény (a továbbiakban: *Eht.*) 14. § (1) c., pontja alapján a 10. § f., pontjában meghatározott hatáskörében, az *Eht.* 52.-55. §-ai szerinti eljárásában a 12. számú, „*nagykereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatás*” elnevezésű piacon a DH-664-180/2005. számú határozatában (a továbbiakban: *Határozat, piacelemzési határozat, JPE határozat*) az Invitel jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóként azonosította.

A Határozat rendelkező részének V. számú mellékletében a Tanács az *Eht.* 108. § (1) bekezdés b., pontjában biztosított jogkörével élve, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatókra a nagykereskedelmi piacon kiszabható kötelezettségek, a költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége kötelezettség keretében kötelezte az Invitelt, hogy az országos szintű IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatást a Határozat szerinti kiskereskedelmi árból származtatott díjképzési módszer (a továbbiakban: *retail minus*) alkalmazásával kialakított díj ellenében nyújtsa.

A Határozat V. melléklet 2. V. pontjában írt rendelkezés alapján a szolgáltató köteles számításait a rendszeres felülvizsgálat érdekében 2006. július 1. és 2006. december 31. közötti időszak adataira vonatkozóan elvégezni és ennek eredményét, az ezzel kapcsolatos számításait, a számítás alapjául szolgáló adatokat 2007. február 1-jéig a Tanács számára benyújtani.

A Kötelezett ezen kötelezettségnek a 2007. február 5-én érkezett, nyomtatott és elektronikus formában benyújtott adatszolgáltatásával tett eleget (DH-8049-1/2007.).

A Tanács a Kötelezett által szolgáltatott adatokat és számításokat áttekintette és az Eht. 14. § (1) c., pontja alapján a 10. § g., pontjában biztosított hatáskörében eljárva, az Invitel által alkalmazandó országos szintű IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás díját a rendelkező rész szerinti mértékben állapította meg, az alábbi indokok alapján:

A Tanács Határozatának V. számú mellékletében meghatározta, hogy az Invitel által benyújtott adatok, valamint a Határozat V. mellékletében foglalt egyéb szempontok alapján fogja megállapítani a Kötelezett által nyújtott nagykereskedelmi szolgáltatás maximális ellenértékét a Kötelezett, illetve az általa irányított kiskereskedelmi szolgáltató tényleges átlagos kiskereskedelmi értékesítési ára és egy a Tanács által meghatározott mérték (árrés) különbségként.

Rögzítette továbbá, hogy az Invitel az országos szintű bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás díjának meghatározásakor a Tanács által meghatározott érték-nél akacsnyabbat is alkalmazhat, ebben az esetben azonban az egyenlő elbánás elvének megfelelően valamennyi igénybevevő szolgáltatónak az alacsonyabb áron kell nyújtania e szolgáltatást.

A Kötelezett által nyújtott nagykereskedelmi szolgáltatás rendelkező részben meghatározott maximális ellenértékét a Tanács a Határozat V. számú mellékletében foglaltak szerint a kötelezett szolgáltató tényleges átlagos kiskereskedelmi értékesítési ára (C_i) és egy a Tanács által meghatározott mérték (minus: Z_i) különbségként állapította meg. A *retail minus* ármeghatározás képlete, azaz a nagykereskedelmi ár képlete tehát a következő: $N_i = C_i - Z_i$ volt.

A Tanács az árrés (Z_i) meghatározásakor alapvetően a kötelezett szolgáltató releváns kis- és nagykereskedelmi költségeit vette figyelembe, mégpedig úgy, hogy a releváns fajlagos kiskereskedelmi költségek (E_i) az árrés mértékét növelték, a releváns fajlagos nagykereskedelmi költségek (F_i) az árrés mértékét csökkentették. Azaz $Z_i = E_i - F_i$ volt.

A Tanács a Kötelezett által benyújtott adatok értékelése és az alkalmazható legmagasabb nagykereskedelmi ár értékének megállapítása során a következő módon járt el:

Kiskereskedelmi (végfelhasználók számára nyújtott) szélessávú szolgáltatások nyújtása során alkalmazott díjak

A Határozat V. számú melléklete 2. részének I. pontjában meghatározott kiskereskedelmi szélessávú szolgáltatások nyújtása során alkalmazott díjakat a Kötelezett a Határozat vonatkozó részében foglaltaknak megfelelően alakította ki, így azokat a Tanács a lenti összefoglaló táblázatokban foglaltaknak megfelelően fogadta el, ahol a kiskereskedelmi átlagár a Kötelezett által a kiskereskedelmi szélessávú szolgáltatások nyújtása során alkalmazott havi és egyszeri díjak átlagos értéke.

A társszolgáltatók számára nyújtott szélessávú szolgáltatások nyújtása során alkalmazott díjak

A nagykereskedelmi szolgáltatások nyújtása során alkalmazott díjakat a Kötelezett a Határozat V. számú melléklete 2. részének II. pontjában foglaltaknak megfelelően alakította ki, így azokat a Tanács elfogadta.

A szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatás országos IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatáson felüli költségei, a nagykereskedelmi értékesítés költségei

A szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatás, országos IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatáson felüli költségei

A szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatás országos IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatáson felüli költségeit a Kötelezett a Határozat V. számú melléklete 2. részének III. pontjában foglaltaknak megfelelően határozta meg, ezeket a Tanács elfogadta.

Nagykereskedelmi szolgáltatás addicionális költségei

A Kötelezett által a nagykereskedelmi értékesítéshez kapcsolódóan a Határozat V. számú melléklete 2. részének III. pontja szerint kimutatott addicionális költségeket a Tanács elfogadta.

A nagykereskedelmi díj kialakításának további menete
Retail minus alapú ár meghatározása – havi díjak

A Tanács a havi díjak esetében az árrést a Kötelezett által benyújtott fajlagos kiskereskedelmi költségek és az addicionális nagykereskedelmi költségek különbségeként állapította meg. A retail minus alapú árat a Tanács a kiskereskedelmi átlagár és az árrés különbségeként állapította meg.

Retail minus alapú ár meghatározása – egyszeri díjak

Az egyszeri díjak esetében a Tanács nem határozott meg árrést, mivel a Határozat V. számú melléklete 2. részének III. pontjában foglaltak szerint a költségeket az adott időszakban átlagosan nyújtott összes szélessávú előfizetés végpontszámára vonatkozólag kell szétosztani (azaz a releváns költségeket az adott időszakra vonatkozó előfizetői hónapok számával kell elosztani). Ennek megfelelően az árrés alapját képező költségek teljes egészükben a havi díjak árrésében lettek figyelembe véve.

A retail minus alapú árak az egyszeri díjak esetében ezért megegyeznek a kiskereskedelmi átlagárakkal.

A retail minus alapú árak és a korábban alkalmazott nagykereskedelmi árak összehasonlítása

A Határozat V. számú melléklete 2. részének IV. pontja értelmében, amennyiben a retail minus alapú ár meghaladná a Kötelezett által a társzolgáltatókkal kötött szerződésekben korábban alkalmazott nagykereskedelmi árat, akkor a Tanács a nagykereskedelmi ár meghatározása során alkalmazandó nagykereskedelmi árat a társzolgáltatókkal kötött szerződésekben korábban alkalmazott minimális ár értékével megegyezően állapítja meg.

A megállapított nagykereskedelmi ár ennek megfelelően a retail minus alapú ár és a Kötelezett által korábban alkalmazott minimális nagykereskedelmi árak közül az alacsonyabb összeg.

A Tanács mind a havi díjak, mind az egyszeri díjak esetében a retail minus alapú ár és a minimális nagykereskedelmi ár közül azt tekintette alacsonyabbnak, amelynek esetében a havi díj és a hozzá kapcsolódó egyszeri díj elkötelezettség egy hónapjára jutó összege alacsonyabb. A Tanács a minimális nagykereskedelmi ár meghatározása során is megegyező módon járt el.

Az így megállapított nagykereskedelmi árak a Kötelezett által a jogosult szolgáltatók felé érvényesíthető havi díjak, illetve egyszeri díjak legmagasabb értékei.

A határozat rendelkező részében foglaltak alapján: *amennyiben a kötelezett szolgáltató a nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásán belül, az eladás ösztönzése érdekében (például a saját kiskereskedelmi szolgáltatási akcióival párhuzamosan) értékesítési akciókat hirdet, úgy a jelen határozatban foglalt, az egyes nagykereskedelmi szolgáltatástípusokhoz tartozó maximum áraknak (kiegészítve az esetleg alkalmazandó sávós kedvezményekkel) minden egyes jogosult szolgáltató esetén a következő ármegállapító határozatig tartó időszakra vonatkozóan számított nagykereskedelmi átlagárakra vonatkozóan kell érvényesülnük.*

Ez a szabályozás minden jogosult szolgáltató számára biztosítja, hogy a határozatban foglalt nagykereskedelmi ár (a korábban említett sávós kedvezmények figyelembe vételével) ténylegesen az adott időszakban átlagárként érvényesüljön.

Ennek megfelelően tehát amennyiben a valamely jogosult szolgáltatóval szemben a kötelezett szolgáltató által az adott időszakban ténylegesen alkalmazott nagykereskedelmi átlagár meghaladná a szabályozott nagykereskedelmi árat (a korábban említett sávós kedvezmények figyelembe vételével), az időszak végén a tényleges és a szabályozott ár közötti árkülönbözet jogosult szolgáltató számára történő megtérítése érdekében elszámolási kötelezettsége keletkezik a kötelezett szolgáltatónak.

A Tanács a rendelkező részben - az ott megállapított feltételek együttes teljesülése esetén - lehetővé tette, hogy a kötelezett sávós kedvezmények alkalmazásakor (és csak ebben az esetben) a határozatban szereplő nagykereskedelmi árnál magasabb árat is érvényesíthessen. Jelen határozat alapján ezen magasabb ár alkalmazása akkor indokolt és elfogadható, ha az ármegállapítás alapja a korábban alkalmazott minimális nagykereskedelmi ár, és ez az ár a korábbi időszakban alkalmazott – értékesítési mennyiségtől függő - sávós árkedvezmények következtében alakult ki.

Az az országos bitfolyam hozzáférési szolgáltatást nyújtó kötelezettek a minimális árrésnél nagyobb árrést engedő a piacon már alkalmazott nagykereskedelmi árai a szabályozás céljával egyezően lehetővé teszik a hatékonyan működő jogosult szolgáltatók piacra történő belépését.

A Tanács ezen kötelezett szolgáltatók számára lehetőséget ad arra, hogy a minimálisnál nagyobb árrést biztosító csomagjaik esetén - amennyiben a rendelkező részben szereplő feltételek teljesülnek - áttörhessék a határozat által megállapított árplafont.

Ezt azon sávós kedvezmények alkalmazásával érvényesíthetik, amelyek kizárólag csak - az egyes jogosult szolgáltatók vonatkozásában fennálló (volumentől függő) – a nagykereskedelmi kiszolgálás fajlagos költségeiben jelentkező különbséget tükrözhetik tekintettel a jogosultak általuk reálisan elérhető maximális méretgazdaságosságra (előfizető számára).

Az arányosság elvének érvényesülése miatt a sávós kedvezményeket csak azon szolgáltatók alkalmazhatják, akik a megelőző szabályozási időszakban (6 hónap) a minimálisnál magasabb árrést biztosító nagykereskedelmi árakat alkalmazták a jogosultakkal szemben, hiszen ez a lehetőség bármely szolgáltató részére nyitva áll, ha a kis-és nagykereskedelmi csomagjainak a relatív árait úgy alakítja, amiből a Tanács alappal a határozatban foglalt szabályozói célok önkéntes követésére következtethet.

A számítás lépéseinek adatait összefoglalóan mutatja be az alábbi táblázat:

Havi díjak

Sávszél. (kpbs)	Előfizető	Elkötelezettség	Forgalom függő	Kisker átlagár*	Árrés*	Retail minus alapú ár*	Minimális nagyker ár*	Megállapított nagyker ár
512	egyéni	1 éves	nem					3 697
512	egyéni	1 éves	igen					4 199
512	egyéni	2 éves	nem					4 817
512	egyéni	0 éves	nem					5 799
512	üzleti	1 éves	nem					4 680
512	üzleti	2 éves	nem					5 768
512	üzleti	0 éves	nem					5 251
1024	egyéni	1 éves	nem					4 690
1024	egyéni	2 éves	nem					5 220
1024	üzleti	1 éves	nem					5 460
1024	üzleti	2 éves	nem					8 231
1024	üzleti	0 éves	nem					8 760
2048	egyéni	1 éves	nem					5 462
2048	egyéni	2 éves	nem					8 110
2048	üzleti	1 éves	nem					7 075
2048	üzleti	2 éves	nem					12 732
3072	egyéni	1 éves	nem					9 440
3072	egyéni	2 éves	nem					9 441
3072	üzleti	1 éves	nem					10 480
3072	üzleti	2 éves	nem					16 185
3072	üzleti	0 éves	nem					30 915
4096	üzleti	1 éves	nem					19 800
4096	üzleti	2 éves	nem					35 076

* Az oszlop adatai üzleti titkot tartalmaznak

Egyszeri díjak

Sávszél. (kpbs)	Előfiz.	Elkötelezettség	Forgalom függő	Kisker átlagár*	Minimális nagyker. árhoz tartozó egyszeri díj*	Megállapított nagyker ár
512	egyéni	1 éves	nem			42
512	egyéni	1 éves	igen			0
512	egyéni	2 éves	nem			0
512	egyéni	0 éves	nem			9 900
512	üzleti	1 éves	nem			0
512	üzleti	2 éves	nem			0
512	üzleti	0 éves	nem			2 500
1024	egyéni	1 éves	nem			167
1024	egyéni	2 éves	nem			0
1024	üzleti	1 éves	nem			2 962

1024	üzleti	2 éves	nem		0
1024	üzleti	0 éves	nem		12 585
2048	egyéni	1 éves	nem		112
2048	egyéni	2 éves	nem		0
2048	üzleti	1 éves	nem		4 327
2048	üzleti	2 éves	nem		0
3072	egyéni	1 éves	nem		0
3072	egyéni	2 éves	nem		0
3072	üzleti	1 éves	nem		2 531
3072	üzleti	2 éves	nem		0
3072	üzleti	0 éves	nem		15 000
4096	üzleti	1 éves	nem		45 000
4096	üzleti	2 éves	nem		0

* Az oszlop adatai üzleti titkot tartalmaznak

A Tanács az Eht. 45. § (5) bekezdése alapján a határozatot hivatalos lapjában és internetes oldalán közzé teszi.

A Tanács döntését az Eht. 39. § (1) bekezdésének megfelelően teljes ülés keretében hozta meg.

A határozat elleni jogorvoslati lehetőségről történő tájékoztatás az Eht. 46. § (1)-(2) bekezdés és a 47. § (1) bekezdés rendelkezésein alapul.

Budapest, 2007. március 20.

Bánhidi Ferenc s. k.,
tanácsstag

Debreczeni Sándor s. k.,
tanácsstag

Dr. Nyevrikel Emília s. k.,
tanácsstag

dr. Rácz Zsolt s. k.,
tanácsstag

Pataki Dániel s. k.,
tanácsstag
elnök

dr. Rozgonyi Krisztina s. k.
tanácsstag
alelnök

A határozatot kapják:

- 1./ Invitel Távközlési Szolgáltató Zrt.
(2040 Budaörs, Puskás T. u. 8-10.)
- 2./ Irrattár

KÖZLÖNY

§

DH-7910-9/2007. számú, a Monor Telefon Társaság Kft. országos szintű IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás díjának meghatározása retail minus módszer alkalmazásával tárgyú eljárásban hozott határozat

* A határozatban üzleti titkokként megjelölt adatok a DH-7910-8 /2007. sz. határozatban szerepelnek.

Ügyiratszám: DH-7910-9/2007.

Tárgy: az országos szintű IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás díjának meghatározása retail minus módszer alkalmazásával

A Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa (a továbbiakban: *Tanács*) a *Monor Telefon Társaság Kft.* (1092 Budapest, Kinizsi u. 30-36.; cg.: 01-09-873734) (a továbbiakban:

Monortel vagy Kötelezett) által alkalmazható, az országos szintű IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás legmagasabb árát, valamint a kiskereskedelmi szélessávú DSL szolgáltatás nyújtása során a különböző szélessávú hozzáférés típusok tekintetében alkalmazott átlagos kiskereskedelmi ár és a társszolgáltatók számára nyújtott IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatás nagykereskedelmi ára közötti különbség (árrés) mértékét az alábbiak szerint állapítja meg:

Havi díjak

Az árrés a szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatás országos IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatáson felüli fajlagos költségének és a nagykereskedelmi értékesítés fajlagos költségének a különbsége.

A megállapított nagykereskedelmi ár alapértelmezésben a Kötelezett által a jogosult szolgáltatók felé érvényesíthető havi díj legmagasabb mértéke.

	<i>Sáv szélesség (kbps)</i>	<i>Elkötelezettségi idő</i>	<i>Forgalomtól függés</i>	<i>Számított Árrés (Minus, Zi, nettó Ft)*</i>	<i>Megállapított nagykereskedelmi ár (Ni, nettó Ft)</i>
MAGÁN	512	határozatlan	nincs		6 216
		1 év	nincs		4 319
		2 év	nincs		3 768
	1536	határozatlan	nincs		8 421
		1 év	nincs		6 200
		2 év	nincs		4 867
	3072	határozatlan	nincs		13 065
		1 év	nincs		6 538
		2 év	nincs		5 677
	6144	határozatlan	nincs		20 234
		1 év	nincs		9 592
		2 év	nincs		8 757
ÜZLETI	512	határozatlan	nincs		11 309
		1 év	nincs		8 109
		2 év	nincs		6 309
	3072	határozatlan	nincs		29 684
		1 év	nincs		24 474
		2 év	nincs		18 729
	6144	határozatlan	nincs		47 723
		1 év	nincs		41 723
		2 év	nincs		31 190
	10240	határozatlan	nincs		90 708
		1 év	nincs		74 708
		2 év	nincs		51 617
	Kis Üzleti (1024)	határozatlan	nincs		15 633
		1 év	nincs		12 283
		2 év	nincs		9 714
	Táv munka	1023 kbps - 2 év	nincs		4 853
		2048 kbps - 2 év	nincs		5 692
		4096 kbps - 2 év	nincs		9 042

*Az oszlop adatai üzleti titkot tartalmaznak.

Egyszeri díjak

	Sávszélesség (kbps)	Elkötelezettségi idő	Forgalomtól függés	Egyszeri díj (nettó, Ft)
MAGÁN	512	határozatlan	nincs	14 000
		1 év	nincs	0
		2 év	nincs	0
	1536	határozatlan	nincs	35 000
		1 év	nincs	2 909
		2 év	nincs	0
	3072	határozatlan	nincs	35 000
		1 év	nincs	20 000
		2 év	nincs	0
	6144	határozatlan	nincs	35 000
		1 év	nincs	20 000
		2 év	nincs	0
ÜZLETI	512	határozatlan	nincs	56 000
		1 év	nincs	32 000
		2 év	nincs	0
	3072	határozatlan	nincs	56 000
		1 év	nincs	8 889
		2 év	nincs	0
	6144	határozatlan	nincs	56 000
		1 év	nincs	32 000
		2 év	nincs	0
	10240	határozatlan	nincs	56 000
		1 év	nincs	32 000
		2 év	nincs	0
	Kis Üzleti (1024)	határozatlan	nincs	56 000
		1 év	nincs	20 000
		2 év	nincs	0
	Távmunka	1024 kbps - 2 év	nincs	0
		2048 kbps - 2 év	nincs	0
		4096 kbps - 2 év	nincs	0

A megállapított – a táblázatban szereplő - nagykereskedelmi ár a jogosult szolgáltatók felé érvényesíthető egyszeri díj legmagasabb mértéke.

A kötelezett szolgáltató az országos szintű bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás díjának meghatározásakor a Tanács által meghatározott értéknél alacsonyabbat is alkalmazhat, ebben az esetben azonban az egyenlő elbánás elvének megfelelően a lényegét tekintve azonos feltételek teljesülése esetén valamennyi igénybevevő szolgáltatónak az alacsonyabb áron kell nyújtania a szolgáltatást.

A kötelezett szolgáltató az egyenlő elbánás elvét betartva, indokolt esetben a jogosult szolgáltató partnerekkel szemben a havi díjakat illetően alkalmazhat sávós (a jogosult társszolgáltató partner által igénybe vett nagykereskedelmi végpontok számának függvényében kiala-

kított) díjkedvezményeket. Ezek a díjkedvezmények egyik esetben sem lehetnek olyanok, hogy a legkedvezőbb nagykereskedelmi ár csak egy-, illetve kevés számú jogosult szolgáltató számára legyen elérhető.

A nagykereskedelmi kiszolgálás fajlagos, tehát egy nagykereskedelmi DSL végpontra jutó költségei a kötelezett szolgáltatónál függenek a jogosult szolgáltató által igénybe vett nagykereskedelmi szolgáltatás volumenétől. A kötelezett szolgáltató által alkalmazott sávós díjak közötti díjkülönbség minden esetben legfeljebb a nagykereskedelmi kiszolgálás fajlagos költségeiben az egyes jogosult szolgáltatók vonatkozásában fennálló (volumentől függő) különbséget tükrözhetik.

Sávós kedvezmények alkalmazása esetén, amennyiben a jelen határozatban foglalt nagykereskedelmi ár az ármegállapítás alapjául szolgáló időszak nagykereskedelmi

minimum ára alapján határozódott meg és a Kötelezett az adott időszakban is sáv-, azaz a jogosult társszolgáltató partner által igénybe vett nagykereskedelmi végpontok számának függvényében kialakított díjkezdményeket alkalmazott, úgy a jelen határozatban szereplő nagykereskedelmi ár az adott (legnagyobb kedvezményű) sávnak megfelelő maximum árként értelmezendő. Ennek megfelelően a Kötelezett szolgáltató az adott sávhoz tartozó minimális nagykereskedelmi végpontszámot el nem érő szolgáltatók esetén alkalmazhat a jelen határozatban szereplő nagykereskedelmi árnál magasabb árat is, de az alkalmazott sávos díjak közötti díjkülönbség minden esetben legfeljebb a nagykereskedelmi kiszolgálás fajlagos költségeiben az egyes jogosult szolgáltatók vonatkozásában fennálló (volumenről függő) különbséget tükrözhetik.

Az alkalmazott sávos kedvezmények mértékét a kötelezett szolgáltató a nagykereskedelmi szolgáltatás nyilvánosságra hozatalakor köteles közzé tenni.

A Nemzeti Hírközlési Hatóság a Kötelezett szolgáltató által alkalmazott sávos kedvezmények alapján kialakított árrendszer fenti szempontoknak való megfeleléségét piacfelügyeleti eljárás keretében ellenőrzi.

A Kötelezett a jelen határozatnak megfelelően megállapított díjat az új szerződésekre jelen határozat kézbesítésétől köteles alkalmazni. A korábban megkötött hűségnyilatkozatos (azaz rögzített idejű elkötelezettséget és ezzel valamilyen kedvezményt tartalmazó) szerződéseket ezen ármegállapító határozat a hűségnyilatkozat hatálya alatt nem érinti, a hűségnyilatkozat lejártá után, a szerződés meghosszabbításakor - értve ezalatt az elkötelezettségi időszak és a vele járó kedvezmény végét követően a szerződés egyszerű továbbélését is - viszont igen.

Amennyiben a kötelezett szolgáltató a nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásán belül, az eladás ösztönzése érdekében (például a saját kiskereskedelmi szolgáltatási akcióival párhuzamosan) értékesítési akciókat hirdet, úgy a jelen határozatban foglalt, az egyes nagykereskedelmi szolgáltatástípusokhoz tartozó maximum áraknak (kiegészítve az esetleg alkalmazandó sávos kedvezményekkel) minden egyes jogosult szolgáltató esetén a következő ármegállapító határozatig tartó időszakra vonatkozóan számított nagykereskedelmi átlagárakra vonatkozóan kell érvényesülniük.

A nagykereskedelmi végpontok számának függvényében kialakított sávos díjkezdmények rendszerét, azok összes feltételét nyilvánosságra kell hozni a nagykereskedelmi akciók esetén is.

Az átlagár számítás módszertana ebben az esetben is megegyezik a Kötelezett számára a DH-664-180/2005. számú határozat (JPE határozat) V. számú melléklete 2. részének I. pontjában meghatározott átlagár számítási módszertannal.

A Kötelezett szolgáltató a hozzáférési kötelezettség kapcsán, de kizárólag az adott nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásával kapcsolatban felmerült szükséges szolgáltatás elemek költségeit jogosultak a szolgáltatás-nyúj-

tással párhuzamosan a nagykereskedelmi szolgáltatást igénybe vevő szolgáltatókkal megtéríttetni.

A kötelezett szolgáltatók ugyanakkor kizárólag csak az adott nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásával kapcsolatban felmerült szükséges szolgáltatás elemek költségeit téríttethetik meg. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy amennyiben az adott szolgáltatás elemre - illetve, azzal ekvivalens szolgáltatásra - a kötelezett szolgáltatónak saját kiskereskedelmi szolgáltatásához is szüksége van, akkor annak a jogosult szolgáltatókkal történő megtérítése általánosan nem tekinthető indokoltnak. Szintén nem számítható fel külön díj azon szolgáltatás elemek költségei után, amelyek az ármegállapító határozat meghozatala során a releváns nagykereskedelmi költségek között már figyelembe vételre kerültek.

A nagykereskedelmi szolgáltatás feltételeinek nyilvánosságra hozatala során minden, a jogosult szolgáltatókkal szemben a szolgáltatás igénybe vétele kapcsán érvényesíteni szándékozott díjemet árát a kötelezett szolgáltatónak nyilvánosságra kell hoznia.

Amennyiben a Kötelezett jelen határozat kihirdetését követően sávszélesség migrációt hajt végre, úgy az új sávszélességekre is vonatkozik a kapcsolódó eredeti sávszélességekre meghatározott maximális nagykereskedelmi ár.

A határozat ellen nincs helye fellebbezésnek. A határozat felülvizsgálata a határozat kézbesítésétől számított 15 napon belül kérhető a Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsához három példányban benyújtott, a Fővárosi Bíróságnak címzett keresetlevélben. A keresetlevélben nyilatkozni kell arról is, hogy a felperes kéri-e tárgyalás tartását.

A keresetlevél benyújtásának a határozat végrehajtására nincs halasztó hatálya.

Indokolás

A Tanács az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény (a továbbiakban: *Eht.*) 14.§ (1) c., pontja alapján a 10.§ f., pontjában meghatározott hatáskörében, az *Eht.* 52.-55. §-ai szerinti eljárásában a 12. számú, „*nagykereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatás*” elnevezésű piacon a DH-664-180/2005. számú határozatában (a továbbiakban: *Határozat, piacelemzési határozat, JPE határozat*) a Monortelt jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóként azonosította.

A Határozat rendelkező részének V. számú mellékletében a Tanács az *Eht.* 108. § (1) bekezdés b., pontjában biztosított jogkörével élve, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatókra a nagykereskedelmi piacon kiszabható kötelezettségek, a költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége kötelezettség keretében kötelezte a Monortelt, hogy az országos szintű IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatást a Határozat szerinti kiskereskedelmi árból származtatott díjképzési módszer (a továbbiakban: *retail minus*) alkalmazásával kialakított díj ellenében nyújtsa.

A Határozat V. melléklet 2. V. pontjában írt rendelkezés alapján a szolgáltató köteles számításait a rendszeres

felülvizsgálat érdekében 2006. július 1. és 2006. december 31. közötti időszak adataira vonatkozóan elvégezni és ennek eredményét, az ezzel kapcsolatos számításait, a számítás alapjául szolgáló adatokat 2007. február 1-jéig a Tanács számára benyújtani.

A Kötelezett ezen kötelezettségnek a 2007. február 1-én érkezett, nyomtatott és elektronikus formában benyújtott adatszolgáltatásával tett eleget (DH-7910-1/2007.), majd pontosította beadványát (DH-7910-4,-5,-6/2007.).

A Tanács a Kötelezett által szolgáltatott adatokat és számításokat áttekintette és az Eht. 14. § (1) c., pontja alapján a 10. § g., pontjában biztosított hatáskörében eljárva, a Monortel által alkalmazandó országos szintű IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás díját a rendelkező rész szerinti mértékben állapította meg, az alábbi indokok alapján:

A Tanács Határozatának V. számú mellékletében meghatározta, hogy a Kötelezett által benyújtott adatok, valamint a Határozat V. mellékletében foglalt egyéb szempontok alapján fogja megállapítani a Kötelezett által nyújtott nagykereskedelmi szolgáltatás maximális ellenértékét a Kötelezett, illetve az általa irányított kiskereskedelmi szolgáltató tényleges átlagos kiskereskedelmi értékesítési ára és egy a Tanács által meghatározott mérték (árrés) különbségként.

Rögzítette továbbá, hogy a Kötelezett az országos szintű bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás díjának meghatározásakor a Tanács által meghatározott értéknél alacsonyabbat is alkalmazhat, ebben az esetben azonban az egyenlő elbánás elvének megfelelően valamennyi igénybevevő szolgáltatónak az alacsonyabb áron kell nyújtania e szolgáltatást.

A Kötelezett által nyújtott nagykereskedelmi szolgáltatás rendelkező részben meghatározott maximális ellenértékét a Tanács a Határozat V. számú mellékletében foglaltak szerint a kötelezett szolgáltató tényleges átlagos kiskereskedelmi értékesítési ára (Ci) és egy a Tanács által meghatározott mérték (minus: Zi) különbségként állapította meg. A retail minus ármeghatározás képlete, azaz a nagykereskedelmi ár képlete tehát a következő: $Ni = Ci - Zi$ volt.

A Tanács az árrés (Zi) meghatározásakor alapvetően a kötelezett szolgáltató releváns kis- és nagykereskedelmi költségeit vette figyelembe, mégpedig úgy, hogy a releváns fajlagos kiskereskedelmi költségek (Ei) az árrés mértékét növelték, a releváns fajlagos nagykereskedelmi költségek (Fi) az árrés mértékét csökkentették. Azaz $Zi = Ei - Fi$ volt.

A Tanács a Kötelezett által benyújtott adatok értékelése és az alkalmazható legmagasabb nagykereskedelmi ár értékének megállapítása során a következő módon járt el:

I. Kiskereskedelmi (végfelhasználók számára nyújtott) szélessávú szolgáltatások nyújtása során alkalmazott díjak

A Határozat V. számú melléklete 2. részének I. pontjában meghatározott kiskereskedelmi szélessávú szolgáltatások nyújtása során alkalmazott díjakat a Kötelezett a Határozat vonatkozó részében foglaltaknak megfelelően

alakította ki, így azokat a Tanács az alábbi táblázatokban foglaltaknak megfelelően fogadta el, ahol a kiskereskedelmi átlagár a Kötelezett által a kiskereskedelmi szélessávú szolgáltatások nyújtása során alkalmazott havi és egyszeri díjak átlagos értéke.

A üzleti titok hozzáférések esetében a beadvány tárgyát képező időszakban nem történt értékesítés, így a Tanács ezeknél a hozzáféréseknél kiskereskedelmi átlagárként a havi díjak esetében az időszakra vonatkozó tisztított listaárát, az egyszeri díjak esetében az időszakra vonatkozó listaárát vette figyelembe, a Kötelezett által megadott adatok alapján.

II. A társszolgáltatók számára nyújtott szélessávú szolgáltatások során alkalmazott díjak

A nagykereskedelmi szolgáltatások nyújtása során alkalmazott díjakat a Kötelezett a Határozat V. számú melléklete 2. részének II. pontjában foglaltaknak megfelelően alakította ki, így azokat a Tanács elfogadta.

III. A szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatás, országos IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatáson felüli költségei; a nagykereskedelmi értékesítés költségei

A szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatás, országos IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatáson felüli költségei (Ei)

A szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatás országos IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatáson felüli költségeit a Kötelezett a Határozat V. számú melléklete 2. részének III. pontjában foglaltaknak megfelelően határozta meg, ezeket a Tanács elfogadta.

Nagykereskedelmi szolgáltatás addicionális költségei (Fi)

A Kötelezett által a nagykereskedelmi értékesítéshez kapcsolódóan a Határozat V. számú melléklete 2. részének III. pontja szerint kimutatott addicionális költségeket a Tanács elfogadta.

IV: A nagykereskedelmi díj kialakításának további menete
Retail minus alapú ár meghatározása – havi díjak

A Tanács a havi díjak esetében az árrést a Kötelezett által benyújtott fajlagos kiskereskedelmi költségek és az addicionális nagykereskedelmi költségek különbségként állapította meg. A retail minus alapú árat a Tanács a kiskereskedelmi átlagár és az árrés különbségként állapította meg.

Retail minus alapú ár meghatározása – egyszeri díjak

Az egyszeri díjak esetében a Tanács nem határozott meg árrést, mivel a Határozat V. számú melléklete 2. részének III. pontjában foglaltak szerint a költségeket az adott időszakban átlagosan nyújtott összes szélessávú előfizetés végpontszámára vonatkozólag kell szétosztani. Ennek megfelelően az árrés alapját képező költségek teljes egészükben a havi díjak árrésében lettek figyelembe véve.

A retail minus alapú árak az egyszeri díjak esetében ezért megegyeznek a kiskereskedelmi átlagárakkal.

A retail minus alapú árak és a korábban alkalmazott nagykereskedelmi árak összehasonlítása

A Határozat V. számú melléklete 2. részének IV. pontja értelmében, amennyiben a retail minus alapú ár meghaladná a Kötelezett által a társszolgáltatókkal kötött szerződésben korábban alkalmazott nagykereskedelmi árat,

akkor a Tanács a nagykereskedelmi ár meghatározása során alkalmazandó nagykereskedelmi árat a társszolgáltatókkal kötött szerződésekben korábban alkalmazott minimális ár értékével megegyezően állapítja meg.

A megállapított nagykereskedelmi ár ennek megfelelően a retail minus alapú ár és a Kötelezett által korábban alkalmazott minimális nagykereskedelmi árak közül az alacsonyabb összeg.

A Tanács mind a havi díjak, mind az egyszeri díjak esetében a retail minus alapú ár és a minimális nagykereskedelmi ár közül azt tekintette alacsonyabbnak, amelynek esetében a havi díj és a hozzá kapcsolódó egyszeri díj elkötelezettség egy hónapjára jutó összege alacsonyabb. A Tanács a minimális nagykereskedelmi ár meghatározása során is megegyező módon járt el.

Az így megállapított nagykereskedelmi árak a Kötelezett által a jogosult szolgáltatók felé érvényesíthető havi díjak, illetve egyszeri díjak legmagasabb értékei.

A határozat rendelkező részében foglaltak alapján: *amennyiben a kötelezett szolgáltató a nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásán belül, az eladás ösztönzése érdekében (például a saját kiskereskedelmi szolgáltatási akcióival párhuzamosan) értékesítési akciókat hirdet, úgy a jelen határozatban foglalt, az egyes nagykereskedelmi szolgáltatástípusokhoz tartozó maximum áraknak (kiegészítve az esetleg alkalmazandó sávós kedvezményekkel) minden egyes jogosult szolgáltató esetén a következő ármegállapító határozatig tartó időszakra vonatkozóan számított nagykereskedelmi átlagárakra vonatkozóan kell érvényesülniük.*

Ez a szabályozás minden jogosult szolgáltató számára biztosítja, hogy a határozatban foglalt nagykereskedelmi ár (a korábban említett sávós kedvezmények figyelembe vételével) ténylegesen az adott időszakban átlagárként érvényesüljön.

Ennek megfelelően tehát amennyiben a valamely jogosult szolgáltatóval szemben a kötelezett szolgáltató által az adott időszakban ténylegesen alkalmazott nagykereskedelmi átlagár meghaladná a szabályozott nagykereskedelmi árat (a korábban említett sávós kedvezmények figyelembe vételével), az időszak végén a tényleges és a szabá-

lyozott ár közötti árkülönbözet jogosult szolgáltató számára történő megtérítése érdekében elszámolási kötelezettsége keletkezik a kötelezett szolgáltatónak.

A Tanács a rendelkező részben - az ott megállapított feltételek együttes teljesülése esetén - lehetővé tette, hogy a kötelezett sávós kedvezmények alkalmazásakor (és csak ebben az esetben) a határozatban szereplő nagykereskedelmi árnál magasabb árat is érvényesíthessen. Jelen határozat alapján ezen magasabb ár alkalmazása akkor indokolt és elfogadható, ha az ármegállapítás alapja a korábban alkalmazott minimális nagykereskedelmi ár, és ez az ár a korábbi időszakban alkalmazott – értékesítési mennyiségtől függő – sávós árkedvezmények következtében alakult ki.

Azaz az országos bitfolyam hozzáférési szolgáltatást nyújtó kötelezettek a minimális árrésnél nagyobb árrést engedő a piacon már alkalmazott nagykereskedelmi árai a szabályozás céljával egyezően lehetővé teszik a hatékonyan működő jogosult szolgáltatók piacra történő belépését.

A Tanács ezen kötelezett szolgáltatók számára lehetőséget ad arra, hogy a minimálisnál nagyobb árrést biztosító csomagjaik esetén - amennyiben a rendelkező részben szereplő feltételek teljesülnek - áttörhessék a határozat által megállapított árplafont.

Ezt azon sávós kedvezmények alkalmazásával érvényesíthetik, amelyek kizárólag csak - az egyes jogosult szolgáltatók vonatkozásában fennálló (volumentől függő) – a nagykereskedelmi kiszolgálás fajlagos költségeiben jelentkező különbséget tükrözhetik tekintettel a jogosultak általuk reálisan elérhető maximális méretgazdaságra (előfizető számra).

Az arányosság elvének érvényesülése miatt a sávós kedvezményeket csak azon szolgáltatók alkalmazhatják, akik a megelőző szabályozási időszakban (6 hónap) a minimálisnál magasabb árrést biztosító nagykereskedelmi árakat alkalmaztak a jogosultakkal szemben, hiszen ez a lehetőség bármely szolgáltató részére nyitva áll, ha a kis- és nagykereskedelmi csomagjainak a relatív árait úgy alakítja, amiből a Tanács alappal a határozatban foglalt szabályozói célok önkéntes követésére következtethet.

A számítás lépéseinek adatait összefoglalóan mutatja be az alábbi táblázat:

Havi díjak

	Sávszéles- ség (kbps)	Elkötelezett- ségi idő	Forgalomtól függés	Kiskereskedelmi átlagár (Retail ár) (Ci, nettó, Ft)*	Árrés*	Retail minus alapú ár*	Minimális nagyker ár*	Megállapított nagyker ár
MAGÁN	512	határozatlan	nincs					6 216
		1 év	nincs					4 319
		2 év	nincs					3 768
	1536	határozatlan	nincs					8 421
		1 év	nincs					6 200
		2 év	nincs					4 867
	3072	határozatlan	nincs					13 065
		1 év	nincs					6 538
		2 év	nincs					5 677
6144	határozatlan	nincs					20 234	
	1 év	nincs					9 592	
	2 év	nincs					8 757	
ÜZLETI	512	határozatlan	nincs					11 309
		1 év	nincs					8 109
		2 év	nincs					6 309
	3072	határozatlan	nincs					29 684
		1 év	nincs					24 474
		2 év	nincs					18 729
	6144	határozatlan	nincs					47 723
		1 év	nincs					41 723
		2 év	nincs					31 190
	10240	határozatlan	nincs					90 708
		1 év	nincs					74 708
		2 év	nincs					51 617
	Kis Üzleti (1024)	határozatlan	nincs					15 633
		1 év	nincs					12 283
		2 év	nincs					9 714
Távmunka	1024 kbps - 2év	nincs					4 853	
	2048 kbps - 2év	nincs					5 692	
	4096 kbps - 2év	nincs					9 042	

* Az oszlop adatai üzleti titkot tartalmaznak.

Egyszeri díjak

	Sávszéles- ség (kbps)	Elkötelezett- ségi idő	Forgalomtól függés	Kiskereskedelmi átlagár (Egyszeri díj) (Ci, nettó, Ft)*	Minimális nagyker. árhoz tartozó egyszeri díj*	Megállapított nagyker ár
MAGÁN	512	határozatlan	nincs			14 000
		1 év	nincs			0
		2 év	nincs			0
	1536	határozatlan	nincs			35 000
		1 év	nincs			2 909
		2 év	nincs			0
	3072	határozatlan	nincs			35 000
		1 év	nincs			20 000
		2 év	nincs			0
6144	határozatlan	nincs			35 000	
	1 év	nincs			20 000	
	2 év	nincs			0	
ÜZLETI	512	határozatlan	nincs			56 000
		1 év	nincs			32 000
		2 év	nincs			0
	3072	határozatlan	nincs			56 000
		1 év	nincs			8 889
		2 év	nincs			0
	6144	határozatlan	nincs			56 000
		1 év	nincs			32 000
		2 év	nincs			0
	10240	határozatlan	nincs			56 000
		1 év	nincs			32 000
		2 év	nincs			0
	Kis Üzleti (1024)	határozatlan	nincs			56 000
		1 év	nincs			20 000
		2 év	nincs			0
	Táv munka	1024 kbps - 2év	nincs			0
		2048 kbps - 2év	nincs			0
		4096 kbps - 2év	nincs			0

* Az oszlop adatai üzleti titkot tartalmaznak.

A Tanács az Eht. 45. § (5) bekezdése alapján a határozatot hivatalos lapjában és internetes oldalán közzé teszi.

A Tanács döntését az Eht. 39. § (1) bekezdésének megfelelően teljes ülés keretében hozta meg.

A határozat elleni jogorvoslati lehetőségről történő tájékoztatás az Eht. 46. § (1)-(2) bekezdés és a 47. § (1) bekezdés rendelkezéseinek alapul.

Budapest, 2007. március 21.

Bánhidi Ferenc s. k., Debreczeni Sándor s. k.,
tanácsstag tanácsstag

Dr. Nyevrikel Emília s. k.,
tanácsstag

Pataki Dániel s. k.,
tanácsstag

elnök

dr. Rácz Zsolt s. k.,
tanácsstag

dr. Rozgonyi Krisztina sk.
tanácsstag
alelnök

A határozatot kapják:

1./ Monor Telefon Társaság Kft.
(1092 Budapest, Kinizsi u. 30-36.)
2./ Irattár

DH-7829-10/2007. számú, a Magyar Telekom Távközlési Nyrt. országos szintű IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás díjának meghatározása retail minus módszer alkalmazásával tárgyú eljárásban hozott határozat

* A határozatban üzleti titkorként megjelölt adatok a DH-7829-9/2007. sz. határozatban szerepelnek.

Ügyiratszám: DH-7829-10/2007.

Tárgy: Az országos szintű IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás díjának meghatározása retail minus módszer alkalmazásával

Havi díjak (nettó Ft):

A Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa (a továbbiakban: *Tanács*) a *Magyar Telekom Távközlési Nyilvánosan Működő Részvénytársaság* (1013 Budapest, Krisztina krt. 55.; cg.: 01-10-041928) (a továbbiakban: *Magyar Telekom vagy Kötelezett*) által alkalmazható, az országos szintű IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás legmagasabb árát, valamint a kiskereskedelmi szélessávú DSL szolgáltatás nyújtása során a különböző szélessávú hozzáférés típusok tekintetében alkalmazott átlagos kiskereskedelmi ár és a társszolgáltatók számára nyújtott IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatás nagykereskedelmi ára közötti különbség (árrés) mértékét az alábbiak szerint állapítja meg:

Előfizető	Sávszél. (kbps)	Forgalmi korlát (GB)	Elkötelezettség	Árrés*	Megállapított nagykereskedelmi ár nettó Ft
Egyéni	1024	1,9	1 éves		2 325
Egyéni	1024	1,9	nincs		4 468
Egyéni	1024	nincs	1 éves		3 501
Egyéni	1024	nincs	nincs		6 318
Egyéni	4096	0	1 éves		4 321
Egyéni	4096	3,7	nincs		7 842
Egyéni	4096	nincs	1 éves		5 018
Egyéni	4096	nincs	nincs		7 974
Egyéni	8096	0	1 éves		5 248
Egyéni	8096	5,4	nincs		8 605
Egyéni	8096	nincs	1 éves		5 965
Egyéni	8096	nincs	nincs		9 535
Üzleti	1024	nincs	1 éves		4 920
Üzleti	1024	nincs	2 éves		4 063
Üzleti	1024	nincs	nincs		11 911
Üzleti	4096	nincs	1 éves		6 305
Üzleti	4096	nincs	2 éves		8 759
Üzleti	4096	nincs	nincs		20 645
Üzleti	8096	nincs	1 éves		8 597
Üzleti	8096	nincs	2 éves		11 127
Üzleti	8096	nincs	nincs		21 471
Üzleti	18432	nincs	1 éves		16 008
Üzleti	18432	nincs	2 éves		22 428
Üzleti	18432	nincs	nincs		58 428

* Az oszlop adatai üzleti titkot tartalmaznak

Az árrés a szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatás országos IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatáson felüli fajlagos költségének és a nagykereskedelmi értékesítés fajlagos költségének a különbsége.

A megállapított nagykereskedelmi ár alapértelmezésben a Kötelezett által a jogosult szolgáltatók felé érvényesíthető havi díj legmagasabb mértéke.

A forgalomfüggő szolgáltatások esetén a nagykereskedelmi szolgáltatás megállapított ára alapértelmezésben annyi forgalmat foglal magában, mint amennyit az ármegállapítás alapjául szolgáló szolgáltatás, ezt az értéket a fenti táblázat „Forgalmi korlát (GB)” oszlopában szereplő érték mutatja. A forgalomfüggetlen hozzáféréseknél a „nincs” jelzés szerepel.

Abban az esetben, ha a forgalomfüggő nagykereskedelmi szolgáltatás ezen határozatban szereplő megállapított ára a korábbi nagykereskedelmi minimum ár alapján határozódott meg, ott a fenti táblázatban 0 GB forgalmi korlát szerepel, és a forgalom-korlátos nagykereskedelmi szolgáltatás struktúrája változatlan a korábbi nagykereskedelmi szolgáltatás struktúrájához képest, azaz a forgalomfüggő nagykereskedelmi hozzáférési díj nem foglal magában forgalmat, a nagykereskedelmi forgalmi díj pedig megegyezik az ármegállapítás alapjául szolgáló időszakban alkalmazott legalacsonyabb forgalmi díjjal, melynek értéke a beadott adatoknak megfelelően 62 Ft/GB.

Amennyiben a forgalomfüggő nagykereskedelmi szolgáltatás megállapított ára a kötelezett kiskereskedelmi átlagára alapján lett meghatározva, ott a fenti táblázat „Forgalmi korlát (GB)” oszlopában 0 GB-tól eltérő érték szerepel, amely az ármegállapítás alapjául szolgáló kiskereskedelmi hozzáférésekben foglalt adatforgalom. A megállapított nagykereskedelmi ár ezt az adatforgalmat tartalmazza.

A többletforgalom után számított nagykereskedelmi díj nem haladhatja meg az ármegállapítás alapjául szolgáló kiskereskedelmi szolgáltatásban alkalmazott (nettó) többletforgalmi díjat.

A kötelezett szolgáltató ezen típusú nagykereskedelmi szolgáltatás-nyújtási kötelezettségnek úgy is megfelelt, hogy a nagykereskedelmi szolgáltatás maga 0 GB forgalmat foglal magában, és a nagykereskedelmi díj egy forgalmi díjelemet is tartalmaz. Ebben az esetben a nagykereskedelmi forgalmi díjat a kötelezett szolgáltató úgy köteles meghatározni, hogy az ne haladja meg az ármegállapítás alapjául szolgáló kiskereskedelmi szolgáltatásban alkalmazott (nettó) többletforgalmi díjat, és a kiskereskedelmi forgalomkorlátos csomagban foglalt forgalommal együtt számított havi nagykereskedelmi szolgáltatási ár a jogosult szolgáltatóra nézve ne legyen kedvezőtlenebb, mint a retail minus alapon számított, kiskereskedelmi szolgáltatással megegyező forgalmat tartalmazó, fenti táblázatban meghatározott díj.

Egyszeri díjak – hálózat végződtető berendezéssel:

Előfizető	Sávszél. (kbps)	Forgalmi korlát (GB)	Elkötelezettség	Megállapított nagykereskedelmi ár nettó Ft
Egyéni	4096	nincs	1 éves	8 889
Egyéni	4096	nincs	nincs	15 917
Egyéni	8096	nincs	1 éves	8 615
Egyéni	8096	nincs	nincs	15 917
Üzleti	1024	nincs	1 éves	8 000
Üzleti	1024	nincs	2 éves	4 322
Üzleti	1024	nincs	nincs	36 177
Üzleti	4096	nincs	1 éves	8 320
Üzleti	4096	nincs	2 éves	2 714
Üzleti	4096	nincs	nincs	28 709
Üzleti	8096	nincs	1 éves	9 091
Üzleti	8096	nincs	2 éves	2 572
Üzleti	8096	nincs	nincs	26 755
Üzleti	18432	nincs	1 éves	13 334
Üzleti	18432	nincs	2 éves	0
Üzleti	18432	nincs	nincs	102 880

Egyszeri díjak – hálózat végződtető berendezés nélkül:

Előfizető	Sávszél. (kbps)	Forgalmi korlát (GB)	Elkötelezettség	Megállapított nagykereskedelmi ár nettó Ft
Egyéni	1024	1,9	1 éves	0
Egyéni	1024	1,9	nincs	9 090
Egyéni	1024	nincs	1 éves	0
Egyéni	1024	nincs	nincs	8 132
Egyéni	4096	0	1 éves	0
Egyéni	4096	3,7	nincs	12 657
Egyéni	4096	nincs	1 éves	0
Egyéni	4096	nincs	nincs	8 415
Egyéni	8096	0	1 éves	0
Egyéni	8096	5,4	nincs	4 498
Egyéni	8096	nincs	1 éves	0
Egyéni	8096	nincs	nincs	8 565

A megállapított – a táblázatokban szereplő - nagykereskedelmi ár a jogosult szolgáltatók felé érvényesíthető egyszeri díj legmagasabb mértéke.

A Magyar Telekom az országos szintű bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás díjának meghatározásakor a Tanács által meghatározott értéknél alacsonyabbat is alkalmazhat, ebben az esetben azonban az egyenlő elbánás elvének megfelelően a lényegét tekintve azonos feltételek teljesülése esetén valamennyi igénybevevő szolgáltatónak az alacsonyabb áron kell nyújtania e szolgáltatást.

A kötelezett szolgáltató az egyenlő elbánás elvét betartva, indokolt esetben a jogosult szolgáltató partnerekkel szemben a havi díjakat illetően alkalmazhat sávost (a jogosult társszolgáltató partner által igénybe vett nagykereskedelmi végpontok számának függvényében kialakított) díj-kedvezményeket. Ezek a díjkedvezmények egyik esetben sem lehetnek olyanok, hogy a legkedvezőbb nagykereskedelmi ár csak egy-, illetve kevés számú jogosult szolgáltató számára legyen elérhető.

A nagykereskedelmi kiszolgálás fajlagos, tehát egy nagykereskedelmi DSL végpontra jutó költségei a kötelezett szolgáltatónál függhetnek a jogosult szolgáltató által igénybe vett nagykereskedelmi szolgáltatás volumenétől. A kötelezett szolgáltató által alkalmazott sávost díjak közötti díjkülönbség minden esetben legfeljebb a nagykereskedelmi kiszolgálás fajlagos költségeiben az egyes jogosult szolgáltatók vonatkozásában fennálló (volumen-től függő) különbséget tükrözhetik.

Sávost kedvezmények alkalmazása esetén, amennyiben a jelen határozatban foglalt nagykereskedelmi ár az ármegállapítás alapjául szolgáló időszak nagykereskedelmi minimum ára alapján határozódott meg és a Kötelezett az adott időszakban is sávost, azaz a jogosult társszolgáltató partner által igénybe vett nagykereskedelmi végpontok számának függvényében kialakított díjkedvezményeket

alkalmazott, úgy a jelen határozatban szereplő nagykereskedelmi ár az adott (legnagyobb kedvezményű) sávost megfelelő maximum árként értelmezendő. Ennek megfelelően a Kötelezett szolgáltató az adott sávost tartozó minimális nagykereskedelmi végpontszámot el nem érő szolgáltatók esetén alkalmazhat a jelen határozatban szereplő nagykereskedelmi árnál magasabb árat is, de az alkalmazott sávost díjak közötti díjkülönbség minden esetben legfeljebb a nagykereskedelmi kiszolgálás fajlagos költségeiben az egyes jogosult szolgáltatók vonatkozásában fennálló (volumen-től függő) különbséget tükrözhetik.

Az alkalmazott sávost kedvezmények mértékét a kötelezett szolgáltató a nagykereskedelmi szolgáltatás nyilvánosságra hozatalakor köteles közzé tenni.

A Nemzeti Hírközlési Hatóság a Kötelezett szolgáltató által alkalmazott sávost kedvezmények alapján kialakított árrendszer fenti szempontoknak való megfelelését piacfelügyeleti eljárás keretében ellenőrzi.

Az ármegállapítás alapjául szolgáló időszak nagykereskedelmi minimum ára alapján megállapított árú hozzáférések a következők:

Előfizető	Sávszél. (kbps)	Forgalmi korlát (GB)	Elkötelezettség
Egyéni	4096	0	1 éves
Egyéni	4096	nincs	1 éves
Egyéni	8096	0	1 éves
Egyéni	8096	nincs	1 éves
Üzleti	1024	nincs	1 éves
Üzleti	4096	nincs	1 éves
Üzleti	8096	nincs	1 éves
Üzleti	18432	nincs	1 éves

A Magyar Telekom a jelen határozatnak megfelelően megállapított díjat az új szerződésekre jelen határozat kézbesítésétől köteles alkalmazni. A korábban megkötött hűségnyilatkozatos (azaz rögzített idejű elkötelezettséget és ezzel valamilyen kedvezményt tartalmazó) szerződéseket ezen ármegállapító határozat a hűségnyilatkozat hatálya alatt nem érinti, a hűségnyilatkozat lejártá után, a szerződés meghosszabbításakor - értve ezalatt az elkötelezettségi időszak és a vele járó kedvezmény végét követően a szerződés egyszerű továbbélését is – viszont igen.

Amennyiben a kötelezett szolgáltató a nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásán belül, az eladás ösztönzése érdekében (például a saját kiskereskedelmi szolgáltatási akcióival párhuzamosan) értékesítési akciókat hirdet, úgy a jelen határozatban foglalt, az egyes nagykereskedelmi szolgáltatástípusokhoz tartozó maximum áraknak (kiegészítve az esetleg alkalmazandó sávós kedvezményekkel) minden egyes jogosult szolgáltató esetén a következő ármegállapító határozatig tartó időszakra vonatkozóan számított nagykereskedelmi átlagárakra vonatkozóan kell érvényesülniük.

A nagykereskedelmi végpontok számának függvényében kialakított sávós díjkedvezmények rendszerét, azok összes feltételét nyilvánosságra kell hozni a nagykereskedelmi akciók esetén is.

Az átlagár számítás módszertana ebben az esetben is megegyezik a Kötelezett számára a DH-664-180/2005. számú határozat (JPE határozat) V. számú melléklete 2. részének I. pontjában meghatározott átlagár számítási módszertannal.

A Kötelezett szolgáltató a hozzáférési kötelezettség kapcsán, de kizárólag az adott nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásával kapcsolatban felmerült szükséges szolgáltatás elemek költségeit jogosult az igénybe vevő szolgáltatókkal megtéríttetni.

A kötelezett szolgáltatók ugyanakkor kizárólag csak az adott nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásával kapcsolatban felmerült szükséges szolgáltatás elemek költségeit téríthet meg.

Amennyiben az adott szolgáltatás elemre – illetve, azzal ekvivalens szolgáltatásra – a kötelezett szolgáltatónak saját kiskereskedelmi szolgáltatásához is szüksége van, akkor annak a jogosult szolgáltatókkal történő megtérítése nem indokolt. Nem számítható fel külön díj azon szolgáltatás elemek költségei után sem, amelyek az ármegállapító határozat meghozatala során a releváns nagykereskedelmi költségek között már figyelembe vételre kerültek.

A nagykereskedelmi szolgáltatás feltételeinek nyilvánosságra hozatala során minden, a jogosult szolgáltatókkal szemben a szolgáltatás igénybe vétele kapcsán érvényesíteni szándékozott díjemet árát a kötelezett szolgáltatónak nyilvánosságra kell hoznia.

Amennyiben a Kötelezett jelen határozat kihirdetését követően sáv szélesség migrációt hajt végre, úgy az új sáv szélességekre is vonatkozik a kapcsolódó eredeti sáv-

szélességekre meghatározott maximális nagykereskedelmi ár.

A határozat ellen nincs helye fellebbezésnek. A határozat felülvizsgálata a határozat kézbesítésétől számított 15 napon belül kérhető a Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsához három példányban benyújtott, a Fővárosi Bíróságnak címzett keresetlevélben. A keresetlevélben nyilatkozni kell arról is, hogy a felperes kéri-e tárgyalás tartását.

A keresetlevél benyújtásának a határozat végrehajtására nincs halasztó hatálya.

Indokolás

A Tanács az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény (a továbbiakban: *Eht.*) 14. § (1) c., pontja alapján a 10.§ f., pontjában meghatározott hatáskörében, az *Eht.* 52.-55. §-ai szerinti eljárásában a 12. számú, „nagykereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatás” elnevezésű piacon a DH-664-180/2005. számú határozatában (a továbbiakban: *Határozat, piacelemzési határozat, JPE határozat*) a Magyar Telekomot jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóként azonosította.

A Határozat rendelkező részének V. számú mellékletében a Tanács az *Eht.* 108. § (1) bekezdés b., pontjában biztosított jogkörével élve, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatókra a nagykereskedelmi piacon kiszabható kötelezettségek, a költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége kötelezettség keretében kötelezte a Magyar Telekomot, hogy az országos szintű IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatást a Határozat szerinti kiskereskedelmi árból származtatott díjképzési módszer (a továbbiakban: *retail minus*) alkalmazásával kialakított díj ellenében nyújtsa.

A Határozat V. melléklet 2. V. pontjában írt rendelkezés alapján a szolgáltató köteles számításait a rendszeres felülvizsgálat érdekében 2006. július 1. és 2006. december 31. közötti időszak adataira vonatkozóan elvégezni és ennek eredményét, az ezzel kapcsolatos számításait, a számítás alapjául szolgáló adatokat 2007. február 1-ig a Tanács számára benyújtani.

A Kötelezett ezen kötelezettségnek a 2007. február 1-én érkezett, nyomtatott és elektronikus formában benyújtott adatszolgáltatásával tett eleget (DH-7829-1/2007.), majd beadványát pontosította. (DH-7829-3, -4, -6, -8/2007.)

A Tanács a Kötelezett által szolgáltatott adatokat és számításokat áttekintette és az Eht. 14. § (1) c., pontja alapján a 10. § g., pontjában biztosított hatáskörében eljárva, a Magyar Telekom által alkalmazandó országos szintű IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás díját a rendelkező rész szerinti mértékben állapította meg, az alábbi indokok alapján:

A Tanács Határozatának V. számú mellékletében meghatározta, hogy a Magyar Telekom által benyújtott adatok, valamint a Határozat V. mellékletében foglalt egyéb szempontok alapján fogja megállapítani a Kötelezett által nyújtott nagykereskedelmi szolgáltatás maximális ellenértékét a Kötelezett, illetve az általa irányított kiskereskedelmi szolgáltató tényleges átlagos kiskereskedelmi értékesítési

ára és egy a Tanács által meghatározott mérték (árrés) különbségeként.

Rögzítette továbbá, hogy a Magyar Telekom az országos szintű bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás díjának meghatározásakor a Tanács által meghatározott nagykereskedelmi árnál alacsonyabb árat is alkalmazhat, ebben az esetben azonban az egyenlő elbánás elvének megfelelően a lényegét tekintve azonos feltételek teljesülése esetén valamennyi igénybevevő szolgáltatónak alacsonyabb áron kell nyújtania e szolgáltatást.

A Kötelezett által nyújtott nagykereskedelmi szolgáltatás rendelkező részben meghatározott maximális ellenértékét a Tanács a Határozat V. számú mellékletében foglaltak szerint a kötelezett szolgáltató tényleges átlagos kiskereskedelmi értékesítési ára (Ci) és egy a Tanács által meghatározott mérték (minus: Zi) különbségeként állapította meg. A retail minus ármeghatározás képlete, azaz a nagykereskedelmi ár képlete tehát a következő: $N_i = C_i - Z_i$ volt.

A Tanács az árrés (Zi) meghatározásakor alapvetően a kötelezett szolgáltató releváns kis- és nagykereskedelmi költségeit vette figyelembe, mégpedig úgy, hogy a releváns fajlagos kiskereskedelmi költségek (Ei) az árrés mértékét növelték, a releváns fajlagos nagykereskedelmi költségek (Fi) az árrés mértékét csökkentették. Azaz $Z_i = E_i - F_i$ volt.

A Tanács a Kötelezett által benyújtott adatok értékelése és az alkalmazható legmagasabb nagykereskedelmi ár értékének megállapítása során a következő módon járt el:

Sávszélesség migráció figyelembe vétele:

A Kötelezett 2007 február-márciusban sávszélesség migrációt hajtott végre. A Tanács az árakat a migráció

előtti és utáni sávszélességek megfeleltetése alapján az új sávszélességekre vonatkoztatva állapította meg.

A sávszélességek megfeleltetése a következő:

Migráció utáni (kbps)	Migráció előtti (kbps)
1024	512
4096	1024
8096	2048
18432	6144

Kiskereskedelmi (végfelhasználók számára nyújtott) szélessávú szolgáltatások nyújtása során alkalmazott díjak

A Tanács megállapította, hogy a benyújtott számítások megfeleltek a Határozat V. számú melléklete 2. részének I. pontjában meghatározott követelményeknek. A Tanács ezért a díjszámítást elfogadta az alábbi táblázatokban foglaltaknak megfelelően, ahol a kiskereskedelmi átlagár a Kötelezett által a kiskereskedelmi szélessávú szolgáltatások nyújtása során alkalmazott havi és egyszeri díjak átlagos értéke. A havi kiskereskedelmi átlagár a forgalomfüggő díjazású kiskereskedelmi hozzáférések esetében tartalmazza a havi díjak mellett az időszak során kiszámlázott forgalmi díjak átlagos értékét is.

Azoknak a hozzáféréseknek az esetében, amelyeknél a beadvány tárgyát képező időszakban nem történt értékesítés, a Tanács kiskereskedelmi átlagárként a havi díjak esetében az időszakra vonatkozó tisztított listaárat, az egyszeri díjak esetében az időszakra vonatkozó listaárat vette figyelembe, a Kötelezett által megadott adatok alapján.

Havi díjak:

Előfizető	Sávszél. (kbps)	Forgalmi korlát (GB)	Elkötelezettség	Kisker. átlagár*
Egyéni	1024	1,9	1 éves	
Egyéni	1024	1,9	nincs	
Egyéni	1024	nincs	1 éves	
Egyéni	1024	nincs	nincs	
Egyéni	4096	0	1 éves	
Egyéni	4096	3,7	nincs	
Egyéni	4096	nincs	1 éves	
Egyéni	4096	nincs	nincs	
Egyéni	8096	0	1 éves	
Egyéni	8096	5,4	nincs	
Egyéni	8096	nincs	1 éves	
Egyéni	8096	nincs	nincs	
Üzleti	1024	nincs	1 éves	
Üzleti	1024	nincs	2 éves	
Üzleti	1024	nincs	nincs	
Üzleti	4096	nincs	1 éves	
Üzleti	4096	nincs	2 éves	

Üzleti	4096	nincs	nincs	
Üzleti	8096	nincs	1 éves	
Üzleti	8096	nincs	2 éves	
Üzleti	8096	nincs	nincs	
Üzleti	18432	nincs	1 éves	
Üzleti	18432	nincs	2 éves	
Üzleti	18432	nincs	nincs	

* Az oszlop adatai üzleti titkot tartalmaznak

Egyszeri díjak – hálózat végződtető berendezéssel:

Előfizető	Sávszél. (kbps)	Forgalmi korlát (GB)	Elkötelezettség	Kisker. átlagár*
Egyéni	4096	nincs	1 éves	
Egyéni	4096	nincs	nincs	
Egyéni	8096	nincs	1 éves	
Egyéni	8096	nincs	nincs	
Üzleti	1024	nincs	1 éves	
Üzleti	1024	nincs	2 éves	
Üzleti	1024	nincs	nincs	
Üzleti	4096	nincs	1 éves	
Üzleti	4096	nincs	2 éves	
Üzleti	4096	nincs	nincs	
Üzleti	8096	nincs	1 éves	
Üzleti	8096	nincs	2 éves	
Üzleti	8096	nincs	nincs	
Üzleti	18432	nincs	1 éves	
Üzleti	18432	nincs	2 éves	
Üzleti	18432	nincs	nincs	

* Az oszlop adatai üzleti titkot tartalmaznak

Egyszeri díjak – hálózat végződtető berendezés nélkül (nettó Ft):

Előfizető	Sávszél. (kbps)	Forgalmi korlát (GB)	Elkötelezettség	Kisker. átlagár*
Egyéni	1024	1,9	1 éves	
Egyéni	1024	1,9	nincs	
Egyéni	1024	nincs	1 éves	
Egyéni	1024	nincs	nincs	
Egyéni	4096	0	1 éves	
Egyéni	4096	3,7	nincs	
Egyéni	4096	nincs	1 éves	
Egyéni	4096	nincs	nincs	
Egyéni	8096	0	1 éves	

Egyéni	8096	5,4	nincs	
Egyéni	8096	nincs	1 éves	
Egyéni	8096	nincs	nincs	

* Az oszlop adatai üzleti titkot tartalmaznak

A Kötelezett az egyszeri díjakat tekintve mind nagykereskedelmi, mind kiskereskedelmi kínálatában eltérő kedvezményeket alkalmazott a hálózat végződtető berendezéssel, illetve hálózat végződtető berendezés nélkül (más néven “szereld magad” konstrukcióban) biztosított hozzáférésekre, így azok kiskereskedelmi átlagára eltér. Ezért a két hozzáférés típust az egyszeri díjak meghatározása során szükséges volt külön kezelni. A Kötelezett a havi díjakat illetően nem alkalmazott eltérő árakat a két hozzáférés típusra.

A társszolgáltatók számára nyújtott szélessávú szolgáltatások nyújtása során alkalmazott díjak

A nagykereskedelmi szolgáltatások nyújtása során alkalmazott díjakat a Kötelezett a Határozat V. számú melléklete 2. részének II. pontjában foglaltaknak megfelelően alakította ki, így azokat a Tanács elfogadta.

A szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatás országos IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatáson felüli költségei, a nagykereskedelmi értékesítés költségei

A szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatás, országos IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatáson felüli költségei

A szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatás országos IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatáson felüli költségeit a Kötelezett a Határozat V. számú melléklete 2. részének III. pontjában foglaltaknak megfelelően határozta meg, ezeket a Tanács elfogadta.

Nagykereskedelmi szolgáltatás adiciónális költségei

A nagykereskedelmi szolgáltatás adiciónális költségeit a Kötelezett a Határozat V. számú melléklete 2. részének III. pontjában foglaltaknak megfelelően határozta meg, ezeket a Tanács elfogadta.

A nagykereskedelmi díj kialakításának további menete

Retail minus alapú ár meghatározása – havi díjak

A Tanács a havi díjak esetében az árrést a Kötelezett által benyújtott fajlagos kiskereskedelmi költségek és az adiciónális nagykereskedelmi költségek különbségeként állapította meg.

A retail minus alapú árat a Tanács a kiskereskedelmi átlagár és az árrés különbségeként állapította meg.

Retail minus alapú ár meghatározása – egyszeri díjak

Az egyszeri díjak esetében a Tanács nem határozott meg árrést, mivel a Határozat V. számú melléklete 2. részének III. pontjában foglaltak szerint a költségeket az adott időszakban átlagosan nyújtott összes szélessávú előfizetés végpontszámára vonatkozólag kell szétosztani (azaz a releváns költségeket az adott időszakra vonatkozó előfizetői hónapok számával kell elosztani). Ennek megfelelően az árrés alapját képező költségek teljes egészükben a havi díjak árrésében lettek figyelembe véve.

A retail minus alapú árak az egyszeri díjak esetében ezért megegyeznek a kiskereskedelmi átlagárakkal.

A retail minus alapú árak és a korábban alkalmazott nagykereskedelmi árak összehasonlítása

A Határozat V. számú melléklete 2. részének IV. pontja értelmében, amennyiben a retail minus alapú ár meghaladná a Kötelezett által a társszolgáltatókkal kötött szerződésekben korábban alkalmazott nagykereskedelmi árat, akkor a Tanács a nagykereskedelmi ár meghatározása során alkalmazandó nagykereskedelmi árat a társszolgáltatókkal kötött szerződésekben korábban alkalmazott minimális ár értékével megegyezően állapítja meg.

A Tanács a korábban alkalmazott minimális nagykereskedelmi árak meghatározásánál annak érdekében, hogy a megállapított nagykereskedelmi árak kellően reprezentálják a Kötelezett által alkalmazott nagykereskedelmi árakat, a nem forgalom függő hozzáférések esetében a Kötelezett négy legnagyobb értékesítési volumenű jogosult szolgáltató partnerével, a forgalom függő hozzáférések esetében a hét legnagyobb értékesítési volumenű jogosult szolgáltató partnerével szemben alkalmazott árakat vette figyelembe.

A minimális nagykereskedelmi ár meghatározásánál a Tanács nem vette figyelembe a nem szabályozott nagykereskedelmi szolgáltatás (IP Connect) árait.

A Tanács az egyes hozzáférés típusok korábban alkalmazott minimális nagykereskedelmi áraként a havi díjak tekintetében az ármegállapítás során figyelembe vett jogosult szolgáltatók körére vonatkozóan a jogosult szolgáltatóként számított fél éves átlagárak közül a legalacsonyabbat határozta meg.

A Tanács az egyszeri díjakat illetően a korábban alkalmazott minimális nagykereskedelmi árként a minimális havi díjhoz tartozó egyszeri díjat állapította meg. A Tanács e módszer alkalmazásával tekintettel volt arra, hogy az egyszeri és a havi díjak a piaci árképzés során egységet képeznek, így nem kezelhetők egymástól függetlenül.

A jelen határozat rendelkező részében megállapított, a Kötelezett által alkalmazandó nagykereskedelmi ár a havi díjak esetében a retail minus alapú ár és a legalacsonyabb nagykereskedelmi ár közül az alacsonyabb érték, az egyszeri díjakra vonatkozóan pedig a megállapított havi díjhoz tartozó egyszeri díj.

A határozat rendelkező részében foglaltak alapján: *amennyiben a kötelezett szolgáltató a nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásán belül, az eladás ösztönzése érdekében (például a saját kiskereskedelmi szolgáltatási akcióival párhuzamosan) értékesítési akciókat hirdet, úgy a jelen határozatban foglalt, az egyes nagykereskedelmi szolgáltatástípusokhoz tartozó maximum áraknak (kiegészítve*

az esetleg alkalmazandó sávós kedvezményekkel) minden egyes jogosult szolgáltató esetén a következő ármegállapító határozatig tartó időszakra vonatkozóan számított nagykereskedelmi átlagárakra vonatkozóan kell érvényesülniük.

Ez a szabályozás minden jogosult szolgáltató számára biztosítja, hogy a határozatban foglalt nagykereskedelmi ár (a korábban említett sávós kedvezmények figyelembe vételével) ténylegesen az adott időszakban átlagárként érvényesüljön.

Ennek megfelelően tehát amennyiben a valamely jogosult szolgáltatóval szemben a kötelezett szolgáltató által az adott időszakban ténylegesen alkalmazott nagykereskedelmi átlagár meghaladná a szabályozott nagykereskedelmi árat (a korábban említett sávós kedvezmények figyelembe vételével), az időszak végén a tényleges és a szabályozott ár közötti árkülönbséget jogosult szolgáltató számára történő megtérítése érdekében elszámolási kötelezettség keletkezik a kötelezett szolgáltatónak.

A Tanács a rendelkező részben - az ott megállapított feltételek együttes teljesülése esetén - lehetővé tette, hogy a kötelezett sávós kedvezmények alkalmazásakor (és csak ebben az esetben) a határozatban szereplő nagykereskedelmi árnál magasabb árat is érvényesíthessen. Jelen határozat alapján ezen magasabb ár alkalmazása akkor indokolt és elfogadható, ha az ármegállapítás alapja a korábban alkalmazott minimális nagykereskedelmi ár, és ez az ár a korábbi időszakban alkalmazott - értékesítési mennyiségtől függő - sávós árkedvezmények következtében alakult ki.

Azaz az országos bitfolyam hozzáférési szolgáltatást nyújtó kötelezettek a minimális árrésnél nagyobb árrést engedő a piacon már alkalmazott nagykereskedelmi árai a szabályozás céljával egyezően lehetővé teszik a hatékonyan működő jogosult szolgáltatók piacra történő belépését.

A Tanács ezen kötelezett szolgáltatók számára lehetőséget ad arra, hogy a minimálisnál nagyobb árrést biztosító csomagjaik esetén - amennyiben a rendelkező részben szereplő feltételek teljesülnek - áttörhessék a határozat által megállapított árplafont.

Ezt azon sávós kedvezmények alkalmazásával érvényesíthetik, amelyek kizárólag csak - az egyes jogosult szolgáltatók vonatkozásában fennálló (volumentől függő) - a nagykereskedelmi kiszolgálás fajlagos költségeiben jelentkező különbséget tükrözhetik tekintettel a jogosultak általuk reálisan elérhető maximális méretgazdaságosságra (előfizető számára).

Az arányosság elvének érvényesülése miatt a sávós kedvezményeket csak azon szolgáltatók alkalmazhatják, akik a megelőző szabályozási időszakban (6 hónap) a minimálisnál magasabb árrést biztosító nagykereskedelmi árakat alkalmazták a jogosultakkal szemben, hiszen ez a lehetőség bármely szolgáltató részére nyitva áll, ha a kis- és nagykereskedelmi csomagjainak a relatív árait úgy alakítja, amiből a Tanács alappal a határozatban foglalt szabályozói célok önkéntes követésére következtethet.

A számítás lépéseinek adatait összefoglalóan mutatják be az alábbi táblázatok:

Havi díjak (nettó Ft):

Előfizető	Sávszél. (kbps)	Forgalmi korlát (GB)	Elkötelezettség	Kisker. átlagár*	Árrés*	Retail minus ár*	Minimális nagyker. ár*	Megállapított nagyker. ár
Egyéni	1024	1,9	1 éves					2 325
Egyéni	1024	1,9	nincs					4 468
Egyéni	1024	nincs	1 éves					3 501
Egyéni	1024	nincs	nincs					6 318
Egyéni	4096	0	1 éves					4 321
Egyéni	4096	3,7	nincs					7 842
Egyéni	4096	nincs	1 éves					5 018
Egyéni	4096	nincs	nincs					7 974
Egyéni	8096	0	1 éves					5 248
Egyéni	8096	5,4	nincs					8 605
Egyéni	8096	nincs	1 éves					5 965
Egyéni	8096	nincs	nincs					9 535
Üzleti	1024	nincs	1 éves					4 920
Üzleti	1024	nincs	2 éves					4 063
Üzleti	1024	nincs	nincs					11 911
Üzleti	4096	nincs	1 éves					6 305
Üzleti	4096	nincs	2 éves					8 759
Üzleti	4096	nincs	nincs					20 645

Üzleti	8096	nincs	1 éves				8 597
Üzleti	8096	nincs	2 éves				11 127
Üzleti	8096	nincs	nincs				21 471
Üzleti	18432	nincs	1 éves				16 008
Üzleti	18432	nincs	2 éves				22 428
Üzleti	18432	nincs	nincs				58 428

* Az oszlop adatai üzleti titkot tartalmaznak

Egyszeri díjak – hálózat végződtető berendezéssel (nettó Ft):

Előfizető	Sávszél. (kbps)	Forgalmi korlát (GB)	Elkötelezett- ség	Kisker. átlagár*	Minimális nagyker. havi díjhoz tartozó egyszeri díj*	Megállapított nagyker. ár
Egyéni	4096	nincs	1 éves			8 889
Egyéni	4096	nincs	nincs			15 917
Egyéni	8096	nincs	1 éves			8 615
Egyéni	8096	nincs	nincs			15 917
Üzleti	1024	nincs	1 éves			8 000
Üzleti	1024	nincs	2 éves			4 322
Üzleti	1024	nincs	nincs			36 177
Üzleti	4096	nincs	1 éves			8 320
Üzleti	4096	nincs	2 éves			2 714
Üzleti	4096	nincs	nincs			28 709
Üzleti	8096	nincs	1 éves			9 091
Üzleti	8096	nincs	2 éves			2 572
Üzleti	8096	nincs	nincs			26 755
Üzleti	18432	nincs	1 éves			13 334
Üzleti	18432	nincs	2 éves			0
Üzleti	18432	nincs	nincs			102 880

* Az oszlop adatai üzleti titkot tartalmaznak

Egyszeri díjak – hálózat végződtető berendezés nélkül

Előfizető	Sávszél. (kbps)	Forgalmi korlát (GB)	Elkötelezett- ség	Kisker. átlagár*	Minimális nagyker. havi díjhoz tartozó egyszeri díj*	Megállapított nagyker. ár
Egyéni	1024	1,9	1 éves			0
Egyéni	1024	1,9	nincs			9 090
Egyéni	1024	nincs	1 éves			0
Egyéni	1024	nincs	nincs			8 132
Egyéni	4096	0	1 éves			0
Egyéni	4096	3,7	nincs			12 657
Egyéni	4096	nincs	1 éves			0

Egyéni	4096	nincs	nincs			8 415
Egyéni	8096	0	1 éves			0
Egyéni	8096	5,4	nincs			4 498
Egyéni	8096	nincs	1 éves			0
Egyéni	8096	nincs	nincs			8 565

* Az oszlop adatai üzleti titkot tartalmaznak

A Tanács az Eht. 45. § (5) bekezdése alapján a határozatot hivatalos lapjában és internetes oldalán közzé teszi.

A Tanács döntését az Eht. 39. § (1) bekezdésének megfelelően teljes ülés keretében hozta meg.

A határozat elleni jogorvoslati lehetőségről történő tájékoztatás az Eht. 46. § (1)-(2) bekezdés és a 47. § (1) bekezdés rendelkezéseire alapul.

Budapest, 2007. március 20.

Bánhidi Ferenc s. k.,
tanácsstag

Debreczeni Sándor s. k.,
tanácsstag

Dr. Nyevrikel Emília s. k.,
tanácsstag

Pataki Dániel s. k.,
tanácsstag

elnök

dr. Rácz Zsolt s. k.,
tanácsstag

dr. Rozgonyi Krisztina s. k.

tanácsstag

alelnök

A határozatot kapják:

- 1./ Magyar Telekom Távközlési Nyilvánosan Működő Részvénytársaság (1013 Budapest, Krisztina krt. 55.)
- 2./ Irattár

KÖZLÖNY

§

DH-1992-14/2007. számú, piacmeghatározás, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítása és kötelezettségek előírása tárgyban hozott határozat (15. piac)

*A határozatban üzleti titokként megjelölt adatok a DH-1992-13/2007. sz. határozatban szerepelnek.

Ügyiratszám: DH-1992-14/2007.

Tárgy: piacmeghatározás, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítása és kötelezettségek előírása

A Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa az érintett piacok azonosítására, az érintett piacokon fennálló verseny hatékonyságának elemzésére, az érintett piacokon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítására, illetve a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók jogszabályban meghatározott kötelezettség előírására hivatalból indított eljárása során meghozta a következő

határozatot.

A Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa (a továbbiakban „Tanács”) a „Nyilvános mobil rádiótelefon-hálózathoz való hozzáférés és nyilvános mobil rádiótelefon-hálózatból történő híváskezdeményezés” elnevezésű nagykereskedelmi piac szolgáltatási és földrajzi kiterjedését meghatározta, és a piacot érintett piacként azonosította, majd az érintett piacon fennálló verseny, illetve annak hatékonyságának elemzése alapján megállapította, hogy a tárgyi érintett piacon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató nem azonosítható.

A jelen határozat ellen nincs helye fellebbezésnek. A jelen határozat felülvizsgálata annak közlésétől számított 15 napon belül a Fővárosi Bírósághoz címzett, a Tanácshoz 3 példányban benyújtott keresettel kérhető.

A keresetlevél benyújtásának a jelen határozat végrehajtására halasztó hatálya nincsen.

Indokolás

A Tanács – eleget téve az Eht. 57. § (1) bekezdésében foglaltaknak – az Eht. 14. § (1) bekezdés c) pontja értelmében az Eht. 10. § f) pontjában foglalt hatáskörében eljárva ismételtlen lefolytatta az Eht. 52-57. § rendelkezései szerinti, a piacmeghatározásra, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató azonosítására és kötelezettségek előírására, hatályban tartására, valamint módosítására irányuló eljárását. A Tanács a tárgyi eljárás során az Európai Unió Bizottsága 2003/311/EC számú Ajánlásában, valamint a piacmeghatározás, a piacelemzés és a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítása, valamint a rájuk vonatkozó kötelezettségek előírása során alkalmazandó alapelvekről szóló 16/2004. (VI. 24.) IHM rendeletben (a továbbiakban „IHM rendelet”) foglaltak mellett a piacmeghatározás, a piacelemzés és a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítása, valamint a rájuk vonatkozó kötelezettségek előírása során a Nemzeti Hírközlési Hatóság (a továbbiakban „Hatóság”) által alkalmazandó alapelvekről (vizsgálati

szempontokról) szóló 8001/2004. (IHK. 8.) IHM tájékoztató (a továbbiakban „IHM tájékoztató”) által a piacmeghatározás és a piacelemzés körében meghatározott jogalkalmazói elvek és szempontok, valamint az ott rögzített módszertan, eljárásjogi intézmények, eszközök, fogalmak, meghatározások alapján, valamint a korábbi piacelemzési eljárások során kikristályosodott jogalkalmazói gyakorlat szerint járt el.

A Tanács a piacelemzési eljárás érdekében – azt megelőzően – lefolytatott piacfelügyeleti ellenőrzési típusú eljárása keretében rendszerezett és feldolgozott adatok és információk értékelése alapján, valamint az Eht. 57. § (1) bekezdésében foglalt, a piacelemzés ismételt lefolytatására irányuló törvényi kötelezettségének eleget téve megindította a „Nyilvános mobil rádiótelefon-hálózathoz való hozzáférés és nyilvános mobil rádiótelefon-hálózatból történő híváskezdeményezés” elnevezésű nagykereskedelmi piac vonatkozásában a piacelemzési eljárást, melynek során megállapította, hogy fenti szolgáltatási piac továbbra is érintett piacnak minősül. A Tanács érintett piacon fennálló verseny, illetve annak hatékonyságának elemzését követően megállapította, hogy jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató a tárgyi érintett piacon nem azonosítható.

A határozat (a továbbiakban „Határozat”) felépítését és tartalmát az egyedi ügy jellegéből fakadó sajátos gazdasági, jogi és műszaki jellemzők alapvetően meghatározzák. A Határozat indokolásában került meghatározásra, valamint részletesen bemutatásra a piacmeghatározás, valamint a piacelemzés menete, melynek megállapításai alapján jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítására, valamint rájuk vonatkozó kötelezettségek előírására nem került sor. A Határozatban megmutatkozó hatósági döntés indokolása azon túl, hogy magában foglalja a hatósági eljárás egészének folyamatát, együttesen, összefüggésében tartalmazza a ténybeli, azaz a Tanács által feltárt releváns közgazdasági és műszaki tényállási elemeket, a tényállás tisztázásának rendszerét, a tények, bizonyítékok hatósági jogalkalmazáshoz szükséges értékelését, és a tényekből az egyedi ügyre levonható következtetéseket, valamint a jogi indokolást is, amelynek keretében a Tanács az érdemi döntéshez, jogérvényesítéshez vezető valamennyi eljárási és anyagi jogi normát tételesen és részletezően megjelölt és azok egyedi ügyre vonatkozó alkalmazását, értelmezését, tartalmát és jelentőségét ki is fejtette. Ezen túlmenően a Tanács a Határozat indokolásában részletesen és külön kitért a Határozat meghozatala során alkalmazott, összetett mérlegelési szempontrendszer, a mérlegelést megalapozó tényállási elemek, a mérlegelési jogkört biztosító jogszabályi keretek, valamint az egyedi ügy tényállásán és a vonatkozó jogi normákon alapuló jogalkalmazói érdemi mérlegelés, értékelés bemutatására is.

A Tanács a piacelemzési eljárás lefolytatása érdekében 2005. augusztus 04. napján az Eht. 52. § (2) bekezdése, valamint a 151. § (1) és (2) bekezdései alapján 30 napos határidő tűzésével adatszolgáltatási kötelezettséget írt elő a

Hatóság által nyilvántartott valamennyi mobil rádiótelefon-szolgáltatást nyújtó szolgáltató (a továbbiakban „Szolgáltatók”) számára. A Szolgáltatókat terhelő adatszolgáltatási kötelezettség meghatározására a piacelemzési eljárást megelőző, annak eredményes lefolytatása érdekében megindított, az adatszolgáltatás mellett a megismert adatok feldolgozását és értékelését is magában foglaló piacfelügyeleti ellenőrzési típusú eljárás keretében került sor, melynek során a Hatóság a felügyelt piac szerkezete, a piacon jelenlévő piaci szereplők közötti viszonyrendszer, az általuk nyújtott szolgáltatások vonatkozásában szerzett olyan információkat, adatokat és tapasztalatokat, melyek alapján a felügyelt piac érdemi vizsgálata körében megalapozottabb döntést hozhatott. Azon túl, hogy a piacfelügyeleti ellenőrzési típusú eljárás eredményeképpen a Hatóság megállapította, hogy mely piacon szükséges a piacelemzési eljárás lefolytatása, illetve, hogy annak körében mely szolgáltatók minősülnek majd a piacon ügyfélnek, a tárgyi ellenőrzési tevékenység azt az adminisztratív célt is szolgálta, hogy a Hatóság a megismert, valamint a rendelkezésére álló adatok összességét – az eredményes piacelemzési eljárás érdekében – összegezni, összefoglalni, valamint rendszerezni tudja. A Hatóság fent részletezett, a piacelemzési eljáráshoz szorosan kapcsolódó döntés-előkészítési célú tevékenységének köszönhetően a Hatóság már a piacelemzési eljárás megindításakor rendelkezett azokkal az információkkal, amelyek az eredményes piacelemzési eljárás lefolytatásának, valamint az azt lezáró hatósági döntés megalapozottságának garanciáját hordozzák magukban.

A piacfelügyeleti ellenőrzési típusú eljárás keretében benyújtott adatok mennyisége és minősége tekintetében a Tanács megállapította, hogy a vonatkozó piacon az összes, gazdasági ereje alapján számításba vehető szolgáltató teljesítette adatszolgáltatási kötelezettségét. Az adatszolgáltatás körében megismert adatokon túlmenően a Tanács megvizsgálta a 15. számú piac elemzése szempontjából releváns, nyilvánosan (pl.: nyilvános ajánlatokban, statisztikákban) hozzáférhető adatokat, valamint a társhatóságok által nyilvánosságra hozott információkat, az IRG és az ERG nyilvánosan elérhető honlapjain foglaltakat, valamint a Hatóság saját nyilvántartásainak adatait is felhasználta.

Tekintettel arra, hogy a hatósági tapasztalatok szerint az előfizetői szokások rövid időszakon belül nem változnak érzékelhetően, valamint arra, hogy a vizsgált piac stabilnak, kiegyensúlyozottnak tekinthető, amelyen az előző piacelemzési időszakhoz képest semmi olyan jelentős változás nem következett be, amely várhatóan jelentős mértékben befolyásolta volna az előfizetői szokásokat, továbbá arra, hogy az esetleges kismértékű fogyasztói szokások változása érdemben nem volna hatással a piac értékelésére, a Tanács a TÁRKI Rt. 2004. évben a Hatóság megbízásából a fogyasztói szokások felmérése érdekében „A mobil telefonszolgáltatások fogyasztói szokásainak felmérése a 14 éves és idősebb magyar lakosság” címmel végzett

piackutatásának eredményeit a jelen piacelemzési eljárásban is felhasználta. A TÁRKI Rt. telefonos módszerrel lefolytatott piacelemzése egy, a magyar társadalom 1000 fős, nem, kor, lakóhely, településtípus szerint kialakított reprezentatív mintáját érintette.

A Tanács az ekként rendelkezésére álló adatokat összességében értékelte és megállapította, hogy az előző piacelemzési eljáráshoz hasonlóan továbbra is indokolt a piacmeghatározás, a piacelemzés és a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítása, valamint a rájuk vonatkozó kötelezettségek előírása során alkalmazandó alapelvekről szóló módosított IHM rendelet 1. számú melléklete szerinti 15. piac érdemi vizsgálatát elvégezni. A beérkezett adatok feldolgozásának eredményeként a Tanács tisztázta a jelen eljárásban ügyfélnek minősülők körét, és megállapította, hogy a jelen eljárásban azok a szolgáltatók minősülnek ügyfélnek, akik a 15. számú piacon szolgáltatási jogosultsággal rendelkeznek.

Az ellenőrzés, az adatszolgáltatás eredményeként a Tanács összesítette, és rendszerbe foglalta a Szolgáltatóktól beérkezett adatokat. A piacelemzési eljárásban a tényállás tisztázása körében a Tanács az ekként előállított adattáblákat alkalmazta az eljárás eredményeként meghozott döntések és megállapítások kellő megalapozásához.

Ezt követően a Tanács 2006. október 25. napján kelt levelében tájékoztatta az ügyfeleket a piacelemzési eljárás megindításáról.

A Hatóság és a Gazdasági Versenyhivatal (a továbbiakban „GVH”) az Eht. 20. § (1) bekezdés a), b) és c) pontja, valamint a közös együttműködésüket szabályozó Együttműködési Megállapodás vonatkozó rendelkezései alapján az elektronikus hírközlési piaci versenyt érintő kérdésekben a verseny védelmének következetes érvényre juttatása, illetve az egységes jogalkalmazás előmozdítása érdekében szorosan együttműködik. Különösen igaz ez az elektronikus hírközlési piac érintett piacainak meghatározásával, az érintett piacokon fennálló verseny elemzésével, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosításával és a rájuk vonatkozó kötelezettségek előírásával kapcsolatos eljárásokban. A Tanács és a GVH az együttműködés részleteit szabályozó Együttműködési megállapodás vonatkozó 6. fejezetében foglaltaknak megfelelően a tárgyi eljárása során szorosan együttműködött, egyeztetett, ennek során a Tanács a GVH szakmai álláspontját megismerte. Az együttműködés részletei a jelen határozat indokolásának VII. pontjában kerülnek kifejtésre.

A Tanács az Eht. 36. § (1) bekezdésében meghatározott egyeztetési kötelezettségének eleget téve a jelen határozat tervezetét a Hatóság internetes oldalán 2006. november 24. napján, a Hírközlési Értesítő 2006/12. számában pedig 2006. december 13. napján tette közzé. A határozat-tervezetre az Eht. 36. §-a keretében beérkezett észrevételek feldolgozását, a figyelembe vett, illetve a figyelembe nem vett észrevételeket, valamint azok figyelmen kívül hagyásának indokait a jelen határozat indokolásának VIII. pontja tartalmazza.

Az érdekeltekkel történő egyeztetés lefolytatását követően, az Eht. 65. § (1) bekezdése alapján a Tanács a tárgyi Határozatának tervezetét részletes indokolással együtt 2007. február 14. napján megküldte az Európai Bizottságnak és a tagállami elektronikus hírközlési szabályozó hatóságoknak. A hivatkozott törvényhely szerinti eljárást az indokolta, hogy megállapítást nyert, hogy a határozat-tervezetben foglaltak hatással lehetnek a tagállamok közötti kereskedelemre, tekintettel a Keretirányelv (38) szakaszára, melynek alapján, a tagállamok közötti kereskedelmet érintő intézkedések olyan intézkedések, amelyek közvetlen, vagy közvetett, tényleges vagy potenciális befolyást gyakorolhatnak a tagállamok közötti kereskedelemre oly módon, amely az egységes piac akadályát képezheti. Ezek közé olyan intézkedések tartoznak, amelyek jelentős hatást gyakorolnak a más tagállamokban található üzemeltetőkre, vagy felhasználókra, így például amelyek a más tagállamok felhasználóira érvényes árakat érintik.

A részletes indokolásra, illetve a megküldésre vonatkozó szabályokra az Európai Bizottságnak a „piacelemzés eredményeinek a Bizottsághoz való eljuttatásával (notifikáció) kapcsolatos eljárásról, a kapcsolatos határidőkről és a Bizottsággal való konzultáció módjáról szóló, 2003. július 23. napján kiadott ajánlásában (2003/561/EC) foglaltak irányadóak. Ezen eljárás részletei a jelen határozat indokolásának IX. pontjában kerülnek részletezésre.

Az érintett piacok azonosítására, az érintett piacokon fennálló verseny és annak hatékonysága elemzésére, az egyes érintett piacokon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítására, valamint a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatókat terhelő kötelezettségek meghatározására irányuló eljárás egy több egymásra épülő szakaszból álló közigazgatási eljárás. Az Eht. 52. § (1) bekezdése szerint a Tanács azonosítja az érintett piacokat; elemzi az érintett piacokon fennálló versenyt, illetve annak hatékonyságát, és amennyiben azokon a verseny nem kellően hatékony, azonosítja az érintett piacokon a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatót, illetve szolgáltatókat; valamint a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóra, illetve szolgáltatókra az Eht. XI-XIV. fejezetében foglalt kötelezettségek közül a piacelemzés alapján feltárt versenyt korlátozó akadályok által indokolt, azokkal arányos, legalább egy kötelezettséget ír elő, vagy a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóra korábban, a jelen piacelemzési eljárást megelőzően jogszabályban megállapított legalább egy kötelezettséget fenntart, illetve módosítja azt. Eljárása során a Tanács a versenyjog vonatkozó szabályai, valamint az IHM tájékoztatóban meghatározottak szerint, a magyar elektronikus hírközlési piac sajátosságainak figyelembevételével járt el.

Az tárgyi eljárás első lépéseként a Tanács az IHM rendelet 1. számú mellékletében meghatározott „Nyilvános mobil rádiótelefon-hálózathoz való hozzáférés és nyilvános mobil rádiótelefon-hálózatból történő híváskezdeményezés” elnevezésű nagykereskedelmi piac vizsgálatából indult ki, meghatározta a szolgáltatási piacot

és megállapította, hogy az ott megjelölt piac a Magyar Köztársaság területén érintett piacnak minősül.

Az érintett piac meghatározását követő szakaszokban a Tanács – az indokolásban foglaltak szerint – megállapította, hogy az érintett nagykereskedelmi piacon fennálló verseny, illetve annak hatékonyságának elemzése – alapvetően a tranzakciók hiánya miatt – nem volt érdemben lefolytatható, ezért a Tanács a vonatkozó kiskereskedelmi piaci verseny, illetve annak hatékonyságának elemzését végezte el. A lefolytatott elemzés eredménye alapján a Tanács megállapította, hogy a kiskereskedelmi piacon hatékony verseny folyik, melynek következtében arra a megállapításra jutott, hogy a tárgyi érintett nagykereskedelmi piacon a kiskereskedelmi piaci verseny hatékonyságának biztosítása érdekében szabályozói beavatkozás nem indokolt. Fentiek alapján az érintett nagykereskedelmi piacon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató nem került azonosításra, így az Eht. 52. § (1) bekezdés szerinti kötelezettségek előírására sem kerülhetett sor.

A Tanács a jelen határozatba foglalt döntésének meghozatala érdekében elvégzett vizsgálatok, elemzések részletes bemutatását a jelen határozat indokolása az alábbiak szerint tartalmazza:

- I. A vizsgálandó piac meghatározása, a releváns fogalmak és szolgáltatások
  - II. A kiskereskedelmi piac áttekintése
  - III. Az érintett nagykereskedelmi piac meghatározása
  - IV. Az érintett piac további vizsgálata
  - V. A kiskereskedelmi piac elemzése, hatékonyság vizsgálata
  - VI. A verseny elemzése, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítása, kötelezettségek kirovása
- A fentiekben megjelölt vizsgálatok alapján a Tanács a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

A jogorvoslati jogosultság az Eht. 46. § (1) bekezdésén és az Eht. 47. § (1) bekezdésén alapul.

A Tanács döntését az Eht. 39. § (1) bekezdése alapján teljes ülés keretében hozta meg.

I. A vizsgálandó piac meghatározása, a releváns fogalmak és szolgáltatások

A Tanács a vizsgált piac esetében szükségesnek tartotta a piac megnevezésének elemzését, illetve a releváns jogszabályi fogalmak áttekintését, valamint a piachoz tartozó szolgáltatások leírását.

I.1. A vizsgált szolgáltatási piac megnevezése

[1] Az IHM rendelet 1. sz. melléklet 15. pontja az alábbi szolgáltatási piacot nevezi meg:

„Nyilvános mobil rádiótelefon-hálózathoz való hozzáférés és nyilvános mobil rádiótelefon-hálózatból történő híváskezdeményezés nagykereskedelmi piac”

E piac megnevezése megegyezik az Európai Bizottság 2003/02/11/EK Ajánlásának (a továbbiakban: Ajánlás) 15. számmal jelölt piacával, mely piac angol nyelvű elnevezése:

„Access and call origination on public mobile telephone networks”

I.2. A legfontosabb releváns jogszabályi fogalmak

[2] Nyilvános mobil rádiótelefon-hálózat és szolgáltatás meghatározásához az Eht. 188. § fogalmai közül az alábbiak az irányadóak:

„36. Hálózati szolgáltatás: hozzáférési és/vagy összekapcsolási szolgáltatás nyújtása más szolgáltató számára, illetve az ezek nyújtásához szükséges kiegészítő szolgáltatások.”

„51. Híváskezdeményezés forgalmi szolgáltatás: hálózati szolgáltatás, hívás továbbítása a hívó előfizető hozzáférési pontjáról az összekapcsolási pontig.”

„56. Hozzáférés: eszközök, illetve szolgáltatások rendelkezésre bocsátása más elektronikus hírközlési szolgáltató részére meghatározott feltételek mellett, kizárólagos vagy nem kizárólagos jelleggel, elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtása céljából.

A hozzáférés kiterjed többek között a hálózati elemekhez és kapcsolódó eszközökhöz történő hozzáférésre, amely magában foglalhatja

- a berendezések vezetékes vagy vezeték nélküli módon történő csatlakoztatását (ez tartalmazza különösen a helyi hurokhoz és a helyi hurok révén történő szolgáltatásnyújtáshoz szükséges eszközökhöz és szolgáltatásokhoz történő hozzáférést);
- az összekapcsolást;
- a bitfolyam hozzáférést;
- a fizikai infrastruktúrához való hozzáférést, beleértve az épületeket, alépítményeket és tornyokat;
- a megfelelő szoftverrendszerekhez való hozzáférést, beleértve a működéstámogató rendszereket, a számfordításhoz vagy ezzel egyenértékű funkciót kínáló rendszerekhez való hozzáférést;
- a vezetékes és mobil hálózatokhoz való hozzáférést, különösen barangoláshoz;
- digitális televíziós szolgáltatások feltételes hozzáférési rendszereihez való hozzáférést.”

„71. Mobil rádiótelefon-hálózat: olyan földfelszíni rádiótávközlő hálózat, amely a nagy területen mozgó igénybevevők között lehetővé teszi a kétirányú telefon összeköttetésének felépítését.”

„72. Mobil rádiótelefon szolgáltatás: olyan nyilvánosan elérhető telefon szolgáltatás, amelynek során a szolgáltatás nagy térben mozgó bármely előfizetője – mobil rádiótelefon-hálózat hálózati végpontján csatlakoztatott – nem helyhez kötött berendezésről indított hívással kommunikálhat egy másik hálózati végponttal, amelynek elérése az ANFT-ben meghatározott választási eljárás útján lehetséges. E szolgáltatás beszédátvitelre, valamint az ehhez kapcsolódó szolgáltatásokra és egyéb szolgáltatásokra (például adatátviteli szolgáltatások, rövid szöveges üzenetküldés, WAP, GPRS alapú szolgáltatások) szolgál.”

„86. Nyilvánosan elérhető telefon szolgáltatás (telefon szolgáltatás): olyan, bárki számára rendelkezésre álló elektronikus hírközlési szolgáltatás, amely belföldi vagy

nemzetközi számozási terven alapuló hívásirányítással lehetővé teszi belföldi és nemzetközi hívások kezdeményezését és fogadását, valamint minden esetben a segélyhívó szolgáltatások és – a körülményektől függően – egyéb szolgáltatások (többek között kezelői szolgáltatások, tudakozó, előfizetői névjegyzék és nyilvános telefonállomás, emelt díjas szolgáltatások, a fogyatékkal élő előfizetők részére nyújtott szolgáltatások, illetve földrajzi elhelyezkedéstől független szolgáltatások) elérését.”

„87. Nyilvános telefonhálózat (telefonhálózat): olyan nyilvános elektronikus hírközlő hálózat, amelyen részben vagy egészben nyilvánosan elérhető telefon szolgáltatást nyújtanak, illetve amely alkalmas hálózati végpontok között beszéd, továbbá más kommunikációra, így különösen a telefax és adatkommunikációra.”

[3] Az előzőekben írt jogszabályi fogalmak keretein belül, ma a Magyar Köztársaság területén, az alábbi rendszerteknikákon, technológiákon alapuló nyilvános mobil rádiótelefon-hálózatok és szolgáltatások vizsgálhatók:

- a) GSM 900,
- b) GSM (DCS) 1800, és a
- c) UMTS harmadik generációs rendszerek (a továbbiakban: UMTS vagy 3G).

[4] Mindhárom fajta hálózat üzemeltetésre és a hálózatokon szolgáltatásnyújtásra, valamint a szükséges frekvenciahasználatra – koncessziós szerződés által is meghatározott kereteken belül – jelenleg három vállalkozás rendelkezik jogosultsággal, nevezetesen:

- a) Pannon GSM Távközlési Zártkörűen Működő Részvénytársaság (cégjegyzékszám: Cg. 13-10-040409; székhelye: 2040. Budaörs, Baross u. 165/2.; a továbbiakban „Pannon”),
- b) Magyar Telekom Távközlési Nyilvánosan Működő Részvénytársaság (cégjegyzékszám: Cg. 01-10-041928; székhelye: 1013 Budapest, Krisztina krt. 55.; a továbbiakban „Magyar Telekom”),
- c) Vodafone Magyarország Mobil Távközlési Zártkörűen Működő Részvénytársaság (cégjegyzékszám: Cg. 01-10-044159; székhelye: 1096 Budapest, Lechner Ödön fasor 6.; a továbbiakban „Vodafone”).

A GSM 900, a GSM (DCS) 1800 és az UMTS hálózatok szabványok által részletesen meghatározott módon működnek mindhárom magyarországi mobil szolgáltató esetében.

[5] A piac megnevezésében azonosítható egyéb „mobil” hálózatok, szolgáltatások elemzésére a Tanács vizsgálata nem terjedt ki, mert ezekben az esetekben a piac megnevezéséből adódó egy, vagy több fogalmi elem hiányzik (nyilvánosság, nagy térben mozgás, stb).

[6] Bár elvileg lehetőség van újabb GSM 900, GSM (DCS) 1800 és/vagy UMTS rendszerteknikával működő hálózat üzemeltetési és szolgáltatásnyújtási, valamint frekvenciahasználati jogosultságot is megszerző új vállalkozás megjelenésére, ilyen új szereplő megjelenése a vizsgált időtávon belül nem várható. (Az előző pályázaton nem volt új pályázó, jelenleg pedig nem ismertek olyan

tervek, melyek új mobilszolgáltató megjelenése érdekében a lehetséges frekvencia-sávok meghirdetéséről szólna.)

[7] Megállapítható, hogy a harmadik generációs hálózat üzemeltetéséhez, a szolgáltatásnyújtásához szükséges UMTS jogosultságok megszerzését követően az előző piacelemzéshez képest változás történt a vizsgált piacon, hisz mindhárom említett magyarországi mobil szolgáltató megkezdte hálózatkiépítését és a szolgáltatás nyújtását a 3G hálózatokon. A változás azonban a vizsgált piac esetében csak egy újabb technológia megjelenését, a szolgáltatások egy újabb technológiával is történő kielégítését jelenti, ezért a piac-meghatározásra nincs hatással.

[8] További változást jelent az előző piacelemzéshez képest, hogy a korábbi önálló T-Mobile egyesült a Magyar Telekom vezetékes üzletágával. A vizsgált piac meghatározása szempontjából azonban ennek a fejleménynek sincs hatása, hisz a „Nyilvános mobil rádiótelefon-hálózathoz való hozzáférés és nyilvános mobil rádiótelefon-hálózathoz történő híváskezdeményezés nagykereskedelmi piacon” ugyanazok a hálózatok állnak rendelkezésre az igények kielégítésére.

I.3. A nyilvános mobil rádiótelefon-hálózathoz való hozzáférés fogalma

[9] A nyilvános mobil rádiótelefon-hálózathoz való hozzáférés értelmezéséhez az I.2 fejezetben idézett Eht. 188. § 56. fogalom az irányadó.

Meg kell jegyezni, hogy a „hozzáférés” a hatályos jogszabályok alapján nem csak nagykereskedelmi viszonylatban, két szolgáltató között (Eht. 188. § 56. fogalom) értelmezhető, hanem az előfizető és a szolgáltató közötti viszonylatban (Eht. 188. § 23. és 24. fogalom) is.

I.4. A nyilvános mobil rádiótelefon-hálózathoz történő híváskezdeményezés fogalma

[10] A nyilvános mobil rádiótelefon-hálózathoz történő híváskezdeményezés értelmezéséhez az I.2 fejezetben idézett Eht. 188. § 51. és 36. fogalmait az irányadók

I.5. A vizsgált nagykereskedelmi piacon nyújtott szolgáltatások értékesítési formái

[11] A Tanács a vizsgált nagykereskedelmi piacon nyújtható szolgáltatásokra vonatkozó lehetséges értékesítési formákat – összhangban az Ajánláshoz tartozó Magyarazat 4.3. részében írtakkal, illetve az Európai Unió tagállamainak gyakorlatával –, a jogszabályi kereteken belül, az alábbiak szerint határozza meg:

- nagykereskedelmi hozzáférési és híváskezdeményezési szolgáltatás nyújtása belöldi roaming keretében,
- nagykereskedelmi hozzáférési és híváskezdeményezési szolgáltatás biztosítása virtuális mobil szolgáltató (MVNO) részére,
- nagykereskedelmi hozzáférési és híváskezdeményezési szolgáltatás mobil hálózathoz biztosítható közvetítő választás esetén ilyen szolgáltatást nyújtó szolgáltató részére,
- nagykereskedelmi hozzáférési és híváskezdeményezési szolgáltatás értéknövelt szolgáltatást nyújtók, színes számokat üzemeltetők részére.

[12] Az a) esetben mobil szolgáltatók nyújtanak egymásnak nagykereskedelmi hozzáférési és híváskezdeményezési szolgáltatást.

Ennek a szolgáltatásnak az a célja, hogy egy mobil szolgáltató (MNO) előfizetőiknek kiskereskedelmi hozzáférési, híváskezdeményezési (és egyéb más) szolgáltatást nyújthasson az ország határain belül olyan területeken is, ahol saját hálózatával nem, csak egy másik szolgáltató hálózatának igénybevételével képes lefedettséget vagy kellő mértékű kapacitást biztosítani.

[13] A virtuális mobil szolgáltatók részére nyújtott nagykereskedelmi hozzáférési és híváskezdeményezési szolgáltatás esetében a hálózattal rendelkező mobil szolgáltató nyújt nagykereskedelmi szolgáltatást, ellenérték fejében, a mobil hálózattal nem rendelkező virtuális mobil szolgáltató részére.

Ebben az esetben megállapítható, hogy bár a szolgáltatás tényleges tartalma igen nagy változatosságot mutat, a nyújtott, illetve igénybevett szolgáltatás célja az, hogy az igénybevevő virtuális mobilszolgáltató kiskereskedelmi hozzáférési, híváskezdeményezési (és egyéb más) szolgáltatást nyújthasson az előfizetői, felhasználói részére.

[14] A c) alatti esetben – összhangban az Eht. 188. § 67. fogalmával –, a közvetítő szolgáltató részére nyújtott nagykereskedelmi hozzáférési és híváskezdeményezési szolgáltatás esetében a mobil hálózattal rendelkező szolgáltató nyújt nagykereskedelmi szolgáltatást, ellenérték fejében, az ugyancsak saját – alapvetően tranzit hálózattal rendelkező – közvetítő szolgáltató részére.

E szolgáltatás célja az, hogy az igénybevevő közvetítő szolgáltató a saját hálózatán az előfizetők, felhasználók részére olyan közvetítő szolgáltatást és olyan feltételekkel nyújthasson, mely a mobil szolgáltató által választott közvetítő szolgáltatótól eltérő.

[15] A d) alatti esetben, a mobil hálózattal rendelkező szolgáltató nyújt nagykereskedelmi szolgáltatást az értéknövelt szolgáltatást nyújtó szolgáltató részére, ellenérték fejében.

Megállapítható, hogy bár e szolgáltatás tényleges tartalma igen nagy változatosságot mutat, célja minden esetben az, hogy az igénybevevő szolgáltató elérhető saját tartalomszolgáltatást nyújtson az előfizetők, felhasználók részére.

Értéknövelt szolgáltatáson ez esetben az emeltdíjas (06-90), helyi díjazású (06-40) illetve ingyenes (06-80) szolgáltatásokat biztosító színes (piros, kék és zöld szám) szolgáltatásokat értjük.

[16] A nagykereskedelmi piachoz tartozó valamennyi szolgáltatást minden esetben a mobil rádiótelefon szolgáltató nyújtja, illetve nyújthatja, és másik elektronikus hírközlési szolgáltató veszi, veheti igénybe.

II. A kiskereskedelmi piac áttekintése

A Tanács szükségesnek tartotta a tárgyalt nagykereskedelmi piachoz kapcsolódó releváns kiskereskedelmi piac áttekintését és a nagykereskedelmi piacra gyakorolt hatások vizsgálatát.

A kiskereskedelmi piac áttekintése nem teljes körű, annak során azon szempontok kerülnek vizsgálatra, melyeknek feltehetően jelentős kihatása lehet a nagykereskedelmi piac vizsgálata szempontjából.

II.1. A kiskereskedelmi nyilvános mobil rádiótelefon-szolgáltatás meghatározása

[17] A nyilvános mobil rádiótelefon-szolgáltatás kiskereskedelmi piaca kapcsán – I.2. pontban írtakkal egyezően – a GSM 900, GSM (DCS) 1800, illetve a harmadik generációs rendszertechnika és technológia alapján nyújtható nyilvános mobil szolgáltatások áttekintése szükséges.

[18] Az előfizető a hozzáférése keretében – összhangban az Eht. 188. § 23., 24. és 25. fogalmaival – egy elektronikus végberendezésnek hálózathoz vagy annak egy részéhez való fizikai és logikai csatlakoztatásával, nyilvánosan elérhető elektronikus hírközlési szolgáltatás keretében, hálózati funkciókat és hálózaton nyújtott szolgáltatásokat vehet igénybe.

A korábban idézett - Eht. 188. § 71., 72. és 86. – fogalommal összhangban megállapíthatóak az alábbiak:

A vizsgált előfizetői szolgáltatás alapvetően két részből áll:

- egyrészt a mobil végberendezés rádiótelefon-hálózathoz történő fizikai és logikai csatlakoztatásból előfizetői hozzáférés),
- másrészt az előfizető által a végberendezésről, illetve annak segítségével igénybe vehető szolgáltatásokból.

[19] A „hívás”-tól az „SMS” megkülönböztetését annak műszaki jellemzője (a forgalom-lebonyolításban még uralkodó 2 G-ben a, jelzescsatornán történő átvitele), eltérő (darabban történő) díjazás és a szolgáltatás objektív tulajdonságai indokolják.

Megjegyezendő, hogy a Tanács nem foglalkozik a multimédiás üzenetek (MMS - Multimedia Message Service) és egyéb adatátviteli szolgáltatások vizsgálatával, tekintettel arra, hogy ezek e nagykereskedelmi piac vizsgálata szempontjából – alapvetően azok súlya miatt – irrelevánsak (2004. évben a mobil szolgáltatók árbevételének alig több, mint 1%-a származott ilyen tevékenységből).

[20] A Tanács megállapította, hogy a „nyilvános mobil rádiótelefon-hálózathoz való hozzáférés és nyilvános mobil rádiótelefon-hálózatból történő híváskezdeményezés” nagykereskedelmi piac meghatározása érdekében elegendő a kiskereskedelmi piaci szolgáltatás azon részét áttekinteni, mely hatással lehet a nagykereskedelmi piac meghatározásra. A megnevezett szolgáltatáson kívüli kiskereskedelmi szolgáltatási rész áttekintése nem indokolt.

II.2. A releváns kiskereskedelmi szolgáltatás meghatározása

[21] A „nyilvános mobil rádiótelefon-hálózathoz való hozzáférés és nyilvános mobil rádiótelefon-hálózatból történő híváskezdeményezés” nagykereskedelmi piac meghatározása szempontjából releváns és vizsgálandó kiskereskedelmi piaci szolgáltatások – összhangban a nagykereskedelmi szolgáltatás fogalmánál írtakkal – a nyilvános mobil hálózathoz való (előfizetői) hozzáférés és az előfizetői (mobil készülék segítségével történő) híváskezdeményezés. Az előfizetői híváskezdeményezés célja – összhangban az Eht. 188. § 51. fogalommal – a hívás indítása, kezdeményezése a hívó előfizető hozzáférési pontjáról az összekapcsolási pontig.

[22] A Tanács megvizsgálta, hogy a kiskereskedelmi piacon lehetséges-e az előfizetői hozzáférés és híváskezdeményezés elkülönítése, illetve ennek milyen hatása lehet a vizsgált nagykereskedelmi piacra:

[23] A keresleti oldal elemzése során a Tanács a fogyasztók piaci magatartását vizsgálta meg.

Vizsgálata során a Tanács figyelembe vette, hogy a kínálat alapvetően befolyásolja a fogyasztók választását. Mivel a szolgáltatók a hozzáférést és a híváskezdeményezést együtt kínálják, ezért nem állnak empirikus adatok rendelkezésre azzal kapcsolatban, hogy a fogyasztók mennyire tekintik e két szolgáltatást egybetartozónak.

Az NHH megbízásából a TÁRKI által elvégzett piackutatásból megállapítható volt, hogy a fogyasztók számára a mobil rádiótelefon szolgáltató és a díjcsomag kiválasztásánál az elsődleges szempont a különböző hívások forgalmi díjának nagysága,¹ és hasonló fontossággal bír az előfizetési díj mértéke is.). Tehát az előfizetők választását elsődlegesen a híváskezdeményezés befolyásolja

[24] Az előfizetők magatartásán kívül a két szolgáltatás szoros kapcsolatát igazolja az a tény is, hogy csak akkor tud az előfizető hívást kezdeményezni, ha van hozzáférése, vagyis hozzáférés nélkül a hívásindítás szolgáltatás önmagában nem is értelmezhető.

[25] A kínálati oldalt vizsgálva megállapítható, hogy a mobil szolgáltatók által megajánlott csomagok a hozzáférést és híváskezdeményezést minden esetben együtt kínálják, tehát nincsen csak hozzáférést kínáló csomag.

További érv a hozzáférés és a hívásindítás együttes kezeléséhez, hogy a díjak esetében elmosódnak a határok a hozzáféréstért felszámított előfizetési díjak és a híváskezdeményezésért kért forgalmi díjak között, mely azt mutatja, hogy a szolgáltatók is egymástól elválaszthatatlanul kezelik a hozzáférést és a hívásindítást.

Az előfizetői szerződés alapján utólag, havonta fizető (post paid) előfizetők esetében a díjtáblázatok általában két részből állnak: egy előfizetési havi fix díjból, és a különféle irányba indított hívások után fizetendő forgalom-

¹ Mobiltelefon szolgáltatások fogyasztói szokásainak felmérése a 14 éves és idősebb magyar lakosság körében, TÁRKI Rt., 32. old. (24. ábra)

függő díjból. A havi fix előfizetési díj a legtöbb esetben tartalmaz „ingyenes” beszédperceket. Az előfizető tehát már a havi fix előfizetési díj megfizetésével is jogosult valamennyi beszédpercre, annak ellenértékét előre kiegyenlíti a havi díjban. Ha ezen perceket nem beszéli le, akkor visszatérítésre természetesen nem jogosult.

A hozzáférés és a híváskezdeményezés tarifális összefonódása még szembeűnőbb az előre fizetett díjú előfizetői szolgáltatások (pre paid) esetben. Itt a szolgáltatást igénybevevők általában csak a beszélt percek után fizetnek – átlagosan valamivel többet, mint a post paid esetben. Itt tehát a hozzáférés ellenértéke a forgalmi díjakba van építve. A kártya értékét csak hívásindítással lehet lebeszélni. A kártyára „feltöltött” összeg felhasználásnak korlátozott érvényessége miatt, nem lehet egy kártyával egyszeri összeg kifizetésével korlátlan ideig csak hozzáférésre (és ezen keresztül pl. csak hívásfogadásra) berendezkedni.

[26] Mindemellett a mobil szolgáltatás és hálózat jellemzői alapján is megállapítható a két szolgáltatás együttes kezelésének indokoltsága.

A hozzáférés és híváskezdeményezés ugyanis technológiailag is összekapcsolódik, hiszen mindkét szolgáltatás nyújtásához szükség van az előfizetői SIM-kártya adataira is. A SIM-kártya adatait viszont csak az adott előfizetői szolgáltatója ismeri, ezért a hozzáférés és a híváskezdeményezés is egy szolgáltatón keresztül és egyszerre valósulhat meg.

[27] A fentiek alapján a Tanács megállapította, hogy nem indokolt a mobil hozzáférés és híváskezdeményezés esetleges szétválaszthatóságának további vizsgálata, illetve a vizsgált nagykereskedelmi piac meghatározásra e szempont nincs hatással. A nevezett szolgáltatási piac részpiacokra bontása nem indokolt.

II.3. A releváns kiskereskedelmi szolgáltatás vizsgálata

[28] A Tanács a vizsgálandó kiskereskedelmi szolgáltatás esetében a nagykereskedelmi piac meghatározása szempontjából releváns szempontokat az alábbiak szerint tekintette át:

II.3.1 A mobil szolgáltatás-csomagok vizsgálata

[29] A keresleti oldal vizsgálata során – mivel a mobil szolgáltatások szolgáltatásait jellemzően szolgáltatás-csomagokban kínálják az előfizetőknek – az egyes szolgáltatók által kínált szolgáltatás csomagok, illetve azok jellemzőinek vizsgálata indokolt, az előfizetők szempontjai szerint.

Megállapítást nyert, hogy mindegyik szolgáltató igyekszik a csomagválasztékát úgy kialakítani, hogy a legkülönbözőbb előfizetői igényhez megtalálható legyen a megfelelő összetételű és díjazású csomag.

Az egyes szolgáltatók által kínált csomagok összehasonlítása során a Tanács arra a következtetésre jutott, hogy a különböző szolgáltatók – elsősorban a fogyasztókért folytatott verseny miatt – hasonló „típus-csomagokat” kínálnak, ajánlataikban a nagykereskedelmi piac meghatározása szempontjából releváns eltérés nem állapítható meg.

A mobil hozzáférés és hívásindítás szolgáltatás mindegyik csomag elválaszthatatlan részét képezi.

A fentiek alapján a Tanács megállapította, hogy a mobil szolgáltatók szolgáltatásaiknak csomagokban történő értékesítése a vizsgált nagykereskedelmi piac meghatározásra szempont nem releváns tényező, ez alapján a szolgáltatási piac nem bővíthető, részpiacokra bontása nem indokolt.

II.3.2 Egyéni és üzleti előfizetők

[30] A keresleti oldal vizsgálata során a lakossági (egyéni), illetve az üzleti (nem egyéni), mint két eltérő előfizetői csoport megkülönböztetését is vizsgálni szükséges, mert e csoportok esetében alapvetően eltér a szolgáltatás igény oldala (használat módja, előfizetők száma, átlagos hívás szám, és hívásidőtartam, stb..).

A szolgáltatók az általuk kínált szolgáltatásokkal, különböző ajánlataikkal különböző előfizetői célcsoportokat céloznak meg. Léteznek kifejezetten üzleti és kifejezetten lakossági előfizetőkre szabott csomagok, és bár elvileg mindkét típusú csomag a legtöbb előfizető számára hozzáférhető, a valóságban egy-egy csomagot tipikusan vagy üzleti vagy lakossági előfizetők vesznek igénybe.

A fogyasztók egy kisebb (de bevételtermelő képességben jelentősebb) része az igényelt hozzáférés és híváskezdeményezés díját tekintve is a mobil szolgáltatóval való tárgyalás során állapodik meg. Ilyenkor a szolgáltatást egyedi csomag keretében veszi igénybe és e csomag legtöbb eleme megállapodás kérdése. Az ilyen fogyasztók döntési és választási szabadsága természetesen nagyobb, mint az átlagos előfizetőé. Meg kell azonban jegyezni, hogy e külön megállapodás által kialakított csomagok esetében, a tárgyalás lehetősége a fogyasztó fogyasztási volumenétől, érdekérvényesítő képességétől függ és nem attól, hogy üzleti vagy lakossági előfizetőről van szó.

A fentiek alapján a Tanács megállapította, hogy a lakossági és az üzleti előfizetőknek nyújtott szolgáltatások nem képeznek külön piacot, a vizsgált nagykereskedelmi piac meghatározására e szempont nincs hatással, ez alapján a szolgáltatás részpiacokra bontása nem indokolt.

II.3.3 Szolgáltatóváltás

[31] A fogyasztónak elvileg lehetősége van arra, hogy egy új szolgáltatónál új, vagy a korábbihoz hasonló, igényeinek megfelelő szolgáltatásokat tartalmazó csomagot találjon, vagyis szabadon szolgáltatót válthasson anélkül, hogy az általa igényelt elérhető szolgáltatásokról le kellene mondania. E lehetőség gyakorlati megvalósulásának vizsgálatához az esetlegesen meglévő jogi korlátok, illetve a váltási költségek feltárása szükséges.

[32] A váltás jogi korlátjaként elméletileg szóba jöhet az a szolgáltatók által széles körben alkalmazott gyakorlat, hogy a fogyasztó az előfizetői szerződés alapján bizonyos kedvezményekért cserébe egy bizonyos időszakra leköti magát a választott szolgáltatóhoz, az adott csomaghoz. (Ezen kötöttség egyébként azonos szolgáltató esetében más csomagra váltás során is akadályt jelenthet.) A ked-

vezmény legelterjedtebb formája, hogy az előfizető a listárnál olcsóbban juthat a mobil készülékhez.

Ugyanakkor a gyakorlati oldalról elmondható, hogy ez az elméleti korlátozottság a fogyasztó szuverén döntésének eredménye, és az az oka, hogy a fogyasztó bizonyos kedvezményekért cserébe hajlandó lemondani az esetleges szolgáltató-, vagy csomagváltásról. Ezen korlátozottság általában 1-3 évig áll fenn, és hangsúlyozni kell, hogy ez esetben is lehetőség van a fogyasztónak kilépni a szerződéses konstrukcióból. Igaz, ehhez eltérő mértékű, az előfizetők jelentős részénél (például a pre-paid kártyáknál vagy a vásárláskor sem kiemelkedően magas árú készüléknél, stb.) nem jelentős plusz költséget kell vállalni.

A jogi korlátok között kell említést tenni a számhordozás kérdéséről. Korábban a fogyasztók számára elméletileg és gyakorlatilag is akadályt jelenthetett, hogy szolgáltatóváltás esetén nem tarthatták meg korábbi hívószámukat. 2004. május 1-jétől azonban a mobil szolgáltatók között is lehetőség van a számhordozhatóságra, tehát ezen akadály elhárult.

Ennek jogszabályban rögzített, előfizetőkre egyszeri díjként áthárítható költsége nem jelentős mértékű, sőt ezek csökkentésében is versenyeznek a szolgáltatók. Jogszabály alapján, a számhordozhatóság szabályairól szóló 46/2004 (III.18.) Korm. rendelet 5. § (10) bekezdés b) és 8. § (6) bekezdése c) pontja alapján lehetőség van arra is, hogy a meglévő készülék kedvezményt és a ki nem egyenlített számlatarozást is az új szolgáltató átvállalja, ezzel még könnyebbé és olcsóbbá téve a szolgáltatóváltást.

[33] Mivel a Tanács úgy értékelte, hogy a szolgáltatóváltással kapcsolatos adminisztratív költségek elhanyagolható mértékűek, megvizsgálta a szolgáltatóváltással összefüggő egyéb költségeket (ideértve a belépési díjat és a készülékvásárlás költségét) is.

A pre-paid csomagok belépési díjainak nagysága (a szolgáltatók által követett marketing stratégiának megfelelően) különböző lehet ugyan az egyes szolgáltatóknál, vagy egy szolgáltató esetében is eltérés lehet az egyes díjcsomagok között, de a belépési díjak abszolút nagyságát (maximum néhány ezer Ft) tekintve a fogyasztóknak nem kell jelentős költségeket vállalnia egy esetleges szolgáltatóváltás esetén.

A post paid csomagokat vizsgálva megállapítható, hogy itt is különbség van az egyes mobil szolgáltatók által kínált csomagok belépési díjai között. A belépési díjak abszolút nagyságát vizsgálva a Tanács arra a következtetésre jutott, hogy bár e csomagok esetében a váltási költségek jelentősebbek, de még mindig nem olyan mértékűek, hogy jelentős költségeket kellene a fogyasztóknak vállalnia.

Elvileg a belépési díjon kívül jelentősebb belépési költséget jelenthet a készülék megvásárlása, beszerzése, de a gyakorlatilag folyamatosan zajló akciók miatt ez a költség sem tekinthető lényegesnek, illetve a prepaid belépési díjak általában ezen tételt is magukba foglalják.

A szolgáltatóváltás költségeinek vizsgálata kapcsán külön ki kell emelni azt a tényt is, hogy az előfizető szolgál-

tatóváltáskor sokszor az előfizetői végberendezését, a mobiltelefonját is lecseréli, sőt sok esetben ez motiválja a szolgáltatóváltást.

Azon fogyasztók melyek a szolgáltatóval egyedi csomag keretében állapodnak meg a fizetendő díjak nagyságában, a szolgáltatóváltás a korábban írtaknál kisebb költségekkel járhat, persze kilépési költségek itt is felmerülhetnek. A tárgyalások során a belépési díj is alku tárgya. A szolgáltatók között az ilyen előfizetők megszerzéséért éles verseny zajlik és a szolgáltatók nagy kedvezményeket adnak, gyakran előfordul a belépési díj elengedése is.

[34] A szolgáltatóváltással kapcsolatos megállapítások különösen igazak abban az esetben is, ha a fogyasztó nem vált mobil szolgáltatót, csak díjcsomagot, sőt ebben az esetben a korábban említett váltási korlátok (és költségek) általában még alacsonyabbak.

Mindezek alapján a Tanács megállapította, hogy a kiskereskedelmi piacon a szolgáltatóváltásnak nincsenek tartósan magas korlátai, illetve a váltás gazdasági költségei nem jelentősek, a vizsgált nagykereskedelmi piac meghatározására e szempont nincs hatással, a szolgáltatói piac részpiacokra bontása nem indokolt.

II.3.4 Új szolgáltatásokhoz való hozzáférés

[35] A Tanács a piacon lévő szolgáltatók esetében a kínálati oldal vizsgálatakor megállapította, hogy mindhárom szolgáltató ugyanazt a szabványosított rendszertechnikát, technológiát alkalmazza, az infrastruktúra mindhárom szolgáltatónál lényegében azonos elemekből épül fel, hálózatuk kiépítettsége gyakorlatilag országos lefedettséget biztosít, továbbá lényegében azonos módon és mértékben képesek hálózatuk, szolgáltatásaik bővítésére, fejlesztésére.

Mindezek alapján adott azon körülmény, hogy ha egy szolgáltató egy új szolgáltatást, vagy szolgáltatás-elemet ajánlana meg szolgáltatási csomagjában, vagy új „csomagkonstrukcióval” lépne ki a piacra, és erre jelentősnek ítélné a kereslet mutatkozna, akkor a konkurens szolgáltatók rövid időn belül, jelentős költség vállalása nélkül elő tudják állítani az új szolgáltatással, szolgáltatás-elemmel vagy díjcsomaggal egyenértékű saját ajánlatukat.

A fentiek alapján a Tanács megállapította, hogy a vizsgált nagykereskedelmi piac meghatározására az új szolgáltatások, szolgáltatás-csomagok elérhetőségének nincs hatása, ez alapján a szolgáltatói piac nem bővíthető, részpiacokra bontása nem indokolt.

II.4. A hívás és az SMS helyettesítésének vizsgálata a kiskereskedelmi piacon

[36] A kiskereskedelmi hozzáférés és híváskezdeménevezés szolgáltatás „rész” helyettesítőjeként szóba jöhet – hívásnak nem minősülő – rövid szöveges üzenet (SMS), küldése.

[37] A helyettesítés ésszerűségének vizsgálata alapján azonban megállapítható, hogy a híváshoz képest az üzenet esetében jóval kevesebb és korlátozott az átvihető információ terjedelme, a kétoldalú valósídejű kommunikáció kizárt, a nem valósídejű kommunikáció pedig lassú, az

üzenetek elküldése és megérkezése között – a fogyasztó befolyásától függetlenül – igen hosszú idő is eltelhet.

[38] Az SMS szolgáltatást a szolgáltatók – a piaci gyakorlat alapján – belefoglalják a hozzáférést és híváskezdeményezést is tartalmazó kiskereskedelmi csomagjaikba, külön SMS szolgáltatás nem vehető igénybe.

[39] Megvizsgálva, hogy a fogyasztók reális helyettesítési alternatívának tekintik-e a rövid szöveges üzenet küldését, az alábbi következtetés vonható le:

Bár a megkérdezetteknek - a teljes mintán belül - 21%-a tartotta helyettesítő szolgáltatásnak az SMS-t², a fogyasztók tényleges viselkedésének vizsgálata ezzel szemben azt mutatta, hogy a gyakorlatban a válaszadónak csak nagyon kis hányada küld szöveges üzenetet, amennyiben valakivel beszélni szeretne.³

[40] Mindezek alapján megállapítható, hogy a kiskereskedelmi hozzáférésnek és híváskezdeményezés szolgáltatásnak az SMS nem gyakorlati helyettesítője, mert a helyettesítés ténylegesen csak egyes hívás (nem sürgős és rövid) típusok esetében állhatna fenn, de itt is csak igen korlátozott módon valósul meg.

[41] *A fentiek alapján a Tanács megállapította, hogy a vizsgált nagykereskedelmi piac meghatározásakor az SMS nem tekinthető helyettesítő szolgáltatásnak, ez alapján a szolgáltatási piac nem bővíthető.*

II.5. A mobil kínálati helyettesítés és a potenciális verseny vizsgálata a kiskereskedelmi piacon

[42] A Tanács a piacon még jelen nem lévő szolgáltatók által megvalósítható kínálati helyettesítés és a potenciális verseny vizsgálatát is elvégezte a kiskereskedelmi piac, illetve annak releváns része vonatkozásában.

[43] Megállapítható, hogy a kínálati helyettesítés kapcsán alapvetően a saját mobil hálózattal nem rendelkező, más mobil szolgáltatók hálózatait használva, azon saját szolgáltatást nyújtva megjelenő új virtuális mobil szolgáltatók (MVNO) jöhetnek szóba. Általában megállapítható, hogy e szolgáltatók és szolgáltatásaik megjelenése a [3] pontban leírt jelenlegi rendszertechnikák, illetve technológiák kapcsán a kiskereskedelmi piacon a kínálatot nem befolyásolná - már csak a korábban írt szolgáltatók közötti technológiai azonosság miatt sem-, csupán a szereplők számát növelné.

A 3G rendszerben kiépülő új hálózatok és új szolgáltatások esetében a potenciális verseny, illetve a kínálati helyettesítés lehetősége nem merül fel, hiszen olyan új szolgáltatás mindeztáig nem jelent meg, amely a mobil beszéd célú híváskezdeményezést helyettesíthetné; a mobil hozzáférés és híváskezdeményezés szempontjából pedig a

3G csupán egy új technológiát jelent, mely segítségével ugyanazok a szolgáltatók ugyanazt a szolgáltatást biztosítják, mint 2G esetben.

[44] *A fentiek alapján a Tanács megállapította, hogy a vizsgált nagykereskedelmi piac meghatározására e szempont nincs hatással, ezért a szolgáltatási piac sem bővíthető.*

II.6. Kiskereskedelmi piacon a mobil és a helyhez kötött helyettesítés vizsgálata

[45] A kiskereskedelmi mobil szolgáltatásnak, illetve a vizsgált hozzáférésnek és híváskezdeményezésnek helyettesítőjeként szóba jöhet a helyhez kötött telefonszolgáltatás, illetve az azon való hozzáférés és híváskezdeményezés.

[46] A helyettesítés ésszerűségének vizsgálata során azonban megállapítható, hogy a mobil rádiótelefon-szolgáltatás rendelkezik két olyan tulajdonsággal, amivel a helyhez kötött telefonszolgáltatás nem: a mobilitással és a személyi kommunikáció lehetőségével.

A mobilitás azt jelenti, hogy a mobiltelefont használó személy (akár hívóként, akár hívottként vesz részt a beszélgetésben) nagy térben változtathatja helyzetét, gyakorlatilag bárhol és bármikor igénybe veheti a szolgáltatást.

A személyi kommunikáció lehetősége azáltal biztosított, hogy a mobiltelefon egy adott személyhez, míg a helyhez kötött telefon – mint a nevében is benne van – egy adott helyhez kötődik. A helyettesíthetőség ellen szól az is, hogy az előfizetők jelentős része mind mobil mind helyhez kötött előfizetéssel rendelkezik, vagyis a két szolgáltatás nem helyettesíti egymást.

Ezért általános érvennyel az ésszerű helyettesítés kizárható, bár ténylegesen egyes korlátozott számú esetekben helyettesítési hatás fennállhat, pl.: ha a hívó félpillanatnyi tartózkodási helyén található helyhez kötött telefon és ehhez hozzáféréssel is rendelkezik, tud hívást kezdeményezni. A személyi kommunikáció ebben az esetben is csak akkor biztosított, ha más nem tartózkodik abban a helyiségben, ahol a helyhez kötött telefon található, vagy korlátozott mértékben, abban az esetben is, ha a használt készülék zsinór nélküli kézibeszélővel rendelkezik.

[47] *A fentiek alapján a Tanács megállapította, hogy a helyhez kötött telefon nem tekinthető a mobiltelefon helyettesítőjének, ezért a vizsgált nagykereskedelmi piac meghatározására e szempont nincs hatással, ez alapján a szolgáltatási piac nem bővíthető.*

² Mobiltelefon szolgáltatások fogyasztói szokásainak felmérése a 14 éves és idősebb magyar lakosság körében, TÁRKI Rt., 22-23. old. (13.-14. ábra)

³ Mobiltelefon szolgáltatások fogyasztói szokásainak felmérése a 14 éves és idősebb magyar lakosság körében, TÁRKI Rt., 20-21. old. (11.-12. ábra)

III. Az érintett nagykereskedelmi piac meghatározása

A vizsgált nagykereskedelmi piac elnevezéséből kiindulva, az I. fejezetben megadott szolgáltatásokra vonatkozóan, a II. fejezetben írtakra is tekintettel, a Tanács azonosította az érintett piacot, és meghatározta az érintett piac szolgáltatási és földrajzi kiterjedését.

III.1. Az érintett szolgáltatási piac

[48] A Tanács a nagykereskedelmi szolgáltatási piac tartalmát a nyilvános mobil rádiótelefon-hálózathoz való hozzáférés, és a nyilvános mobil rádiótelefon-hálózatból történő híváskezdeményezés elnevezésű piac releváns jogszabályi fogalmai, illetve szolgáltatásai alapján határozta meg.

[49] A Tanács megvizsgálta azt is, hogy a nagykereskedelmi piac nevében szereplő két „szolgáltatás” külön-külön vizsgálata indokolt vagy sem.

Megállapította, hogy a külön kezelés jelenleg, illetve a vizsgált időtávon belül nem indokolt, mert:

- a) a II. pontban írtak szerint a kiskereskedelmi piaci viszonyok, különösen a kiskereskedelmi hozzáférés és híváskezdeményezés külön nem választhatósága, ezt jelenleg nem indokolják, és
- b) a jogszabályi fogalmak alapján a híváskezdeményezési szolgáltatás, mint hálózati szolgáltatás hozzáférés alapján valósulhat meg.

[50] A Tanács a vizsgált nagykereskedelmi piac szempontjából releváns, illetve arra hatást gyakorolható kiskereskedelmi piaci szempontokat is áttekintette, és nem talált olyan szempontot mely alapján indokolt lett volna a meghatározott nagykereskedelmi piacot bővíteni, részpiacokra bontani, a vizsgált szolgáltatások körét bővíteni, vagy szűkíteni.

[51] A Tanács mindezek alapján a nyilvános mobil rádiótelefon-hálózathoz való hozzáférés, és a nyilvános mobil rádiótelefon-hálózatból történő híváskezdeményezés nagykereskedelmi piacát tekinti a vizsgálandó piacnak, és ezen a piacon az I.5. fejezet a)-d) pontjaiban felsorolt lehetséges értékesítési formákat határozta meg, és azok vizsgálatát végezte el.

[52] A Tanács azt is megállapította, hogy a rendelkezésre álló információk alapján jelenleg az érintett nagykereskedelmi piacon az I.5. fejezet alatt megadott a)-d) ponttól eltérő szolgáltatások nem határozhatóak meg.

III.2. Az érintett szolgáltatási piac vizsgálata

[53] Magyarországon a Vodafone 1999-es piacra lépésekor a másik két szolgáltató számára kötelező belföldi roaming szolgáltatás nyújtását írta elő a hatóság. Noha ez a kötelezettség 2004 közepéig fennállt, a Vodafone, mint kedvezményezett, először a T-Mobile-lal, majd 2002-ben a Pannonnal szemben is lemondott a belföldi roaming igénybevételéről.

[54] Az érintett nagykereskedelmi piacon a vizsgált szolgáltatások esetében a Tanács megállapította, hogy 2002 óta nem kerültek nyújtásra, illetve igénybevételre a

Magyar Köztársaság területén (a továbbiakban: tranzakció hiánya).

A Tanács azt is megállapította, hogy az érintett nagykereskedelmi piacon olyan tranzakciók sem voltak, melyek az a)-d) ponttól eltérő szolgáltatások meghatározásához vezet(het)nének.

[55] Az vizsgált szolgáltatások kapcsán a Tanács a piac vizsgálata alapján az alábbiakat is megállapította:

- az a) értékesítési formával kapcsolatban:
Noha a jelenlegi piaci szereplők között korábban belföldi barangolási (roaming) szerződések voltak érvényben, mely alapján teljesítés is történt, a szerződések már nincsenek érvényben, és a teljesítés is 2002-ben megszűnt. Ezért az e szerződésekben foglaltak, illetve az akkori piaci helyzet vizsgálatát a Tanács nem tartja indokoltnak. A szolgáltatók által kitöltött kérdőívek feldolgozása során az is világossá vált, hogy a mobil szolgáltatók további belföldi roaming szolgáltatásra nem tartanak igényt, ilyen szerződések megkötését nem tervezik.
  - a b) értékesítési formával kapcsolatban:
Külső szereplők (nem mobil szolgáltatók) részéről történt már megkeresés a mobil szolgáltatók irányában virtuális mobil szolgáltató (MVNO) létrehozása érdekében, a költséges gazdasági előnyökön alapuló együttműködésre tehát folynak tárgyalások. MVNO létrehozásának nincs jogi akadálya.
  - a c) szolgáltatással kapcsolatban:
A közvetítő választás megajánlására a mobil rádiótelefon szolgáltatóknak ma jogi lehetősége van, kötelezettsége nincs.
A közvetítőválasztás lehetőségét a mobil szolgáltatók ma nem ajánlják meg az előfizetőknek, a piaci viszonyok alapján ezen szolgáltatás nem elterjedt, alkalmazása marginális. Ennek egyik oka az lehet, hogy a mobil szolgáltatók – a V. pontban írtak szerint – a kiskereskedelmi verseny miatt rá vannak kényszerítve, hogy valamennyi relációban az elérhető legolcsóbb szolgáltatás elérését tegyék lehetővé az előfizetők, felhasználók részére. Az is elmondható, hogy bár a piaci verseny fejlődésének üteme lassulhat a vizsgált időtávon belül, de e tekintetben változás nem várható.
  - a d) szolgáltatással kapcsolatban:
A jelenlegi magyarországi gyakorlat szerint a mobil szolgáltatók az értéknövelt szolgáltatásokat speciális kiskereskedelmi szolgáltatásként kezelik, így szerződnek, e gyakorlat a vizsgált időtávon belül vélhetően nem változik. A Tanács a rendelkezésre álló információk alapján megállapította, hogy ezen piaci gyakorlat a szolgáltatás tartalmát tekintve, valamint azt figyelembe véve, hogy az igénybe vevő szolgáltató nem elektronikus hírközlési szolgáltató, nem kifogásolható.
- [56] A Tanács megállapította, hogy a hatályos jogi szabályozás alapján az érintett nagykereskedelmi piacon a vizsgált a)-d) alatti, és bármilyen más értékesítési formának sincs jogi akadálya.

[57] A mobil szolgáltatók koncessziós szerződésai – jelen piacmeghatározás szempontjából releváns szempontok szerint – lényegében azonosak, közöttük nincs olyan mértékű eltérés, melyeknek érdemi kihatása lehetne az érintett nagykereskedelmi piac meghatározására.

III.3. Az érintett piac szolgáltatásainak kínálati és keresleti vizsgálata

[58] Az érintett nagykereskedelmi piacon a keresleti és kínálat helyettesítés vizsgálata kapcsán a Tanács arra keresett választ, hogy egy adott mobil szolgáltatótól igénybevett nagykereskedelmi hozzáférés és híváskezdeményszerzés szolgáltatás helyettesíthető-e más mobil szolgáltatónál igénybevett hasonló szolgáltatással.

Természetesen a Tanács figyelembe vette azt is, hogy a piacon lévő három mobil szolgáltató esetében jelenleg nem állapítható meg, hogy az érintett piacon megjelölt szolgáltatás(ok) – piaci igény esetén – pontosan milyen tartalommal és feltételekkel kerülnének nyújtásra.

[59] A korábban – különösen I.2. pontban – leírtak alapján megállapítható, hogy bármely, piacon lévő mobil szolgáltató által kínált hozzáférés és híváskezdeményszerzés esetében ésszerűen fenn áll a helyettesítés, mert a hálózatok ugyanazon nagykereskedelmi szolgáltatások nyújtására alkalmasak, és az I.5. pontban felsorolt

- a) és b) pont alatti értékesítési forma esetében lényegében azonos, országos, illetve teljes népességet lefedő fizikai kiterjedéssel bírnak, illetve
- a c) és d) pont alatti értékesítési formák esetében valamennyi hálózat a saját előfizető elérése tekintetében ugyanazon lehetőséget biztosítja.

A belföldi roaming keretében és a virtuális mobil szolgáltatóknak biztosított hozzáférés és hívásindítás esetében megállapítható, hogy valamely, e szolgáltatást nyújtó szolgáltatónál esetlegesen lezajló nagykereskedelmi áremelkedés hatására más mobil szolgáltatók képesek lennének a hasonló nagykereskedelmi szolgáltatások előállítására, vagyis a három mobil szolgáltató szolgáltatásai valóban egységes piacot alkotnak.

Ugyanezen értékesítési formákra vonatkozóan az is megállapítható, hogy új mobil szolgáltatók által megvalósított kínálati helyettesítés vagy potenciális verseny nem változtatná meg a nagykereskedelmi piaci helyzetet, mert csak az e szolgáltatás nyújtása kapcsán figyelembe veendő szereplők száma növekedne, a választás lehetősége továbbra is megmaradna, és az elérhető szolgáltatások tartalma sem változna.

[60] A nagykereskedelmi szolgáltatások tartalmi szempontból igen változatosak lehetnek, és új nagykereskedelmi ajánlatok megjelenése is elképzelhető, különösen az UMTS hálózatok megjelenésével. A vizsgált piac szempontjából ugyanakkor nem várható olyan változás, amely a

hozzáférés és hívásindítás helyettesítőjeként szerepelhetne és a piac határait befolyásolná.

III.4.A nagykereskedelmi piac földrajzi kiterjedése

[61] Az érintett nagykereskedelmi piacon, az említett a)-d) értékesítési formákra vonatkozóan a földrajzi piac meghatározásához a Tanács elsősorban a hálózatok által lefedett terület kiterjedését vizsgálta. A három mobil szolgáltató a rájuk vonatkozó koncessziós szerződésekben országos lefedettség kialakítására kapott jogosultságot, illetve ehhez egy – időben ütemezett – területi lefedettség kötelezettség is járult.

A vizsgált időszakra mindhárom szolgáltató gyakorlatilag teljes lakossági lefedettséget ért el, tehát egész Magyarország területén képesek lennének a hozzáférés és hívásindítás nagykereskedelmi szolgáltatások nyújtására. Fentiekre tekintettel a Tanács megállapította, hogy a földrajzi piac kiterjedése a Magyar Köztársaság területe.

[62] A Tanács a piacmeghatározás eredményeként megállapította, hogy az érintett piac, amelynek további vizsgálatát el kell végezni a

Nyilvános mobil rádiótelefon-hálózathoz való hozzáférés és nyilvános mobil rádiótelefon-hálózatból történő híváskezdeményszerzés nagykereskedelmi piaca a Magyar Köztársaság területén.

IV. Az érintett piac további vizsgálata

[63] Az érintett nagykereskedelmi piac meghatározását követően, az érintett piacként való minősítés, illetve annak fenntartása érdekében három kritériumot⁴ kell megvizsgálni: a piacra lépési korlátokat, a hatékony versenyhez való közeledést, és a versenyjogi eszközök elégtelenségét.

Amennyiben magas és nem átmeneti belépési korlátok léteznek a piacon, és a piac nem a hatékony verseny állapota felé közelít, valamint a versenyjog ex post alkalmazása önmagában elégtelen a piaci kudarcok kezelésére, akkor tekinthető igazoltnak, hogy a piac valóban érintett piac, el kell végezni a vizsgálatát annak érdekében, hogy megállapítást nyerhessen, hogy van-e a piacon JPE szolgáltató és szükség van-e az ex ante szabályozásra.

A mobil hálózathoz való hozzáférés és híváskezdeményszerzés nagykereskedelmi piac esetében – mint ahogyan ez a piacmeghatározás során megállapítást nyert – Magyarországon a vizsgált időszakban nem voltak tranzakciók, így a következő vizsgálatok is csak a tranzakciók hiányát figyelembe véve végezhetőek el.

IV.1. Piacra lépési korlátok

[64] A piacralépési korlátok esetében alapvetően kétféle korlátról beszélhetünk: strukturális és jogi-adminisztratív korlátokról. Strukturális korlátok abban az esetben lé-

⁴ Az Európai Bizottság ún. hármas kritériuma. Európai Bizottság 2003/02/11/EC sz. Ajánlás (9)

teznek, ha a piacra újonnan belépő vagy belépni szándékozó vállalkozás a piacon már bennlevőkhöz képest előnytelen feltételekkel szembesül az alkalmazott technológia és/vagy a piacra jellemző költségviszonyok miatt.

[65] Jogi és adminisztratív korlátok akkor érvényesülnek, amikor a belépőre vagy belépni szándékozóra nézve hátrányos feltételek forrása nem gazdasági jellegű, hanem a piacon érvényesülő jogszabályi, adminisztratív vagy egyéb állami szabályozás következménye.

A „nyilvános mobil hálózathoz való hozzáférés és híváskezdeményezés” nagykereskedelmi piac esetében a piacra lépési korlátokkal kapcsolatban megállapítható, hogy léteznek mind strukturális mind jogi-adminisztratív korlátok.

a) Strukturális korlátok

aa) egy új belépővel szemben a meglévő mobil hálózatok kiépítettsége, a szolgáltatás mennyisége miatt jelentős méret-, és választékgazdaságossági hatások jelentkeznek,

ab) a teljes lefedettség és a már jelen lévő szolgáltatók által kínált szolgáltatások nyújtásához szükséges további műszaki és gazdasági feltételek megteremtése egyenlőtlen viszonyokat teremt egy esetleges új piaci szereplő hátrányára, és ezen hátrányok leküzdésére csak jelentős mértékű és nehezen megteremtődő elsüllyedt költségek vállalása esetén lenne lehetőség,

ac) egy új piacra lépőnek a piacon évek óta bent lévő, feltehetően hatékonyan működő szolgáltatókkal kellene versenyeznie egy olyan piacon ahol a kiskereskedelmi szolgáltatási piac korábbi fejlődési üteme fokozatosan lassul, a vizsgált időtávon belül pedig feltételezhetően a piac a telítődéshez közeli állapotba kerül.

b) Jogi korlátok

A jogi korlát abszolút belépési korlátot is jelenthet, mert érvényesül a mobil szektorra jellemző, a rendelkezésre álló frekvenciasáv korlátozottságából fakadó korlátozott számú jogosultság engedélyezése. Magyarországon az UMTS engedélyek kiadásakor egy negyedik szolgáltató is megjelenhetett volna a piacon, ez a lehetőség elvileg továbbra is fennáll, de látható, hogy a piacralépés jogilag nem tekinthető akadálytalannak.

A Tanács megvizsgálta és mérlegelte a 15. piac jellemzőit és arra a következtetésre jutott, hogy a nevezett nagykereskedelmi piacon magas belépési korlátok érvényesülnek, a belépési korlátok nem átmeneti jellegűek és a releváns időhorizont tekintetében a következő piacelemzésig várhatóan fennmaradnak.

IV.2. Hatékony versenyhez való közeledés

[66] A „Nyilvános mobil rádiótelefon-hálózathoz való hozzáférés és nyilvános mobil rádiótelefon-hálózatból történő híváskezdeményezés” nagykereskedelmi piacon, mint ahogyan az már a piacmeghatározás alkalmával is megállapítást nyert, a gyakorlatban nincsenek tranzak-

ciók. A mobil piacon lévő három szolgáltató mindegyike nyújtja ugyan a hozzáférést és hívásindítás szolgáltatásokat, azonban ezt csak a kiskereskedelmi piac részeként, a végfelhasználók igényeinek kielégítése céljából. Nagykereskedelmi szinten egyik szolgáltató sem ajánlja fel a hálózatahoz való hozzáférést más számára. Belföldi roamingra a szolgáltatók nem tartanak igényt. Virtuális mobil szolgáltatók működése jelenleg nem szabályozott Magyarországon, kereskedelmi alapon történő szerződéskötésre azonban lehetőség lenne. A hatóságnak tudomása van arról, hogy a mobil szolgáltatókat keresték már meg ilyen szerződéskötés szándékával, folytak illetve folynak erre vonatkozó tárgyalások, de jelen piacelemzés időpontjáig szerződéskötésről még nincs információ. A mobil szolgáltatók magatartásával szemben nem merült fel panasza ebben a tárgykörben.

A Tanács vizsgálata szerint a „nyilvános mobil hálózathoz való hozzáférés és híváskezdeményezés” tranzakciók nélküli nagykereskedelmi piacon nem értelmezhető a hatékony versenyhez való közeledés.

IV.3. Versenyjogi eszközök elégtelensége

[67] A „Nyilvános mobil rádiótelefon-hálózathoz való hozzáférés és nyilvános mobil rádiótelefon-hálózatból történő híváskezdeményezés” elnevezésű nagykereskedelmi piacon, a versenyjogi eszközök elégtelenségével kapcsolatban az alábbiak állapíthatók meg:

A piacon bent lévő szolgáltatók esetében a vizsgált szolgáltatásokkal kapcsolatos tranzakciók hiányát figyelembe véve állapítható meg a versenyjogi eszközök elégtelensége. Elmondható, hogy a kiskereskedelmi piaci verseny okán gyorsan változó, és a meghatározott strukturális jellemzőkkel bíró mobil piacon a versenyjogi eszközök alkalmazása mellett, azt kiegészítve a Tanács szabályozói beavatkozása is szükséges és indokolt lehet. E két szabályozói beavatkozás kapcsán azonban a konkrét piaci probléma esetében végezhető el azok alkalmasságának, illetve hatékonyságának részletes vizsgálata.

A konkrétan felmerülő lehetséges piaci kudarcok hatékony kezelése a Tanács által kiszabható kötelezettségek, (pl. részletes hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségek előírása, referencia-ajánlat készítési és költség-alapú árképzési kötelezettség) kiszabását tehetné szükségessé, melyek megfelelő és hatékony eszközt jelentenének a probléma kezelésére, ugyanakkor ezek kiszabását és ellenőrzését a versenyjog nem képes hatékonyan menedzselni.

IV.4. Érintett piaccá minősítés

[68] A Tanács megállapította, hogy mindhárom, az érintett piac további vizsgálata szempontjából releváns elemzés alapján – tranzakciók hiányában több feltételezéssel élve – megállapítható, hogy a vizsgált piac érintett piaccá minősül. Ezzel az ex-ante szabályozás alkalmazhatóságának feltételei teljesülnek.

V. A kiskereskedelmi piac elemzése, hatékonyság vizsgálata

[69] A vizsgált nagykereskedelmi piac III. fejezetben írtak szerinti meghatározását, illetve a IV. fejezetben írtak szerinti érintett piacként való azonosítását követően el kell végezni az érintett piacon a verseny elemzését, illetve a verseny hatékonyságának vizsgálatát. Tekintettel arra hogy, az érintett nagykereskedelmi piacon nincsenek tranzakciók, a Tanács a kapcsolódó kiskereskedelmi piac elemzését, hatékonyságának vizsgálatát végezte el részletesen.

Külön hangsúlyozandó, hogy a kiskereskedelmi piac elemzése, a verseny hatékonyságának vizsgálata nem jelenti e kiskereskedelmi piac érintett piacként való azonosítását.

V.1. A kiskereskedelmi piac elemzésének indokltsága

[70] Az érintett nagykereskedelmi piaccal kapcsolatban a kiskereskedelmi piac versenyviszonyainak vizsgálata az alábbi okokból szükséges:

a) Az érintett nagykereskedelmi piacon jelenleg nincsenek tranzakciók. A lehetséges értékesítési formák vizsgálata az alábbi megállapításokat eredményezte:

- A belföldi roaming szolgáltatással kapcsolatban a Tanács megállapította, hogy a nagykereskedelmi hozzáférési piac legkisebb szereplője, a Vodafone a piacra lépését követően, a hálózatépítés kezdeti szakaszában, belföldi roaming szolgáltatást vett igénybe az akkor már piacon lévő két szolgáltatótól. Jelenleg azonban a Magyar Köztársaság területén a mobil szolgáltatók között nincs ilyen szolgáltatásra vonatkozó megállapodás, jogszabály alapján nem kötelező e szolgáltatások nyújtása, és egyik szolgáltató részéről sincs igény e szolgáltatás igénybevételére. Így e szolgáltatások vonatkozásában sincsenek piaci tranzakciók;
- Az érintett nagykereskedelmi piacon az igény oldaláról megjelentek érdeklődők a mobil szolgáltatóknál virtuális mobil szolgáltató (MVNO) létrehozása céljából, a kölcsönös gazdasági előnyökön alapuló együttműködésre tehát folynak tárgyalások, de ebben a formában, a vizsgált időszakban értékesítés még nem történt.
- Az érintett nagykereskedelmi piachoz kapcsolódóan a Tanács megvizsgálta a jelenlegi piaci gyakorlatot az értéknövelt szolgáltatások esetében. Megállapította, hogy a jelenlegi piaci gyakorlat szerint a mobil szolgáltatók e szerződéseket kiskereskedelmi szinten kezelik, ezek jogi minősítésével kapcsolatban aggályok nem merülnek fel, és ezen gyakorlattal szembeni panaszról, vitáról a Tanácsnak tudomása nincs;

b) Az érintett piacon a tranzakciók hiánya miatt nem lehet a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítására szolgáló kritériumokat (piaci részesedés, kiegészítő vásárlóerő, stb..) értelmezni, illetve vizsgálni,

továbbá nem lehet megállapítani, hogy egy szolgáltató olyan helyzetben van-e, amely lehetővé tenné számára, hogy tevékenységét a versenytársaktól, az ügyfelektől, és végső soron a fogyasztóktól nagymértékben függetlenül végezze. Amennyiben a nagykereskedelmi piac részének tekintjük az ún. „belső értékesítést” is, akkor az így értelmezett nagykereskedelmi piacon pont azok a viszonyok értelmezhetőek, mint a kiskereskedelmi piacon, vagyis a kiskereskedelmi piac elemzésének eredménye a legtöbb vonatkozásban a nagykereskedelmi piacra is rávetíthető.

[71] A korábban leírtak alapján a kiskereskedelmi piac vizsgálatát különösen indokolja az is, hogy a Tanácsnak egy esetleges szabályozói beavatkozása során – összhangban az Eht. a 2. § rendelkezéseiben meghatározott céljával, és a 9. § (2) bekezdésben írtakkal – végső soron a fogyasztók érdekeinek védelmét kell biztosítania.

A kiskereskedelmi piac vizsgálatának szükségességét az is alátámasztja, hogy az Ajánláshoz tartozó Magyarázat a 15. számú piaccal kapcsolatban megállapítja, hogy a kiskereskedelmi piacon érvényesülő verseny szükségtelenné teheti e nagykereskedelmi piaci beavatkozást.⁵

Az elmondottak alapján a Tanács a piacelemzés során első lépésben a kiskereskedelmi piacon érvényesülő versenyt vizsgálta. Hangsúlyozandó, hogy a kiskereskedelmi vizsgálat célja pusztán annak a kérdésnek a megválaszolása, hogy a kiskereskedelmi piacon megállapítható-e, a verseny megléte, vagy a hatékony versenyhez való közeledés, ami a szabályozás végső célja. Amennyiben ugyanis a kiskereskedelmi piacon igazolható a hatékony verseny megléte vagy az ahhoz való közeledés, akkor nem indokolt nagykereskedelmi piaci szabályozás bevezetésére.

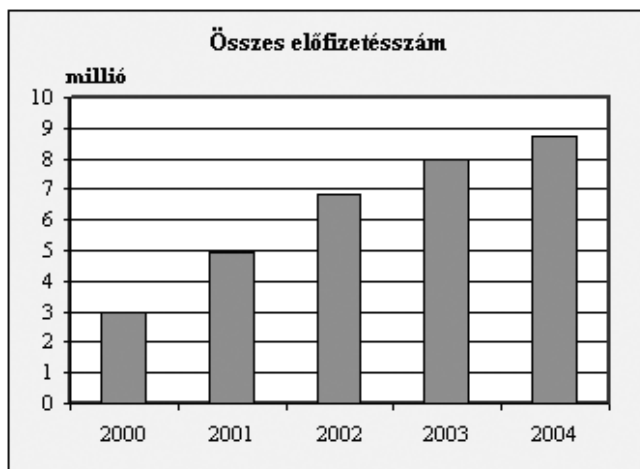
V.2. Piaci részesedés

[72] A kiskereskedelmi piac elemzése során a piaci részesedések meghatározását a Tanács három összetevő szerint végezte. Elsőként a szolgáltatók előfizetős számát elemezte, másodikként a kezdeményezett percforgalom szerinti piaci részesedések vizsgálatát végezte el, végül a kezdeményezési bevételekből valamint a belépési és előfizetési bevételekből számított piaci részesedések meghatározása következett.

V.2.1. Piaci részesedés az előfizetések alapján

[73] A piacelemzés során figyelembe vett múltbeli időtartam alatt a mobil szolgáltatások piaca jelentős mértékben kibővült. A 2000-tól a 2004. év végéig tartó időszakban a mobil hozzáférések száma dinamikusan emelkedett (1. ábra).

5 Ajánlás 30. old. (Explanatory Memorandum to the Relevant Markets Recommendation p.30)

1. ábra: Mobil előfizetések számának alakulása

Négy év alatt az előfizetések száma összesen 190%-kal emelkedett. A növekedés üteme a 2001-es év során volt a legmagasabb, amikor 64%-kal bővült a piac a megelőző évhez képest. Természetesen az évek során az egyre növekvő mobiltelefon-sűrűség (a 100 lakosra jutó mobiltelefon előfizetések száma) egyre kisebb lehetőséget biztosított a további bővülésre, ennek ellenére a vizsgált utolsó évben, 2004-ben is csaknem 10%-os növekedés volt tapasztalható. A rendelkezésre álló nyilvános előfizetős szám adatok alapján a növekedés tovább folytatódik, 2005-ben is még csaknem 7 %-kal tudták növelni az előfizetős számot a mobil szolgáltatók.

A csökkenő ütem ellenére a növekvő bázis miatt minden évben szignifikáns mértékű volt az abszolút növekmény, hiszen 2004 végére csaknem nyolcszáz ezerrel több hozzáférést tartottak nyilván a szolgáltatók, mint egy évvel korábban. Ez az érték 2004-2005 között még mindig megközelítette a hatszáz ezret.

[74] Az említett piaci folyamatok változása miatt a szolgáltatók számára egyre fontosabbá válik a már meglévő ügyfelek megtartása. A vizsgált négyéves időszakban az egyre növekvő előfizetésszám mellett üzleti titok az adott szolgáltatót elhagyók száma (churn), amely 2004-ben üzleti titok (2. ábra).

üzleti titok

2. ábra: Új előfizetések, lemorzsolódás és az előfizetések növekménye

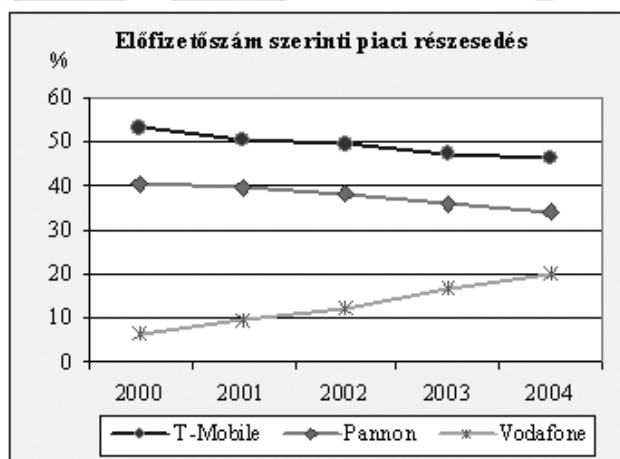
Az előfizetések számának növekedését egyre nagyobb mértékben határozza meg a lemorzsolódás. Az állítást különösen jól érzékelteti, ha a lemorzsolódás értékét az új előfizetések számához viszonyítjuk. Míg 2000-ben az új előfizetést vásárlók számának üzleti titok érte el az előfizetésüket megszüntetők száma, ez az arány 2004-ben üzleti titok (3. ábra).

üzleti titok

3. ábra: A lemorzsolódás és az új előfizetések aránya

Az üzleti titok lemorzsolódás természetesen nem jelenti azt, hogy üzleti titok fordítanak hátat a mobil szolgáltatásoknak. Ez a tény sokkal inkább arra vezethető vissza, hogy a piacon tapasztalható verseny intenzitása nem csökken, sőt bizonyos tekintetben az erősödés irányába mutat. Az újonnan bevonható csoportok szűkülésével egyre inkább áttevéődik a hangsúly a konkurens szolgáltatók ügyfeleinek átcsábítására, és a saját ügyfelek megtartására. A mobiltelefon sűrűség további növekedésével a verseny intenzitása várhatóan tovább erősödik ebben a dimenzióban.

[75] A piacon jelen lévő három szolgáltató előfizetésekből számított piaci részesedéseit mutatja a 4. ábra. A vizsgált időszak elején a piacra korábban belépett két szolgáltató együttes részesedése 93,8% volt, ebből a piacvezető részesedése 53,3%-ot tett ki. A hozzájuk képest a szolgáltatásait később indító Vodafone részesedése ekkor alig haladta meg a 6 %-ot. A Magyar Telekom részesedése négy év alatt 7,1 százalékponttal, 46,20 %-ra esett vissza. Ezzel párhuzamosan a Pannon részesedése a kezdeti 40,6%-ról 33,9%-ra csökkent, amely 6,7 százalékpontos csökkenést jelent.

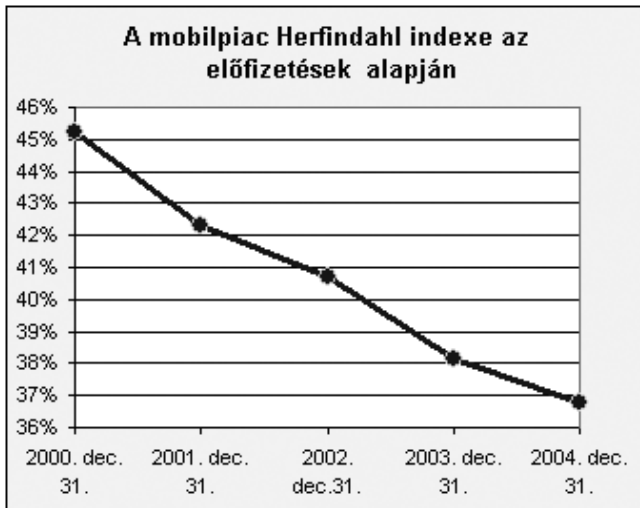

4. ábra: Piaci részesedés az előfizetések száma alapján

A két nagyobb szolgáltató együttes részesedése a vizsgált időszakban folyamatosan csökkent, amely a kezdetben kirívóan erős piaci pozíció szignifikáns gyengüléséhez vezetett. Ugyanezen időszakban a Vodafone folyamatos piacszerzése figyelhető meg: három év alatt 13,8 százalékponttal 19,9%-ra emelkedett a piaci részesedése. Ennek következtében megállapítható, hogy az előfizetős számot vizsgálva a kezdetben jelentősen eltérő piaci erőviszonyok a kiegyenlítődés irányába módosulnak. A tendencia folytatódott 2004 és 2005 között is, a Magyar Telekom és a Pannon részesedése tovább csökkent (45, illetve 33,2%), miközben a Vodafoné 21,8%-ra nőtt

[76] Az előfizetések alapján számított piaci koncentráció is azonos következtetés levonását teszi lehetővé (5. ábra). A Herfindahl-index szerint számított koncentráció mértéke 2000. év végén még 45% felett volt, majd a piac

előfizetések száma alapján számított koncentrátsága folyamatosan csökkent, aminek következtében 2004. év végére 36,8%-ra mérséklődött. A piaci folyamatokat előre vetítve feltételezhető, hogy ez a tendencia a jövőben is fennmarad és a koncentráció további csökkenésére lehet számítani. (Az index értéke 2005 végén már csak 36% volt.)

5. ábra: A mobil piac Herfindahl-indexe az előfizetések alapján

[77] Az előfizetések alapján számított piaci koncentrációt a Tanács a piac két jellegzetes szolgáltatás típusának vonatkozásában is megvizsgálta, nevezetesen a post paid és pre-paid előfizetések szerinti bontásban. A két eltérő jellegzetességgel bíró előfizetésfajta szerinti részesedéseket mutatja a 6. és 7. ábra.

üzleti titok

6. ábra: Piaci részesedések a pre-paid előfizetések alapján

üzleti titok

7. ábra: Piaci részesedések a post paid előfizetések alapján

Mindkét esetben érvényesült az a tendencia, hogy a két, korábban piacra lépő fokozatosan veszített piaci részesedéséből, míg a Vodafone folyamatosan növelte azt. A két különböző esetben csak a piaci részesedések abszolút értéke különbözött, a megfigyelt trend megegyezett.

Pre-paid előfizetések tekintetében a számított koncentráció üzleti titok csökkent összesen üzleti titok százalékponttal. Post paid előfizetések esetében a Herfindahl index értéke 2000. év végén üzleti titok és négy év elteltével összesen üzleti titok százalékponttal, üzleti titok -ra csökkent. Mint látható, a post paid előfizetések esetében üzleti titok Megállapítható tehát, hogy a piaci koncentráció csökkenése érvényesült az összes előfizetésre, és külön-külön a post paid és pre-paid előfizetésekre is.

[78] *Mindezek alapján megállapítható, a piaci koncentráció csökkenése a hatékony verseny irányában való haladást jelzi.*

V.2.2. Piaci részesedés a forgalom alapján

[79] A mobil hálózatokból kezdeményezett percforgalom alakulását mutatja a 8. ábra 2001 és 2004 között.

üzleti titok

8. ábra: Kezdeményezett percforgalom alakulása

A bemutatott adatok tartalmazzák a saját hálózatba irányuló forgalmat, a vezetékes hálózatba irányuló percekét valamint a nemzetközi és a mobil irányba indított forgalmat is. A vizsgált három év során az indított forgalom üzleti titok nagyobb dinamikát mutatott ezen időszak alatt, mint az előfizetések számának növekedése (77,3%). Az indított percforgalom előfizetéseket meghaladó ütemű növekedése az egy előfizetésre jutó percek számának üzleti titok -os növekedését eredményezte: a 2001-es üzleti titok percről 2004-re üzleti titok percre nőtt ez az érték. A szolgáltatók tehát egyre kevésbé fizetőképessé új ügyfelek bevonása mellett is képesek voltak elérni, hogy az előfizetésekre eső indított beszédpercek száma nőjön.

[80] A dinamikus bővülő indított percforgalomból az egyes szolgáltatók részesedésének alakulását mutatja a 9. ábra.

A forgalom alapján mért részesedések alakulása üzleti titok A piacra előbb lépett két szolgáltató a 2001-es évben a teljes piac üzleti titok -át tudhatta a magáénak, amely üzleti titok százalékponttal meg is haladja az előfizetések esetében mért együttes piacrészt, amely szintén a kezdeti időszak jelentős piaci koncentrátságát mutatja. A piacvezető Magyar Telekom ekkor még az összes indított forgalom üzleti titok -át bonyolította. A két nagyobb szolgáltató együttes részesedése két év alatt üzleti titok százalékponttal üzleti titok %-ra csökkent. Ez a csökkenés messze meghaladja az előfizetések terén mért hasonló üzleti titok %-os értéket.

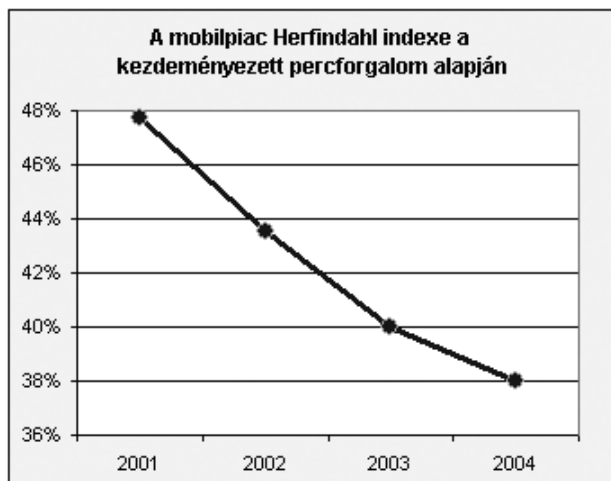
üzleti titok

9. ábra: Piaci részesedések alakulása a kezdeményezett percforgalomból

A legnagyobb Magyar Telekom a vizsgált három év alatt üzleti titok, a Pannon pedig üzleti titok az indított forgalomban mért részesedéséből. Ebben az időszakban a Vodafone üzleti titok részesedését, és 2004 végére üzleti titok.

[81] A fent ismertetett adatokból egyértelműen megállapítható, hogy a kezdeményezett percforgalom tekintetében a négy évvel korábbi állapotra jellemző erősen koncentrált piaci részesedések alakulása minden szolgáltató esetében a kiegyenlítődés irányába mutatott. Az indított percforgalomból számított részesedések kiegyenlítődés-

nek a ténye Tanács szerint még objektívebbé teszi a piaci erő megítélését, mint csupán az előfizetések megszólásának vizsgálata.

10. ábra: Piaci koncentráció a kezdeményezett percforgalom alapján

[82] Az indított percforgalom alapján számított piaci koncentráció a piaci részesedések vizsgálatával megegyező következtetést igazol (10. ábra). A Herfindahl-index a 2001-es évi 47,7%-ról három év alatt 38%-ra csökkent. Az összességében 9,8 százalékpontos koncentrációs index csökkenés meghaladta a hasonló időszakban az előfizetők alapján mért koncentrációs mutató csökkenését (8,4 százalékpont).

[83] Az indított hívások piacán percben mért forgalom alapján a piac koncentráltsága jelentősen csökkent a vizsgált időtáv alatt, ami a hatékony verseny irányában való haladást jelzi.

V.2.3 Piaci részesedés a bevételek alapján

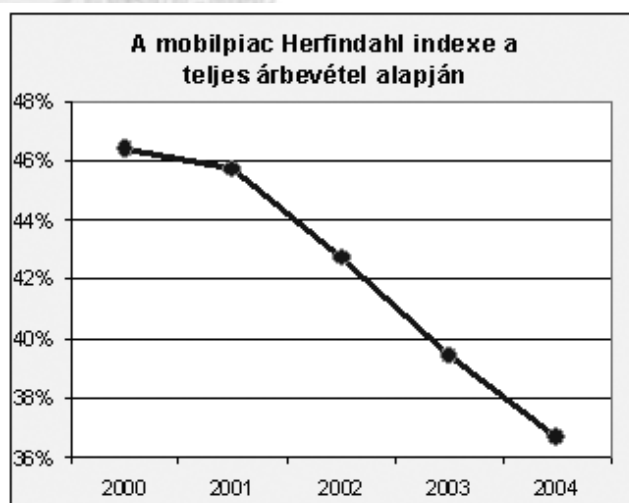
[84] A kiskereskedelmi piac bevételi szempontú elemzése nem minden esetben ad pontos képet az egyes szolgáltatók piaci részesedéséről. Könnyen belátható ugyanis, hogy amennyiben egy szolgáltató magasabb áron kevesebb előfizetőnek nyújt valamely szolgáltatást, a bevételek alapján ugyanakkora piaci részesedést érhet el, mint egy olcsóbb szolgáltatásokat tömegesebben nyújtó szolgáltató. Ezt a helyzetet az időben vizsgálva könnyen elképzelhető, hogy a Herfindahl-index értéke folyamatosan csökken, miközben az egyes szolgáltatók más naturáliákban (pl. előfizető, forgalom) mért részesedései távolodnak egymástól. A bevétel alapján számított részesedések tehát egy aggregált mutatónak tekinthetők, amelyek a piacon megszerzett jövedelmeket tükrözik. Mindezek ellenére a Tanács szükségesnek tartotta a bevétel alapú elemzés elvégzését, mivel a piacon megszerzett jövedelmek az előfizetők számával és a forgalommal együtt vizsgálva fontos információkat hordoznak.

[85] A három szolgáltató által együttesen elért bevételek (értékesítés nettó árbevétele) alakulását mutatja a 11. ábra.

üzleti titok

11. ábra: A mobil piac teljes árbevételének alakulása

A vizsgált négy év alatt, a mobilpiac nettó árbevétele üzleti titok 2004-ben meghaladta az üzleti titok milliárd forintot. Ugyanakkor e növekedés üzleti titok az ugyanebben az időszakban az előfizetések terén tapasztalt növekedésnek.

12. ábra: A mobil piac koncentráltsága a teljes bevételek alapján

A mobil piac bevételeinek koncentráltsága követte az előfizetésekénél és a percforgalmaknál tapasztalt trendet, tehát a szolgáltatók által a piacon elért jövedelmek közelítettek egymáshoz. Specialitás a bevételek tekintetében, hogy a 2001-ben csak minimális volt a piaci koncentráltság csökkenése (0,7 százalékpont), a rákövetkező években viszont gyorsabban (2,9 3,3 és 2,8 százalékpont) ütemben esett a számított index.

[86] A vizsgált kiskereskedelmi piacon érvényesülő verseny pontosabb megítélését teszi lehetővé, ha nem a teljes értékesítés nettó árbevételét vizsgáljuk, hanem csak azon bevételeket, amelyek a „nyilvános mobil rádiótelefon-hálózatokhoz való hozzáférés és nyilvános mobil rádiótelefon-hálózatból történő híváskezdeményezés” nagykereskedelmi piacon származékos keresletet indukálnak. Ezen bevételek része a már elemzett kezdeményezett forgalomhoz kapcsolódó bevétel (13. ábra).

üzleti titok

13. ábra: Bevételek hívásindításból

üzleti titok

14. ábra: Bevételek előfizetési és belépési díjából

A hozzáférés biztosításához szorosan kapcsolódik a szolgáltatók által beszedett előfizetési és belépési díj is (14. ábra). Amennyiben a hozzáférés és a kezdeményezés piacán tapasztalható verseny megítélése a cél, mindenképpen számolni kell a szolgáltatók által ezen a jogcímen beszedett bevételekkel is. Az előfizetési díj tipikusan a post paid előfizetésekhez kapcsolódik havi rendszerességgel. A pre-paid előfizetések esetében nincs külön előfizetési díj, az előfizető a hozzáférésért felszámított díjat a percdíjakban fizeti meg, függetlenül attól, hogy esetlegesen a pre-paid percdíj alacsonyabb a post paid hívásindítás díjánál. Ennek oka, hogy a pre-paid előfizetés használatának időtartama limitált, jellemzően egy év. Ezért ha feltételezzük, hogy a felhasználó folyamatos használatra tart igényt (azaz több mint egy év), akkor a hozzáférés díját minden feltöltés esetében kifizeti, függetlenül attól, hogy kezdeményezett-e hívást az adott időszakban vagy nem. A második esetben – mivel nem generált indított forgalmat – némileg drágább hozzáférést tud csak elérni, de mindenképpen fizet a hozzáférés biztosításáért.

Az előfizetési és belépési díjak összege nem változott lényegesen a vizsgált négy év alatt. Ennek oka egyrészt, hogy az előfizetői bázis növekedése a post paid előfizetések számát nem növelte lényegesen, a növekmény döntő része pre-paid előfizetésekben testesült meg. (Ez a helyzet kissé megváltozott 2004-től.) Másrészt a fokozódó verseny hatására az egyszeri belépési díjak átlagos mértéke fokozatosan csökkent, amit nem tudott érdemben kompenzálni a nagyobb előfizetői bázis.

A versenyvizsgálat számára immár releváns háromféle bevételből képzett összeg alakulását mutatja a 15. ábra.

üzleti titok

15. ábra: A híváskezdeményezés és hozzáférés típusú bevételek alakulása

üzleti titok

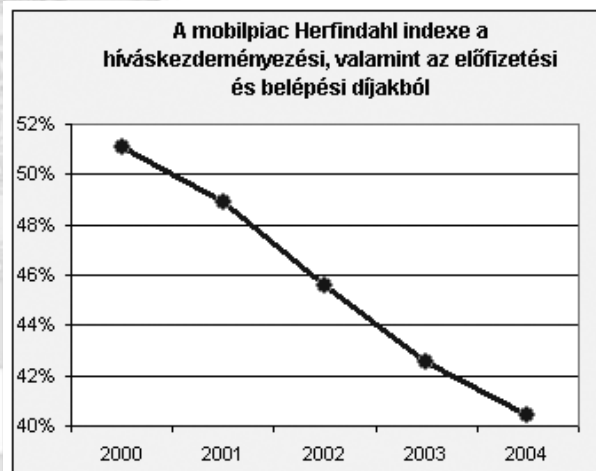
16. ábra: Piaci részesedések a kezdeményezés és hozzáférés típusú bevételekből

[87] A piaci részesedéseket mutatja a kezdeményezés és hozzáférés típusú bevételekből a 16. ábra.

A tárgyalt időszak elején, 2000-ben a vizsgált piacon elért bevételek szélsőséges megoszlása volt tapasztalható. A Magyar Telekom rendelkezett a vizsgált piac bevételeinek üzleti titok, a Pannon üzleti titok százalékaival, a Vodafone-nak üzleti titok. Négy év alatt a két vezető cég fokozatosan elveszítette kiugró részesedését, ami a Magyar Telekom esetében üzleti titok, a Pannon esetében üzleti titok százalékpontos csökkenést jelentett. Ugyanezen időszak alatt a Vodafone üzleti titok százalékponttal növelte részesedését.

A bevételek tekintetében a piac koncentrátsága tehát jelentősen csökkent a vizsgált időszakban (17. ábra). Míg 2000-ben az index értéke 51,1 % volt, 2004-re 10,6 százalékpontos csökkenéssel már csak 40,5 %-ot mutatott.

A kezdeményezési és hozzáférési típusú bevételekből számított piaci koncentrátsági index szintén a hatékony verseny irányába történő fejlődést jelzi.

17. ábra: Koncentráció a kezdeményezés és hozzáférés típusú bevételekből

V.3. Kiskereskedelmi árak alakulása

[88] A piaci részesedések alakulása mellett szükséges annak a vizsgálata is, hogy a kiegyensúlyozottabb erőviszonyok milyen hatással vannak a piacon tapasztalt árakra és ezzel együtt az adott szolgáltatást vásárlók pénzügyi helyzetére. Ez annál is inkább fontos szempont mivel a Tanács kiemelt feladata az Eht. 2. § b) pontja szerint, hogy biztosítsa a fogyasztók számára a maximális jólétet az árak tekintetében.

[89] Elméletileg a piaci koncentráció csökkenésétől függetlenül is változhat a szolgáltatások árszínvonala. Emelkedő árszínvonal mellett, a piaci részesedést szerző szolgáltató sem kínálta kedvezőbb árú szolgáltatásokat, ha kizárólag csak olyan tényezőket figyelnek a leendő új ügyfelek, mint például a szolgáltatások jobb minősége, az értékesítési hálózatban tapasztalt kiszolgálás színvonala, vagy a szolgáltatások nagyobb diverzifikáltsága. Ilyen esetben azonban, figyelembe véve a fogyasztók preferenciáit, a szolgáltatót váltók száma várhatóan közel sem lenne olyan nagy, mint amelyet a magyar mobil távközlési piacon tapasztalhatunk (2. és 3. ábra). Kedvezőbb árak hiányában nem lenne érdemi ösztönzés a már bevált és megszokott szolgáltatáscsomagok lecserélésére. Sokkal inkább lehetséges ez a piaci életgörbe érettebb szakaszában, ahol már nem az árverseny a jellemző. Az ilyen piacokra viszont már nem jellemző a magyar piacon tapasztalt, gyorsan változó részesedés, inkább a hosszú távon változatlan piaci struktúra.

[90] Az árszínvonal változás vizsgálata több módszer szerint lehetséges. Megvizsgálható volna az árváltozás az egyedi szolgáltatáscsomagok adatainak elemzésével. Egy ilyen vizsgálat a jellegéből adódóan sohasem lehet teljes körű, tekintettel a csomagok nagy számára és állandó

változására. Tovább nehezítené a díjak összehasonlítását, hogy egyes díjsomagok megszűnésével egyidejűleg újak keletkeznek, vagyis a hosszabb időn keresztül történő nyomon követés nem oldható meg. A megfelelő átlagdíj kiszámításához ilyen körülmények mellett minden egyes időpontban ismerni kellene a díjsomagokat leképező pontos forgalmi szerkezetet. Ilyen adatokkal viszont ma-guk a szolgáltatók sem rendelkeznek kellő pontossággal és részletezettséggel.

Másik módszer szerint a híváskezdeményezésből elért árbevétel és a kezdeményezett hívások percforgalmának összehasonlításával végezhető el az árszínvonal változását kimutató vizsgálatok. Ebben az esetben a híváskezdeményezést ténylegesen igénybevevő felhasználók által fizetett díjak – a szolgáltatók árbevételei – és a tényleges percforgalom adataival lehet számolni. Mindkét tényező jól mérhető, a szolgáltatóknál rendelkezésre álló adat.

Ez utóbbi módszer alkalmazásával végezte el a Tanács a szükséges elemzéseket.

[91] A korábbiakban már a vizsgálat tárgya volt külön-külön a percforgalom és az árbevétel időbeli alakulása. Ebben a fejezetben ez egészül ki a két jellemző egymáshoz viszonyított arányának elemzésével. A vizsgált időszakban mindkét paraméter esetében igen dinamikus növekedés volt tapasztalható (18. ábra). 2002-ben a kezdeményezésből származó bevétel növekedése még üzleti titok százalékponttal meghaladta a percforgalom növekedését, ugyanakkor egy évvel később már fordult a helyzet: a percforgalom nagyobb ütemben növekedett, mint a bevétel. 2004-ben ez a tendencia felgyorsult, és a percforgalom növekedése üzleti titok többletet mutat a bevétel növekedéséhez képest.

üzleti titok

18. ábra: A híváskezdeményezési bevétel és a kezdeményezett percforgalom változása

[92] A kezdeményezés bevételeit elosztva a kezdeményezett percek számával kiszámítható az egy kezdeményezett percre jutó árbevétel. Ennek mértéke a számítások szerint 2002-re üzleti titok Ft/perc, 2003-ra üzleti titok Ft/perc, 2004-re pedig üzleti titok Ft/perc, a teljes piac vonatkozásában. Ez azt mutatja, hogy az előfizetők átlagosan egy indított percért 2004-ben üzleti titok forinttal kevesebbet fizettek 2002-ben, de még 2003-hoz képest is üzleti titok Ft/perc a csökkenés. Ez 2003-ban üzleti titok 2004-ben pedig további üzleti titok százalékos csökkenést jelent. A 19. ábra mutatja az egy kezdeményezett percre jutó árbevétel változását.

Az áralakulás megítélésében e módszer eltekint az átlag mögött rejtve maradó összetételtől, azaz annak vizsgálatától, hogy ténylegesen milyen percdíjakból képződik az egész piacot jellemző számított érték. Éppen ezért nem állítható, hogy mindegyik szolgáltató minden egyes szolgáltatási csomagjában minden tarifa ennek megfelelően változott, hiszen lehettek olyan tarifák, amelyek emelkedtek a

vizsgált időszak alatt. Jelen esetben tehát egy értékindexről van szó, amelyben tükröződik mind az ár-, mind a volumenhatás. Ennek ellenére – különösen a 2003 és 2004 között bekövetkezett átlagos csökkenésre - feltételezhető, hogy a csomagok nagyobb részében (különösen a sokak által kedvelt csomagokban) árcsökkenés zajlott le. Ezért a Tanács úgy gondolja, hogy az értékindex csökkenése az árindex csökkenésével párhuzamosan zajlott le. A csökkenésben ugyanakkor kétségtelenül szerepet játszhatott a volumenhatás is (tehát az alacsony díjakkal rendelkező csomagok fogyasztása nőtt, amely a piacfejlődés e szakaszára jellemző). Megállapítható, hogy az értékindex alakulásának vizsgálata releváns és fontos, hiszen ez a mutató azt kétség kívül megmutatja, hogy az előfizetők egy percért átlagosan mennyivel fizettek kevesebbet vagy többet az egyes évek során.

üzleti titok

19. ábra: A fogyasztói árindex és az egy kezdeményezett percre jutó bevétel változása

üzleti titok

20. ábra: Egy kezdeményezett percre jutó átlagos bevétel nominálértéken és reálértéken

[93] 2002-ben a gyorsabban növekvő kezdeményezési bevétel miatt üzleti titok százalékos értéknövekedés volt megfigyelhető a piacon. Figyelembe kell ugyanakkor venni, hogy a nominális növekedés az ezt üzleti titok meghaladó fogyasztói árszínvonal emelkedés (KSH) mellett jött létre (19. ábra). Ennek tükrében elmondható, hogy már 2002-ben is egy átlagos kezdeményezett percért reálértéken a fogyasztók kevesebbet fizettek. (20. ábra)

2003-ban a számított értékváltozás üzleti titok %-os csökkenést mutat, amely már szignifikáns mértékű még nominális értelemben is. A nominális csökkenést a 2003-as év fogyasztói árszínvonal növekedésével összevetve megállapítható, hogy reálértékben mintegy üzleti titok %-kal csökkent a fogyasztók által ténylegesen kezdeményezett híváspercek ára. 2004-ben pedig már a üzleti titok -os nominális csökkenés üzleti titok %-os reálérték csökkenéssel párosul.

Az ismertetett adatokból levonható következtetés szerint, a vizsgált időszakban, a fogyasztók által az egy kezdeményezett percért kifizetett összeg egyre növekvő ütemű csökkenést mutatott reálértéken.

[94] Az árak alakulásának további vizsgálatát jelenti annak vizsgálata, hogy a számított nominális értékváltozás hogyan viszonyul a Központi Statisztikai Hivatal által erre az időszakra publikált telekommunikációs árindexéhez képest (21. ábra). Ebben a viszonylatban is megállapítható, hogy az előfizetők által a híváskezdeményezésre ténylegesen kifizetett összeg növekedése alatta maradt a távközlési termékek átlagos árváltozásának. Ebből az a következtetés vonható le, hogy a végfelhasználó számára a

mobil híváskezdeményezés szolgáltatás igénybevételekor tényleges megtakarítás jelentkezett a vizsgált időszakban.

üzleti titok

21. ábra: KSH telefonszolgáltatásokra vonatkozó árándexe és a kezdeményezett egy percre jutó átlagos bevétel

[95] A fentiekben vizsgált áralakulás nem egyformán jellemző minden szolgáltatóra. Az egyes magyarországi mobil szolgáltatókra külön-külön számított értékeket mutatja a 22. ábra.

2002-ben a Pannon üzleti titok a fogyasztók által ténylegesen indított percek után az egy percre jutó bevételét, mintegy üzleti titok -kal. A legnagyobb piaci részesedéssel rendelkező Magyar Telekom esetében üzleti titok volt tapasztalható. A Vodafone piaci részesedésének üzleti titok, hogy az egyes díjsomagjaiban üzleti titok percdíjakat ajánlott meg. Ez ahhoz vezetett, hogy üzleti titok az előző évhez képest az egy indított percen realizált bevétele.

üzleti titok

22. ábra: Az egy kezdeményezett percre jutó bevétel alakulása nominálértéken

üzleti titok

23. ábra: A reálértéken számított egy kezdeményezett percre jutó bevétel alakulása

2003-ban üzleti titok a Magyar Telekom üzleti titok a Pannon az előző évi üzleti titok A Vodafone esetén az előző üzleti titok volt tapasztalható. 2004-ben üzleti titok. A üzleti titok T-Mobile-nál üzleti titok a Pannonnál üzleti titok Vodafone-nál üzleti titok az egy percre jutó nominális bevétel.

A fenti adatsorokból levonható az a következtetés, hogy a legkisebb szolgáltatónak üzleti titok

[96] Amennyiben az értékváltozás hatása korrigálásra kerül az adott évben tapasztalt fogyasztói árszínvonal emelkedéssel, számszerűsíthető a végfelhasználók által egy átlagos indított percért kifizetett összeg reálértékű változása is (23. ábra).

Megállapítható tehát, hogy nemcsak a piac egészét tekintve, hanem szolgáltatónként is, egyre gyorsuló mértékben csökkent az egy percre vetített bevétel, amely a fogyasztók által ténylegesen kifizetett percdíjak csökkenését mutatja, és a hatékony verseny irányában történő haladás-ként értékelhető.

V.4. A fejlett elosztó és értékesítési hálózat, reklám

[97] A forgalmazói és értékesítési hálózat vizsgálata során a Tanács vizsgálata során a következő tényezőket vette figyelembe: ügyfélszolgálatok, saját- illetve viszonteladói értékesítési helyek, alternatív értékesítési helyek.

A saját értékesítési helyek számát vizsgálva elmondható, hogy a Magyar Telekom és a Pannon üzleti titok, a

Vodafone üzleti titok saját értékesítési hellyel rendelkezik. A viszonteladói hálózat mindhárom mobil szolgáltatónál igen kiterjedt, lényegi különbségek nem tapasztalhatóak. Biztosított, hogy országos szinten mindhárom szolgáltató ügyfelei kellő számú helyen léphetnek kapcsolatba a szolgáltatóval.

Az értékesítési helyek számát tekintve, nem tapasztalható olyan mértékű különbség a három mobil szolgáltató között, amely bármiféle erőfölényes helyzetre utalna.

[98] További értékelendő szempont, hogy az ügyfélszolgálatok mekkora létszámmal dolgoznak, megfelel-e az ügyfélszolgálati kapacitás a kiszolgáltató ügyfélszámmal (1. és 4. ábra).

A Magyar Telekom rendelkezik a mobil előfizetések 46,2%-ával, amihez az ügyfélszolgálatban foglalkoztatottak üzleti titok társul. A Pannon 33,9%-os és a Vodafone 19,9%-os előfizetés részesedéséhez üzleti titok -os illetve üzleti titok -os ügyfélszolgálati létszám-részesedés tartozik. Látható, hogy viszonylag jó korreláció figyelhető meg az előfizetések száma és az ügyfélszolgálati munkatársak létszáma között. Ezek a különbségek az egyes szolgáltatók illetve előfizetések egyéb jellemzőivel (pl. az előfizetéses / pre paid előfizetések arányával, a szolgáltatók ügyfélkezelési politikájával stb.) magyarázhatóak, és semmiképpen sem utalnak arra, hogy valamely szolgáltató erőfölényes helyzetben lenne emiatt.

Az ügyfélszolgálati létszámokat tekintve, nem tapasztalható olyan aránytalanság a mobil szolgáltatók között, amely erőfölényes helyzet meglétére utalna.

Fentiek alapján a Tanács megállapította, hogy a Magyarországon működő mobil szolgáltatók esetében a fejlett elosztó és értékesítési hálózat tekintetében nem mutatható ki olyan mértékű különbség, amely erőfölényes helyzet alapját képezhetné, és e tekintetben a vizsgált jövőbeni időszak során sem várható változás.

[99] Az értékesítéshez közvetlenül nem kapcsolódó, de annak hatékonyságát nagyban meghatározza az egyes cégek marketing tevékenysége, amit jelentősen meghatároz a reklámra fordított összegek alakulása. Megállapítható, hogy a reklámra költött pénz növekedésének dinamikája üzleti titok a piac más dimenziók szerinti gyarapodását (24. ábra).

üzleti titok

24. ábra: A szolgáltatók reklámra fordított összes költségének alakulása

üzleti titok

25. ábra: Részesedések a reklámra fordított költségekből

Az egyes szolgáltatók részesedése a marketing költségekből üzleti titok (25. ábra). 2002 során a T-Mobile- üzleti titok, a Pannon üzleti titok (2003-ban üzleti titok, majd 2004-ben üzleti titok részesedése.) üzleti titok a Vodafone 2001 és 2003 között üzleti titok részesedése 2003 és 2004 között üzleti titok E folyamatok következtében a marke-

ting költségek koncentrációjának csökkenése megállt, 2004-ben növekedés kezdődött. Meg kell azonban jegyezni, hogy a reklámkiadások alapján számított piaci koncentráció (Herfindahl index) értéke már 2001-ben is eleve kifejezetten alacsony értéket mutatott (37%), amely 2004-ben ugyanezt az értéket mutatja.

26. ábra: A mobil piac koncentrátsága a reklámköltség alapján

V.5. A vállalkozás jelentős mérete

[100] A piaci szereplők méretének, üzleti aktivitásának fontos indikátora a vállalkozások mérleg-főösszegének alakulása.

A 2001 és 2003 közötti időszakban a Vodafone mérleg-főösszege üzleti titok Magyar Telekom növekedési üzleti titok. A Pannon esetében a növekedés üzleti titok volt a fenti időszakban. Ennek megfelelően a Pannon és a Vodafone eszközállományának a piacvezető Magyar Telekom eszközállományához viszonyított aránya a 2001 évi üzleti titok 2003-ra üzleti titok (27. ábra).

2003 és 2004 között, míg a Magyar Telekom üzleti titok növeli eszközállományát, a Pannon kimutatásaiban üzleti titok a Vodafoneban pedig üzleti titok az eszközállomány bővülése. Ennek eredményeként a Pannon eszközállománya üzleti titok a Magyar Telekom értékét, a Vodafone pedig üzleti titok.

üzleti titok

27. ábra: Eszközállomány, a piacvezető Magyar Telekom eszközállományának arányában

[101] Az elmondottak tükrében megállapítható, hogy a mérleg-főösszegek alapján a három mobil szolgáltató között jelentős kiegyenlítődési folyamat zajlik le.

[102] Az ágazat értékesítésének nettó árbevételét tekintve is kiegyenlítődési folyamat regisztrálható. 2001 és 2004 között a Vodafone értékesítésének nettó árbevétele üzleti titok a Pannon üzleti titok Magyar Telekom pedig üzleti titok tudta növelni eladásait. Ennek az eredménye,

hogy míg 2001-ben a Pannon a piacvezető Magyar Telekom nettó árbevételének üzleti titok, a Vodafone pedig üzleti titok érte el, 2004-ben a Pannon üzleti titok a Vodafone üzleti titok árbevételi szintet tudhatta magáénak (28. ábra).

üzleti titok

28. ábra: Nettó árbevétel a piacvezető Magyar Telekom nettó árbevételének arányában

Mindezt figyelembe véve, egyértelműen megállapítható, hogy az utóbbi 3 évben a Magyarországon működő mobil szolgáltatók között az árbevétel tekintetében is fokozatos kiegyenlítődési folyamat ment végbe.

[103] Fentiek alapján a Tanács megállapította, hogy a Magyarországon működő mobil szolgáltatók esetében a vállalkozás méretében nem mutatható ki olyan nagyságrendű különbség, amely erőfölényes helyzet alapját képezhetné, és e tekintetben a vizsgált jövőbeni időszak során sem várható változás.

V.6. Technológiai előny vagy fölény

[104] A nyilvános mobil hálózathoz való hozzáférés és híváskezdeményezés magyarországi nagykereskedelmi piacon működő mindhárom szolgáltató ugyanazt a technológiát alkalmazza. Minden egyes mobil szolgáltatónak lehetősége van szorosan nyomon követni a mobil technológiák fejlődését és a versenytársak által alkalmazott technológiát.

Az új technológiák megszerzésének és alkalmazásának feltételeit illetően nem alakulhat ki erőfölényes helyzet, mert az új technológiákat, berendezéseket nyílt ipari standardok alapján állítják elő, és ezek, tekintettel a nagyszámú és egymással éles versenyben álló berendezés-gyártóra – megfelelő fizetőképesség fennállása mellett – bármely szolgáltató számára hozzáférhetők, beszerezhetők.

[105] A Tanács megállapította, hogy a Magyarországon működő mobil szolgáltatók esetében a technológia előny, vagy fölény tekintetében nem mutatható ki olyan nagyságrendű különbség, amely erőfölényes helyzet alapját képezhetné, és e tekintetben a vizsgált jövőbeni időszak során sem várható változás.

V.7. Könnyű, vagy privilegizált hozzáférés a tőkepiacokhoz, pénzügyi forrásokhoz

V.7.1 Tulajdonosi háttér

[106] A Magyarországon működő mobil szolgáltatók tulajdonosi háttérét illetően megállapítható, hogy mindhárom szolgáltató tulajdonosi háttere azonosnak tekinthető annyiban, hogy nemzetközileg elismert külföldi szakmai befektetők tulajdonában van.

Ugyanakkor az egyes külföldi szakmai tulajdonosok között nagyon jelentős különbségek vannak. A piacvezető Magyar Telekom, illetve közvetett tulajdonosa a Deutsche Telekom és a Vodafone, illetve tulajdonosa széleskörű nemzetközi jelenléttel, rendkívül nagy tőkeerővel, szerteágazó kapcsolatrendszerrel rendelkezik.

E tulajdonosokhoz viszonyítva a Pannon norvég tulajdonosa, a Telenor Mobile AS lényegesen szerényebb anyagi erővel és érdekérvényesítési lehetőségekkel bír. Ez azonban a Pannon kedvezően alakuló gazdálkodása, ágazati és nemzetgazdasági összehasonlításban igen jónak minősíthető vagyoni, pénzügyi és jövedelmezőségi mutatói következtében mindeddig nem okozott hátrányt Magyarország második legnagyobb mobilszolgáltatójának.

A Vodafone széleskörű nemzetközi jelenléttel, rendkívül nagy tőkeerővel, szerteágazó kapcsolatrendszerrel rendelkező tulajdonosának elkötelezettsége pedig maradéktalanul képes ellensúlyozni a másik két szolgáltatóval összehasonlítva a kedvezőtlenebb jövedelmezőségből származó esetleges hátrányokat.

[107] A Magyarországon működő mobil szolgáltatók gazdálkodásának, vagyoni, pénzügyi és jövedelmezőségi mutatóinak alakulásával kapcsolatban az alábbi összefoglaló megállapítások tehetők (1.táblázat):

üzleti titok

1. táblázat: A mobil szolgáltatók vagyoni helyzetének alakulása

V.7.2 Vagyoni helyzet

[108] A magyarországi piacon működő mobil szolgáltatók vagyoni helyzetének alakulását illetően az utóbbi 3 évben mindhárom szolgáltatóra érvényes az üzleti tevékenység bővülését tükröző mérleg-főösszeg jelentős mértékű növekedése. (Lásd a V.7. pontban foglaltakat.)

A piacvezető Magyar Telekom vagyonában a tárgyi eszközök aránya a 2003-ig üzleti titok. A Pannonnál üzleti titok a Vodafone-nál volt a üzleti titok Ezzel kapcsolatban feltétlenül utalni kell arra, hogy a Magyarországon működő mobil szolgáltatók körében a Vodafone befektetett eszközökre fordított beszerzési költségei üzleti titok.

[109] A Magyarországon működő mobil szolgáltatók tőkeellátottságával kapcsolatban üzleti titok Magyar Telekom tőkésítettsége üzleti titok. A Pannon és a Vodafone tőkeellátottsága üzleti titok 2004 végén a üzleti titok.

V.7.3 Pénzügyi helyzet

[110] A Magyarországon működő mobil szolgáltatók pénzügyi helyzetében üzleti titok (2. táblázat).

A piacvezető Magyar Telekom pénzügyi helyzetének üzleti titok

A Pannon pénzügyi üzleti titok

<u>üzleti titok</u>				
Adósság-fedezeti mutató (%)	140,4	136,2	170,2	1002,9

2. táblázat: A mobil szolgáltatók pénzügyi helyzetének alakulása

A harmadik piaci szereplő, a Vodafone pénzügyi helyzete üzleti titok

V.7.4 Jövedelemtermelő képesség

[111] A magyarországi piacon működő mobil szolgáltatók jövedelemtermelő képességében, jövedelmezőségekben üzleti titok (3. táblázat). üzleti titok Magyar Telekom bevétele üzleti titok Pannoné üzleti titok, a Vodafone üzleti titok Magyar Telekom és a Pannon üzleti titok Vodafone üzleti titok. A Vodafone esetében üzleti titok E vizsgálat során tekintettel kell lenni arra is, hogy a mobil szolgáltatók között a Vodafone fiatalabb vállalkozás, mint a T-Mobile vagy a Pannon, tehát életciklusának kezdeti szakaszában volt a vizsgált időszakban.

üzleti titok

3. táblázat: Mobil szolgáltatók jövedelmi helyzetének alakulása

[112] A fentiek alapján a Magyarországon működő mobil szolgáltatók tőkepiachoz, pénzügyi erőforrásokhoz való hozzáférési lehetőségeivel kapcsolatban egyértelműen megállapítható, hogy a piaci szereplők vagyoni, pénzügyi és jövedelmezőségi helyzetében, tulajdonosi háttérben meglévő különbségek ellenére sem állapítható meg a versenyt torzító hatás a tőkepiachoz, pénzügyi erőforrásokhoz való hozzáférésben. A Magyarországon működő mobil szolgáltatók esetében nem merül fel a tőkepiachoz, pénzügyi erőforrásokhoz való privilegizált hozzáférés lehetősége.

[113] *A Tanács megállapította, hogy a Magyarországon működő mobil szolgáltatók esetében a könnyű, vagy privilegizált tőkepiaci hozzáférés tekintetében nem mutatható ki olyan mértékű különbség, amely erőfölényes helyzet alapját képezhetné, és e tekintetben a vizsgált jövőbeni időszak során sem várható változás.*

V.8. Méretgazdaságosság

[114] A hálózat teljes kapacitását és a hálózaton lebonyolított forgalmat tekintve üzleti titok A megfelelő lefedettség biztosításának és a forgalmi piaci részesedés növelésének elengedhetetlen feltétele az, hogy a szolgáltató megfelelő számú BTS-t (Base Transceiver Station) üzemeltessen (4. táblázat). A táblázat adatai szerint a mobil hálózat legköltségesebb részében, a rádiós lefedés biztosításában (BTS, BSC) nem mutatható ki számottevő különbség a magyarországi mobil szolgáltatók között. A meglévő eszközök bővítésével a kapacitásuk egyszerűben növelhető, mintha új telephelyeket kellene kialakítani.

üzleti titok

4. táblázat: A hálózati elemek száma a magyarországi mobilszolgáltatók hálózataiban

A hálózati infrastruktúra olyan kulcsfontosságú elemeknek, mint az MSC-k (Mobile Switching Center, és ezen belül a GMSC-k (Gateway Mobile Switching Center)

számát tekintve a Pannonnál üzleti titok a Magyar Telekomnál üzleti titok a Vodafone-nál üzleti titok

[115] Az alkalmazott technológiából és a működtetett infrastruktúrából származó versenyhátrány hiányára utal az is, hogy a tárgyi eszközök mérleg-főösszeghez viszonyított aránya üzleti titok (1. táblázat).

[116] *A Tanács megállapította, hogy a Magyarországon működő mobil szolgáltatók esetében a méretgazdaságosság tekintetében nem mutatható ki olyan mértékű különbség, amely erőfölényes helyzet alapját képezhetné, és e tekintetben a vizsgált jövőbeni időszak során sem várható változás.*

V.9. Választékgazdaságosság

[117] A II. fejezetben, a mobil kiskereskedelmi piac áttekintése során a csomagokkal kapcsolatban elmondottak alapján, illetve azon tény miatt, hogy a magyarországi mobilpiacon működő mindhárom szolgáltató ugyanazt a technológiát, rendszertechnikát alkalmazza, az alábbi megállapítások tehetőek:

Minden egyes mobil szolgáltatónak lehetősége van szorosan nyomon követni a mobil technológiák fejlődését és a versenytársak által alkalmazott technológiát.

Az új technológiákat, berendezéseket nyílt ipari standardok alapján állítják elő, és ezek, tekintettel a nagyszámú és egymással éles versenyben álló berendezés-gyártóra bármely szolgáltató számára hozzáférhetőek, beszerezhetőek.

[118] Fentiek alapján, ha egy szolgáltató új szolgáltatással jelenik meg, akkor ezt a többi szolgáltató is képes rövid időn belül előállítani. Nincs technikai akadály, hogy – saját döntése alapján, gazdasági érdekeinek megfelelően – bármelyik szolgáltató képes legyen ugyanazt a választékot biztosítani, mint versenytársai.

[119] *A Tanács megállapította, hogy a Magyarországon működő mobil szolgáltatók esetében a választékgazdaságosság tekintetében nem mutatható ki olyan mértékű különbség, amely erőfölényes helyzet alapját képezhetné, és e tekintetben a vizsgált jövőbeni időszak során sem várható változás.*

V.10. Nehezen megkettőzhető infrastruktúra feletti ellenőrzés

[120] A mobilpiacon szolgáltatók által használt infrastruktúra tulajdonságaiból adódóan nehezen megkettőzhető jelleggel bír. A nehezen megkettőzhetőség gyakorlatban az infrastruktúra költséges kiépítését jelenti, mivel nagyon magas az egyszeri elsüllyedt költségek aránya a kezdeti investíciókn belül. A nehezen megkettőzhetőség a piacra belépni szándékozók számára jelenti a legnagyobb korlátot. A piacra egyszer már belépett szolgáltató az elsüllyedt költségei kifizetését követően már kiépítette az alapvető infrastruktúráját, ezért nem szembesül ilyen nehézséggel.

Ebből következik, hogy a már működő szolgáltatási infrastruktúrával rendelkezők számára a nehezen megkettőzhetőség nem jelent hátrányos helyzetet, mivel maguk is

rendelkeznek minden olyan infrastruktúra elemmel, amelyet más, a piacon tevékenykedő szolgáltató használ.

[121] A magyarországi szolgáltatók infrastruktúrájuk kiépítettségében nem tekinthetők teljesen azonosnak, ugyanakkor mindhárom szolgáltató rendelkezik már olyan hálózattal, hogy nem lehetséges olyan helyzet kialakulása, illetve hosszabb távon történő fenntartása, amelyben egy nehezen megkettőzhető infrastruktúra feletti rendelkezés korlátozná más szolgáltatók mozgásterét. Természetesen rövidebb ideig fennálló előny elképzelhető egy sikeres technológia innovációt követően, de ez a korábban leírt okok miatt csak rövid időtartam lehet.

[122] *A Tanács megállapította, hogy a Magyarországon működő mobil szolgáltatók esetében a nehezen megkettőzhető infrastruktúra feletti ellenőrzés tekintetében nem mutatható ki olyan mértékű különbség, amely erőfölényes helyzet alapját képezhetné, és e tekintetben a vizsgált jövőbeni időszak során sem várható változás.*

V.11. Szolgáltatási csomagok képzése, szolgáltatás diverzifikáció

[123] A piacon a szolgáltatások alapvetően csomag szinten jelennek meg. A felajánlott csomagok nem azonos tartalmúak, de mindegyik szolgáltatónál található egymásnak megfeleltethető paraméterrel rendelkező csomagok. Ezért az ügyfél nem egyedi szolgáltatások tekintetében dönt vásárlása során, hanem a csomagban kínált többféle lehetőséget mérlegelheti. Mivel bármelyik szolgáltatónál hasonló tartalmú szolgáltatások csoportját kapja, nem lehetséges, hogy kizárólag azért választja az adott csomagot, mert csak abban a csomagban érhető el egy bizonyos szolgáltatás. Különösen igaz ez a kiskereskedelmi hozzáférésre és hívásindításra, amely minden csomag része.

A vásárló döntését egyedül az befolyásolhatja, hogy a kívánt egyedi szolgáltatás az adott csomagban kedvezőbb áron érhető el, mint máshol. Ugyanakkor ez már nem a szolgáltatás diverzifikációja miatti erőfölény lehetőségét hordozza magában, hanem inkább a már tárgyalt méretgazdaságosság és az árverseny tárgykörébe eső probléma.

[124] Lehetséges olyan piaci helyzet, amelyben ténylegesen csak egy szolgáltató kínálja a vevők számára kurrens egyedi szolgáltatást valamely csomag részeként. Ilyen helyzet a sikeres termék-innovációt követő periódus lehet, ugyanakkor a már említett technológiai előny hiánya miatt nincs akadály annak, hogy a versenytársak gyors ütemben saját hasonló szolgáltatásukat elindítsák. A kiskereskedelmi piacon tapasztalt verseny egyik legfontosabb dimenziója az árverseny mellett a folyamatos termékfejlesztés és a megújuló szolgáltatáscsomagok közötti verseny.

[125] *A Tanács megállapította, hogy a Magyarországon működő mobil szolgáltatók esetében a szolgáltatási csomagok képzése, a szolgáltatások diverzifikációja tekintetében nem mutatható ki olyan mértékű különbség, amely*

erőfölényes helyzet alapját képezhetné, és e tekintetben a vizsgált jövőbeni időszak során sem várható változás.

V.12. Kiegyenlítő vásárlóerő hiánya vagy alacsony szintje

[126] A rendelkezésre álló adatok alapján egyértelműen megállapítható, hogy a kiskereskedelmi mobil hozzáférés és híváskezdeményezés magyarországi piacán nem áll fenn nagyfokú vevő-koncentráció. A 2001 és 2004 közötti időszakban a 10 legnagyobb vevő kumulált részaránya üzleti titok.

A szolgáltatásokat igénybevevők pozícióját nagymértékben javítja, hogy a mobil hozzáférés és híváskezdeményezés magyarországi piacán a szolgáltatóváltás költsége alacsony. A mobil hozzáférési és híváskezdeményezési szolgáltatást igénybevevőknek nem kell számottevő veszteséggel, ún. „elsüllyedt költséggel” számolniuk abban az esetben, ha mobil szolgáltatót váltanak, és a rendelkezésre álló adatok alapján egyértelműen megállapítható, hogy a fogyasztók növekvő mértékben élnek a szolgáltatóváltás lehetőségével (1. és 2. ábra).

A fogyasztók informáltsága jelentős mértékben javult a vizsgált időszakban, bár meg kell jegyezni, hogy a fogyasztók tudatossága és ebből fakadó magatartása nagymértékben eltér, attól függően, hogy hívó, vagy hívott félként veszik igénybe a szolgáltatást. A rendelkezésre álló felmérés adatai szerint a piacon az előfizető által választott csomagon belül elérhető szolgáltatások körét és azok árait illetően a fogyasztók jól informáltak, és hívó félként nagyfokú költségérzékenységet mutattak.

[127] Annak ellenére, hogy a mobil hozzáférés és híváskezdeményezés magyarországi piacán nem áll fenn nagyfokú vevő-koncentráció, és bizonyíthatóan egyetlen nagyfogyasztó sem tud közvetlen befolyást gyakorolni a magyarországi piacon működő mobil szolgáltatók árpolitikájára, a szolgáltató-váltás alacsony költségére, továbbá a fogyasztók informáltságára és az ebből fakadó tudatosságára való tekintettel, a kiegyenlítő vásárlóerő alacsony szintje a Tanács véleménye szerint önmagában nem minősíthető versenyt korlátozó, torzító tényezőnek.

V.13. Vertikálisan integrált vállalkozás, vállalkozáscsoport

[128] A mobil szolgáltatások magyarországi piacán működő három vállalkozás a mobil szolgáltatások szempontjából integrált vállalkozás. A mobil hozzáférés és hívásindítás piac szempontjából a Magyar Telekom más elektronikus hírközlési szolgáltatás, nevezetesen a vezetékes hívásvégződtetés szempontjából is vertikálisan integráltnak tekinthető.

Ez annyit jelent, hogy a Magyar Telekom mobil telefonjairól a Magyar Telekom vezetékes hálózatában végződő hívásokra vonatkozóan a vállalat jelentősnek nem tekinthető, de létező költségmegtakarítást érhet el a másik két mobil szolgáltatóval szemben. Ez a költségmegtakarítás – szabályozott vezetékes hívásvégződtetési díjak mellett – olyan tételekből adódik, amelyek a szolgáltatók

közti együttműködésből (pl. társszolgáltatói kapcsolatok, nagykereskedelmi számlázás) adódnak.

Ez a költségmegtakarítás a Magyar Telekomnak versenyelőnyt jelent ugyan a többi mobil szolgáltatóval szemben, de ez a versenyelőny a fentiek szerint (mely az indított hívások közül csak a vezetékes irányú, azon belül is csak a Magyar Telekom vezetékes hálózatában végződő hívások esetében jelentkezik) a Tanács megítélése szerint összességében messze nem olyan mértékű, amely bármilyen alapot szolgáltatna jelentős piaci erő jelenlétének kimondására.

[129] *A Tanács megállapította, hogy a mobil hozzáférés és hívásindítás szempontjából a Magyar Telekom vertikális integrációjából következő versenyelőnye nem olyan mértékű, amely orvosolandó piaci problémát okozna a mobil szolgáltatók közti versenyben.*

V.14. Közös erőfölény vizsgálati szempontjai

[130] Az Eht. 53. § (1) bekezdés, valamint az IHM rendelet 3. § (2) bekezdés alapján a közös erőfölény vizsgálatát a Tanács az alábbiak szerint végezte el:

[131] Magyarországon a vizsgált elmúlt időszakban a mobil szolgáltatások piaca jelentős mértékben bővült. A 2001 és 2004 közötti időszakban az előfizetések száma 77%-kal, a forgalom üzleti titok emelkedett. Tény, hogy a mobil szolgáltatók összbevétele üzleti titok. Nyilvánvaló, hogy ez a növekedési ütem hosszú távon nem tartható fenn, de a jelenlegi állapot még mindig számottevő növekedés elérését teszi lehetővé. Következésképpen a magyarországi piacon jelenleg és a közeljövőben a kereslet stagnálása nem áll fenn, és a kereslet növekedését sem lehet lassúnak minősíteni.

[132] A piaci részesedések is jelentős mértékben változtak. Az előfizetéseket tekintve 2001 végén az előbb piacra lépett két szolgáltató, a Magyar Telekom és a Pannon együttes részesedése 93,9% volt, ami 2003 végére 80,1%-ra csökkent. (A piacvezető Magyar Telekom részesedése 53,3%-ról 46,2%-ra, a Pannon részesedése 40,6%-ról 33,9%-ra esett vissza.) A harmadik mobil szolgáltató, a Vodafone ugyanebben az időszakban 13,8%-kal 19,9%-ra tudta növelni részesedését. A forgalom vonatkozásában megállapítható, hogy üzleti titok

[133] A kezdeményezés és hozzáférés típusú bevételekből származó árbevételek alakulását illetően üzleti titok. 2001-ben az ágazat összbevételeiben üzleti titok Magyar Telekom részesedése üzleti titok a Pannon részesedése üzleti titok, a Vodafone részesedése üzleti titok tett ki. 2004-re a Magyar Telekom részesedése üzleti titok, a Pannon részesedése üzleti titok a Vodafone részesedése üzleti titok.

[134] A fentiek alapján egyértelműen megállapítható, hogy a piac különböző szegmenseiben, dimenziókban (előfizetés, forgalom, bevétel) a piaci részesedések változása a piaci koncentráció csökkenésével párosult. A magyarországi piac koncentrációjának csökkenését egyértelműen jelzik a piac különböző szegmenseire kiszámított Hefindahl-indexek. A mobil piac teljes bevétele alapján

számított Herfindahl-index (12. ábra) a 2000. évi 46,4%-ról 2004-re 36,7%-ra, a híváskezdeményezési, előfizetési és belépési bevételekből számított Herfindahl-index pedig (17. ábra) a 2000. évi 51,1%-ról 2004-re 40,5%-ra csökkent.

[135] A kiskereskedelmi mobil hozzáférés és híváskezdeményezés magyarországi piaca a növekedés dinamizmusa, a piaci részesedések számottevő változása és a piaci koncentráció folyamatos csökkenése következtében nem tekinthető érett piacnak.

[136] Ezekon túlmenően mindenképpen szükséges annak vizsgálata is, hogy a piaci erőviszonyok változása milyen hatással van a piaci árakra és ezzel együtt az adott szolgáltatást vásárlók pénzügyi helyzetére.

Az áralakulás elemzésének célja annak megítélése, hogy milyen irányú a teljes piacon érvényesülő árváltozás. A Tanács a híváskezdeményezésből elért árbevétel és a kezdeményezett hívások percforgalmának összehasonlítását, a változások egymáshoz viszonyított arányát vizsgálta.

Az egy kezdeményezett percre jutó árbevétel mértéke 2002-ben üzleti titok Ft/perc, 2003-ban üzleti titok Ft/perc, 2004-ben pedig üzleti titok Ft/perc volt. Ez azt mutatja, hogy az előfizetők 2004-ben átlagosan üzleti titok forinttal fizettek kevesebbet egy indított percért, mint 2002-ben, és ebből üzleti titok Ft/perc a csökkenés a vizsgált időszak végén, 2003-2004 között következett be.

A fentiek alapján egyértelműen megállapítható, hogy a fogyasztók által fizetett hívásindítási díjak – reálértéken számítva – növekvő mértékben csökkentek a 2001 és 2004 közötti időszakban.

[137] *A kiskereskedelmi mobil hozzáférés és híváskezdeményezés magyarországi piacán a piaci növekedés dinamizmusa, a piaci részesedések számottevő változása és a piaci koncentráció folyamatos csökkenése, valamint a fogyasztók által fizetett hívásindítási díjak – reálértéken számított – növekvő mértékű csökkenése alapján a Tanács álláspontja szerint nem mutatható ki a közös erőfölényes helyzet.*

VI. A verseny elemzése, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítása, kötelezettségek kirovása

A Tanács – figyelembe véve az V. fejezetben részletezett kiskereskedelmi piaci versenyelemzést – elvégezte az érintett nagykereskedelmi piacon a verseny hatékonyságának vizsgálatát. Megvizsgálta, hogy létezik-e jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató az érintett nagykereskedelmi piacon, illetve milyen kötelezettséget szükséges kiróni.

VI.1. A nagykereskedelmi piac versenyelemzése

[138] A nagykereskedelmi piac esetében a IV. fejezetben elvégzett hármas kritérium vizsgálata alapján indokolt az érintett piacként való azonosítás. Fontos azon-

ban hangsúlyozni, hogy a nevezett piacon nem volt tényleges tranzakció.

[139] Logikailag belátható, hogy egy olyan piacon, ahol nincsenek tranzakciók, nem lehet ténylegesen az előre meghatározott szempontok szerinti vizsgálatokat (pl.: piaci részesedés, vállalkozás jelentős mérete, a piaci jellemzők időbeni változása stb.) elvégezni, így azt sem lehet tényszerűen megállapítani, hogy az adott érintett piacon létezik-e jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató, illetve létezik-e a közös erőfölény helyzete.

Lehetséges azonban egy olyan megközelítés is, amely azt mondja, hogy a nagykereskedelmi piacon nincs ugyan külső szereplő irányában tranzakció, de mindegyik szolgáltató „belső teljesítéssel” saját magának értékesíti a szolgáltatást. Minthogy azonban ez a belső teljesítés – pont a külső szereplő hiánya miatt – egyben a teljes forgalmat jelenti, ennek mennyisége és szerkezete ugyanaz, mint ami a kiskereskedelmi piacon tapasztalható. Emiatt a kiskereskedelmi piacon tett megállapítások az így értelmezett nagykereskedelmi piacon is érvényesek, és ugyanazt az eredményt adják, mint a kiskereskedelmi piac elemzése. Ugyanakkor megjegyzendő, hogy ez nem azonos a nagykereskedelmi piac elemzésével, valamint vannak olyan vizsgálati szempontok (pl. kiegyenlítő vásárlóerő), amelyeknél a kiskereskedelmi piacon és a nagykereskedelmi piacon eltérő lehet a vizsgálat menete (pl. a vevő eltér a két piacon).

Az itt vázolt megközelítésben a kiskereskedelmi piac elemzésével meg lehet megállapítani, hogy egy szolgáltató van-e olyan gazdasági helyzetben, amely lehetővé teszi, hogy a vállalkozás tevékenységét a versenytársaktól, az ügyfelektől és végső soron a fogyasztóktól nagymértékben függetlenül végezze. A Tanács által elvégzett kiskereskedelmi piaci elemzés azt mutatja, hogy ilyen szereplő nincs.”

VI.2. A kiskereskedelmi piaci versenyelemzés eredménye és hatásai

[140] A jelentős piaci erő megítéléséhez, a rendelkezésre álló információk alapján, az V. fejezetben írtak szerint a Tanács ténylegesen a mobil kiskereskedelmi piac elemzését, versenyviszonyainak vizsgálatát végezte el. Ezek alapján megítélhetővé vált, hogy a mobil szolgáltatók mennyire képesek az ügyfelektől, fogyasztóktól függetlenül nyújtani szolgáltatásaikat

[141] A kiskereskedelmi piaci verseny, illetve annak hatékonyságának elemzése alapján a Tanács megállapította, hogy e piacon a hatékony verseny irányába mutató folyamatok tapasztalhatóak, és egyik piaci szereplő esetében sem mutatható ki, hogy képes lenne a versenytársaktól, ügyfelektől, és végső soron a fogyasztóktól nagymértékben függetlenül tevékenykedni. E megállapítás legfontosabb elemei a következők:

- a) A piaci részesedéseket dinamikusan vizsgálva elmondható, hogy a piaci koncentráció folyamatosan csökken mind az előfizetőszám, mind a forgalom, mind a bevételek tekintetében. E piaci folyamatokat

- arra utalnak, hogy a piaci részesedéseket tekintve a piac a hatékony verseny állapota felé halad.
- b) Az árak vizsgálata azt mutatta, hogy a kiskereskedelmi piacon a jelzett időszakban a kezdeményezett forgalom mennyisége gyorsabb növekedést mutatott, mint a hozzáférésekből és hívásindításból származó bevételek, az átlagos árszínvonal (az egy percre jutó bevétel alapján) folyamatosan csökkent, amely szintén arra utal, hogy a piac a hatékony verseny irányába halad.
- c) Az előfizetők, fogyasztók szolgáltató-váltásának jogi lehetősége adott, a szolgáltató-váltás költségei sem képeznek jelentős akadályt.
- d) A mobil szolgáltatók értékesítési és forgalmazói hálózatát, továbbá a marketing kiadásait vizsgálva arra a következtetésre lehet jutni, hogy versenyhátrányt okozó mértékű különbség nem mutatható ki a szolgáltatók között.
- e) A vállalkozások méretét vizsgálva egyértelműen megállapítható, hogy az utóbbi években a Magyarországon működő mobil szolgáltatók között a vállalkozások méretében fokozatos kiegyenlítődési folyamat ment végbe, és a meglévő különbségek ellenére, nem lehet megállapítani, hogy bármely szereplő lényegesen kedvezőbb helyzetet élvezne e tekintetben.
- f) Az alkalmazott technológiát vizsgálva megállapítható, hogy a Magyarországon működő mobil szolgáltatók közül egyik sem élvez olyan helyzetet, amely számára számításba vehető versenyelőnyt jelentene.
- g) Magyarországon működő mobil szolgáltatók tőkepiachoz, pénzügyi erőforrásokhoz való hozzáférési lehetőségeivel kapcsolatban megállapítható, hogy a piaci szereplők vagyoni, pénzügyi és jövedelmezőségi helyzetében, tulajdonosi hátterében vannak ugyan különbségek, de ezek a különbségek nem olyan mértékűek, amely alapot adna annak megállapítására, hogy bármely mobilpiaci szereplő számottevően kedvezőbb helyzetet élvezne e tekintetben.
- h) A méretgazdaságosságot vizsgálva megállapítható, hogy bár a méretgazdaságosság tekintetében vannak eltérések az egyes mobil szolgáltatók között, de a meglévő különbségek nem olyan mértékűek, hogy kimondható volna, hogy bármely mobil szolgáltató számottevően kedvezőbb helyzetet élvez e tekintetben.
- i) A választékgazdaságossági szempontot vizsgálva megállapítható, hogy a Magyarországon működő mobil szolgáltatók közül egyik sincs kivételezett helyzetben.
- j) Az infrastruktúra vizsgálata azt mutatta, hogy a Magyarországon működő mobil szolgáltatók infrastruktúrájában nem mutatható ki olyan különbség, amely alapján valamely szolgáltató kivételezett helyzetben lenne.
- j) A szolgáltatási csomagok vizsgálata azt mutatta, hogy a Magyarországon működő mobil szolgáltatók közül egyik sem élvez a többiekhez képest lényegesen kedvezőbb helyzetet.

k) Bár a kiegyenlítő vásárlóerő szintje alacsony, de a szolgáltató-váltás alacsony költségére, továbbá a fogyasztók informáltságára és ebből fakadó tudatosságukra való tekintettel e szempont alapján nem állapítható meg a hatékony verseny hiánya.

l) A vertikális integráció kérdését megvizsgálva, megállapítható, hogy a Magyar Telekom versenyelőnye a mobil kiskereskedelmi piacon nem olyan mértékű, hogy ezen okból megállapítható lenen a hatékony verseny hiánya.

A magyar mobilpiacon, a hozzáférés és híváskezdeményezés tekintetében, a piaci növekedés dinamizmusa, a piaci részesedések számottevő változása és a piaci koncentráció folyamatos csökkenése, valamint a fogyasztókkal szemben érvényesített hívásindítási díjak növekvő mértékű csökkenése következtében a piaci szereplők között nem feltételezhető a közös erőfölény helyzete sem.

[142] Megállapítható tehát, hogy egyik elvégzett vizsgálat alapján sem volt kimutatható, hogy a nevezett kiskereskedelmi piacon érvényesülő verseny ne lenne megfelelően hatékonynak tekinthető, illetve, hogy valamely piaci tényező a hatékony verseny akadályát képezné.

[143] Mindezek alapján a Tanács megállapította, hogy az érintett nagykereskedelmi piacon a kiskereskedelmi piaci verseny hatékonyságának biztosítása érdekében nincs szükség szabályozói beavatkozásra.

[144] Megállapította a Tanács továbbá, hogy a nagykereskedelmi piacon tapasztalható tranzakciók hiánya, a magyarországi mobilpiaci viszonyok alapján, nem indokolja, hogy a nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásának kínálati oldalát hatósági eszközökkel kellene megteremteni.

VI.3. Jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató azonosítása

[145] A Tanács az elvégzett és előzőekben részletezett piacelemzés eredményeként, a „Nyilvános mobil rádiótelefon-hálózatokhoz való hozzáférés és nyilvános mobil rádiótelefon-hálózatból történő híváskezdeményezés” elnevezésű nagykereskedelmi piacon nem azonosít jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatót.

VI.4. Kötelezettség kirovása

[146] Tekintettel arra, hogy a „Nyilvános mobil rádiótelefon-hálózatokhoz való hozzáférés és nyilvános mobil rádiótelefon-hálózatból történő híváskezdeményezés” elnevezésű nagykereskedelmi piacon az elvégzett piacelemzés alapján, a Tanács nem azonosított jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatót, nem rendelkezik kötelezettség kirovásával sem.

VII. Együttműködés a GVH-val

Hivatkozással az Eht. 20. § rendelkezéseiben, valamint a Hatóság és a GVH között létrejött Együttműködési Megállapodás 6. fejezetében és különösen annak 6.2 pontjában foglaltakra a GVH Tervezettel kapcsolatban

kialakított szakmai álláspontja az alábbiakban kerül kifejtésre.

I.

Előjáróban a GVH szükségesnek tartja annak rögzítését, hogy a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló, többször módosított 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tptv.) 38. § (2) bekezdése értelmében a jövőben folytatandó versenyfelügyeleti eljárásokban a jelen álláspontban foglaltak a GVH Versenytanácsát nem kötik. Ennek megfelelően a mobil rádiótelefon piacokkal kapcsolatos konkrét versenyfelügyeleti eljárásokban a GVH Versenytanácsa a Tanács határozatában meghatározottól eltérő piacokat határozhat meg, illetőleg az egyes vállalkozások piaci helyzetét, gazdasági erőfölényes pozícióját eltérően ítélni meg. Mindez az Európai Unió Bizottságának piacelemzéséről és a jelenős piaci erő értékeléséről szóló iránymutatása (a továbbiakban: Iránymutatás) 25. pontjában foglaltakkal is összhangban van. Tekintettel ugyanakkor a jogbiztonság és a jogalkalmazás kiszámíthatóságának általános követelményére, valamint az Iránymutatás 24-25. pontjából kiolvasható azon célkitűzésre, hogy az ilyen eltérések csak valóban indokolt esetben forduljanak elő, a GVH az ilyen ügyek vizsgálati szakaszában a Hatóság és a GVH között létrejött megállapodásnak megfelelően a jogalkalmazás egységének megőrzése érdekében konzultálni fog a Hatóság Piac-elemzési Igazgatóságával.

II.

A GVH véleménye szerint a tárgyban megjelölt határozat-tervezet közzétételét megelőző döntés-előkészítés során a Hatóság Piac-elemzési Igazgatósága és a GVH Infokommunikációs Irodájának munkatársai között folytatott szakmai konzultáció eredményesen szolgálta a versenyhatósági tapasztalatok Hatóság gyakorlatába való hatékony átültetésére, az egységes jogalkalmazási gyakorlat előmozdítására, és az elektronikus hírközléspiaci verseny elősegítésére vonatkozó, a két hatóság által deklarált együttműködési célkitűzések megvalósítását.

III.

A GVH a Tervezet rendelkező részével alapjában véve egyetért, bár álláspontja szerint a JPE-státusz megállapítása szempontjainak nagykereskedelmi oldali elemzésével a Tervezet teljes körűbbé és megalapozottabbá tehető lenne.

IV.

A GVH a Tervezet indokolásával összefüggésben az alábbi részletes észrevételeket tette meg.

IV.1 A Tervezet II.2 pontja

A GVH álláspontja szerint a Tervezet releváns kiskereskedelmi szolgáltatás meghatározását tárgyaló fenti pontjában a Tanács által a mobil hozzáférés és híváskezelés esetleges szétválaszthatósága vonatkozásában felhozott érvek alapvetően a helyhez kötött (hagyományos vezetékes) szolgáltatásokra is helytállóak lennének, azok tekintetében azonban az elkülönült kezelés a bevett szabályozói megoldás. Éppen ezért – bár a Tervezet

végkövetkeztetésére nézve ennek semmiféle következménye nincsen – a Tervezet megalapozottabbá tételéhez a GVH álláspontja szerint érdemes lenne bemutatni azokat a körülményeket, amelyek a kétféle technológia tekintetében eltérő szabályozói megközelítést tesznek indokolttá.

A Tanács a GVH álláspontja kapcsán rögzíteni kívánja, hogy az egyes piacok elemzése önálló folyamat, melynek során az adott határozat csak az adott piaccal kapcsolatos tényekre, jellemzőkre alapozott döntést tartalmazza. Ilyen módon a más piacokkal való egybevetés csak olyan esetekben lehetne indokolt, amikor két piacon található azonos körülmények ellenére más eredmény adódna. Különböző körülmények esetén az összevetés nem indokolt, mindazonáltal a határozatok tartalmát indokolatlanul bővítené, bonyolítaná.

A mobil és a vezetékes piacokon létezik azonban egy olyan lényeges különbség, amelyet a GVH észrevételében figyelmen kívül hagyott, mely szerint a vezetékes előfizetők túlnyomó többsége a szolgáltatókat csak egyetlen infrastruktúrán keresztül érheti el. Az infrastruktúra (a hozzáférési hálózat) felett tehát egyetlen szolgáltató rendelkezik. Ahhoz, hogy más szolgáltatóhoz is hozzáférjen a vezetékes előfizető, (szolgáltatót válthasson, szolgáltatót váltszthasson) a hozzáférést és a hívásindítást a hozzáférés szabályozhatósága érdekében szét kell választani. A mobil szolgáltatók esetében viszont mindegyik mobil szolgáltató saját hozzáférési hálózattal rendelkezik. Az előfizető tehát szabadon választhatja meg szolgáltatóját, és szabadon változtathat szolgáltatót anélkül, hogy a hozzáférést szabályozni kellene. Így a hozzáférés és a hívásindítás – a Tervezetben leírt, és az Európai Unió szerint is definiált módon – együtt kezelhető. Mivel – a GVH véleményével egyezően – egy ilyen kiegészítés a Tervezet végkövetkeztetését nem befolyásolná, az elmondottak miatt a Tervezet szövegének változtatása nem indokolt.

IV.2 A Tervezet II.3.2 pontja

A GVH álláspontja értelmében a Tanács által az egyéni és üzleti előfizetők vonatkozásában kifejtett érvelés alapján e témakörben az a következtetés adódik, hogy az egyéni és üzleti ajánlatok között keresleti szempontból helyettesíthetőség nem áll fenn, és a Tervezet által elfoglalt álláspont alátámasztásához a Tanácsnak azt is be kellene mutatnia, hogy kínálati helyettesítés viszont fennáll, amit például az is mutat, hogy mindhárom szolgáltató jelen van mindkét szegmensben. Ugyanakkor érdemes lenne kitérni arra is, vajon a nagy üzleti előfizetők elkülönült érintett piacként való azonosítása indokolt lehet-e – bár a Tervezet végkövetkeztetésére, a nagykereskedelmi beavatkozás szükségtelen voltának indokoltságára természetesen ez nem lenne érdemi befolyással.

A GVH álláspontjával ellentétben a Tanács által bemutatott érvelésből nem következik, hogy nincsen keresleti helyettesítés a lakossági és üzleti csomagok között. A Tervezet [30] pontjának második bekezdése kimondja, hogy elvileg mindkét típusú csomag a legtöbb előfizető

számára hozzáférhető. Az, hogy a valóságban a szolgáltatók felméri az egyes fogyasztói csoportok szükségleteit, és különböző csomagokat kínálnak számukra, még nem zárja ki a helyettesítés lehetőségét.

Természetesen a Tervezetben megjelenő vizsgálatokon túl számos egyéb vizsgálati lehetőség is adódna a Tanács számára, azonban a GVH által javasolt vizsgálat a végkövetkeztetést – a GVH álláspontjával egyező módon – nem befolyásolná, ezért a kiegészítés nem indokolt. Ugyanakkor megjegyzendő, hogy a Tervezet [30] pontja fentiekén túlmenően azt is megállapítja, hogy a nagy felhasználók befolyása „a fogyasztó fogyasztási volumenétől, érdekérvényesítő képességétől függ, és nem attól, hogy üzleti vagy lakossági előfizetőről van szó.”

IV.3 A Tervezet IV. fejezet bevezető szövege

Az érintett piac további vizsgálatát tárgyaló fejezetben szereplő bevezető szöveg második bekezdésével kapcsolatban a GVH a pontosabb megfogalmazás érdekében javasolja a versenyjog ex post alkalmazásának „piaci folyamatok befolyásolására való alkalmatlansága” kifejezés helyett a „piaci kudarcok kezelésére való elégtelensége” kifejezés használatát. A változtatás indoka, hogy a versenyjognak csak annyiban célja a piaci folyamatok befolyásolása, amennyiben az a piaci kudarcok kezeléséhez elengedhetetlen.

A Tanács a GVH fenti javaslatát elfogadta, melynek megfelelően a Tervezet indokolásának [63] pontjának második bekezdése az alábbiak szerint módosul:

„Amennyiben magas és nem átmeneti belépési korlátok léteznek a piacon, és a piac nem a hatékony verseny állapota felé közelít, valamint a versenyjog ex post alkalmazása önmagában elégtelen a piaci kudarcok kezelésére, akkor tekinthető igazoltnak, hogy a piac valóban érintett piac, el kell végezni a vizsgálatát annak érdekében, hogy megállapítást nyerhessen, hogy van-e a piacon JPE szolgáltató és szükség van-e az ex ante szabályozásra.”

IV.4 A Tervezet IV.3 pontja

A GVH álláspontja szerint a Tanácsnak a versenyjogi eszközök elégtelenségét tárgyaló pontban a vezetékes piaci tapasztalatok alapján inkább arra tekintettel kellene az ex ante szabályozás indokoltságának bemutatását elvégeznie, hogy milyen lehetséges problémák merülhetnek fel, és azok milyen beavatkozást igényelnének. E körben pedig azt kellene hangsúlyozni, hogy a lehetséges piaci kudarcok hatékony kezelése részletes hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségek előírását, illetve referencia-ajánlat készítési és költség-alapú árképzési kötelezettség alkalmazását tehetné szükségessé, melyek kiszabását és ellenőrzését a versenyjog nem képes hatékonyan menedzselni.

A Tanács a GVH fenti javaslatát elfogadta, melynek megfelelően a Tervezet indokolásának [67] pontjának harmadik bekezdése az alábbiak szerint módosul:

„A konkrétan felmerülő lehetséges piaci kudarcok hatékony kezelése a Tanács által kiszabható kötelezettségek, (pl. részletes hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségek előírása, referencia-ajánlat készítési és költség-alapú árképzési kötelezettség) kiszabását tehetné szükségessé, melyek megfelelő és hatékony eszközt jelentenének a probléma kezelésére, ugyanakkor ezek kiszabását és ellenőrzését a versenyjog nem képes hatékonyan menedzselni.”

IV.5 A Tervezet V.1 pontja

A GVH rögzíti, hogy a Tanács a kiskereskedelmi piac elemzésének indokoltságát részletező fenti pont b) alpontjában megállapítja, hogy az érintett nagykereskedelmi piacon a tranzakciók hiánya miatt nem lehet a JPE szolgáltatók azonosítására vonatkozó kritériumokat értelmezni, illetve vizsgálni, ezért nem lehet megállapítani, hogy van-e a piacon JPE szolgáltató. A GVH álláspontja szerint ugyanakkor a kritériumok többsége – legalább elvi szinten, a vezetékes hívásindítási és hozzáférési nagykereskedelmi piacok elemzéséből származó tapasztalatok alapján – vizsgálható lenne, sőt, a rendelkezésre álló vagy a felesleges kapacitások alapján még piaci részesedést is számítani lehetne, ezért a GVH szerint a Tervezet ezen tényezők elemzésének bemutatásán keresztül megalapozottabbá tehető.

A Tanács a fenti állásponttal kapcsolatban rögzíteni kívánja, hogy a „Nyilvános mobil rádiótelefon-hálózat-hoz való hozzáférés és nyilvános mobil rádiótelefon-hálózatból történő híváskezdésmegkezdés” elnevezésű nagykereskedelmi piac vonatkozásában „nagykereskedelmi piacok elemzéséből származó tapasztalatok” nem állnak rendelkezésre, mivel az előző piacelemzés is olyan körülmények között készült, amikor külső szereplő irányában – tehát tényleges – tranzakciók nem voltak ezen a piacon. Más nagykereskedelmi piacok tapasztalatai pedig – pl. a már említett lényegi piaci különbségek miatt – jelen piacra vonatkozó következtetések levonására nem szolgálhatnak alapul. A szabad kapacitások, még ha ilyen adatok rendelkezésre állnának is, vizsgálata sem vezetne eredményre, mivel ezek a szabad kapacitások nem a hívásindításra dedikáltak, ezeket a mobil szolgáltatók bármely más szolgáltatásra felhasználhatják. Ebből az adatból tehát a piaci részesedésre vonatkozó többlet-következtetést nem lehet levonni.

IV.6 A Tervezet V.14 pontja

A GVH hiányolja, hogy a Tervezet a 2005. és 2006. évekre vonatkozóan információkat nem tartalmaz, mert éppen ez lehet az az időszak, amelyben a korábbi időszaki tendenciák lelassulhattak, vagy akár meg is fordulhattak. Ekként a mobil piac egyre közelebb került a telítődéshez, a piaci részesedések is tovább közeledtek egymáshoz, amely körülmények a közös erőfőlény kialakulását megkönnyíthetik. Éppen ezért célszerűnek tartaná bemutatni, hogy az árak alakulására ezek a tényezők nem voltak hatással, így

megnyugtatóan lehetne a közös erőfölény fennállását kizárni.

A GVH fenti megjegyzésével kapcsolatban a Tanács rögzíteni kívánja, hogy az Eht. vonatkozó rendelkezései által szabályozott, jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató azonosítására irányuló hatósági eljárás és ahhoz kapcsolódó adatszolgáltatásra irányuló ellenőrzési eljárás sajátos típusú, tartalmú hatósági jogviszonyrendszer. Sajátos mind a tényállás tisztázására irányuló eljárási cselekmények folyamatát, mind az eljárás menetét, szerkezetét, és az abban foglalt döntési folyamat rendszerét tekintve és ebből következően az ügyintézési határidő vonatkozásában is.

Mindezek alapján megállapítható, hogy a tartalmában ex ante típusú JPE eljárás döntési folyamatának elengedhetetlen, megelőző része az adatszolgáltatás elrendelése. Az adatszolgáltatás alapján pedig a beérkezett adatok feltételét képezik a releváns tényállási- és érdemi döntéshez szükséges elemek hatósági általi elemzésének. Az adatszolgáltatásra irányuló eljárási cselekményeket alapvetően meghatározza, hogy egyrészt az adatszolgáltatás – fogalmi szempontból is nyilvánvalóan – csak a megelőzően, azaz a szolgáltatónál már rendelkezésre álló adatokra terjedhet ki oly módon, hogy az csak olyan időszakra és adatokra vonatkozhat, amely a hatósági eljárásban bizonyítékként értékelhető, felhasználható. Másrészt az adatok feldolgozása, elemzése, értékelése a Hatóság számára időben is terjedelmes tevékenységet feltételez.

Mindebből következően az adatszolgáltatás kizárólag múltbéli adatokra vonatkozhat, azaz az eleve kétévente lefolytatandó JPE eljárást megelőző időszakra terjedhet ki. Az Eht. szabályain alapuló, eddigiekben vázolt hatósági eljárási folyamat keretében a megfelelő, megalapozott és valóságos piaci körülményeket tükröző tényálláson nyugvó érdemi döntés meghozatala érdekében, az adatszolgáltatás elrendelését megelőző időszakra vonatkozatható és ezért meghatározott időszakra kiterjedő adatokon túlmenően a Tanács egyéb a tényállás tisztázására irányuló cselekményeket is végez a JPE eljárásban, amelyek az érdemi döntésben értékelésre kerülnek.

Ilyen – a tényállás tisztázásával összefüggő – garanciális elem a piaci események, trendek adatszolgáltatást követő figyelemmel kísérése. Ebben a körben a Tanács különösen fontosnak tartja kiemelni azt a tényt, hogy a Tanács határozata nem korlátozódik az adatlapokkal teljesített adatszolgáltatásra, azaz a Tanács határozata nem kizárólag az adatszolgáltatás során bekért adatokon alapul, hanem magában foglal olyan elemzéseket, és megállapításokat is, amelyekről a Tanácsnak már hivatalból tudomása van. Ilyen információforrások az egyes adatbázisok, valamint a különböző nyilvános ajánlatok. Adatbázisok lehetnek egyrészt a Hatóság saját hiteles hatósági nyilvántartásai, másrészt külső adatbázisok, mint például KSH által vezetett negyedéves frissítésű OSAP adatbázis, pontosabban annak elektronikus hírközlésre vonatkozó elemzései, statisztikái.

A tényállás tisztázásának e módszere körében a Tanács alapvetően tekintettel van arra a tényre is, hogy a piacelemzéshez teljes körű adatszolgáltatás ismételt elrendelése komoly terhet ró az egyes szolgáltatókra is, ráadásul ezzel aránytalanul meghosszabbodna a JPE eljárásra nyitva álló egyébként is hosszú ügyintézési határidő. Ezért a kiemelten és kifejezetten indokolt eseteket leszámítva a Tanács megpróbálja elkerülni a teljes körű adatszolgáltatási kötelezettség JPE eljárásban történő ismételt elrendelését.

Összefoglalóan kijelenthetjük tehát, hogy a JPE eljárásban egy 2007. évben hozott érdemi döntés – az Eht. szabályozási rendszere alapján – 2005. évi adatszolgáltatási kötelezettségen, így 2005. év eleji adatokhoz igazodik akként, hogy a Tanács az érdemi döntés meghozataláig vezető eljárási szakaszokban folyamatosan figyeli, elemzi, értékeli, követi a részletesen említett – adatszolgáltatást kiegészítő – tényállási elemek alapján a piaci folyamatokat.

IV.7 A Tervezet VI.1 pontja

A GVH rámutat, hogy a fenti pontban ismételten megállapításra kerül, hogy tranzakciók hiányában a nagykereskedelmi piac elemzése nem végezhető el, mellyel kapcsolatban a Tervezet V.1. pontjában foglaltakhoz fűzött észrevételeinkre kíván utalni. A piaci pozíciókkal kapcsolatban ezen túlmenően megállapítható, hogy egyedüli erőfölény fennállása a párhuzamos hálózatok léte és a kiskereskedelmi piaci viszonyok miatt nem valószínűsíthető, míg a közös erőfölény elemzése a fentebb, a Tervezet V.14 pontja kapcsán írtakhoz hasonlóan lenne részletesebben elvégezhető.

A Tanács a GVH fenti álláspontja kapcsán rögzíteni kívánja, hogy a Tervezet V.1 és a V.14. pontjaihoz fűzött észrevételekre adott válaszai természetesen a tárgyi pont vonatkozásában is relevánsak, ugyanakkor – a Magyar Telekom Tervezethez fűzött észrevételének nyomán – a Tervezet [70] b és [139] pontjai pontosításra kerültek annak egyértelmű megfogalmazása érdekében, hogy a nagykereskedelmi piacon a tranzakciók hiánya nem jelenti egyben azt, hogy a nagykereskedelmi piacra vonatkozóan semmilyen következtetés nem vonható le.

IV.8 Üzleti titok minősítés

A GVH végezetül annak felülvizsgálatát kérte a Tanácstól, hogy a Tervezetben kizárólag olyan adatok esetében korlátozta-e a Tanács – üzleti titok minősítésre történő hivatkozással – azok megismerhetőségét, amelyeket ez a minősítés ténylegesen megillet, különös tekintettel a mobil piacot jellemző összevont, azaz nem szolgáltatónkénti bontásban megadott információk (pl. HHI értéke, átlagos forgalmi és áradatak, teljes piacra vonatkozó forgalmi adatok, stb.), valamint a szolgáltatók éves beszámolóin alapuló adatok vonatkozásában. Az indokolatlan üzleti titokká minősítés ugyanis álláspontja szerint szükségtelen adatkezelési nehézséget okozhat a két hatóság közötti együttműködés során, illetve az adatokat az Eht. 20. §

(3) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján esetlegesen átvevő versenyhatóság eljárásaiban.

Az adatok üzleti titok általi védelme vonatkozásában a Tanács hatósági eljárásai során azt az elvet követi, mely szerint minden olyan adatot, amelyet az érintett szolgáltató üzleti titkos minősítéssel látott el, a Tanács eljárásai során üzleti titokként kezel, amennyiben ez a megoldás az adott eljárásban résztvevő ügyfelek jogérvényesítésének lehetőségét nem zárja ki. Ez még abban az esetben is igaz, ha az adott üzleti titkos minősítésű adat más forrásokból nyilvánosan hozzáférhető. Amennyiben azonban az üzleti titokká minősített adat ilyen minősítésének feloldása az eljárás valamely ügyfelének jogérvényesítése érdekében indokolt, a Tanács az Eht. 30. § (5) bekezdésében biztosított eszközeivel élhet.

VIII. Egyeztetés az érdekeltekkel

A Tanács eleget téve az Eht. 36. § rendelkezései szerinti egyeztetési kötelezettségének a Hatóság internetes oldalán 2006. november 24. napján közzétette a Tervezetet, amely a Hírközlési Értesítő 2006/12. számában 2006. december 13. napján jelent meg.

A Tervezet tartalmával kapcsolatban a Magyar Telekom, a Vodafone és a TELE2 terjesztett elő részletes észrevételt, melyekre a Tanács az alábbiak szerint ad részletes választ. Az áttekinthetőség kedvéért a Tanács válaszai félkövér betűtípussal kerültek kiemelésre.

VIII.1 A Magyar Telekom észrevételei

A Magyar Telekom észrevételei bevezetőjében kijelenti, hogy a Tervezet azon érdemi részével egyet ért, mely szerint a Tanács a tárgyi piacon, mint érintett piacon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatót nem azonosított. Ugyanakkor a tervezet indokolásával kapcsolatban megjegyzi, hogy annak helytálló értelmezése érdekében egyes részek módosításának, illetve törlésének megfontolását javasolja, mivel a tárgyi érintett piacra vonatkozó előző DH-664-31/2005. ügyszámú határozat meghozatala óta eltelt két évben a tagállami szabályozó hatóságok által az Európai Bizottság általi notifikáció céljából előterjesztett intézkedéstervezeteiben foglaltak a hazai viszonyok tekintetében is relevanciával bírnak, így azok figyelmen kívül nem hagyhatóak.

1. A Tervezet indokolása első bekezdésének utolsó mondatrésze

Tekintettel arra, hogy a tárgyi érintett piac vonatkozásában eddig mindössze egy piacelemzési eljárás került lefolytatásra, a Magyar Telekom álláspontja szerint nem beszélhetünk „kikristályosodott jogalkalmazói gyakorlatról”, ezért e kifejezés törlését indokoltnak látja.

A Tanács a Magyar Telekom fenti álláspontjával ellentétben nem látja a hivatkozott kifejezés törlését indokoltnak. A fenti álláspont megfogalmazása során a Magyar Telekom figyelmen kívül hagyta azt a nyilvánvaló körülményt, hogy a Tanács nem kizárólag a tárgyi piac vonat-

kozásában folytat le piacelemzési eljárást, sőt egyes más piacok esetében már több piacelemzési eljárás is lezárult. Fentiekre tekintettel megalapozottan hivatkozhat a Tanács „a korábbi piacelemzési eljárások során kikristályosodott jogalkalmazói gyakorlatára”, melynek tapasztalatait a tárgyi eljárás során eredménnyel hasznosította.

2. A Tervezet indokolásának 10. bekezdése, a Tervezet VII. pontja

A Magyar Telekom sérelmezi, hogy a Tanács és a GVH együttműködése körében a tárgyi piacelemzési eljárás során tett megállapítások és következtetések nem jelennek meg a Tervezetben, holott azok hiánya az indokolás helytálló értelmezését nem teszik lehetővé. Fentiek alapján a hiányzó rész pótolását javasolja.

A Tanács rögzíteni kívánja, hogy az a körülmény, mely szerint a Tervezet a GVH álláspontját nem tartalmazza, természetesen nem jelenti azt, hogy a tárgyi eljárás során a Tanács a GVH-val nem működött együtt. Az Eht. 20. § (4) bekezdésének megfelelően a Hatóság és a GVH együttműködésük részleteit megállapodás formájában rögzítették, melynek 6. fejezete vonatkozik a JPE azonosítási eljárásra. A hivatkozott együttműködési megállapodás 6.2 pontja értelmében a GVH a JPE azonosítási eljárás során kialakított álláspontját a Tanács Eht. 45. § (1) bekezdés d), e) és g) pontjai szerinti érdemi határozatának meghozatala előtt, de az Eht. 36. § szerinti egyeztetés után, a szükséges notifikáció teljesítése érdekében is, összefoglalva megküldi a Tanácsnak. Ez a körülmény indokolja, hogy a Tervezet a GVH álláspontját még nem tartalmazza. Ugyanakkor rögzítendő, hogy amint a GVH a tárgyi eljárásra vonatkozó álláspontját a Tanács rendelkezésére bocsátja, az haldéktalanul a Tervezet részévé válik.

3. A Tervezet indokolásának III.2 pont [54] bekezdése, IV.2, IV.3 és VI. pontjai

A Magyar Telekom ugyan helyesnek tartja, hogy a Tanács a piacelemzési eljárás során nagy figyelmet fordít a hazai viszonyokra. Ugyanakkor sérelmezi, hogy az azonosított szolgáltatási formák vonatkozásában fennálló tranzakcióhiányt a Tervezet, mint az előre meghatározott szempontok szerint, például a piaci részesedéseken alapuló, megfelelő elemzés akadályát, illetve mint versenyproblémát okozó tényt kezeli. Álláspontja szerint a fenti kérdéskörben az Európai Bizottság vonatkozó értelmezését is figyelembe kell venni, mely szerint az ilyen tranzakciók hiánya nem zárja ki az érintett piac elemzésének lehetőségét, hiszen ez csupán annyit jelent, hogy e szolgáltatásokat vertikálisan integrált mobil szolgáltatók nyújtják. Ilyen esetben pedig a nagykereskedelmi szintű szolgáltatásnyújtás szerkezetét a kiskereskedelmi szintű ellátásból lehet származtatni, melynek következtében az érintett piacot a kiskereskedelmi szinten folyó versenyfeltételek alapján kell elemezni. Fentiekre tekintettel – a Magyar Telekom álláspontja szerint – a Tervezet indokolásának IV.2 pontjában rögzített következtetés, mely

szerint a tranzakciók hiányában a hatékony versenyhez való közeledés értelmezhetetlen, valamint a versenyjogi eszközök elégtelenségét tárgyaló, a tranzakciók hiányára hivatkozó IV.3 pont megállapításai nem helytállóak, ezért a Tervezet [66] bekezdése utolsó mondatának, a [67] bekezdés második mondatának, valamint a [139] bekezdés első mondatának törlését javasolja. A Tervezet [139] bekezdésével kapcsolatban azzal a javaslattal él továbbá, hogy e bekezdés második és utolsó mondata ugyancsak az Európai Bizottság értelmezését jelölje meg hivatkozása alapjaként.

A Magyar Telekom fenti álláspontja kapcsán rögzíteni kívánja a Tanács, hogy az Európai Bizottság vonatkozó értelmezésében mindössze arra hívta fel a figyelmet, hogy amennyiben nincs külső értékesítés, „Ebben az esetben a nagykereskedelmi szintű ellátás szerkezete (úgy mint az érintett piacon jelen levő vállalkozások piaci részesedése) a kiskereskedelmi szintű ellátásból vezethető le, és az érintett piacot a kiskereskedelmi szinten érvényesülő versenyfeltételek alapján kellene elemezni.”

Rögzítendő továbbá, hogy a Tanács a tárgyi eljárás során pontosan a fentieknek megfelelően járt el, ezért elemezte a kiskereskedelmi piacot részletesen. A [139] pontban arra is rámutat a Tanács, hogy adott megközelítésben a kiskereskedelmi piacelemzés eredménye a nagykereskedelmi piacra is értelmezhető. Ez azonban továbbra sem jelenti azt, hogy a nagykereskedelmi piac elemzése történt meg. Nem szabad azonban figyelmen kívül hagyni, hogy a bizottsági észrevétel a fentiekben túlmenően azt is tartalmazta, hogy a „[...]nyújtott információk alapján a Bizottság úgy ítéli meg, hogy ebben az ügyben, a bejelentésben foglalt következtetéseket ez nem befolyásolja”. Megjegyzendő ugyanakkor, hogy léteznek olyan vizsgálati szempontok (pl. kiegyenlítő vásárlóerő) is, amelyek tekintetében a vizsgálat menete a kiskereskedelmi és a nagykereskedelmi piacon eltérő lehet (pl. a vevő eltér a két piacon).

A fentiekre is tekintettel a Tanács – álláspontjának még pontosabb kifejtése érdekében – a Tervezet [70] b.) pontját (V.1. A kiskereskedelmi piac elemzésének indokoltsága) kiegészítette, ugyanakkor a [139] pontja (VI.1. A nagykereskedelmi piac versenyelemzése) pedig pontosításra került. A Tervezet indokolása hivatkozott pontjainak kiegészítésére és pontosítására az alábbiak szerint került sor.

„[70]

b) Az érintett piacon a tranzakciók hiánya miatt nem lehet a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítására szolgáló kritériumokat (piaci részesedés, kiegyenlítő vásárlóerő, stb.) értelmezni, illetve vizsgálni, továbbá nem lehet megállapítani, hogy egy szolgáltató olyan helyzetben van-e, amely lehetővé tenné számára, hogy tevékenységét a versenytársaktól, az ügyfelektől, és végső soron a fogyasztóktól nagymértékben függetlenül végezze. Amennyiben a nagykereskedelmi piac részének tekintjük az ún. „belső értékesítést” is, akkor az így értelmezett nagykereskedelmi piacon pont azok a

viszonyok értelmezhetőek, mint a kiskereskedelmi piacon, vagyis a kiskereskedelmi piac elemzésének eredménye a legtöbb vonatkozásban a nagykereskedelmi piacra is rávetíthető.

[139] Logikailag belátható, hogy egy olyan piacon, ahol nincsenek tranzakciók, nem lehet ténylegesen az előre meghatározott szempontok szerinti vizsgálatokat (pl.: piaci részesedés, vállalkozás jelentős mérete, a piaci jellemzők időbeni változása stb.) elvégezni, így azt sem lehet tényszerűen megállapítani, hogy az adott érintett piacon létezik-e jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató, illetve létezik-e a közös erőfölény helyzete.

Lehetséges azonban egy olyan megközelítés is, amely azt mondja, hogy a nagykereskedelmi piacon nincs ugyan külső szereplő irányában tranzakció, de mindegyik szolgáltató „belső teljesítéssel” saját magának értékesíti a szolgáltatást. Minthogy azonban ez a belső teljesítés – pont a külső szereplő hiánya miatt – egyben a teljes forgalmat jelenti, ennek mennyisége és szerkezete ugyanaz, mint ami a kiskereskedelmi piacon tapasztalható. Emiatt a kiskereskedelmi piacon tett megállapítások az így értelmezett nagykereskedelmi piacon is érvényesek, és ugyanazt az eredményt adják, mint a kiskereskedelmi piac elemzése. Ugyanakkor megjegyzendő, hogy ez nem azonos a nagykereskedelmi piac elemzésével, valamint vannak olyan vizsgálati szempontok (pl. kiegyenlítő vásárlóerő), amelyeknél a kiskereskedelmi piacon és a nagykereskedelmi piacon eltérő lehet a vizsgálat menete (pl. a vevő eltér a két piacon).

Az itt vázolt megközelítésben a kiskereskedelmi piac elemzésével meg lehet állapítani, hogy egy szolgáltató van-e olyan gazdasági helyzetben, amely lehetővé teszi, hogy a vállalkozás tevékenységét a versenytársaktól, az ügyfelektől és végső soron a fogyasztóktól nagymértékben függetlenül végezze. A Tanács által elvégzett kiskereskedelmi piaci elemzés azt mutatja, hogy ilyen szereplő nincs.”

4. A Tervezet indokolásának IV. pontja

A Magyar Telekom – hivatkozással a Keretirányelv felülvizsgálatára – megállapítja, hogy egyáltalán nem egyértelmű, hogy a mobil hozzáférési és hívásindítási nagykereskedelmi piacot a továbbiakban a releváns piacokra vonatkozó Ajánlásban szerepeltetni kell. Hangsúlyozza, hogy a tárgyi nagykereskedelmi piac tekintetében a Bizottság maga sem ellenőrizte a Keretirányelv szerinti hármas kritérium teljesülését. Ugyanakkor a tagállami szabályozó hatóságok által notifikált, vonatkozó piacelemzések többségében említésre kerül a spektrum szűkössége, illetve új piaci szereplő esetében a méretgazdaságosság hiánya. Ugyanakkor megállapítható, hogy e belépési akadályok inkább már csak átmeneti jellegűek, és a piacok – a további részletes vizsgálat alapján – hatékony versenyző

piacoknak bizonyultak. Ezen túlmenően a versenygazdasági elemzés kimutatta, hogy ezen a piacon a mobil szolgáltatók a piaci erők hatására egymástól és a vevőiktől függetlenül árakat érvényesíteni nem képesek. Ezekben az elemzett esetekben a hatékony versenyre vonatkozó konk-lúzió a dominancia és az együttes dominancia hiányának megállapítását is maga után vont. Ennek értelmében az ex-ante jogi szabályozás valójában nem egyszerűen megalapozható.

A Magyar Telekom fenti érvelésével kapcsolatban a Tanács rögzíteni kívánja, hogy a jelen piacelemzés a hatályos jogi keretek között történt, tehát annak a körülménynek, hogy a nevezett piac a jövőben a Keretirányelv felülvizsgálatának hatására továbbra is szerepelni fog-e az Ajánlásban, erre vonatkozóan nincs relevanciája. Az egyes nemzeti hatóságok elemzése is ugyanazon az alapon állnak, ezért szinte szükségszerűen mutatnak közös jellemzőket. Ezek az elemzések azonban egymástól függetlenek, és a nemzeti sajátosságok figyelembe vételével állapítanak meg tényeket, (például a frekvenciaspektrum szűkösségére, a belépési korlátok meglétére stb.), és szükség esetén kötelezettségeket rónak a szolgáltatókra. Mivel jelen piacon pl. a belépési korlátok – a Magyar Telekom véleményével ellentétben, a Tervezetben kifejtett módon – nem átmenetiek, indokolt a piac „szemmel tartása”, elemzése. Ennek az elemzésnek pillanatnyilag az az eredménye Magyarországon – hasonlóan a legtöbb tagállami piacelemzési eljárás eredményéhez –, hogy jelentős piaci erejű szolgáltató azonosítása nem lehetséges, kötelezettség kiszabása nem indokolt. Ezzel a Magyar Telekom is egyetért. Ez azonban nem jelenti egyben azt is, hogy a tárgyi piac tekintetében az ex-ante szabályozás eleve kizárt, vagy nem lehet megalapozott.

5. A Tervezet indokolásának IV.1 pontja

A Magyar Telekom kijelenti, hogy a harmadik generációs mobil szolgáltatási, 2005. évi pályázat számos olyan jogi-szabályozási akadályt elhárított, amely egy negyedik szolgáltató belépését akadályozta volna, így különösen a megfelelő összetételű és mennyiségű rádiófrekvenciás spektrum pályáztatásával. Megállapítható azonban, hogy megfelelő pályázat hiányában ez a spektrum-csomag még mindig rendelkezésre áll, ezért jogi-szabályozási természetű belépési akadályról egyáltalán nincsen szó. Erre tekintettel a Magyar Telekom a fent megjelölt pontban foglaltak átgondolását javasolja.

Fentiekkel kapcsolatban a Tanács rá kíván mutatni, hogy a spektrum fizikai valójában ugyan rendelkezésre áll, de pályáztatás hiányában nem lehet hozzájutni. Pontosán ezt jelenti a jogi-szabályozási belépési korlát, melynek következtében szabad elhatározásából nem juthat be bármely szolgáltató, bármikor az adott piacra. Ezzel összefüggésben kívánja megjegyezni a Tanács, hogy: a TELE2 a Tervezet vonatkozásában megfogalmazott észrevételében a piacra jutást éppen a fent megjelölt okból kifolyólag tartja teljesen esélytelennek. Ez a körülmény is rávilágít,

hogy a frekvenciához való hozzájutást – a Tervezettel ellentétben – minden szolgáltató a saját érdekei szerint értékeli, melynek következtében nem azt vizsgálják, hogy emiatt lehetséges-e, hogy valamely szolgáltató jelentős piaci erejű szolgáltatóként kerüljön azonosításra.

6. A Tervezet indokolásának V.10 pontja

A Magyar Telekom a fenti pont kapcsán azt javasolja, hogy a végleges határozatban szerepeljen az a megállapítás, amely szerint a mobil iparág a Magyarországon sem természetes monopólium, hanem vertikálisan integrált mobil szolgáltatók oligopol iparága, amelyben a piacon a szolgáltatók mindegyike legalább a minimális méretgazdaságossági szint felett működik. A hazai helyzet is tükrözi a gazdasági tételt, amely szerint a mobil infrastruktúra gazdasági modellje és a kereslet több szolgáltató számára is reálissá teszi a hálózatok közötti gazdasági versenyt. Mivel szabályozói beavatkozás csak ott szükséges és indokolt, ahol e nélkül korlátozott lenne a verseny, a tárgyi vizsgált piac vonatkozásában a beavatkozás nem szükséges.

A Tanács rögzíteni kívánja, hogy a piacelemzés célja a konkrét magyarországi piaci helyzet vizsgálata, vagyis a vonatkozó pont általános iparági kitekintéssel történő kiegészítése nem szükséges. Az a tény, hogy a vizsgált piac oligopol, a piaci részesedések vizsgálatából kiderül. Aból a körülményből, hogy a hálózatok között a gazdasági verseny lehetséges, még nem következik az a megállapítás, hogy a tárgyi piacon a szabályozói beavatkozás nem szükséges. Ez csak a többi piacelemzési szempont teljes körű figyelembevételével dönthető el, ahogy az a Tervezet esetében meg is történt.

VIII.2 A Vodafone észrevételei

A Vodafone egyetért a Tanács azon megállapításával, mely szerint a kiskereskedelmi piaci verseny hatékonyságának biztosítása érdekében nincs szükség szabályozói beavatkozásra, illetve, hogy a vizsgált nagykereskedelmi piacon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató nem azonosítható. Nem ért egyet ugyanakkor az elemzés bizonyos megállapításaival, melyek azonban véleménye szerint a fő megállapítások helyességét nem befolyásolják.

A Vodafone egyetért a Tanács azon megközelítésével, hogy a „Nyilvános mobil rádiótelefon-hálózathoz való hozzáférés és nyilvános mobil rádiótelefon-hálózatból történő híváskezdeményezés” nagykereskedelmi piacon történő szabályozói beavatkozás szükségességét a kiskereskedelmi piac elemzése alapján ítélte meg ([140] pont).

Egyetért továbbá az ilyen módon elvégzett elemzés vég-eredményével is, nevezetesen azzal, hogy “[143] [...] az érintett nagykereskedelmi piacon a kiskereskedelmi piaci verseny hatékonyságának biztosítása érdekében nincs szükség szabályozói beavatkozásra.”

A Vodafone egyetért a Tervezet [74], [78], [83], [87] és [96] pontjaiból kiolvasható azon állásponttal, mely szerint a mobil szolgáltatások kiskereskedelmi piacán intenzív, erős verseny folyik, ugyanakkor ez álláspontja szerint nem

jelenti azt, hogy a piaci szereplők pozíciójában belátható időn belül kiegyenlítődé válhat. A Vodafone felhívja a figyelmet arra, hogy a Magyar Telekom részesedése tartósan 40% feletti, ami az uniós szabályozói gyakorlatban alkalmazott hüvelykujszabály szerint jelentős piaci erőt feltételez. Ráadásul a nemzetközi tapasztalatok szerint jellemző, hogy a vezető szolgáltatók tartósan fenn tartják piaci erejüket, aminek eredményeként az időben később piacra lépők hátránya állandósul.

A Tanács rá kíván mutatni, hogy a Tervezetben nem található olyan megállapítás, mely szerint a kiskereskedelmi piaci szereplők pozíciójában belátható időn belül kiegyenlítődé válhat. Tény viszont a Tervezetben szereplő megállapítás, mely szerint a piaci koncentráció folyamatosan csökken.

Az észrevétel további megállapításaival kapcsolatban a Tanács kijelenti, hogy – mint ahogyan az a Tervezetből is kitűnik – jelentős piaci erejű szolgáltatót nem kizárólag a piaci részesedés alapján azonosít, hanem számos más szempontot is megvizsgál. Ezen kívül figyelembe kell venni természetesen, hogy az IHM tájékoztató 75. pontja is csak „nagyon nagy – 50%-ot meghaladó – piaci részesedés” esetén valószínűsíti a JPE státuszt. Ráadásul ez az érték sem statikusan, hanem a piaci részesedések változását is figyelembe véve vizsgálendő, ahogyan ezt a Tervezet is megteszi. Ilyen összefüggésben pedig a Magyar Telekom piaci részesedése folyamatosan csökken. Megjegyzendő továbbá, hogy a Vodafone a 16. piaci határozattervezet telt észrevételében még a 100% piaci részesedést sem tartotta elegendőnek a JPE státusz kimondásához.

A Vodafone álláspontja szerint nem igaz az az állítás, hogy a három mobil szolgáltató között nincsen olyan technológiai és infrastrukturális különbség, amely bármelyik számára „számításba vehető versenyelőnyt jelentene” (Tervezet [141] f) és j) pont). A Vodafone például csak lassan, a hálózat építés későbbi szakaszában jutott a másik két szolgáltatóéval egyenértékű 900 MHz-es frekvenciához, ennél fogva a lefedési követelményeket ott is a 1800 MHz-es technológiával kellett teljesítenie, ahol a 900 MHz-es frekvenciasáv alacsonyabb költségeket eredményezett volna.

Fentiekkel kapcsolatban rögzítendő, hogy technológiai előnyről akkor beszélhetünk, ha valamely érintett piacon olyan új technológia van jelen, amely valamely szolgáltató számára lehetővé teszi bizonyos szolgáltatás(ok) olcsóbb, hatékonyabb és/vagy magasabb szintű nyújtását. Ilyen értelemben természetesen semmi különbség nincs a magyarországi mobil szolgáltatók között. A kezdeti követelményeket régen meghaladta a Vodafone lefedettsége, a 900 MHz-es sáv használatában semmi sem korlátozza, hálózatfejlesztését pontosan olyan frekvenciasávban végezheti, mint a másik két szolgáltató, tehát egy előremutató elemzés során technológiai különbséget megállapítani nem lehet.

A Vodafone kifejti, hogy a Tervezet indokolása elismeri a méretgazdaságosság létét, jelentőségét ugyanakkor a

Tervezet [141] h) pontjában indokolatlanul alulbecsli. Ezzel szemben igenis jelentős különbség van a hazai három szolgáltató között, hiszen a Vodafone azonos földrajzi területet lefedő infrastruktúra mellett lényegesen alacsonyabb forgalmat bonyolít a másik két szolgáltatóhoz képest, vagyis magasabb fajlagos költségszint mellett dolgozik. E következtetés levonását különösen annak fényében hiányolja a Tervezet vonatkozásában, hogy ezt véleménye szerint a Tervezetben szereplő adatok és diagramok is megalapozzák.

Egy előremutató elemzés szempontjából a Tervezetben leírt következtetés a releváns, mely szerint „[...] a mobil hálózat legköltségesebb részében, a rádiós lefedés biztosításában (BTS, BSC) nem mutatható ki számottevő különbség a magyarországi mobil szolgáltatók között. A meglévő eszközök bővítésével a kapacitásuk egyszerűbben növelhető, mintha új telephelyeket kellene kialakítani.” Mivel konkrét költségelemzéssel a Tervezet nem foglalkozik (a nevezett piacon a hálózati költségeken kívül számos más, jelentős költségtényező is szerepel), ezért olyan következtetés levonása, hogy a Vodafone magasabb vagy alacsonyabb költségekkel dolgozik-e, megalapozatlan és indokolatlan volna. Annak eldöntése ugyanis, hogy nincs JPE a piacon, e nélkül is megállapítható. (Mint ahogyan ezzel az eredménnyel Vodafone is egyetért.)

Ugyancsak tévesnek tartja azt az megállapítást, hogy a szereplők értékesítési és forgalmi hálózata tekintetében „arra a következtetésre lehet jutni, hogy versenyhátrányt okozó mértékű különbség nem mutatható ki” (Tervezet [141] d) pont). Különösen meglepőnek tartja ezt az állítást, ha a T-Mobile és a T-Com integrációjára tekintünk, amely többek között az értékesítési csatornák, mind a hálózati infrastruktúra integrációjával kíván versenyelőnyre szert tenni.

A Vodafone figyelmen kívül hagyja azt a tényt, hogy a Magyar Telekom esetében az ügyfélszolgálati integráció egyben sokkal nagyobb ügyfélszám kiszolgálását is jelenti. Ezért e tekintetben a határozattervezet megállapítása a releváns, mely szerint: „Biztosított, hogy országos szinten mindhárom szolgáltató ügyfelei kellő számú helyen léphetnek kapcsolatba a szolgáltatóval.” Ez alapján tehát versenyhátrány megállapítása (pláne olyan mértékű, amely egy JPE azonosításhoz számottevő lehetne) nem lehetséges.

A Vodafone egyetért továbbá a Tanács közös erőfőlény hiányáról szóló érvelésével, miszerint a piac méretének növekedése, a piaci részesedések változása, valamint a hívásindítási díjak növekvő mértékű csökkenése önmagában is elegendő indok annak megállapításához, hogy közös erőfőlényes helyzet „nem feltételezhető” (Tervezet [141]). Ezt a megállapítást a fentiekben túl véleménye szerint a szereplők pozíciójában meglévő különbségek, a hálózati beruházások magas szintje (közös erőfőlény a kapacitások szűkítését célozva), valamint az új technológiák megjelenése (3. generációs hálózatok kiépítése) is alátámasztja.

A fenti kritikák megfogalmazása mellett a Vodafone fontosnak tartja azonban hangsúlyozni, hogy az általa hibásnak, hiányosnak talált részek javítása sem indokolja a Tanács végső következtetésének megváltoztatását, miszerint nem indokolt szabályozói beavatkozás a vizsgált nagykereskedelmi piacon.

VIII.3 A TELE2 észrevételei

1. Általános észrevételek

1.1 Az elemzés időtávja

Nem világos a TELE2 számára, hogy az elemzés milyen időtávot fog át, ugyanakkor a Tervezetben foglaltak alapján arra a következtetésre jut, hogy az elemzés alapját 2005. első félévéből származó adatok képezik, illetve hogy a hatóság a fogyasztói viselkedés és szokások felméréséhez egy 2004. évben készült piackutatást használt fel a következtetések levonásához. Álláspontja szerint azonban időközben a vezetékes telefonvonalak csökkenése, valamint a mobilpiacon az új típusú termékek – pl. otthon, vezetékes tarifával használható mobilhívások (Vodafone Otthon, MobilOtthon, Oda-Vissza) – megjelenése folytán a korábbi fogyasztói szokások érdemben megváltozhattak. Emellett rögzíti, hogy az újabb adatok alapján a közeli jövőben bekövetkező változásokra is következtetni lehetne.

Álláspontja szerint a fentiek megkérdőjelezik az elemzés tényleges piaci viszonyokat tükröző voltát, illetve felveti azt a kérdést, hogy képes-e a Tervezet az esetleges piaci problémákkal előremutatóan foglalkozni.

A TELE2 fenti álláspontjával kapcsolatban a GVH észrevételek IV.6 pontjában kifejtett tanácsi álláspontra kíván hivatkozni, melynek alapján rögzíthető, hogy a tárgyi JPE eljárásban egy 2007. évben hozott érdemi döntés – az Eht. szabályozási rendszere alapján – 2005. évi adat-szolgáltatási kötelezettségen, így 2005. év eleji adatokhoz igazodik akként, hogy a Tanács az érdemi döntés meghozataláig vezető eljárási szakaszokban folyamatosan figyeli, elemzi, értékeli, követi a részletesen említett – adat-szolgáltatást kiegészítő – tényállási elemek alapján a piaci folyamatokat.

1.2 A 3G szolgáltatások és az UMTS hálózat értékelése

A TELE2 megállapítja, hogy a Tervezet indokolásának I.2. [7] pontja szerint megjelentek a 3G hálózaton nyújtott szolgáltatások a piacon, de ez a körülmény a piacmeghatározásra nincs hatással. Sérelmezi ezzel kapcsolatban, hogy a Tervezet nem tartalmaz megállapításokat arra vonatkozólag, hogy milyen sajátosságokkal rendelkeznek a 3G hálózaton nyújtott szolgáltatások, hogy létezik-e eltérő kereslet az ilyen szolgáltatásokra, és ez indokolja-e az önálló piacként való meghatározást. A TELE2 szerint az önálló piacként történő meghatározást a fenti körülmény vélhetően nem indokolja, mivel a kínálati helyettesítés mindenképpen fennáll. Hozzáteszi továbbá, hogy a

3G szolgáltatások vezetékes szolgáltatásokkal való összevetése árnyaltabbá tenné a képet, ami továbbra sem jelenti álláspontja szerint azt, hogy fix-mobil helyettesítés állna fenn, ugyanakkor a piaci helyzet pontos feltérképezése a konvergens jelenségek szempontjából fontos lépés.

A TELE2 fenti álláspontjával kapcsolatban a Tanács rá kíván mutatni, hogy a 3G hálózaton nyújtott hozzáférés és híváskezdeményezés szolgáltatás önálló sajátossággal nem rendelkezik. A Tervezet [7] pontjából is egyértelműen kiderül, hogy a 3G a vizsgált piac vonatkozásában csak egy újabb technológiát jelent. Ebből kifolyólag az önálló kereslet ebben a tekintetben nem értelmezhető, ezért az önálló piacként történő azonosítás – a TELE2 álláspontjával egyezően – számításba sem jöhet. A 3G szolgáltatások vezetékes szolgáltatásokkal történő egybevetése kapcsán pedig hangsúlyozandó, hogy mivel a TELE2 szerint sincs fix-mobil helyettesítés, a piac határai nem változnak, vagyis a vizsgált piac definíció szerinti. Fentiek tükrében a TELE2 felvetése nem értelmezhető.

1.3 A konvergencia értékelése

A TELE2 kifejti, hogy az NHH által 2006. márciusában közzétett stratégia 253-258. pontjai kifejezetten arról szólnak, hogy a konvergáló szolgáltatások esetén a piaci szereplők akkor indulhatnak egyenlő eséllyel a versenyben, ha elő tudják állítani az ilyen szolgáltatásokat. Rámutat, hogy a mobilszolgáltatók lényegében képesek igénybe venni olyan nagykereskedelmi szolgáltatásokat, amelyekkel a vezetékes piacon is nyújthatnak szolgáltatást, míg a vezetékes szolgáltatók esetében a mobil piacra való belépés lényegében esélytelen, különösen arra tekintettel, hogy a negyedik UMTS frekvencia pályáztatása nem szerepel a közeli tervek között. Álláspontja szerint első sorban arra a kérdésre kellene választ keresni, hogy a mobilhálózathoz való hozzáférés a versenyképes termékpaletta kialakításához nem válik-e nélkülözhetetlenné, mely kérdés megválaszolásához az új típusú mobilszolgáltatások piaci térnyerésének elemzését, valamint a 3G szolgáltatások közeljövőbeli hatásának részletes elemzését tartja szükségesnek.

A fentiekre tekintettel úgy véli, hogy csupán a kiskereskedelmi piac elemzése, és a kiskereskedelmi mobilpiaci verseny létezése nem ad megfelelő alapot a Tervezet következtetéseinek levonásához, mivel az elemzés figyelmen kívül hagyja azt a ténytet, hogy a mobilszolgáltatók a magas mobil végződtetési díjakon keresztül keresztfinanszírozni képesek az alacsony hívásdíjakat. Kifejti továbbá, hogy az a körülmény, mely szerint a mobil szolgáltatók alacsonyabb szabályozási szint mellett képesek voltak a vezetékes szolgáltatókhoz képest versenyelőnyre szert tenni megvilágítja, hogy a mobilpiaci kiskereskedelmi piaci versenyre hivatkozó be nem avatkozás továbbra is versenytorzító lesz. Ezt a hatást pedig erősíti, hogy a piacra lépés egyéb úton nem lehetséges. Ugyanakkor más európai piacokon, például az osztrák piacon a mobilszolgáltatók száma magasabb, azaz nem szükségszerű, hogy a kisebb piaci méret kisszámú piaci szereplővel járjon együtt.

A Tanács a fenti észrevétel kapcsán rögzíteni kívánja, hogy a vizsgált piac a mobil hozzáférés és hívásindítás nagykereskedelmi piaca. Jelen piacelemzés feladata annak megállapítása volt, hogy a nevezett piacon van-e jelentős piaci erejű szolgáltató. Ilyen vonatkozásban tehát nem vethető össze a teljes távközlés problémáit szem előtt tartó, stratégiai jellegű tervezéssel. Ettől függetlenül azonban megállapítható, hogy a mobilpiacra való belépésre új szereplő részére is lehetőséget biztosított a 3G tender, amely lehetőséggel azonban egyik szolgáltató – így a TELE2 – sem élt. Mivel a frekvenciasáv továbbra is rendelkezésre áll, távközlés-politikai kérdés, hogy azt eladásra meghirdetik-e, vagy sem.

A TELE2 álláspontjával szemben a Tanács kijelenti, hogy a kiskereskedelmi piacon fennálló verseny, minthogy a nagykereskedelmi piac is csak ennek vonatkozásában értelmezhető külső tranzakciók hiánya miatt, teljesen elegendő alapot biztosít a Tervezetben rögzített azon következtetéshez, mely szerint a nevezett piacon JPE szolgáltató nem azonosítható. A kiskereskedelmi vizsgálat célja annak a kérdésnek a megválaszolása, hogy a kiskereskedelmi piacon megállapítható-e a verseny megléte, vagy a hatékony versenyhez való közeledés, ami a szabályozás végső célja. Amennyiben ugyanis a kiskereskedelmi piacon igazolható a hatékony verseny megléte vagy az ahhoz való közeledés, akkor nagykereskedelmi piaci szabályozás bevezetése nem indokolt.

Ismételten hangsúlyozni kívánja a Tanács, hogy jelen piacelemzés tárgya a mobil hozzáférés és hívásindítás nagykereskedelmi piacának vizsgálata. Emellett rögzítendő, hogy a Tanács határozatot hozott a beszédcélú hívásvégződtetési nagykereskedelmi szolgáltatás egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban vonatkozásában, melynek célja a mobil beszédcélú hívásvégződtetési díjak költségek által igazolt szintre csökkentése. Ugyanakkor az is tény, hogy a vezetékes piacokon fennálló versenyhelyzetek vizsgálatával és a szükséges kötelezettségek előírásával a vezetékes piacokra vonatkozó határozatok foglalkoznak. Ezek a felvételek tehát jelen piacelemzéssel kapcsolatban irrelevánsak.

Fentiekén túlmenően a Tanács kijelenti, hogy újabb piaci szereplő önmagában a TELE2 által felsorolt problémákra nem jelentene megoldást, hiszen az új szereplő a hívásvégződtetési piacon ugyancsak monopolhelyzetben lenne, amiből – a TELE2 érvelésének logikáját követve – ugyanúgy meglenne a lehetősége a kereszt-finanszírozásra a kiskereskedelmi piacon, mint a már piacon levő szolgáltatóknak. A mobil szereplők száma és a mobilpiaci verseny között – az egyszereplős piacokat leszámítva – nincs kapcsolat. Az osztrák piac egy kiragadott példa, amely azonban nem nyújt magyarázatot arra, hogy ez hogyan jelent megoldást a TELE2 által véleményezett problémákra.

2. Konkrét észrevételek

2.1 A Tervezet IV.2. [66] és VI. [139] pontjai

A TELE2 a Tervezet fenti pontjaival kapcsolatban rögzíti, hogy a Tervezet szerint a virtuális mobilszolgáltatás

tárgyában folytak tárgyalások a mobilszolgáltatók és más vállalkozások között, és bár szerződés kötésről a Tanácsnak nincs információja, de a mobilszolgáltatók magatartására nem érkezett panasz. Kérdésként fogalmazza meg, hogy a Tanácsnak milyen konkrét információja van az esetleges tárgyalások folyamatáról és eredményeiről, arra való tekintettel is, hogy a Tervezet nem tartalmaz erre vonatkozó utalásokat, és a TELE2 sem rendelkezik tudomással erre vonatkozó adatkérésről. Mindebből a TELE2 azt a következtetést vonja le, hogy ilyen irányú tényfeltárás nem is történt. Minderre tekintettel azzal a javaslattal él, hogy a Tanács mielőtt bármilyen következtetést levonna a feltételezett tárgyalásokról, találja meg annak módját, hogy megbízható információkat szerezzen a tárgyalások tényéről, a tárgyaló partnerekről, valamint a tárgyalások súlyponti kérdéseiről.

A Tanács sem jogi, sem más természetű akadályát nem látja annak ma Magyarországon, hogy elektronikus hírközlési szolgáltatók között kölcsönösen előnyös gazdasági alapon nyugvó megállapodás szülessen MVNO létrehozására. A Hatóságnak sem joga, sem kötelessége nincsen az erre irányuló tárgyalások tartalmának, témájának felügyeletére, vagy irányítására vonatkozólag. A Tervezet mindösszesen a tárgyalások megtörténtének ténye mellett azt a körülményt rögzíti, hogy a mobil szolgáltatók magatartására más szolgáltatótól a Hatósághoz ilyen körben panasz nem érkezett, ami arra bizonyíték, hogy a mobil szolgáltatók az ilyen irányú megkeresésektől nem zárkoznak el.

2.2 A Tervezet V. 12. [126] – [127] pontjai

A TELE2 álláspontja szerint a kiegyenlítő vásárlóerő vonatkozásában tett megállapítások ugyan lehetnek helyesek, de ugyanakkor megfelelő indokokkal történő alátámasztásuk nem történt meg. A kiskereskedelmi piacra vonatkozásában ugyanis egyáltalán nem vizsgálta a Tanács, hogy a lakossági és üzleti előfizetőknek nyújtott szolgáltatások elkülönült piacot alkotnak-e, amely jelen piacelemzés esetén jelentős hiányosságnak minősül. Ezzel kapcsolatban kijelenti, hogy a vezetékes kiskereskedelmi piacok esetén a lakossági és üzleti piaci szegmens elkülönülését alátámasztó érvek kevésbé lennének érvényesek a mobil piacon.

Téves a TELE2 arra vonatkozó megállapítása, hogy a Tervezet nem vizsgálta, hogy elkülönült piacot alkot-e a lakossági és üzleti ügyfeleknek nyújtott szolgáltatás, ugyanis a Tervezet II.3.2. pontja ezt a témát vizsgálja, és arra a következtetésre jut, hogy e két piac a vizsgált piac tekintetében nem különül el. Ebből következően a TELE2 minden további eszmefuttatása, amely azt feltételezi, hogy két elkülönült piac létezik, megalapozatlan, ezért a Tervezet vonatkozó része semmilyen változtatást vagy kiegészítést nem igényel.

2.3 A Tervezet V. 13. [128] – [129] pontjai

A TELE2 szerint a vertikális integrációt megemlítő három bekezdés a Tervezetben nagymértékben hiányos. Megjegyzi egyrészt, hogy mivel a Magyar Telekom a ve-

zetékes hívások több mint 70%-át végződött, az ebből fakadó költségmegtakarításnak a Magyar Telekom Mobil Szolgáltatások Üzletágánál jelentősnek kell lennie. Másrészt rámutat, hogy a vertikális integrációt sokkal inkább a konvergencia szempontjából kellene elemezni. Kijelenti, hogy figyelembe kellene venni, hogy a jövőben az integrált szélessávú fix-mobil-média szolgáltatások megjelenése esetén a Magyar Telekom versenyelőnye behozhatatlan lesz, és ezért a versenytárs vállalkozások mobilhálózatokhoz való hozzáféréseinek lehetősége kritikus lehet.

A Tanács ismételten hangsúlyozni kívánja, hogy az adott piac szempontjából kizárólag a tények vizsgálandók. A vizsgált piac szolgáltatásai közül a mobil-helyhez kötött hívás csak az egyik hívásirány (az on-net, az off-net mobil, a mobil-nemzetközi stb. is a piac része) – így a költségmegtakarítás csak az egyik szolgáltatás tekintetében jelentkezik. Másrészt pedig a vezetékes hálózatban végződő hívásoknak nem mindegyike a Magyar Telekom Mobil Szolgáltatások Üzletága hálózatából érkezik. Ezért félrevezető a 70%-os mérték, mert a költségmegtakarítás (amely az összes költséghez viszonyítva önmagában is jelentéktelen) csak Magyar Telekom mobil és vezetékes üzletágainak viszonylatban jelentkezik, ami sokkal kisebb forgalmat takar. Ez az érvelés jelenik meg a Tervezetben. Ezért a Tanács továbbra sem látja a versenyelőnyt olyan mértékűnek, hogy a vizsgált piac tekintetében JPE azonosításra bármiféle alapot szolgáltatna.

IX. Notifikációs eljárás eredménye

A Tanács az érdekeltekkel történő egyeztetést követően az Eht. 65. § (1) bekezdése valamint a 2002/21/EK. Irányelv 7. cikk (3) bekezdése alapján 2007. február 14. napján bejelentette a Tervezetet – annak részletes indokolásával együtt – az Európai Bizottságnak és a tagállami elektronikus hírközlési szabályozó hatóságoknak (a továbbiakban „Bejelentés”).

A Bejelentés az alábbi dokumentumokat tartalmazta:

- kísérő levél és a 2003/561/EC Ajánlásban előírt formájú notifikációs összefoglaló (Summary Notification Form) angol nyelven,
- az egyeztetés az érdekeltekkel keretében érkezett észrevételek alapján átdogozott Tervezet magyar nyelven,
- a GVH Tervezetre vonatkozó szakmai álláspontja magyar nyelven, valamint
- a szolgáltatók által adott észrevételek magyar nyelven.

A Bejelentést az Európai Bizottság HU/2007/0594 számon 2007. február 14. napján vette nyilvántartásba.

A Bejelentéssel kapcsolatban az Európai Bizottság 2007. február 26. napján – 2006. évre vonatkozó adatokkal bezárólag – a mobiltelefon szolgáltatás piaci árának és penetrációjának alakulására, a hálózati és a virtuális mobil szolgáltatók eddigi sikertelen tárgyalásának okaira vonatkozó kiegészítő információk szolgáltatását, valamint a

Tervezet nemzeti konzultációs időtartamának megjelölését kérte.

A Tanács a megjelölt határidőben (2007. március 1. napján) elküldte válaszáat, amelyben:

- a rendelkezésére álló – a piacelemzés során a Tervezetbe foglalt módon figyelembe vett, a 2006. év végéig terjedő időszakra vonatkozó – adatokat, információkat a Bizottság részére megadta. A Tanács az átadott információk bizalmas kezelését kérte az Európai Bizottságtól a 2002/21/EK Irányelv 5. cikk (3) bekezdése alapján,
- a hálózattal rendelkező és a virtuális mobil szolgáltatók tárgyalásaival kapcsolatban az NHH megerősítette, hogy tudomása van ezekről a tárgyalásokról, de azokkal kapcsolatban hozzá semmilyen panasz, vagy megkeresés nem érkezett egyik fél részéről sem,
- továbbá megjelölte – a jogszabályi előírásokkal összhangban – a nemzeti konzultáció záró napját.

A Bejelentéssel indult eljárás lezárásaként az Európai Bizottság 2007. március 14. napján kelt magyar nyelvű levelet küldött, amelyben a Tervezet vonatkozásában észrevételt nem tett.

Tekintettel arra, hogy az Európai Bizottság a Tervezet vonatkozásában észrevételt nem tett, a Tanács a Határozat szövegét a Tervezethez fűzött szolgáltatói észrevételek figyelembevételével és a figyelembe nem vett észrevételek figyelmen kívül hagyásának részletes indokolásával véglegesítette.

Budapest, 2007. április 3.

Bánhidi Ferenc s. k.,

tanácsstag

Dr. Nyevrikel Emília s. k.,

tanácsstag

Debreczeni Sándor s. k.,

tanácsstag

Pataki Dániel s. k.,

tanácsstag

elnök

dr. Rozgonyi Krisztina s. k.

tanácsstag

alelnök

A határozatot kapják:

- Magyar Telekom Távközlési Nyilvánosan Működő Részvénytársaság
(1013 Budapest, Krisztina krt. 55.)
- Pannon GSM Távközlési Zártkörűen Működő Részvénytársaság
(2040 Budaörs, Baross u. 165/2.)
- Vodafone Magyarország Mobil Távközlési Zártkörűen Működő Részvénytársaság (1096 Budapest, Lechner Ödön fasor 6.)
- Irattár

Határozat-tervezetek**DH-16173-1/2007. számú, piacmeghatározás, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítása és kötelezettségek előírása (1-2. piac) tárgyú határozat-tervezet**

*A határozat-tervezetben üzleti titokként megjelölt adatok a DH-16173-2/2007. sz. határozat-tervezetben szerepelnek.

„A Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény 36. §-ban foglalt kötelezettségének eleget téve közlésezi a

„Nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés lakossági felhasználók számára”(1. piac), valamint a „Nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés nem lakossági felhasználók számára”(2. piac) elnevezésű piacok tárgyában született határozat-tervezetét. Akinek jogát vagy jogos érdekét a határozat érintheti, a tervszettel kapcsolatban a határozat-tervezet Hírközlési Értesítőben történő megjelenését követő 20 napon belül írásban észrevételt tehet.

Az észrevételeket elektronikusan vagy postai úton a Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsához címezve (1525 Budapest, Pf.: 75.) kizárólag a megjelölt időpontig lehet benyújtani. Az észrevételeket elektronikusan az alábbi e-mail címre lehet megküldeni:

1-2piac@nhh.hu.”

Ügyiratszám: DH-16173-1/2007.

Tárgy: piacmeghatározás, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítása és kötelezettségek előírása (1-2. piac)

A Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa (a továbbiakban: Tanács) az érintett piacok azonosítására, az érintett piacokon fennálló verseny hatékonyságának elemzésére, az érintett piacokon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítására, illetve a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók jogszabályban meghatározott kötelezettség előírására hivatalból indított eljárása során meghozta a következő

határozatot.

A Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa a „Nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés lakossági felhasználók számára”, elnevezésű kiskereskedelmi piacok szolgáltatási és földrajzi kiterjedését meghatározta, amelynek eredményeként öt elkülönült piacot érintett piacként azonosított. Ezek a következők:

1. Nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés lakossági felhasználók számára a Magyar Köztársaság területének az elektronikus hírközlő hálózatok azonosítóinak felosztási tervéről szóló 164/2005.(VIII. 16.) Korm. rendelet (továbbiakban: ANFT) 1. sz. mellékletének 2.1.3 pontja¹ alapján meghatározott, 1, 22, 23, 26, 34, 35, 36, 37, 42, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 52, 53, 54, 56, 59, 69, 72, 73, 74, 75, 76, 82, 83, 84, 85, 87, 92, 93, 94, 96, 99 hívószámú körzeteiben (továbbiakban: 1. sz. érintett piac).
2. Nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés lakossági felhasználók számára a Magyar Köztársaság területének az ANFT 1. sz. mellékletének 2.1.3. pontja alapján meghatározott, 24, 25, 27, 28, 33, 57, 62, 63, 88 hívószámú körzeteiben (továbbiakban: 2. sz. érintett piac).
3. Nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés lakossági felhasználók számára a Magyar Köztársaság területének az ANFT 1. sz. mellékletének 2.1.3. pontja alapján meghatározott, 32, 66, 68, 89, 95 hívószámú körzeteiben (továbbiakban: 3. sz. érintett piac).
4. Nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés lakossági felhasználók számára a Magyar Köztársaság területének az ANFT 1. sz. mellékletének 2.1.3. pontja alapján meghatározott, 77, 78, 79 hívószámú körzeteiben (továbbiakban: 4. sz. érintett piac).
5. Nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés lakossági felhasználók számára a Magyar Köztársaság területének az ANFT 1. sz. mellékletének 2.1.3. pontja alapján meghatározott, 29. hívószámú körzetében (továbbiakban: 5. sz. érintett piac).

A Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa a „Nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés nem lakossági felhasználók számára”, elnevezésű kiskereskedelmi piacok szolgáltatási és földrajzi kiterjedését meghatározta, amelynek eredményeként öt elkülönült piacot érintett piacként azonosított. Ezek a következők:

1. Nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés nem lakossági felhasználók számára a Magyar Köztársaság területének az elektronikus hírközlő hálózatok azonosítóinak felosztási tervéről szóló 164/2005.(VIII. 16.) Korm. rendelet (továbbiakban: ANFT) 1. sz. mellékletének 2.1.3 pontja² alapján meghatározott, 1, 22, 23, 26, 34, 35, 36, 37, 42, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 52, 53, 54, 56, 59, 69, 72, 73, 74, 75, 76, 82, 83, 84, 85, 87, 92, 93, 94, 96, 99 hívószámú körzeteiben (továbbiakban: 1. sz. érintett piac).

1 A számozási körzethez tartozó települések listáját lásd a hatóság www.nhh.hu honlapján az „Azonosítógazdálkodás”, „Nyilvántartások”, „Azonosítógazdálkodási nyilvántartás”, „Földrajzi számok” rovatban.

2 A számozási körzethez tartozó települések listáját lásd a hatóság www.nhh.hu honlapján az „Azonosítógazdálkodás”, „Nyilvántartások”, „Azonosítógazdálkodási nyilvántartás”, „Földrajzi számok” rovatban.

2. Nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés nem lakossági felhasználók számára a Magyar Köztársaság területének az ANFT 1. sz. mellékletének 2.1.3. pontja alapján meghatározott, 24, 25, 27, 28, 33, 57, 62, 63, 88 hívószámú körzeteiben (továbbiakban: 2. sz. érintett piac).
3. Nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés nem lakossági felhasználók számára a Magyar Köztársaság területének az ANFT 1. sz. mellékletének 2.1.3. pontja alapján meghatározott, 32, 66, 68, 89, 95 hívószámú körzeteiben (továbbiakban: 3. sz. érintett piac).
4. Nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés nem lakossági felhasználók számára a Magyar Köztársaság területének az ANFT 1. sz. mellékletének 2.1.3. pontja alapján meghatározott, 77, 78, 79 hívószámú körzeteiben (továbbiakban: 4. sz. érintett piac).
5. Nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés nem lakossági felhasználók számára a Magyar Köztársaság területének az ANFT 1. sz. mellékletének 2.1.3. pontja alapján meghatározott, 29. hívószámú körzetében (továbbiakban: 5. sz. érintett piac).

Ezen érintett piacokon a Tanács a fennálló verseny hatékonyságát elemezte és jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóként azonosította az alábbi szolgáltatókat:

1. Az 1. sz. érintett piacokon a Magyar Telekom Nyrt.-t (székhely: 1013 Budapest, Krisztina krt. 55.; cg.: 01-10-041928)
  2. A 2. sz. érintett piacokon az Invitel Távközlési Szolgáltató Távközlési Zrt.-t (székhely: 2040 Budaörs, Puskás T. u. 8-10.; cg.: 13-10-040575)
  3. A 3. sz. érintett piacokon a Hungarotel Távközlési Zrt.-t (székhely: 1066 Budapest, Teréz krt. 46.; cg.: 01-10-043040).
  4. A 4. sz. érintett piacokon az Emitel Távközlési Zrt.-t (székhely: 6722 Szeged, Tisza Lajos krt. 41.; cg.: 06-10-000154).
  5. Az 5. sz. érintett piacokon a Monor Telefon Társaság Kft.-t (székhely: 2377 Örkény, Kossuth L. u. 2.; cg.: 13-10-040234).
- a) A Tanács az 1., 2., 3., 4., és 5. sz. érintett piacokon jelentős piaci erejüként azonosított szolgáltatókra (a továbbiakban: *Szolgáltató*) a DH-664-69/2005. és DH-664-71/2005. számú határozatokban kirótt, az Eht. 109. § szerinti „előfizetői szolgáltatások díjával kapcsolatos kötelezettségek” körében a 109. § (1) bekezdés a) pontja szerinti indokolatlanul magas díjak alkalmazásának tilalmát módosítja oly módon, hogy amennyiben a hozzáférési díjnak az emelkedése a megelőző egy éves időszakhoz viszonyítva (piaconként külön-külön, az aggregált árindexszel mérve) 2007-ben, illetve a további évek mindegyikében az éves fogyasztói árindex mértékét meghaladja, az indokolatlanul magas árat jelent, ezért a Tanács a fogyasztói árindex mértékét meghaladó díjnövelést megtiltja. A rendelkező rész a) pontja szerinti kötelezettség a kötelezett szolgáltatókat a 2007. évben a határozat

közlését követő naptári hónap 1. napjától, valamint a további évekre vonatkozóan visszavonásig terheli. A 2007. évben jelen kötelezettség teljesítése szempontjából a Tanács az árváltozás hatásait 2007. január 1. napjától a kézbesítést követő hónap 1. napjáig terjedő időszak tekintetében a tárgyidőszakra vonatkozóan (átmeneti szabályként) nem veszi figyelembe. A 2007-et követő években jelen kötelezettséget naptári évenként kell teljesíteni.

A Tanács a rendelkező rész a) pontjában foglalt kötelezettség teljesítését jelen határozat indokolási részének B fejezetében foglalt módszertan alapján, a Központi Statisztikai Hivatal által a 2007. és a további évekre ténylegesen megadott (mért) fogyasztói árindexszel összevetve, hatósági ellenőrzési eljárás keretében fogja vizsgálni.

- b) A Tanács a Szolgáltatóra előírja az Eht. 109. § szerinti „előfizetői szolgáltatások díjával kapcsolatos kötelezettségek” körében a 109. § (1) bekezdés c) pontja szerinti egyes fogyasztók indokolatlan megkülönböztetésének tilalmát. Jelen határozat értelmében az egyes fogyasztók indokolatlan megkülönböztetésének minősül különösen:

Ha a Szolgáltató valamely határozott idejű előfizetői szerződésnek az előfizető által a határozott idő letele előtt való felmondását vagy az előfizetőnek a határozott idejű előfizetői szerződés keretében igénybe vett díjsomagról a határozott idő letele előtti más díjsomagra történő váltást olyan egyoldalúan kikötött jogi feltételhez, vagy olyan gazdasági feltételhez köti, amely a Szolgáltató ezen szerződés teljesítésére fordított költségével vagy az általa a teljesítés során nyújtott kedvezményel nem indokolható és azokkal nem arányos.

A Szolgáltató jelen kötelezettséget a hatályban lévő előfizetői szerződések esetében is alkalmazni köteles.

A rendelkező rész b) pontjában foglalt kötelezettség a kötelezett szolgáltatókat a határozat közlését követő 60. nap elteltét követő naptól terheli.

- c) A Tanács a Szolgáltatót továbbra is kötelezi a közvetítőválasztás szolgáltatás Eht. 111. §-a szerinti tartalommal történő nyújtására.

Amennyiben jelen határozat jogerőre emelkedését követően bármely kötelezett szolgáltató tekintetében jogutódlás következik be, akkor a kieső ügyfél helyébe a polgári jog szerinti jogutódja(i) lép(nek), és a jogelődre jelen határozatban megállapított kötelezettségek ezen jogutód(ka)t terhelik.

Egyetemes (általános) jogutódlás esetén a jogelődöt jelen határozat alapján terhelő valamennyi kötelezettség annak a jelen határozatban meghatározott céljához, jellegéhez és tartalmához igazodva terheli a jogutódlással létrejött szolgáltató(ka)t.

Amennyiben jelen határozatban jelentős piaci erejüként azonosított szolgáltató a tevékenysége végzésének feltételeit a felek akarathatározása alapján harmadik személy

szolgáltató(k)ra átruhazza (ügyleti vagy egyedi jogutódlás), úgy ezen harmadik szolgáltató(k) a korábbi jelentős piaci erejű szolgáltató jogutódljának minősül(nek), és terhelik a jogelőd jelentős piaci erejű szolgáltatót terhelő valamennyi kötelezettség, a jelen határozatban meghatározott tartalommal.

Jelen határozat ellen fellebbezésnek helye nincs. A határozat felülvizsgálata a határozat közzétételétől számított 15 napon belül a Fővárosi Bírósághoz címzett, a Tanácshoz 3 példányban benyújtott keresettel kérhető.

A keresetlevél benyújtásának e határozat végrehajtására halasztó hatálya nincsen.

Indokolás

A Tanács – eleget téve az Eht. 57. § (1) bekezdésében foglaltaknak – az Eht. 14. § (1) bekezdés c) pontja értelmében az Eht. 10. § f) pontjában foglalt hatáskörében eljárva ismételtelen lefolytatta az Eht. 52-57. § rendelkezései szerinti, a piac-meghatározásra, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató azonosítására és kötelezettségek előírására, hatályban tartására, valamint módosítására irányuló eljárását. A Tanács a tárgyi eljárás során az Európai Unió Bizottsága 2003/311/EC számú Ajánlásában, valamint a piacmeghatározás, a piacelemzés és a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítása, valamint a rájuk vonatkozó kötelezettségek előírása során alkalmazandó alapelvekről szóló 16/2004. (VI. 24.) IHM rendeletben (a továbbiakban „*IHM rendelet*”) foglaltak mellett a piacmeghatározás, a piacelemzés és a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítása, valamint a rájuk vonatkozó kötelezettségek előírása során a hatóság által alkalmazandó alapelvekről (vizsgálati szempontokról) szóló 8001/2004. (IHK. 8.) IHM tájékoztató (a továbbiakban „*IHM tájékoztató*”) által a piacmeghatározás és a piacelemzés körében meghatározott jogalkalmazói elvek és szempontok, valamint az ott rögzített módszertan, eljárásjogi intézmények, eszközök, fogalmak, meghatározások alapján, valamint a korábbi piacelemzési eljárások során kikristályosodott jogalkalmazói gyakorlat szerint járt el.

A Tanács a piacelemzési eljárás érdekében – azt megelőzően – lefolytatott piacfelügyeleti ellenőrzési típusú eljárása keretében rendszerezett és feldolgozott adatok és információk értékelése alapján, valamint az Eht. 57. § (1) bekezdésében foglalt, a piacelemzés ismételt lefolytatására irányuló törvényi kötelezettségének eleget téve megindította a „*Nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés lakossági felhasználók számára*” és a „*Nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés nem lakossági felhasználók számára*” elnevezésű kiskereskedelmi piacok vonatkozásában a piacelemzési eljárást, melynek során megállapította, hogy fenti szolgáltatási piacokon belül meghatározható öt-öt elkülönült piac továbbra is érintett piacnak minősül. A Tanács az elkülönült érintett piacokon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóként a Magyar Telekom Nyrt-t, Invitel Távközlési Szolgáltató Zrt-t, a Hungarotel Távközlési Zrt-t, az Emitel Távközlési Zrt-t valamint a Monor Telefon Társaság Kft.-t

azonosította. A piacelemzési eljárás során feltárt versenyprobléma, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók beszédcélú híváskezdeményezési piacon jelentkező jelentős piaci erejének orvoslása érdekében a Tanács a piacelemzési eljárást lezáró jelen határozatának rendelkező részében a DH-664-69/2005. és DH-664-71/2005. ügyszámon hozott határozatával kiszabott indokolatlanul magas díjak alkalmazásának tilalmára vonatkozó kötelezettséget a rendelkező részben foglaltak szerint módosította.

A jelen határozat indokolása magán hordozza a Határozat tárgyának sajátosságából fakadó jellemzőket, melyek szerint a jelen határozat indokolásában meghatározásra, valamint részletesen bemutatásra kerül a piacmeghatározás, a piacelemzés, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosításának, valamint a jelen határozat rendelkező részében meghatározott kötelezettségek értékelésének menete, amely a jelen határozat rendelkező részében előírt egyes kötelezettségek részletes indokolásával zárul.

A jelen határozatban megmutatkozó hatósági döntés indokolása azon túl, hogy magában foglalja a hatósági eljárás egészének folyamatát, együttesen, összefüggésében tartalmazza a ténybeli, azaz a Hatóság által feltárt releváns közgazdasági és műszaki tényállási elemeket, a tényállás tisztázásának rendszerét, a tények, bizonyítékok hatósági jogalkalmazáshoz szükséges értékelését, és a tényekből az egyedi ügyre levonható következtetéseket, valamint a jogi indokolást is, amelynek keretében a Hatóság az érdemi döntéshez, jogérvényesítéshez vezető valamennyi eljárási és anyagi jogi normát tételesen és részletezően megjelölt és azok egyedi ügyre vonatkozó alkalmazását, értelmezését, tartalmát és jelentőségét ki is fejtette. Ezen túlmenően a Hatóság a jelen határozat indokolásában részletesen és külön kitért a jelen határozat meghozatala során alkalmazott, összetett mérlegelési szempontrendszer, a mérlegelést megalapozó tényállási elemek, a mérlegelési jogkört biztosító jogszabályi keretek, valamint az egyedi ügy tényállásán és a vonatkozó jogi normákon alapuló jogalkalmazói érdemi mérlegelés, értékelés bemutatására is.

A Tanács a piacelemzési eljárás lefolytatása érdekében 2005. augusztus 4. napján az Eht. 52. § (2) bekezdése, valamint a 151. § (1) és (2) bekezdései alapján 30 napos határidő tűzésével adatszolgáltatási kötelezettséget írt elő Hatóság által nyilvántartott valamennyi helyhez kötött telefon-szolgáltatást nyújtó szolgáltató (a továbbiakban „*Szolgáltatók*”) számára. A Szolgáltatókat terhelő adatszolgáltatási kötelezettség meghatározására a piacelemzési eljárást megelőző, annak eredményes lefolytatása érdekében megindított, az adatszolgáltatás mellett a megismert adatok feldolgozását és értékelését is magában foglaló piacfelügyeleti ellenőrzési típusú eljárás keretében került sor, melynek során a Hatóság a felügyelt piac szerkezete, a piacon jelenlévő piaci szereplők közötti viszonyrendszer, az általuk nyújtott szolgáltatások vonatkozásában szerzett olyan információkat, adatokat és tapasztalatokat, melyek alapján a felügyelt piac érdemi vizsgálata körében megalapozottabb döntést hozhatott.

Azon túl, hogy a piacfelügyeleti ellenőrzési típusú eljárás eredményeképpen a Hatóság megállapította, hogy mely piacokon szükséges a piacelemzési eljárás lefolytatása, illetve, hogy annak körében mely szolgáltatók minősülnek majd az adott piacon ügyfélnek, a tárgyi ellenőrzési tevékenység azt az adminisztratív célt is szolgálta, hogy a Hatóság a megismert, valamint a rendelkezésére álló adatok összességét – az eredményes piacelemzési eljárás érdekében – összegezni, összefoglalni, valamint rendszerezni tudja. A Hatóság fent részletezett, a piacelemzési eljáráshoz szorosan kapcsolódó döntés-előkészítési célú tevékenységének köszönhetően a Hatóság már a piacelemzési eljárás megindításakor rendelkezett azokkal az információkkal, amelyek az eredményes piacelemzési eljárás lefolytatásának, valamint az azt lezáró hatósági döntés megalapozottságának garanciáját hordozzák magukban.

Az adatszolgáltatás keretében benyújtott adatok mennyisége és minősége tekintetében a Tanács megállapította, hogy a vonatkozó piacokon a köztudomású tények alapján az összes, gazdasági ereje alapján számításba vehető szolgáltató teljesítette adatszolgáltatási kötelezettségét. A Tanács az ekként rendelkezésre álló adatokat összességében értékelte és megállapította, hogy az előző piacelemzési eljáráshoz hasonlóan továbbra is indokolt az IHM rendelet 1. sz. melléklete szerinti 1. és 2. piacok vizsgálatát elvégezni. A beérkezett adatok feldolgozásának eredményeként a Tanács tisztázta a jelen eljárásban ügyfélnek minősülők körét, és megállapította, hogy a jelen eljárásban azok a szolgáltatók minősülnek ügyfélnek, akik az 1. és 2. számú piacokon szolgáltatási jogosultsággal rendelkeznek, ténylegesen szolgáltatást nyújtanak. A Tanács a piacelemzési eljárás megindításáról tájékoztatta az ügyfeleket.

A Tanács piacelemzési eljárás során a tényállás tisztázása érdekében összesítette, és rendszerbe foglalta az adatszolgáltatásra a szolgáltatóktól beérkezett adatokat, és az ekként előállított adattáblákat alkalmazta az eljárás eredményeként meghozott döntések és megállapítások kellő megalapozásához. A Tanács továbbá a szolgáltatók által az adatszolgáltatási eljárás során benyújtott adatokon túl megvizsgálta az 1. és 2. számú piac elemzése szempontjából releváns nyilvánosan (pl.: általános szerződési feltételekben, nyilvános ajánlatokban, statisztikákban, piackutatási eredményekben) hozzáférhető adatokat (a továbbiakban: nyilvános adatok) is, különös tekintettel a fővonalak számára, a kiskereskedelmi díjakra, és díjcsomagokra. Ennek megfelelően a Tanács az adatszolgáltatás beérkezésének időpontját követő esetleges piaci változásokra tekintettel konkrétan megvizsgálta annak lehetőségét is, hogy vannak-e olyan korábban nem ismert piaci folyamatok, amelyek miatt indokolt lenne újabb adatszolgáltatást elrendelni az érintett szolgáltatókkal kapcsolatban 2005. valamint 2006. évekre vonatkozóan. Ennek érdekében a Tanács elsősorban a Központi Statisztikai Hivatal által létrehozott Országos Statisztikai Adatgyűjtési Program (a továbbiakban: OSAP) hírközléssel összefüggő elemzéseit vette alapul a tényállás tisztázása

során. Ezek egyrészt az OSAP 1707/03. számú „A távközlési tevékenység évközi adatai” elnevezésű statisztikáira támaszkodnak, amelyek a fix-mobil helyettesíthetőség körében az alábbi elemzéseket tartalmazzák:

- A bekapcsolt vezetékös fővonalak száma (1. ábra)
- A bekapcsolt vezetékös fővonalak változási üteme (2. ábra)
- A mobil előfizetések alakulása (3. ábra)
- Vezetékös és mobiltelefon ellátottság (4. ábra)
- Vezetékös-mobil megoszlás (5. ábra)
- Miért nincs vezetékös telefonjuk? (6. ábra)
- Miért nincs mobiltelefonjuk? (7. ábra)

A határozat másrészt OSAP 1707. számú kérdőívét veszi alapul, amely a fővonal-számok alakulását mutatja be 2005-2006. évekre vonatkozóan (5. sz. táblázat).

Ugyancsak az OSAP adatok alapján került megállapításra az a tény is, hogy a helyi hurok teljes átengedésére vonatkozó nagykereskedelmi piac helyzete az eltelt idő alatt nem gyakorolt számottevő befolyást a hozzáférési piacokra (12. táblázat).

Az OSAP 2005. és 2006. évi adatai alapján a Tanács megállapította, hogy az 1. és 2. számú piacokon az adatszolgáltatással bekért adatok alapján tett megállapításokat az OSAP elemzések minden tekintetben alátámasztják, ezért nem szükséges a piacelemzési eljárás meghosszabbítása újabb adatszolgáltatás elrendelésével.

Az Eht. 20. § (1) bekezdés a), b) és c) pontja alapján a hatóság és a versenyhatóság az elektronikus hírközlési piaci versenyt érintő kérdésekben a verseny védelmének következetes érvényre juttatása, illetve az egységes jogalkalmazás előmozdítása érdekében szorosan együttműködik, így különösen az elektronikus hírközlési piac érintett piacainak meghatározásával, az érintett piacokon fennálló verseny elemzésével, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosításával és a rájuk vonatkozó kötelezettségek előírásával kapcsolatos eljárásokban. E kötelezettségének megfelelően a Tanács tárgybani eljárása során a Gazdasági Versenyhivatallal (a továbbiakban: GVH) együttműködött, egyeztetette a kiküldendő kérdőíveket, az alkalmazott módszertant, valamint a határozat-tervezeteket. Ennek során a versenyhatóság szakmai álláspontját megismerte. Az együttműködés részletei a határozat Indokolásának „B” fejezetében kerülnek kifejtésre.

A határozat-tervezetekre beérkezett észrevételek feldolgozását, a figyelembe vett, illetve a figyelembe nem vett észrevételeket, valamint azok figyelmen kívül hagyásának indokait ezen határozat Indokolásának „C” fejezete tartalmazza.

Az érdekeltekkel történő egyeztetés lefolytatását követően, az Eht. 65. § (1) bekezdése alapján a Tanács a tárgybani határozatának tervezetét részletes indokolással együtt 2007....-án megküldte az Európai Bizottságnak és a tagállami elektronikus hírközlési szabályozó hatóságoknak, miután a határozat-tervezetben foglaltak hatással lehetnek a tagállamok közötti kereskedelemre. A tagállamok közötti kereskedelmet érintő intézkedések olyan intézkedések,

amelyek közvetlen, vagy közvetett, tényleges vagy potenciális befolyást gyakorolhatnak a tagállamok közötti kereskedelem áramlására oly módon, amely az egységes piac akadályát képezheti. Ezek közé olyan intézkedések tartoznak, amelyek jelentős hatást gyakorolnak a más tagállamokban található üzemeltetőkre, vagy felhasználókra, így például, amelyek a más tagállamok felhasználóira érvényes árakat érintik.

A Tanács jelen határozatát az Európai Bizottság és a tagállami elektronikus hírközlési szabályozó hatóságok által a tervezetekre tett észrevételek figyelembevételével hozta meg.

A részletes indokolásra, illetve a megküldésre vonatkozó szabályokra irányadóak az Európai Bizottságnak a „piacelemzés eredményeinek a Bizottsághoz való eljuttatásával (notifikáció) kapcsolatos eljárásról, a kapcsolatos határidőkről és a Bizottsággal való konzultáció módjáról szóló, 2003. július 23-án kiadott ajánlásában (2003/561/EC) foglaltak. Ezen eljárás részletei e határozat Indokolásának „D” fejezetében kerülnek részletezésre.

A piacelemzés egy több egymásra épülő szakaszból álló közigazgatási eljárás. Az Eht. 52. § (1) bekezdése szerint a Tanács azonosítja a piacokat; elemzi az azonosított piacokon fennálló versenyt, illetve annak hatékonyságát és amennyiben azokon a verseny nem kellően hatékony, azokat érintett piacnak nyilvánítja, majd azonosítja az érintett piacokon a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatót, illetve szolgáltatókat, továbbá a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóra, illetve szolgáltatókra az Eht. XI-XIV. fejezetében foglalt kötelezettségek közül a piacelemzés alapján feltárt versenyt korlátozó akadályok által indokolt, azokkal arányos, legalább egy kötelezettséget ír elő, vagy a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóra korábban, a jelen piacelemzési eljárást megelőzően megállapított legalább egy kötelezettséget fenntart, illetve módosítja azt. Eljárása során a Tanács a versenyjog vonatkozó szabályai, valamint az IHM tájékoztatóban meghatározottak szerint, a magyar elektronikus hírközlési piac sajátosságainak figyelembevételével járt el.

Az eljárás első lépéseként a Tanács azonosította a szolgáltatási piacokat, ill. azok földrajzi kiterjedését az IHM rendelet 1. számú mellékletében meghatározott „Nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés lakossági felhasználók számára” elnevezésű, valamint „Nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés nem lakossági felhasználók számára” kiskereskedelmi piacok vizsgálatából kiindulva.

A piacok meghatározását követő szakaszokban a Tanács – az indokolásban foglaltak szerint - elvégezte az adott piacokon fennálló versenyt, illetve annak hatékonyságának elemzését, meghatározta az érintett piacokat, majd elvé-

gezte az érintett piacokon a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató(k) kijelölését, valamint e szolgáltatókra az Eht-ben meghatározott körben kötelezettségeket írt elő.

A Tanácsnak a tárgybani eljárásában a döntése meghozatala érdekében elvégzett részletes elemzését az indokolás „A” fejezete tartalmazza az alábbiak szerint:

- I. Az adott piac meghatározása és érintettségének megállapítása
- II. Piacelemzés, JPE szolgáltatók azonosítása
- III. Kötelezettségek kirovása.

A Tanács a jelen határozat indokolása „A” fejezetének III. része szerinti lefolytatott vizsgálatok alapján a jelentős piaci erejüként azonosított szolgáltatókra a rendelkező rész szerinti, az Eht.-nak a „Jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók kötelezettségeit a kiskereskedelmi szolgáltatási piacokon” című XIII. fejezetében meghatározott az Eht. 111. § szerinti közvetítőválasztás kötelezettséget továbbra is fenntartja, valamint az Eht. 109. § szerinti „előfizetői szolgáltatások díjával kapcsolatos kötelezettségek” körében a 109. § (1) bekezdés a) pontja szerinti indokolatlanul magas díjak alkalmazásának tilalmát – módosítva, azaz a 2006. és 2007. évekre aktualizálva - ismételten kiszabja.

A Tanács a „Nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés lakossági felhasználók számára” elnevezésű 1. számú, illetve a „Nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés nem lakossági felhasználók számára” elnevezésű 2. számú kiskereskedelmi piacokra vonatkozóan egy határozatban rendelkezett. A két kiskereskedelmi piac egy határozatban történő azonosítását és elemzését elsősorban az indokolta, hogy a Tanács az adatszolgáltatás alapján megállapította, hogy mind a lakossági mind a nem lakossági felhasználók számára ugyanazon szolgáltató kör nyújt szolgáltatást. Továbbá a két piac egy határozatban történő azonosítását és elemzését indokolja, hogy egyrészt a vizsgált piac bejelentett szolgáltatásai, illetve általános jellemzői hasonlóak, másrészt e piacok elemzése és azonosítása ugyanazon feltételek és tényezők vizsgálata mellett végezhető el, azaz az összefüggések a két piacot illetően ugyanazok voltak, ugyanúgy, ahogyan a Tanács döntésének érdemi tartalma is. Azokban az esetekben, ahol az elemzésben a két piac tekintetében különbségek adódtak, a Tanács azt megfelelően feltüntette határozatában.

A jogorvoslati jogosultság az Eht. 46. § (1) bekezdésén és 47. § (1) bekezdésén alapul.

A Tanács döntését az Eht. 39. § (1) bekezdése alapján teljes ülés keretében hozta meg.

A. fejezet

I. Piacmeghatározás és a piac érintettségének megállapítása

I.1. A Piacmeghatározás menete

A piacmeghatározás során a Tanács az IHM rendelet I. sz. Mellékletében 1. számmal jelölt kiskereskedelmi piac³, nevezetesen a „Nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés lakossági felhasználók számára” és a 2. számmal jelölt kiskereskedelmi piac⁴ „Nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés nem lakossági felhasználók számára” piacok vizsgálatából indult ki, figyelemmel az Európai Unió Bizottsága (a továbbiakban: Bizottság) Ajánlására.⁵

A piacmeghatározás során a Tanács meghatározta a szolgáltatások pontos tartalmát, a piacok megnevezését és a jogszabályokban meghatározott fogalmakat alapul véve.

A Tanács megvizsgálta továbbá a szolgáltatók kiskereskedelmi piaci viselkedését befolyásoló tényezőket, különös tekintettel a helyettesítés kérdéseire.

A vizsgált szolgáltatási piacok meghatározása után került sor a piacok földrajzi határainak meghatározására, amelynek során a Tanács elsősorban a hálózatok által lefedett terület nagyságát vizsgálta.

A piacok meghatározása után a Tanács megvizsgálta, hogy a „Nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés lakossági felhasználók számára” és a „Nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés nem lakossági felhasználók számára” kiskereskedelmi piacok érintett piacoknak tekinthetők-e a Magyar Köztársaság területén.

I.2. Jogszabályi fogalmak

A „Nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés lakossági felhasználók számára” és a „Nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés nem lakossági felhasználók számára” kiskereskedelmi piacok vizsgálatához a kiindulási alapot az Eht. 188. §-ban szabályozott fogalmak közül a 10., 11., 13., 14., 15., 22., 23., 25., 26., 28., 36., 37., 41., 42., 45., 46., 47., 48., 87. és 88. pontokban meghatározottak jelentették.

I.3. A vizsgált piac bejelentett szolgáltatásainak és általános jellemzőinek a vizsgálata

A vizsgált piacok azonosításának első lépéseként a Tanács elvégezte a bejelentett szolgáltatások vizsgálatát. Ennek során a Tanács megvizsgálta az IHM rendeletben meghatározott tárgyi piacnak megfelelő, a jogi előírásoknak megfelelően teljesítő (pl. a szolgáltatás bejelentések, Általános Szerződési Feltételek, Szolgáltatási Jegyzék

számok figyelembe vétele), a piacon ténylegesen nyújtott és igénybe vehető szolgáltatásokat.

A „Nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés lakossági felhasználók számára” és a „Nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés nem lakossági felhasználók számára” kiskereskedelmi piacokhoz tartozó szolgáltatásokat alapvetően az határozza meg, hogy az a helyhez kötött, nyilvános telefonhálózat (Eht. 188. § 42. és 87. fogalom) elérését szolgálja, az „előfizetői szolgáltatás” jogszabályi fogalmának (Eht. 188. § 25. fogalom) megfelelő, valamint az előbbi piacot az „egyéni előfizető” jogszabályi fogalmának (Eht. 188. § 10. fogalom) megfelelő felhasználók, míg az utóbbi piacot a nem egyéni (üzleti) előfizető fogalmának megfelelő felhasználók veszik igénybe.

A Tanács megállapította, hogy a vizsgált piacokon a bejelentett szolgáltatás alapvető jellemzői az alábbiak:

- a) A szolgáltatást a „Nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés lakossági felhasználók számára” megnevezésű piacon lakossági, a „Nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés nem lakossági felhasználók számára” megnevezésű piacon előfizetők részére nyújtják.
- b) A szolgáltatás helyhez kötött előfizetői hozzáférési ponton érhető el.
- c) A szolgáltatások köre az alábbi funkciókat tartalmazza:
  - ca) hozzáférés létesítése és üzembe helyezése;
  - cb) napi 24 órás készenlét hívások indítására és fogadására, amit a kézibeszélő felvételekor tárcsázási hang jelez;
  - cc) hívások fogadása a belföldi és nemzetközi telefonhálózat többi előfizetőjétől;
  - cd) díjmentes segélyhívások az ANFT-ben meghatározott segélyhívó számok hívásával;
  - ce) telefonkönyv rendelkezésre bocsátása;
  - cf) egyéb havidíjas előfizetői szolgáltatások és telefonhasználati feltételek igénybevételeének lehetősége;
  - cg) az előfizetői hozzáférési pontok jelentős részénél a fémcsatlakozású szélessávú adatátviteli hozzáférésre való kihasználásának lehetősége;
  - ch) a hozzáférés fenntartása és hibaelhárítás jogszabályokban⁶ meghatározott minőségi követelmények szerint;
  - ci) egyéb nem forgalmi jellegű szolgáltatások az Általános Szerződési Feltételek és az előfizető egyedi szerződése szerint,

³ Amely megegyezik az Európai Bizottság 2003/311/EC sz. Ajánlásában 1. számmal jelölt piaccal

⁴ Amely megegyezik az Európai Bizottság 2003/311/EC sz. Ajánlásában 2. számmal jelölt piaccal

⁵ 2003/311/EC sz. Ajánlás Melléklete

⁶ Az elektronikus hírközlési előfizetői szerződésekre és azok megkötésére vonatkozó részletes szabályokról szóló 16/2003. (XII. 27.) IHM rendelet 11-13. §-ai, az elektronikus hírközlési szolgáltatás minőségének a fogyasztók védelmével összefüggő követelményeiről szóló 345/2004. (XII. 22.) Korm. rendelet 3. §-a, valamint az egyetemes elektronikus hírközlési szolgáltatás részletes feltételeiről és műszaki követelményeiről szóló 8/2004. (IV. 20.) IHM rendelet 15. §-a és 1. sz. melléklete

- cj) modemes adatátvitel lehetősége akár faxhívások, akár feltárcsázós Internet összeköttetés felépítése céljából.
- d) Az előfizetői hozzáférések típusai műszaki megvalósításuk szerint a következők lehetnek:
- da) analóg különvonalú vezetékes,
- db) analóg ikervonalú vezetékes,
- dc) rádiós helyi hurokkal (RLL) megvalósított,
- dd) ISDN alapsebességű,
- de) ISDN primer sebességű és egyéb nyalábolt digitális,
- df) kábeles műsorelosztó hálózaton létrehozott hozzáférés.
- e) A szolgáltatás nyújtásával kapcsolatos díjak részben egyszeri díjak, részben előre fizetendők, a szolgáltatásnyújtás időtartamával arányos mértékben (havi díj). A szolgáltatásban benne foglalt funkciók igénybevételéért [a fenti cf), cg), ch) ci) funkciók kivételével] a havidíjon felül további díjat nem kell fizetniük az előfizetőknek. A díjfizetés jogszabály szerint részletezett számla alapján történik.

A Tanács megállapította, hogy a piac technológia-szemleges vizsgálata ellenére a különféle technológiák sajátosságai miatt az azokhoz kötődő szolgáltatások tartalma kisebb eltéréseket mutat. A különböző technológiájú hozzáférések eltérő szolgáltatás-tartalma alapján a két vizsgált piacon belül az 1. sz. táblázatnak megfelelően részpiacok állapíthatók meg:

1. sz. táblázat: A helyhez kötött hozzáférési piacok részpiacai

Részpiac	Lakossági piac	Nem lakossági piac
Analóg különvonalú hozzáférés	+	+
ISDN BRA alapsebességű hozzáférés	+	+
ISDN PRA és egyéb nyalábolt digitális		+
Analóg ikervonalú hozzáférés	+	
Rádiós hozzáférés	+	+
Kábeles műsorelosztó hálózati hozzáférés	+	+
Lakóparki alközpontos hozzáférés	+	

- I.3.1. Az analóg különvonalú vezetékes hozzáférésekről a Tanács megállapította, hogy az a felsorolt szolgáltatásoknak teljes körét biztosítja, így az mind a lakossági, mind a nem lakossági hozzáférési piac részét képezi.
- I.3.2. Az ISDN-BRA hozzáférésekről a Tanács megállapította, hogy az a felsorolt szolgáltatásoknak teljes körét biztosítja, így az mind a lakossági, mind a nem lakossági hozzáférési piac részét

képezi. A többletszolgáltatások (pl. két beszélgetés egy fizikai vonalon, nagyobb sávszélességű Internet hozzáférés, kényelmi szolgáltatások stb.) a piac belső fejlődését segítik elő, amit jellemez az ISDN-BRA hozzáférések növekvő részaránya.

- I.3.3. Az ISDN-PRA (primer sebességű, 2,048 kbit/s) hozzáférésekről a Tanács megállapította, hogy a felsorolt szolgáltatásoknak teljes körét biztosítja, de mivel az az egyéni/lakossági hozzáférések között nem fordul elő, csak a nem lakossági hozzáférési piac részét képezi. A többletszolgáltatások (elsősorban a beválasztás, a többszörös hívószám stb.) az előfizetői alközpontok korszerű üzemeltetése, valamint a hívásközpontok („call center”-ek) kiszolgálása szempontjából nyújtanak előnyöket.

- I.3.4. A Tanács megállapította, hogy az ikervonalú vezetékes hozzáféréseken nyújtott szolgáltatások köre csupán annyiban szűkebb, hogy az ikertárs forgalmának függvényében a szolgáltatások rendelkezésre állása az üzemidőre vetítve nem 100%-os. Tekintettel arra, hogy ez a fajta hozzáférés csak a lakossági piacon fordul elő, továbbá a 2004. évi statisztikai adatok szerint az ikervonalak száma marginális (1,16%⁷), a Tanács az ilyen hozzáféréseken nyújtott szolgáltatásokat a lakossági hozzáférési piac részének tekinti.

- I.3.5. A Tanács megállapította, hogy a rádiós hozzáféréseken nyújtott szolgáltatások, melyeket GSM technológia alkalmazásával, vagy más önálló (pl. DECT szabvány szerint működő) rádiós pont-multipont eszközökkel nyújtanak, tartalmukat tekintve csak annyiban szűkebbek az analóg hozzáféréseknél, hogy

- ha az előfizető távmásolót vagy egyéb adatátvitelt is kíván használni, GSM hozzáférés

7 Forrás: OSAP 1707. sz. statisztikai kérdőíve

esetén a szolgáltató díjmentesen további hívószámot ad, vagy a kihelyezett adaptert megfelelő szoftverrel látja el telefax, ill. adatátviteli célú hívásokhoz,

- a kihelyezett adó-vevő adapter állandó áramfogyasztása miatt az előfizetők kompenzációt kapnak a számlázott díjakból,
- nincs lehetőség szélessávú hozzáférésre,

A Tanács álláspontja szerint ezek a korlátozások a lakossági és nem lakossági piacokon nyújtott lényegi telefon szolgáltatásokat nem befolyásolják, így ez a részpiac a lakossági és nem lakossági hozzáférési piac részét képezi.

I.3.6. A Tanács megállapította, hogy a bejelentett nyilvános telefonszolgáltatásokon belül, a vezetékes/kábeles műsorelosztó hálózaton nyújtott telefonszolgáltatás, melyet a szolgáltatók lakossági és nem lakossági előfizetők részére nyújtanak, a fent leírt teljes szolgáltatási kört csak bizonyos megszorítással nyújtják. Ez elsősorban abból áll, hogy nemcsak az előfizetői helyiségen belüli „set-top box” elnevezésű csatlakozó adapter, hanem a többi aktív hálózati elem működése is függvénye az erőáramú tápáramellátásnak, ami különösen kritikus segélyhívás esetén.

Tekintettel azonban arra, hogy ezt a körülményt a szolgáltatók Általános Szerződési Feltételeikben feltüntetni kötelesek és ezért cserébe a szolgáltatók hálózatukon belül az ingyenes hívás lehetőségét biztosítják, valamint figyelembe véve a mobil rádiótelefon szolgáltatást, mint az előfizetők túlnyomó többségénél rendelkezésre álló alternatív segélyhívási lehetőséget, a Tanács úgy döntött, hogy a kábeles műsorelosztó hálózati telefon hozzáférést a tárgyi lakossági és nem lakossági piac részének tekinti.

I.3.7. A lakóparkok nyilvános telefon hozzáférésekkel történő ellátásánál számos példa mutatja, hogy azt egy kisebb vállalkozás korszerű alközpont felhasználásával oldja meg, ahol a nyilvános távbeszélő hálózatból érkező hívások beválasztás útján, kezelő közreműködése nélkül jutnak el a hívott lakóparki előfizetőhöz, míg a kimenő hívások közvetlenül, a kézibeszélő felemelésével kezdeményezhetők. Ezek a hozzáférések azonban leszűkítik a fenti, a)...e) pontokban felsorolt szolgáltatások körét a következők szerint:

- mivel a lakóparki szolgáltató⁸ beékelődik a valódi nyilvános telefonszolgáltató és az

előfizető közé, kis piaci erejénél fogva nem kötelezhető közvetítőválasztás nyújtására az előfizető felé, ami megfosztja az előfizetőt ettől a választási lehetőségtől,

- ugyanezen körülmény miatt az előfizető nem élvezheti a teljes vagy részleges hurokátengedés előnyeit sem,

Mivel az azonosított szolgáltatások többi vonatkozásában⁹ a lakóparki alközponti szolgáltatás azokat a jövőben teljesíteni köteles, a Tanács úgy döntött, hogy az azon belül nyújtott hozzáférési szolgáltatást is a tárgyi lakossági és nem lakosság piac részének tekinti.

I.4. Az IHM rendeletben meghatározott tárgyi piactól való esetleges eltérés indokoltságának vizsgálata

Az IHM rendelet 2. § (2) bekezdése szerint „A Tanács a magyar elektronikus hírközlési piac sajátosságai által indokolt esetben az 1. számú mellékletben meghatározott szolgáltatási (áru) piacoktól eltérő piacokat is meghatározhat.” Ugyanígy rendelkezik a Tájékoztató 9. és 36. pontja is a hatóság feladatainak tekintetében.

A Tanács megvizsgálta, hogy vannak-e olyan, a nemzeti sajátosságok által indokolt esetek, amelyek miatt az IHM rendeletben meghatározott tárgyi piactól való eltérés válhat szükségessé. A Tanács a tárgyban jelzett kiskereskedelmi piacokkal kapcsolatosan az alábbi, különböző elektronikus hírközlési piacok összevonására, valamint szolgáltatási részpiacok más piacokhoz való átcsoportosítására vonatkozó alapvető lehetőségeket vizsgálta.

I.4.1. A lakossági és nem lakossági kiskereskedelmi piacok összevonási lehetősége

- a) Az IHM rendelet külön kiskereskedelmi piacként jelöli meg - a hozzáférési, ill. a forgalmi piacok vonatkozásában is - a lakossági és a nem lakossági felhasználók részére nyújtott szolgáltatások piacát.

Az IHM rendelet fogalomhasználata eltér az Eht. fogalom használatától, ezért a Tanács a „lakossági felhasználó” fogalmának szinonimájaként alkalmazta az „egyéni előfizető”, illetve felhasználó fogalmát (az Eht. 188.§ 10. pontja alapján) az alábbiaknak megfelelően:

A lakossági (egyéni) előfizető (felhasználó) az a természetes személy, aki úgy nyilatkozott, hogy gazdasági vagy szakmai tevékenységi körén kívül veszi igénybe az előfizetői szolgáltatást.

Ennek alapján a „nem lakossági” felhasználó meghatározást a „nem egyéni” előfizető és felhasználó törvényi fogalmának figyelembe vételével alkalmazta a Tanács :

⁸ Lakóparki alközponti szolgáltatást ténylegesen végző (s nem pusztán viszonteladó) szolgáltató, melynek tevékenysége megfelel az Eht. jogszabályi előírásainak (az elektronikus hírközlési jogszabályok egyébként nem ismerik sem a lakóparki vagy alközponti szolgáltató kategóriát).

⁹ Pl. számhordozhatóság

Nem lakossági (üzleti, intézményi) előfizető (felhasználó) az a jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság vagy egyéni vállalkozó magánszemély, *aki úgy nyilatkozott*, hogy gazdasági vagy szakmai tevékenységi körén belül veszi igénybe az előfizetői szolgáltatást.

b) A Tanács megvizsgálta, hogy a jogszabályok és a szolgáltatók Általános Szerződési Feltételei (ÁSZF) lehetővé teszik-e a megkülönböztetést:

ba) A szolgáltatók általában deklaráltan külön díjsomagokat kínálnak a lakossági előfizetőknek, illetve az üzleti előfizetőknek.

bb) A lakossági előfizetőknek kínált díjsomagok általában nem kedveznek az üzleti előfizetőknek, illetve ez fordítva is fennáll.

bc) A szolgáltatók közzétett árlistái szerint mind a bekapcsolási díj, mind az előfizetési díj vonatkozásában jellemzően eltérés van a két előfizetői kategória között.

bd) A felhasználók körében a lakossági előfizetők nem képesek kiegyenlítő vásárlóerőt létrehozni, erre csak a nagy forgalmat létrehozó, nem lakossági előfizetőknek van lehetőségük.

Fentiek miatt a Tanács indokoltnak tartja a lakossági és a nem lakossági piac megkülönböztetésének fenntartását.

I.4.2. A nyilvános telefonállomások szerepe a hozzáférési piacokon

a) A szolgáltatók adatállományukban külön kezelik és nyilvántartják a nyilvános telefonállomásokat (a továbbiakban nyilvános állomás). Ugyanakkor az Eht. 188. § ide vonatkozó 88. pont szerinti fogalmából nem derül ki, hogy ezek a nyilvános állomások a lakossági vagy a nem lakossági piachoz tartoznak-e, vagy esetleg mindkettőhöz. A Bizottság Ajánlása, illetve más releváns EU dokumentumok explicit módon nem érintik a nyilvános állomások kérdéskörét a piacelemzés vonatkozásában.

b) A nyilvános állomások létesítése és üzemeltetése nyilvánvalóan részét képezi a nyilvános telefonhálózathoz való helyhez kötött hozzáférés piacának. Figyelembe kell venni azonban, hogy a felhasználók a nyilvános állomások használatáért hozzáférési díjat nem fizetnek; a hozzáférés fenntartásának költségeit a szolgáltató általában az egyéb hozzáféréshez képest magasabb forgalmi díjából fedezi.

c) Ugyanakkor a szolgáltatás meghatározásából kiindulva szükséges megjegyezni, hogy a segélyhívások díjtalan kezdeményezése, valamint a hívások fogadása a nyilvános állomásokon kielégíti az azonosított szolgáltatási piac ismérveit.

d) A Tanács megfontolta, hogy

- a nyilvános telefonállomásoknál a használónak nem kell nyilatkoznia arról, hogy lakossági vagy nem lakossági minőségben telefonál-e;
- ugyanakkor a nyilvános telefonállomások kötelező aránya csak az egyetemes szolgáltatásra vonatkozó

követelmények között szerepel (Eht. 117. § b) pont); az egyetemes szolgáltatás pedig elsősorban a lakossági felhasználók érdekeit szolgálja;

- a tapasztalat azt mutatja, hogy a használók a nyilvános állomást gazdasági tevékenységi körükön kívüli esetekben veszik igénybe.

A fentiek miatt a Tanács megállapította, hogy a nyilvános állomások, azok létesítése és a hozzáférési szolgáltatások meghatározása szerinti használata, valamint az ezzel kapcsolatban befolyó bevétel a lakossági hozzáférési piac részét képezik.

I.4.3. A hozzáférési és a forgalmi szolgáltatások kiskereskedelmi piacainak összevonási lehetősége

Az IHM rendelet külön kiskereskedelmi piacként jelöli meg a hozzáférési, illetve a forgalmi szolgáltatások piacát. Az előfizetők által fizetett díjak jellemzően két kategóriába tartoznak: forgalomtól függő (hívásdíj, kapcsolási díj) és forgalomtól független (bekapcsolási egyszeri díj, előfizetési havidíj) díjak lehetnek.

A szétválasztást azonban az újabb díjsomagok megnehezítik. A részben, vagy egészben lebeszélhető előfizetési díjaknál jellemző, hogy az előre fizetett összeg ellenében a szolgáltatók nem csak hozzáférést, hanem – az előre fizetett előfizetési díj bizonyos hányadáig – forgalmi szolgáltatást is nyújtanak. Az ilyen díjsomagok igénybe vétele esetében a hozzáférési és a forgalmi szolgáltatás bizonyos mértékig összemosisodik. Tekintettel azonban arra, hogy az I.3. pontban meghatározott hozzáférési szolgáltatás elválaszthatatlan részét képezi a hozzáférés a telefonhasználati feltételeihez is [lásd a cf) alpontot], a Tanács úgy döntött, hogy az előfizetési díjak lebeszélhető részét a forgalmi piacokon figyelembe veszi, de a jelen határozatban a teljes előfizetési díjakat tekinti az árbevétel alapvető elemének.

Ugyanakkor a közvetítőválasztás és a behívókártyás szolgáltatások terjedése arra mutat, hogy a hozzáférési és a forgalmi szolgáltatások más-más szolgáltatótól is igénybe vehetők. A szolgáltatások tehát ezekben az esetekben *elkülönülő* jellegűek.

A Tanács az adatbekérések során nemcsak az előfizetési díjakból származó árbevételt, hanem azt az árbevételt is kérte, amely az előfizetési díjakból az azokat terhelő forgalmi díjak levonása után megmarad. Így az előfizetési díjakban foglalt forgalmi díjak elválaszthatóvá váltak, amely körülmény a forgalmi piacok elemzése során válik fontossá.

A szolgáltatók díjsomag-képzési politikájától függetlenül a Tanács megállapította, hogy a hozzáférési és a forgalmi szolgáltatások piacainak szétválasztása – egyezően az IHM rendelet mellékletében foglaltakkal - indokolt, ezeket a továbbiakban ezeket külön piacnak tekinti.

I.4.4. Az egyetemes szolgáltatások szerepe

A Tanács megvizsgálta, hogy szükséges-e az egyetemes szolgáltatások tekintetében elkülönült kiskereskedelmi piac elhatárolása.

Az egyetemes szolgáltatás elsősorban a lakossági felhasználók érdekeit szolgálja, a tapasztalat szerint túlnyomórészt lakossági felhasználók veszik igénybe. Az egyetemes szolgáltatás szabályozása jogilag zárt rendszert alkot. Az Eht. 117–125. §-ai szabályozzák az egyetemes szolgáltatás jogintézményét. Az Eht. 188. § 11. pontjában meghatározott fogalom szerint az „Egyetemes elektronikus hírközlési szolgáltatás: az elektronikus hírközlési szolgáltatások Eht-ben meghatározott készlete, amely meghatározott minőségben, a Magyar Köztársaság területén bárhol, minden felhasználó számára megfizethető ár ellenében igénybe vehető.” Megállapítható, hogy az egyetemes szolgáltatás igénybevevői a hozzáférés tekintetében az I.3. pontban felsorolt szolgáltatásokat (eltekintve a technológia következtében felmerülő esetleges kisebb korlátozásoktól) teljes választékukban igénybe vehetik.

Az egyetemes szolgáltatás körében a szolgáltatót szerződés-kötési kötelezettség terheli, továbbá az egyetemes szolgáltatások esetében továbbra is hatályban van a szolgáltatások díját szabályozó, a távbeszélő-szolgáltatási piacon jelentős piaci erővel rendelkező távközlési szolgáltató által nyújtott távbeszélő-szolgáltatás díjairól, valamint az egyetemes távközlési szolgáltatással kapcsolatos díjsomagokról szóló, a 4/2004.(III.24.) IHM rendelettel módosított 3/2002. (I. 21.) MeHVM rendelet (a továbbiakban: Díjrendelet).

A fentiek alapján a Tanács megállapította, hogy az egyetemes szolgáltatás keretében nyújtott azon hozzáférés, amelyet lakossági felhasználók részére nyújtanak, megfelel a bejelentett szolgáltatás fogalmának, jóllehet arra – a fogyasztók érdekeinek védelmében – további jogszabályi előírások vonatkoznak, ennek ellenére nem indokolt az egyetemes szolgáltatások külön piacként való meghatározása a lakossági hozzáférési piac elemzése során.

I.5. Helyettesítés vizsgálata

A Tanács a hozzáférési piacon vizsgálta a lehetséges keresleti és kínálati helyettesítést. Az esetleges helyettesítési lehetőségek mindemellett befolyásolják a vizsgált piac határait is.

A helyettesítési lehetőségek felmérése során a Tanács elsősorban a funkcionális azonosságokat ill. eltéréseket, a piackutatás által feltárt használati szokásokat, az áttérés korlátait és az árakat vizsgálta.

I.5.1. Keresleti helyettesítés

A keresleti helyettesítés lehetővé teszi a hatóság számára azon helyettesíthető áruk vagy áruskála meghatározását, amelyekre a fogyasztók könnyen válhatnak egy relatív ár-emelkedés esetén. A Tanács a más szolgáltató által versenytársként nyújtott, tartalmilag azonos telefon-szolgáltatás – amennyiben az az adott területen elérhető – az I.3. pont értelmében a vizsgált piac részének tekintette, így annak a helyettesíthetőségét külön nem vizsgálta.

A kiskereskedelmi szinten lehetséges keresleti helyettesítés vizsgálata során a Tanács megvizsgálta, hogy elméletileg mely szolgáltatások jöhetnek szóba a korábban meghatározott bejelentett szolgáltatás helyettesítőjeként. Ebből kiindulva a Tanács a következő, a fogyasztók számára hozzáférhető keresleti helyettesítési lehetőségeket vizsgálta meg:

I.5.1.1. mobil rádiótelefon hozzáférés,

I.5.1.2. Internet telefon (Internet Telephony): Internet hálózaton keresztül történő hozzáférés a nyilvános telefonhálózathoz,

I.5.1.3. bérelt vonal révén megvalósuló hozzáférési lehetőség a nyilvános telefon hálózathoz.

A vizsgálatok során a Tanács arra a kérdésre kereste a választ, hogy ezek a helyettesítési lehetőségek hatást gyakorolnak-e a kiindulási piacok, tehát a „Nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés lakossági felhasználók számára”, illetve a „Nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés nem lakossági felhasználók számára” kiskereskedelmi piacok határaitra.

I.5.1.1. Helyhez kötött telefon hozzáférés helyettesítése mobil rádiótelefon hozzáféréssel

I.5.1.1.1 Funkcionális egyezések és különbségek

A Tanács megvizsgálta a helyhez kötött telefon hozzáférés helyettesíthetőségét mobil rádiótelefon hozzáféréssel. Ennek során megvizsgálta a bejelentett szolgáltatás egyes összetevőit, valamint a szolgáltatás igénybevételenek egyéb körülményeit. Vizsgálatának eredményeképpen megállapította, hogy a bejelentett szolgáltatás olyan funkcionális összetevői¹⁰, mint

- a) hozzáférés létesítése és üzembe helyezése,
  - cc) hívások fogadása a telefonhálózat többi előfizetőjétől (beszédcélú hívások esetén),
  - cd) díjmentes segélyhívások a meghatározott segélyhívó számok hívásával,
  - ch) a hozzáférés fenntartása és hibaelhárítás jogszabályokban meghatározott minőségi követelmények szerint,
  - ci) egyéb, nem forgalmi jellegű szolgáltatások ÁSZF és az előfizető egyedi szerződése szerint (többségükben),
- teljesíthetők mobil rádiótelefon hozzáférés igénybevétele esetén is.

A Tanács azonban eltéréseket talált a hozzáférési szolgáltatás egyéb, lényeges funkcionális összetevői és igénybevételi körülményei vonatkozásában. Ezek az eltérések a funkcionalitás tekintetében a következők:

cb) Napi 24 órai készenlét hívások indítására és fogadására, amit a kézbeszélő felvételekor tárcsázási hang jelez.

Eltekintve azoktól a különbségektől, amelyek a mobil rádiótelefon készülék használatának eltérő jellemzői, a Tanács megállapította, hogy a 24 órás készenlét az

¹⁰ Lásd az I.3. pontot

előfizető közreműködése nélkül neötm teljesíthető (bekapcsolva tartás, akkumulátor feltöltött állapota).

cg) Az esetek jelentős részében lehetőség a fémes hurok kihasználására szélessávú adatátviteli hozzáférés céljára.

Ez a lehetőség, amely az előfizetők Internetes szélessávú hozzáférése céljából fontos potenciális tényező, nem áll fenn mobil rádiótelefon hozzáférés vonatkozásában.

ci) Lehetőség többszörös hozzáférésre

Ezt minden helyhez kötött telefon szolgáltató kínálja az analóg hozzáférések jelentős részénél ISDN2 hozzáférésre történő áttérés formájában, amely egyidejűleg két egyidejű beszédkapcsolatot biztosít. Ez azonban mobil rádiótelefon hozzáférés esetén nem áll fenn.

cj) A modem adatátvitel lehetősége akár faxhívások, akár feltárcsázós Internet összeköttetés felépítése céljából.

Ismeretes, hogy ezekre a beszédcélú mobil rádiótelefon hozzáférés nem alkalmas; a GSM hozzáférés csak úgy teszi lehetővé a kb. 14 kbit/s sebességű adatátvitelt, ha a végberendezést erre a

célra különleges modemmel egészítik ki és a mobil rádiótelefon hozzáférést ennek megfelelő, beszédátvitelre

nem alkalmas beállításban üzemeltetik, azonban az ilyen hozzáférés adatátviteli sebessége is messze elmarad az analóg telefonvonal mintegy 40-50 kbit/s adatátviteli sebességétől.

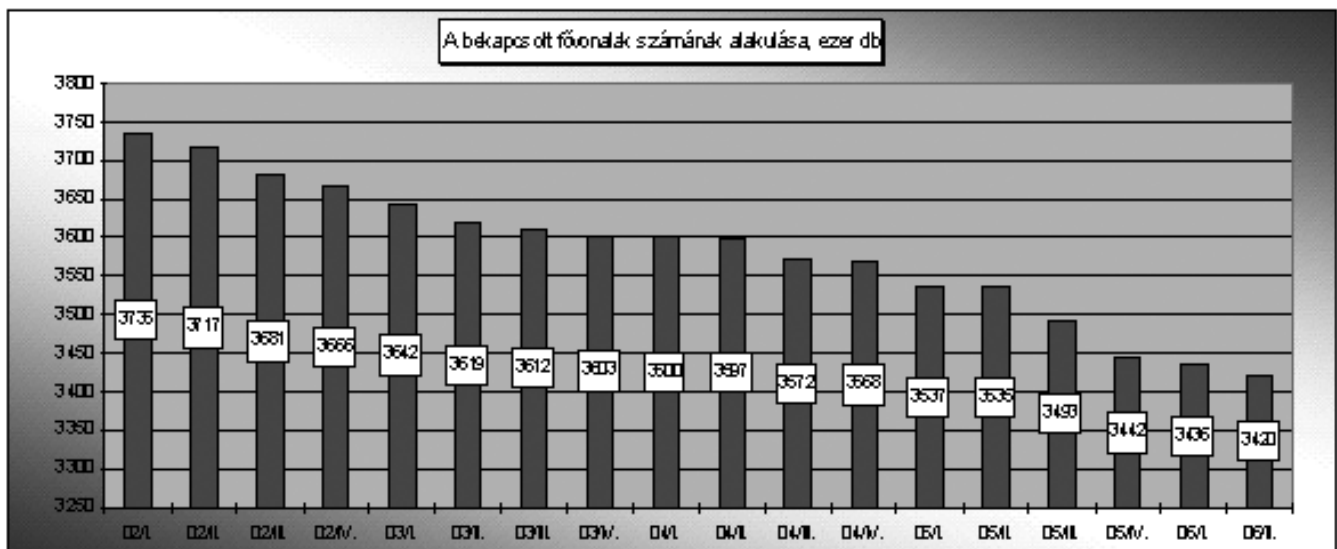
A GSM hálózatban alkalmazható GPRS átvitel¹¹, valamint az UMTS hozzáférés – magasabb hozzáférési díja és eltérő tarifái miatt – szóba sem jöhet helyettesítésre.

A Tanács hangsúlyozza, hogy a felsorolt különbségek érvényesek arra az esetre is, amikor mobil szolgáltatók az utóbbi időben olyan szolgáltatásokat hirdetnek, amelyekkel kimondottan a helyhez kötött telefon piacot célozzák meg (pl. Vodafone „Otthon Classic”, T-Mobile „Házimobil” stb.).

I.5.1.1.2. Vezetékes – mobil penetráció

A mobil rádiótelefon és a helyhez kötött telefon hozzáférések száma 2001-2004 között a következőképpen alakult:

A bekapcsolt vezetékes fővonalak száma

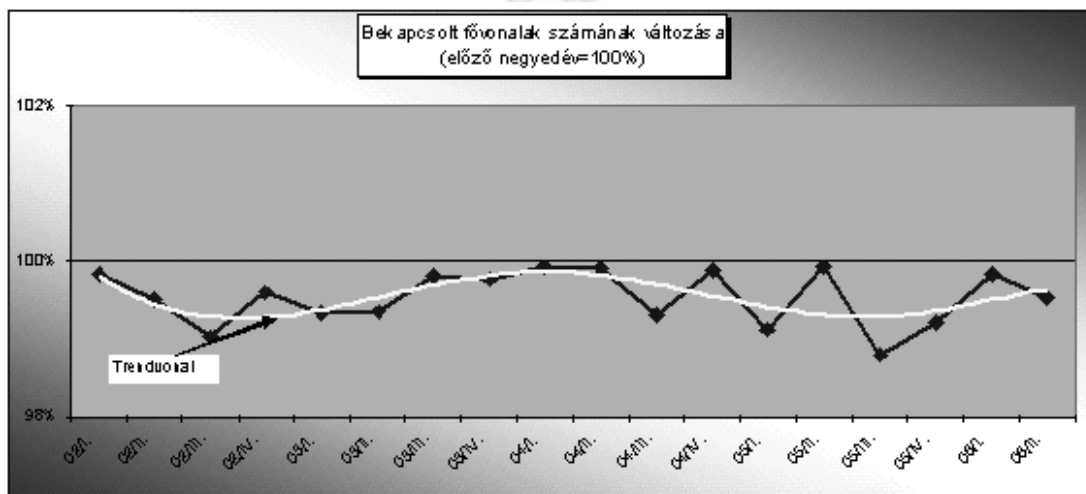
1. sz. ábra

Forrás: NHH piaci monitoring szolgálat¹²

¹¹ General Packet Radio Service – általános csomagkapcsolt rádiószolgálat

¹² Lásd az NHH piaci monitoring szolgálatának adatait a www.nhh.hu honlap „Piaci, szabályozási és stratégiai információk”, „Hírközléspiaci adatok, jelentések” cím alatt.

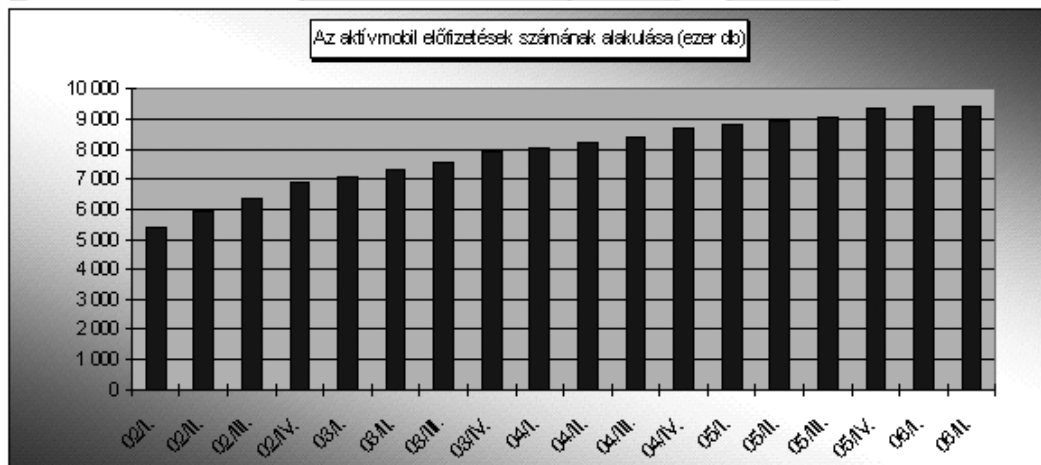
A bekapcsolt vezetékes fővonalak változási üteme

Forrás: NHH piaci monitoring szolgálat

2. sz. ábra

A mobil előfizetések alakulása

Forrás: NHH piaci monitoring szolgálat

3. sz. ábra

2. sz. táblázat: Helyhez kötött és mobil hozzáférések alakulása

Év	2001	2002	2003	2004
Aktív SIM kártyák, db	4 967 430	6 886 111	7 944 586	8 122 830
Növekmény előző évhez képest		1 918 681	1 058 475	178 244
Helyhez kötött fővonal	3 689 412	3 642 672	3 579 388	3 548 694
Csökkenés előző évhez képest		46 740	63 284	30 694

Forrás: NHH piaci monitoring szolgálat

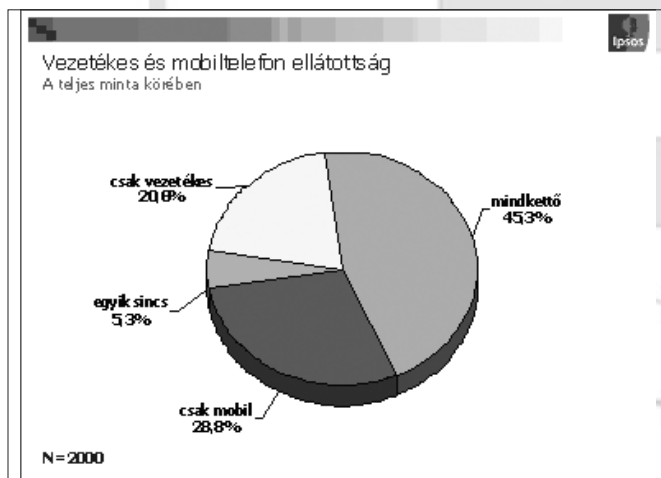
A fenti adatok a mobil és a helyhez kötött hozzáférés összehasonlíthatósága kedvéért a lakossági és a nem lakossági hozzáféréseket együttesen tüntetik fel, mert a mobil rádiótelefon szolgáltatók nem tartják nyilván külön a kétfajta hozzáférést.

A csökkenés a helyhez kötött előfizető-számnak 2002-2003 között 1,74%-át, viszont 2003-2004 között mindössze csak 0,86%-át teszi ki; a mobil hozzáférések számának a növekedése ebben az utóbbi időszakban 2,24%-ot ért el. Az utóbbi szám nem magyarázható azzal, hogy a helyhez kötött előfizetők tömegesen tértek volna át a mobil rádiótelefon használatára; túlnyomó többségük kiegészítő szolgáltatásként veszi igénybe mindkét fajta hozzáférést.

A vezetékes vonallal rendelkező háztartások arányának csökkenése tehát lassuló tendenciát mutat.

I.5.1.1.3. Telefonálási szokások, használatbeli különbségek

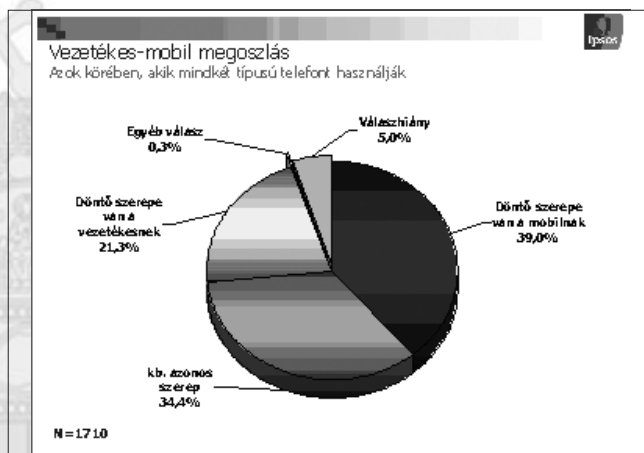
A Szonda Ipsos legújabb, az NHH számára végzett 2005. júniusi lakossági piackutatásából azt lehet leszűrni, hogy a mobil és a vezetékes kiskereskedelmi piacok egymás mellett élnek, szignifikánsan egyik technológián alapuló hozzáférés sem helyettesíti a másikat. Erre utal, hogy bár a háztartások 20,6%-a rendelkezik csak vezetékes telefonnal és 28,8%-a csak mobil telefonnal, 45,3%-a mindkettővel rendelkezik.

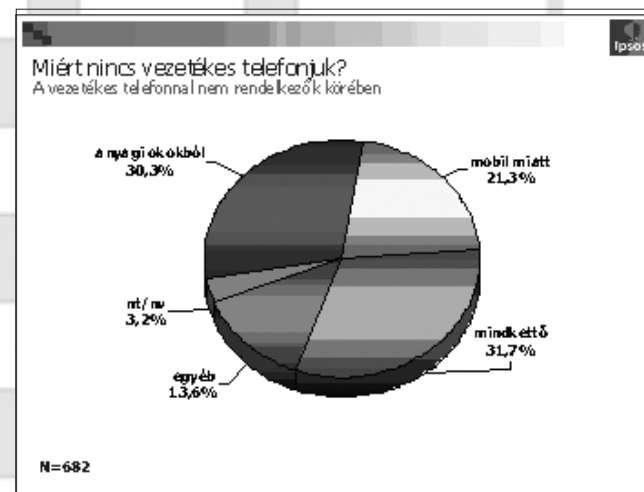
Forrás: Szonda-Ipsos 2005. évi piackutatása
4. sz. ábra

Az életkor előrehaladtával csökken azok aránya, akik a mobiltelefonnak fontosabb szerepet tulajdonítanak és nő azok aránya, akiknél a vezetékes telefonnak van döntő szerepe. A tanulók a többi csoportnál jóval nagyobb arányban tulajdonítanak döntő szerepet a mobilhasználatnak, a nyugdíjasok pedig a vezetékes telefon használatnak. A vezetékes és mobiltelefonnal is rendelkezők alkotják a legmagasabb státuszú szegmenst.

Ugyancsak az egymást kiegészítő szerepre utal az, hogy az érdemi válaszadók 39%-a tulajdonít a telefonhasználatban döntő szerepet a mobilnak, 55,7% szerint a két technológiának legalább azonos szerepe van, vagy a vezetékesnek van döntő szerepe.

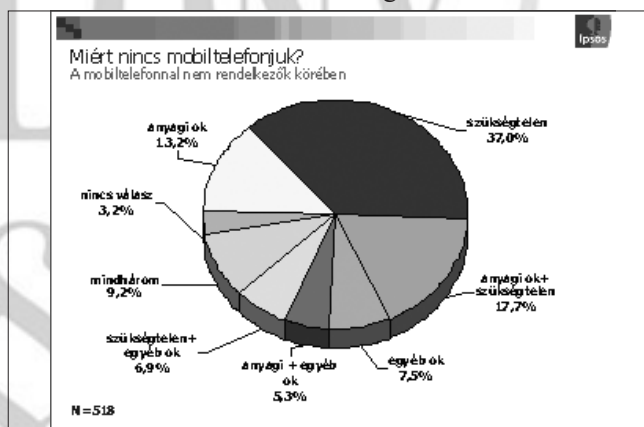

Forrás: Szonda-Ipsos 2005. évi piackutatása
5. sz. ábra

Forrás: Szonda-Ipsos 2005. évi piackutatása
6. sz. ábra

A vezetékes telefonnal nem rendelkezők 30,3%-a csak anyagi indokok miatt nem használ otthon vonalas telefont, 21,3% a mobiltelefon miatt, 31,7%-uknál pedig mindkét érv felmerült. 2003-ban a válaszok megoszlása hasonló volt.

Forrás: Szonda-Ipsos 2005. évi piackutatása
7. sz. ábra

Az indokokat csoportosítva azt láthatjuk, hogy a mobiltelefon használat mellőzése nem annyira anyagi kérdés, a mobilt nem használók nagy többsége inkább feleslegesnek tartja.

A felmérés szerint a telefóniáról alkotott vélemények szorosan összefüggnek az életkorral. A 15 év feletti válaszadók szerint a hosszabb beszélgetések lebonyolításához kényelmesebb a vezetékes telefon, illetve a vezetékes szám bizalomkeltőbb. A folyamatos és biztonságos elérhetőség különösen az idősebbek számára lényeges. Fontos szempont a könnyű kezelhetőség is, hiszen a modern technikával nehezebben megbarátkozó felhasználók számára egyszerűbb a megszokott vezetékes készülék használata. Nem elhanyagolható a vonalas telefontal kapcsolatban a megszokás ereje sem: a vezetékes telefonszámot sokan ismerik a rokonok, ismerősök közül, ezért is nehéz tőle megválni. A fiatalok szemszögéből leginkább az internetezés miatt szükséges a vezetékes vonal, a felnőtt korosztályból pedig sokan úgy gondolják, hogy bizalomkeltő, ha valaki vezetékes számmal is rendelkezik, ez például hitelügynézésnél is előnyt jelenthet.

I.5.1.1.4. Áttérési, váltási korlátok, nehézségek

A helyhez kötött telefon mobil rádiótelefonnal való helyettesítésének egyik további lényeges akadálya, hogy a kétféle hálózat között az eltérő számozási rendszer és egyéb okok miatt egyelőre nem valósítható meg a hívószám hordozása.

Kötelezettség hiányában a különböző hívásirányokba történő közvetítésszolgáltatási szolgáltatás igénybevétele sem jöhet szóba a mobilszolgáltatásoknál.

A vezetékes telefonkészülékek önálló piaci ára jelentősen alatta marad a mobil készülékek önálló piaci árának és jóval ritkábban cserélődnek, mint a folyamatos fejlődésben levő mobil végberendezések. A mobil szolgáltatók a végberendezések magas árából úgy adnak engedményt, hogy az árkülönbséget az esetek jelentős részében 1-2 éves határozott idejű szerződéssel igyekeznek kiegyenlíteni előfizetőik részére és ezt a különbséget forgalmi díjaikból fedezik.

A váltást megnehezítő, korlátozó tényezők alkalmazása a vezetékes szolgáltatók eszköztárában is megtalálható. A Magyar Telekom kereskedelmi csomagjainak jelentős részére 2005. január 15-ig 1 éves (évente megújuló) határozott idejű szerződést kellett kötni, melynek idő előtti felmondása esetén az ügyfélnek a hátralevő hónapokra is ki kellett fizetnie egy összegben a csomagdíjat valamint a havi több ezer forintos kötbért. Ez a gyakorlat a ma érvényes Favorit csomagok esetében is hasonló, itt 14 havi határozott idejű szerződést kell kötniük az ügyfeleknek. Egy-két éves „hűség szerződést” alkalmaznak még a más szolgáltatásokra is kiterjedő csomagok esetében is csakúgy mint a

mobilszolgáltatók által kínált előfizetési csomagok nagy részében.

A vezetékes előfizetési szerződés felbontása esetén a kérelemnek a szolgáltatóhoz való eljuttatása utáni 30. nap múlva történik meg a leszerelés.

Ezek az időbeli veszteségek, hűség szerződések, kötbérek nyilvánvalóan nem képesek megakadályozni az esetleges fix – mobil váltást de együttes hatásuk jelentősen megnehezítheti azt.

A Tanács a helyhez kötött telefon hozzáférés helyettesíthetőségének a vizsgálata során arra a következtetésre jutott, hogy a vizsgált időszakban valamennyi fenti szempont figyelembevételével összességében a mobil rádiótelefon hozzáférés a vizsgált időszakban nem helyettesítő szolgáltatás.

I.5.1.2. Helyhez kötött lakossági telefon hozzáférés helyettesítése Internet szélessávú hozzáférés útján

Az Internet szélessávú hozzáféréssel történő helyettesítésnek több változata van:

- hozzáférés számítógépen keresztül,
- hozzáférés IP telefonon keresztül.

A hozzáféréshez a következő feltételek teljesülése szükséges:

A használatnak legyen számítógépe (terminál adapterrel, mikrofonnal és hangszóróval, megfelelő programmal stb.), vagy IP telefonja, mint végberendezés, amely szükséges a szolgáltatáshoz való hozzáféréshez,

A számítógép vagy az IP telefon be legyen kapcsolva,

A használatnak legyen megfelelő szoftvere,

A használatnak legyen szélessávú Internet hozzáférése.

A számítógéppel rendelkező hívott Internet-előfizetőt csak akkor lehet elérni, ha annak ismert az Internet-címe, be van kapcsolva a számítógépe és bejelentkezett az Interneten, egyébként a hívó nem tudja jelezni beszélgetési igényét. A nyilvános helyhez kötött hálózat esetében ezt a problémát a csengetés oldja meg.

IP telefon használata esetén ez a kérdés megoldott, mert a kellő sávszélességű (pl. ADSL) hozzáférésre közvetlenül rákötött és állandóan bekapcsolt végberendezés képes érzékelni a bejövő hívást és azt csengetési jelzéssel jelezni.

Magyarországon ma már használatban vannak olyan Internet programok¹³, amelyek kétirányú beszédkommunikációt tesznek lehetővé akár számítógép-számítógép közötti, akár számítógép-PSTN telefon, akár IP telefon-számítógép, IP telefon-PSTN telefon viszonylatában. A legtöbb esetben a kommunikáció az Internet szolgáltató által nyújtott szolgáltatás igénybevételeből származó lehetőségként fogható fel. Az ilyen hozzáférés azonban nem ad lehetőséget minden szolgáltatás igénybevételeire (pl. segélyhívás), aminek az egyik oka az, hogy az Internet hívások nomadikus jellege nem teszi lehetővé a hívó helyének azonosítását.

¹³ Pl. Skype, NeoPhoneX, Klip

Tekintettel arra, hogy az Internet telefon használatának előfeltétele a megfelelő sávszélességű hozzáférés, ennek lehetőségeit meg kell vizsgálni. A hozzáférhető források szerint (pl. <http://www.klip.hu/mikellhossa/szamitogep.pel.html>) a minimális sávszélesség 64 kbit/s, amely feltárcsázós hozzáférésnél csak ISDN-BRA vonalról biztosítható, de ez nem ad megbízható kapcsolatot. Ezért az Internet telefon ismertetőikben ennél nagyobb, lehetőleg szélessávú kapcsolatot ajánlanak.

Ezek közül a legelterjedtebb az xDSL (ADSL) hozzáférés, legalább 512 kbit/s garantált sebességgel. Amennyiben az előfizető rendelkezik Internet előfizetéssel is, úgy az Internet telefon szolgáltatás a szélessávú Internet hozzáférés részeként tekinthető és mint ilyen, a szélessávú hozzáférés többlet-előfizetési díja ellenében vehető igénybe.

A megkívánt szélessávú hozzáférés a helyhez kötött piacon az előzőn kívül csak bérelt vonallal vagy rádiós szélessávú hozzáféréssel (pl. pont-multipont eszközökkel) valósítható meg, amelyek bérleti díjai ugyancsak magasak az egyszerű telefon előfizetéshez képest.

A Tanács a fentiek alapján megállapította, hogy az Internet szélessávú hozzáférési szolgáltatása a vizsgált időszakban ma még nem tekinthető helyettesítő szolgáltatásnak a vizsgált piacokon, ezért nem indokolt e szempont további vizsgálata, illetve a vizsgált kiskereskedelmi piac meghatározására e szempont nincsen hatással, ezért a szolgáltatási piac e szempont szerint nem bővíthető.

I.5.1.3. Helyettesítés bérelt vonallal

A bérelt vonal helyhez kötött hálózati hozzáférés megvalósítása lehet annak érdekében, hogy a felhasználó valamely messze eső szolgáltató, vagy valamely másik település központjához hozzáférjen annak érdekében, hogy valamelyik másik kiskereskedelmi piacon, így pl. a belföldi hívások vagy a nemzetközi hívások piacán végzett hívásainál költségsökkenést érjen el. Ez a helyettesítés általában jóval költségesebb, mint a normál előfizetői vonal létesítése és fenntartása, ezért csak a nem lakossági előfizetők számára jöhet szóba valamely előfizetői csoporthoz való erős kötődés esetében.

A Tanács megállapította, hogy a bérelt vonal a (nem lakossági) előfizetői hozzáférést helyhez kötött telefonhálózathoz nem helyettesíti, továbbá a bérelt vonal díját, amely rendszerint átalánydíj, a szolgáltató legegyszerűbben a hozzáférési díjban érvényesíti, ami a hozzáférési díjat az adott felhasználó részére jelentősen megemeli.

A fentiek alapján nem indokolt e szempont további vizsgálata, illetve a vizsgált kiskereskedelmi piac meghatározására e szempont nincs hatással, ezért „a nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés nem lakossági felhasználók számára” szolgáltatási piac e szolgáltatással nem bővíthető.

I.5.2. Keresleti lánc-helyettesítés

Helyettesíthetőségi lánc akkor keletkezik, amikor ugyan bizonyítható, hogy az „A” és „C” áruk nem közvetlenül helyettesíthetőek, a „B” áru mind az „A”, mind a „C” árut képes helyettesíteni és ezért az „A” és „C” áruk azonos árupiacon lehetnek, mivel árazásukat korlátozhatja a „B” áru általi helyettesíthetőségük.

Az előző pontokban említett lehetséges helyettesítők egyike sem bizonyult valódi helyettesítőnek, így a lánc közepén hiányzó szem (B) hiánya miatt a Tanács megállapítja, hogy lánc-helyettesítés sem áll fenn.

I.5.3. Kínálati helyettesítés

A vizsgálat tárgya annak kiderítése, hogy mi a valószínűsége annak, hogy a kérdéses piacon *jelenleg nem működő* vállalkozások úgy döntenek-e, hogy *rövid időn belül* egy relatív, vagyis kismértékű de jelentős és tartós áremelkedés után belépnek a piacra.

A Tanács megvizsgálta a szóba jöhető vállalkozásokat, melyeknek meglévő hálózatuk alapvetően alkalmas e szolgáltatások nyújtására. Megállapította, hogy három ilyen lehetséges vállalkozás típus létezik, mely részben alkalmas infrastruktúrával rendelkezik:

- I.5.3.1. nem nyilvános (magánhálózattal rendelkező) helyhez kötött telefon tevékenységet végző vállalkozások,
- I.5.3.2. áramszolgáltató vállalatok PLC¹⁴ technológiával,
- I.5.3.3. olyan vezetékes/kábeles műsorelosztó szolgáltatók, melyek kétirányú csillagpontos hálózattal rendelkeznek, de telefon szolgáltatást még nem nyújtanak.

A piacra lépés korlátainak vizsgálata során a Tanács megállapította, hogy a jogi korlátok jelentéktelenek, a szolgáltatás bejelentése után a szolgáltatás nyújtása az esetek többségében viszonylag rövid idő alatt megkezdhető¹⁵, azonban az I.5.3.3. esetben a gyakorlati tapasztalatok szerint a szükséges beruházás, a megfelelő helyhez kötött szolgáltató partner megtalálása és az összekapcsolási tárgyalások a piacra lépést jelentősen késleltethetik.

A strukturális korlátok vizsgálata során a Tanács megállapította, hogy a piacra lépés a meglévő korszerű infrastruktúrán túlmenően jelentős beruházásokat igényel. Ilyenek pl.:

- vezetékes műsorelosztó hálózat esetén a hálózat kétirányúsítása, a fejállomás csatlakoztatása a telefonhálózat valamely kapcsolóközpontjához (vagy az azt helyettesítő softswitch berendezéshez), a számhordozhatóság és a segélyhívó szolgálatok elérésének a megoldása, a törvényes lehallgatás alrendszerének a telepítése, az előfizetők ellátása megfelelő modemekkel (set-top boxokkal);

¹⁴ Power Line Communication

¹⁵ Eht. 77. § (1) bek.

- nem nyilvános, magánhálózattal rendelkező vállalkozás telefonhálózata esetén az előfizetői nyilvános hálózat kiépítése, összekapcsolás a nyilvános telefonhálózattal, a számlázó rendszer kiépítése;
- PLC hálózat esetén a vivőfrekvenciás átvivő hálózat kiépítése, az előfizetői hozzáférés eszközeinek kifejlesztése és gyártásának megszervezése, összekapcsolás más nyilvános telefonszolgáltatásra használható elektronikus hírközlő hálózattal.

A Tanács megállapította, hogy azok a vezetékes műsorelosztó szolgáltatók, amelyek elvégezték hálózatuk kétirányúsítását és hálózatukon Internet szolgáltatást is nyújtanak, viszonylag rövid idő alatt képesek átállni telefon szolgáltatás nyújtására, amennyiben találnak olyan, már a piacon lévő helyhez kötött telefon szolgáltatót, vagy megfelelő softswitch üzemeltetőt, amely hajlandó a műsorelosztó hálózati fejállomás IP alapú csatlakoztatására. A vizsgált időszak (2004) óta ezt a lehetőséget különösen alátámasztja, hogy a helyhez kötött telefon hozzáférés piacain egymás után jelentek meg és kezdtek el telefon szolgáltatásokat ilyen műsorelosztó szolgáltatók. A kínálati helyettesítés azonban eléggé sporadikus (pl. a Dunakanyar Holding Kft. – a „Média, Kábel, Műhold” c. folyóirat 2006. évi utolsó számában megjelent cikk szerint – szolgáltatását Zalaegerszegtől Nyíregyházaig számos helyen készülni nyújtani). Ezért a kínálati helyettesítésnek ezt a fajtáját a Tanács a következő piacelemzés során részletesebben fogja vizsgálni.

A Tanács megállapította, hogy önmagában az a tény, hogy egy rivális vállalkozás rendelkezik egy bizonyos szolgáltatás nyújtásához szükséges erőforrások egy részével, nem bír jelentőséggel akkor, ha a kérdéses szolgáltatás nyereséges nyújtása komoly további befektetést igényel.

Tekintettel arra, hogy a vezetékes telefon hálózatépítés - amely átviteli utak és kapcsolóeszközök, valamint az ezek működtetését szolgáló szoftverek rendszerének magas szintű műszaki követelményeket teljesítő megvalósítása - igen költséges vállalkozás, a Tanács megállapította, hogy kínálati oldalról új vezetékes telefonhálózat létrehozásával járó telefon szolgáltatás esetén helyettesítő hatás egyelőre nem állapítható meg.

A Tanácsnak tudomása van arról, miszerint egyes vállalkozások az áramszolgáltató hálózat vivőfrekvenciás kihasználására épülő szolgáltatással készülnek belépni az adott piacra, azonban ezen vállalkozások esetleges belépéséről eddig ismert információk (tervek, elképzelések) még nem vehetők figyelembe a kínálati helyettesíthetőség vizsgálata szempontjából.

A vezetékes műsorelosztással foglalkozó vállalkozások esetében azokban az esetekben, amikor a szolgáltató már nyújt szélessávú Internet elérést a hálózatán, a kábeltelefon bevezetésének az esélye nagy. Nem lehet azonban figyelmen kívül hagyni az infrastrukturális korlátokon túlmenően azt a feladatot, amit a megfelelő szakember-gárda szervezése jelent a teljesen más jellegű fenntartási és ügyfélszolgálati feladatokhoz.

A piac vizsgálata során a Tanács megállapította, hogy a vizsgált piacon nincsen rövidtávú kínálati oldali helyettesítési lehetőség. A fentiek alapján ezért nem indokolt e szempont további vizsgálata, illetve a vizsgált kiskereskedelmi piac meghatározására e szempont nincsen hatással, ezért e szolgáltatási piac e szempont szerint nem bővíthető.

I.5.4. A szolgáltatási piac meghatározásának eredménye:

A piacmeghatározás során a Tanács az IHM rendeletben meghatározott, 1. és 2. számmal jelölt kiskereskedelmi piacok, azaz a „Nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés lakossági felhasználók számára” és a „Nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés nem lakossági felhasználók számára” piacok vizsgálatából indult ki.

A Tanács a kiskereskedelmi piacok I.5. pontban foglalt vizsgálata során megállapította, hogy nincsenek olyan keresleti, vagy kínálati helyettesítési lehetőségek, amelyek a vizsgált piacok szélesítését indokolták volna. Ezért a Tanács megállapítja, hogy a magyarországi nyilvános telefon hozzáférés szolgáltatási piacai a piacmeghatározás eredményei alapján egybeesnek az IHM rendeletben megnevezett 1. ill. 2. számmal megjelölt piacokkal. Megállapította továbbá, hogy ez a két piac nem vonható össze.

I.6. Földrajzi piac meghatározása

I.6.1. A földrajzi piac kiterjedése

A Tanács a piac földrajzi kiterjedését a homogén versenyfeltételek megléte alapján határozza meg. A legfontosabb vizsgálandó tényezők ennek során a következők:

- Helyi hálózattal való lefedettség,
- Jelentős előfizetői bázis megléte,
- A szolgáltatás bejelentése, valamint a lekötött és/vagy kijelölt számmezők az egyes számozási körzetekben,
- Egyetemes szolgáltatási terület kiterjedése,

A földrajzi piac vizsgálata során a Tanács elsődlegesen hálózat által lefedett terület kiterjedését vizsgálta. A szolgáltatók adatainak vizsgálata azt mutatja, hogy volt koncessziós szolgáltató, más szolgáltatók volt koncessziós területén 2003. végéig nem létesített jelentős mennyiségű hozzáféréseket.

A földrajzi piac Tanács általi vizsgálatának alapja, legkisebb területi egysége a számozási körzet. A fenti tényezők alapján a Tanács az 54 db számozási körzetben egyenként vizsgálta meg a versenyfeltételek homogenitását, és megállapította, hogy az 54 számozási körzetben külön-külön a versenyfeltételek homogének.

A következő lépésben a Tanács megvizsgálta, hogy melyek azok a számozási körzetek, ahol a versenyfeltételek egyformák. A vizsgálat eredménye alapján a Tanács megállapította, hogy a számozási körzetek egyenkénti megvizsgálásával és fokról fokra haladó csoportosításával 5 db olyan földrajzi terület határozható meg, melyben

1. a versenyfeltételek külön-külön homogének,
2. szignifikánsan különböznek a többi terület versenyfeltételeitől, és
3. együttesen az ország teljes területét lefedik.

A Tanács megállapította, hogy a fenti kritériumoknak megfelelő 5 db földrajzi terület mindegyikén – mind a lakossági, mind a nem lakossági piacok tekintetében – tapasztalható, hogy egyetlen szolgáltató számára a versenyfeltételek jóval kedvezőbbek, mint az összes többi

szolgáltató számára. Ez a kedvezőbb feltételek között levő szolgáltató mindegyik esetben megegyezik a korábbi koncessziós szolgáltatóval. A homogén versenyfeltételekkel rendelkező földrajzi területeket a 3. táblázat tartalmazza.

3. táblázat: Homogén versenyfeltételekkel rendelkező földrajzi területek

Földrajzi terület	Számozási körzetek körzetszámai ¹⁶	Volt koncessziós szolgáltató
1. földrajzi terület	1, 22, 23, 26, 34, 35, 36, 37, 42, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 52, 53, 54, 56, 59, 69, 72, 73, 74, 75, 76, 82, 83, 84, 85, 87, 92, 93, 94, 96, 99	Magyar Telekom Nyrt.
2. földrajzi terület	24, 25, 27, 28, 33, 57, 62, 63, 88	Invitel Távközlési Szolgáltató Zrt.*
3. földrajzi terület	32, 66, 68, 89, 95	Hungarotel Távközlési Zrt.
4. földrajzi terület	77, 78, 79	Emitel Távközlési Zrt.
5. földrajzi terület	29	Monor Telefon Társaság Kft.**

Forrás: szolgáltatók által beadott kérdőívek alapján

* A HTCC 2006 végén bejelentette szándékát az Invitel Zrt. megvásárlására, miközben már tulajdonosa mind a Hungarotel Zrt.-nek, mind a PanTel Kft.-nek. Egyelőre azonban ezek önálló jogi személyek maradtak.

** A Monor Telefon Társaság Zrt. 2006. szeptember 29-i dátummal időközben átalakult Monor Telefon Társaság Kft.-vé. Tekintettel arra, hogy a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. 16. § (1) bekezdése szerint, ha jogszabály másként nem rendelkezik vagy azt az ügy jellege nem zárja ki, a hivatalból indított vagy folytatott eljárásban a kieső ügyfél helyébe annak polgári jog szerinti jogutódja lép, ezért a Tanács a Monor Telefon Társaság Kft.-vel szemben folytatta eljárását.

I.6.2. A nem volt koncessziós szolgáltatók hatása a földrajzi piac kiterjedésére

A Tanács az adatlapok alapján megállapította, hogy az adott szolgáltatási piacokon a fenti 5 volt koncessziós szolgáltató területén 2004. évben a következő szolgáltatók rendelkeztek előfizetői hozzáférésekkel:

¹⁶ Lásd az ANFT-t

4. sz. táblázat: Hozzáférések száma (db) a földrajzi területeken 2004. év végén

	Szolgáltató	Földrajzi terület					
		1. sz.*	2. sz.*	3. sz.*	4. sz.*	5. sz.*	
Egyéni lakossági hozzáférések	Agnátus-Pont 2004 Távközlési Kft.						
	Com.unique Telekommunikációs Kft.						
	Emitel Távközlési Zrt.						
	Hungarotel Távközlési Zrt.						
	InTeleCom Telekommunikációs Kft.						
	Invitel Távközlési Szolgáltató Zrt.						
	Magyar Telekom Távközlési Nyrt.						
	Masszív Kommunikációs-Szolgáltató Kft.						
	Monor Telefon Társaság Kft.						
	PanTel Távközlési Kft.*						
	UPC Magyarország Telekommunikációs Kft.						
	Lakossági hozzáférés összesen						
	Nem egyéni (üzleti) hozzáférések	Agnátus-Pont 2004 Távközlési Kft.					
		AMTEL Magyarország kft					
3C Magyarország Kft.							
BT Limited Magyarországi Fióktelepe							
Emitel Távközlési Zrt.							
eTel Magyarország Távközlési Kft.							
GTS Datanet Távközlési Kft.							
Hungarotel Távközlési Zrt.							
InTeleCom Telekommunikációs Kft.							
Invitel Távközlési Szolgáltató Zrt.							
Magyar Telekom Távközlési Nyrt.							
Monor Telefon Társaság Kft.							
PanTel Távközlési Kft.*							
UPC Magyarország Telekommunikációs Kft.							
Nem lakossági hozzáférés összesen							

Forrás: szolgáltatók által beküldött adatlapok

*Az oszlop adatai üzleti titkot tartalmaznak.

Megjegyzés: * A Tanács az adatlapok kitöltését eredetileg a PanTel Távközlési és Kommunikációs Holding Rt.-től kérte, azonban az utóbbi cég 2006. április 25.-ikén kelt levelében úgy nyilatkozott, hogy valamennyi hírközlési szolgáltatás nyújtásához használt eszközét 2005. február 28.-iki hatállyal átruházta a PanTel Kft.-re.

A versenyfeltételek homogenitásának vizsgálata alapján a Tanács megállapította, hogy a volt koncessziós szolgáltatók tevékenysége a fenti földrajzi területeken meghatározó, így ezzel egyúttal elkülönült földrajzi piacnak is tekinthetők, továbbá, a kábelszolgáltatók szerepét sem ítélte olyan mértékűnek, ami a kínálati he-

lyettesítés megállapítását eredményezhetné a földrajzi piacok tekintetében.

A megállapítások alátámasztásául a Tanács megvizsgálta, hogyan alakultak az öt volt koncessziós szolgáltató vonalszámait 2005 év végén, ill. 2006 III. negyedének végén.

5. sz. táblázat: Saját fővonalak száma az 5 volt koncessziós szolgáltató területén, db

Időpont	Magyar Telekom*	Invitel*	Hungarotel*	Emitel*	Monor Telefon*
2005 IV. n. vége					
2006 III. n. vége					

*Az oszlop adatai üzleti titkot tartalmaznak.

Amint a fenti 5. sz. táblázatból látható, a volt koncessziós szolgáltatók fővonalaszámának a csökkenése hasonló, mint amelyet az 1. és 2. sz. ábra mutat, sőt, a Monor Telefon esetében növekedés volt megfigyelhető. Nem állapítható meg tehát, hogy a volt koncessziós szolgáltatók piaci részesedésében a 2005-2006. években lényeges változás állt volna be.

I.6.3. Helyettesítő szolgáltatások hatása a földrajzi piac kiterjedésére

Tekintettel arra, hogy mivel a Tanács megállapítása szerint az I.5.1.-I.5.3. pontokban foglaltak alapján sem keresleti, sem kínálati helyettesítés a vizsgált piac vonatkozásában nem áll fenn, a fent meghatározott földrajzi piacok módosítása erre való tekintettel nem szükséges.

I.7. A piac alakulása a jövőbeli időtávon belül

A Tanács megállapította, hogy a koncessziós kizárólagosság teljes feloldása óta megfigyelhető a volt koncessziós szolgáltatók, különösen a Magyar Telekom Nyrt. és az Invitel Zrt kölcsönös migrációja egymás volt koncessziós területére. Várható, hogy ez a migráció a jövőben tovább folytatódik, azonban ennek üteme a közeljövőben nem befolyásolja a piac helyzetét, bár a Tanács megállapította az olyan burkolt migrációt is, amikor az azonos tulajdonos vállalatok szereznek előfizetőket a másik, volt koncessziós szolgáltató területén¹⁷.

Az adatszolgáltatás alapját képező, vizsgált időszak után a vizsgált piacokon fontos változások álltak be. A műsorelosztó hálózaton keresztül elérhető, VoIP technológiát alkalmazó helyhez kötött telefon szolgáltatás (kábeltelefon szolgáltatás) már nemcsak a UPC vállalat hálózataiban áll rendelkezésre, hanem további KTV szolgáltatók is ajánlják (pl. T-Kábel, Fibernet stb.). Mivel a kábeltelefon hozzáférési szolgáltatást a Tanács a vizsgált piac részének tekinti, lényeges annak vizsgálata, hogy a kábeltelefon hozzáférések száma és forgalma mennyire befolyásolják a piac számszerű jellemzőit.

A KSH által koordinált Országos Statisztikai Adatgyűjtő Program (OSAP) által gyűjtött statisztika alapján¹⁸ megállapítható, hogy 2006 év közepén mintegy 88.290 db kábeltelefon előfizető (ebből egyéni: 81.704 db, üzleti: 6.586 db.) volt az országban, elsősorban városokban, ami a teljes fővonalaknak mindössze 2,58%-a. Megállapítha-

tó, hogy a kábeltelefon szolgáltatás eddigi elterjedtsége a piaci viszonyokat nem változtatta meg annyira, hogy az adatgyűjtés megismétlése a 2005-2006 évekre indokolt lenne.

Új telefon szolgáltatás az ú.n. hordozható (nomadikus) telefon, amely helyhez nem kötött, de szorosan véve nem mobil telefonszolgáltatás igénybevételét teszi lehetővé. Az ilyen hordozható hozzáférések elérésére a hatóság megnyitotta a 21XXXXXXX számmezőt, amelyben számos szolgáltató kötött le magának számtartományt. A lekötött tartományokból 2006.10.31-ig 220 ezer hozzáférésre jelentették be a szolgáltatók azok használatbavételét. Természetesen ez nem jelent ugyanennyi előfizetőt, mert a kijelölést a számmező megkezdésekor kérik a szolgáltatók és feltehetőleg ennek a számnak egy része mögött van csupán élő, aktív előfizető.

Ugyancsak fejlődő szolgáltatási terület az Internet telefon, amely a nyilvános Internet hálózatot használja fel a beszédcsomagok továbbítására. Nemcsak a már korábban ismert Skype használata lehetséges, hanem már egyes szolgáltatók, mint pl. a Magyar Telekom, maguk is ajánlanak szélessávú (ADSL) hozzáféréseken használható telefonálási programot (pl. Klip).

Mindkét utóbbi telefon szolgáltatás jellemzője, hogy új technológiák használatával nyújtják más, multimédiás szolgáltatások mellett. Várhatóan a következő piacelemzés során kell ezeket is mérlegelni; ezek az utóbbiak keresleti helyettesítésként vizsgálandók, hasonlóan a mobil rádiótelefon szolgáltatáshoz.

Az I.5.1. pontban szereplő penetrációs adatok a mobil piac növekedésének mérséklődésére, telítődésére utalnak, így a mobilszolgáltatók keresik a növekedés további lehetőségeit, melynek során a vezeték nélküli piacot kezdik támadni néhány a keresletet szondázó, tapogatózó jellegű bár a vezeték nélküli szolgáltatások számára kihívást jelentő, a vezeték nélküli ügyleteket megcélzó ajánlatokkal.

Erre példa a Vodafone „Otthon” szolgáltatása, amely egy helyhez kötött televon szolgáltatóval együttműködve, helyhez kötött telefon hívószámmal olyan szolgáltatást kínál, amely lényegileg zsinór nélküli telefon, amelynek fő jellemzői, hogy a zsinór nélküli szolgáltatásra a saját mobil hálózatát bocsátja rendelkezésre és a zsinór nélküli bázisál-

¹⁷ Ilyen burkolt migráció a T-Kábel telefon-szolgáltatása az Invitel területén, valamint a UPC kábeltelefon szolgáltatása a T-Com területén

¹⁸ OSAP 2006 II. negyedéves kérdőíveinek az összegzése alapján

lomás – a szokásos zsinórnélküli telefonoktól eltérően – nem az előfizető lakásában található. A szolgáltatás számhordozással is igénybe vehető. Tarifái a klasszikus helyhez kötött szolgáltatókéhoz képest kedvezőek.

A Tanács ennek alapján megállapította, hogy a vizsgált időtávon belül még nem várható, hogy a volt koncessziós szolgáltatók elvesztenék túlsúlyukat földrajzi piacukon.

Az Egyesült Államokban már léteznek olyan csomagok, amelyek együtt kínálnak lebeszélhető mobil- és vezetékes perceket. A vizsgált piacon a Magyar Telekom és a T-Mobile Magyarország egyesülése¹⁹ révén a Magyar Telekom került elsőként abba a helyzetbe, hogy összevont szolgáltatásokat kínáljon, mely megteremti a lehetőséget, olyan komplex telefonos csomagok kínálatára, melyek egyesítik a vezetékes és a mobil technológia előnyeit. Ennek következtében az előfizetők mobiltelefonjukat otthon vezetékes telefonként, vezetékes díjszabással használhatják. Az integrált készülékeket be lehet majd arra programozni, hogy mindig azt a hálózatot használják, amelyiken olcsóbb a hívás. Ehhez technológiai oldalon szükség lesz a hagyományos telefonvonal megtartására, mely lassíthatja a vezetékes hozzáférés csökkenését Magyarországon.

Hasonló példa erre, hogy 2006. őszétől a vezetékes telefonpiacon is beszállt az ügyfelekért folytatott versenybe a Vodafone Magyarország Zrt. A Vodafone olyan új tarifacsomagot (2 in 1) vezetett be, amellyel az otthonról telefonálókat igyekszik megnyerni előfizetőnek. Az új díjcsomag ugyanis az ügyfél által megadott címhez kötődik, kimenő hívás csak onnan kezdeményezhető. Tarifái itt is kedvezőek. Az új díjcsomag mind helyhez kötött, mind mobil szolgáltatás díjait tartalmazza.

I.8. A piacazonosítás következtetései

A Tanács elvégezte a piacazonosítást az IHM rendeletben meghatározott „1. Nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés lakossági felhasználók számára” elnevezésű és „2. Nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés nem lakossági felhasználók számára” elnevezésű kiskereskedelmi piacokból kiindulva, a versenyjog elveinek alapján, az EU elektronikus hírközlési keretszabályozására figyelemmel a hatályos magyar jogszabályoknak megfelelően.

Az elvégzett vizsgálat alapján a Tanács megállapította, hogy a fent meghatározott piacok Magyarországon, a magyar viszonyoknak megfelelően a szolgáltatási piac és a földrajzi piac meghatározását együttesen figyelembe véve öt-öt földrajzi piacra bomlanak, amelyek egymástól a nyújtott és igénybevett szolgáltatásokat tekintve nem, csak földrajzi területükben különböznek, és együttesen lefedik Magyarországot egész területét. Ezek a földrajzi piacok területileg egybeesnek mind a lakossági piacon, mind a nem lakossági piacon belül.

A szolgáltatási piac és a földrajzi piac vizsgálata után a Tanács öt-öt elkülönült földrajzi piacot azonosított, amelyek a következők:

A „Nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés lakossági felhasználók számára” elnevezésű piac vonatkozásában:

1. Nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés lakossági felhasználók számára az ANFT 1. sz. mellékletének 2.1.3. pontja alapján meghatározott, 1, 22, 23, 26, 34, 35, 36, 37, 42, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 52, 53, 54, 56, 59, 69, 72, 73, 74, 75, 76, 82, 83, 84, 85, 87, 92, 93, 94, 96, 99 hívószámú körzeteiben.
2. Nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés lakossági felhasználók számára a Magyar Köztársaság területének az ANFT 1. sz. mellékletének 2.1.3. pontja alapján meghatározott, 24, 25, 27, 28, 33, 57, 62, 63, 88 hívószámú körzeteiben.
3. Nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés lakossági felhasználók számára az ANFT 1. sz. mellékletének 2.1.3. pontja alapján meghatározott, 32, 66, 68, 89, 95 hívószámú körzeteiben.
4. Nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés lakossági felhasználók számára az ANFT 1. sz. mellékletének 2.1.3. pontja alapján meghatározott, 77, 78, 79 hívószámú körzeteiben.
5. Nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés lakossági felhasználók számára az ANFT 1. sz. mellékletének 2.1.3. pontja alapján meghatározott, 29. hívószámú körzetében.

A „Nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés nem lakossági felhasználók számára” elnevezésű piac vonatkozásában:

1. Nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés nem lakossági felhasználók számára az ANFT 1. sz. mellékletének 2.1.3. pontja alapján meghatározott, 1, 22, 23, 26, 34, 35, 36, 37, 42, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 52, 53, 54, 56, 59, 69, 72, 73, 74, 75, 76, 82, 83, 84, 85, 87, 92, 93, 94, 96, 99 hívószámú körzeteiben.
2. Nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés nem lakossági felhasználók számára a Magyar Köztársaság területének az ANFT 1. sz. mellékletének 2.1.3. pontja alapján meghatározott, 24, 25, 27, 28, 33, 57, 62, 63, 88 hívószámú körzeteiben.
3. Nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés nem lakossági felhasználók számára az ANFT 1. sz. mellékletének 2.1.3. pontja alapján meghatározott, 32, 66, 68, 89, 95 hívószámú körzeteiben.
4. Nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés nem lakossági felhasználók számára az ANFT 1. sz. mellékletének 2.1.3. pontja alapján meghatározott, 77, 78, 79 hívószámú körzeteiben.

¹⁹ Lásd II.2.10. pont

5. Nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés nem lakossági felhasználók számára az ANFT 1. sz. mellékletének 2.1.3. pontja alapján meghatározott, 29. hívószámú körzetében.

I.9. A piacok érintettségének a vizsgálata

A piacok azonosítása után a Tanács megvizsgálta, hogy a meghatározott piacok szabályozási szempontból érintettek tekinthetők-e a következők szerint:

a) A versenyviszonyok vizsgálata, amelyen belül annak elemzése, hogy:

aa) létezik-e az azonosított piacokon tartósan magas piacra lépési korlát?

ab) a piaci jellemzők alapján, az azonosított piacok a hatékony versenyhez való közeledést mutatják-e?

b) A versenyjogi eszközök önmagukban elégségesek-e a versenykorlátok kezelésére.

I.9.1. Piacra lépési korlátok

A belépési korlátoknak alapvetően két fajtájuk van, a jogi-adminisztratív és strukturális korlátok. Jogi és adminisztratív korlátok akkor érvényesülnek, amikor a belépőre vagy belépni szándékozóra nézve hátrányos feltétel forrása nem gazdasági jellegű, hanem a piacon érvényesülő jogszabályi, adminisztratív vagy egyéb állami szabályozás következménye. Strukturális korlátok abban az esetben léteznek, amennyiben a piacra újonnan belépő vagy belépni szándékozó egyenlőtlen feltételekkel szembesül az alkalmazott technológia és a piacra jellemző költségviszonyok miatt.

Adminisztratív és jogi korlátok:

A Tanács megállapította, hogy a helyhez kötött telefon hozzáférési piacokra történő belépés tekintetében adminisztratív és jogi korlátok lényegében nincsenek. A szolgáltatás bejelentése után a piacra lépés megtörténhet. A nyilvános elektronikus hírközlési szolgáltatás megkezdésének előfeltétele az Eht. szerint a szolgáltatás bejelentése a hatóságnál, amely bejelentésnek a címadatokon kívül a nyújtani kívánt szolgáltatás és a használt hálózat leírását, valamint a szolgáltatás földrajzi kiterjedését kell tartalmaznia. Ezen kívül a hatósághoz be kell nyújtani az előfizetői szolgáltatások általános szerződési feltételeit és az interfészek leírását.

Strukturális korlátok:

Strukturális korlát oka lehet:

- ha a piacon már jelen van jelentős méretgazdaságosságot vagy választékgazdaságosságot elért szolgáltató;
- ha a piacra lépés olyan jelentős beruházással, költséggel jár, amely időelőtti kilépés esetén jelentős mértékben elvész (elsüllyedt költség);
- ha az új belépő szolgáltatásának nyújtásához szükséges egy vagy több részszolgáltatást, illetve hálózatrészt az ugyanazon piacon működő szolgáltatótól lehet vagy kell igénybe venni (függőségi viszony).

Egy-egy adott földrajzi területen új piacra lépő szolgáltató a következő módokon tud hozzáférési szolgáltatást nyújtani:

a) új hálózatot épít,

b) hurokátengedés révén belép az adott földrajzi területre,

c) kábelhálózatát helyhez kötött telefon szolgáltatás nyújtására alkalmassá teszi.

A Tanács megállapította, hogy az a) esetben az új piacra lépő a következő strukturális korlátokkal találkozhat:

- Méretgazdaságosság, választékgazdaságosság és a hálózati hatás (nagyobb hálózathoz tartozni többletértéket jelent a fogyasztónak). Ez az azonosított piacok tekintetében nyilvánvaló, hiszen a fentiekben meghatározott földrajzi piacokon egyeduralkodó hálózatok léteznek.

- A nehezen duplikálható erőforrás jelentős beruházással, és így az elsüllyedt költség veszélyével jár. Bár az előfizetői hozzáférési hálózat létesítése terén a telefon szolgáltatókra korábban kirótt hurokátengedési kötelezettség ezt részben enyhíti, nem mentesít a saját kapcsolóközpontok létesítése alól az adott területen.

A Tanács megállapította, hogy a b) esetben a szükséges beruházás kevésbé jelentős, de hálózattal – az előfizetői hozzáférési hálózat kivételével – ebben az esetben is rendelkezni kell. A hurokátengedés igénybe vétele sem mentesít továbbá a saját kapcsolóközpontok létesítése alól az adott területen. Strukturális korlátként az új belépőnek ilyenkor is szembe kell néznie a méretgazdaságosság és választékgazdaságosság hatásaival, ráadásul függőségi viszony is fellép az adott földrajzi területen volt koncessziós szolgáltatóval szemben.

A Tanács továbbá megállapította, hogy a c) esetben jelentős korlátot jelent az, hogy a kábelhálózatok szétdaraboltak, szolgáltatásuk földrajzi szolgáltatási terület szempontjából nem vehető össze a piacon lévő helyhez kötött nyilvános telefon szolgáltatókéval.

I.9.2. Hatékony versenyhez való közeledés

A Tanács a piaci jellemzők alapján, az adott piac hatékony versenyhez való közeledésének megállapításához minden esetben figyelembe vette az alábbi szempontokat:

a) Az adott piac szereplői számának időbeli változása, valamint az új - az adott piacon kívüli, de az elektronikus hírközlési szolgáltatások piacán tevékenykedő – potenciálisan piacra lépő vállalkozások száma.

Az adott piacokra vonatkozó szolgáltatás-bejelentések száma 2003 és 2004 között jelentősen nőtt és további szolgáltatás-bejelentések történtek 2005 folyamán. Ezeknek a súlyát a következő, b) pont szerinti vizsgálat mutatja.

Az azonosított piacokra potenciálisan újonnan belépő vállalkozások között elsősorban azok a vezetőkes műsorelosztó szolgáltatók jövetnek szóba, amelyek hálózatukon végrehajtották annak kétirányúvá tételét (lásd azonban az I.5.3.3 és az I.9.1. pontoknál kifejtett szempontokat is).

b) Az adott piacon a szereplők részesedésének megoszlása, azok egymáshoz való viszonya, illetve a változás múltbéli és jövőbeni várható tendenciái

6. táblázat: Piaci részesedés tendenciái a földrajzi piacokon (lakossági hozzáférési vonalszám alapján)

Földrajzi piacok	Nagy piaci részesedéssel bíró szolgáltató neve	A piaci részesedés mértéke		
		2002-ben	2003-ban	2004-ben
1. földrajzi piac	Magyar Telekom	99,98%	99,97%	99,60%
2. földrajzi piac	Invitel	99,97%	99,97%	99,95%
3. földrajzi piac	Hungarotel	100,00%	100,00%	100,00%
4. földrajzi piac	Emitel	100,00%	100,00%	100,00%
5. földrajzi piac	Monor Telefon	100,00%	100,00%	100,00%

Forrás: szolgáltatók adatszolgáltatása

7. táblázat: Piaci részesedés tendenciái a földrajzi piacokon (nem lakossági hozzáférési vonalszám alapján)

Földrajzi piacok	Nagy piaci részesedéssel bíró szolgáltató neve	A piaci részesedés mértéke		
		2002-ben	2003-ban	2004-ben
1. földrajzi piac	Magyar Telekom	99,75%	99,15%	98,54%
2. földrajzi piac	Invitel	99,99%	99,51%	98,79 %
3. földrajzi piac	Hungarotel	100,00%	99,51%	99,63%
4. földrajzi piac	Emitel	100,00%	100,00%	100,00%
5. földrajzi piac	Monor Telefon	100,00%	99,60%	99,46%

Forrás: szolgáltatók adatszolgáltatása

A fenti 5. és 6. táblázatból kitűnik, hogy mindegyik földrajzi piacon létezik egy-egy szolgáltató, amelynek piaci részesedése 98 % felett van, a többi szereplő jelenléte pedig elhanyagolható ehhez képest. A Tanács megállapította, hogy az elmúlt 3 évben ezek a piaci szerepek jelentéktelen mértékben változtak, és a vizsgált időtávon belül sem valószínűsíthető a jelentősebb mértékű változásuk.

c) A meghatározott piacokon lévő szolgáltatás(ok) műszaki, technológiai jellemzői

A Tanács megállapította, hogy az érintett piacokon a műszaki-technológiai jellemzőket tekintve az eredetileg homogén helyzet átalakulóban van, mivel megjelentek a kábeltelefon (azaz kábeles műsorelosztó hálózatokon hozzáférést nyújtó) telefonszolgáltatók is. Ezek súlya azonban a vizsgált időszakban a korábban egyeduralmú, volt koncessziós szolgáltató technológiájához képest még csekély (0,3%), és így a piaci szereplők zöme ugyanazon, vagy nagyon hasonló eszközöket vesz igénybe a szolgáltatás nyújtásához.

A hatékony versenyhez való közeledés esete akkor lenne megállapítható, ha az adott piacon az Eht. által a Tanács részére biztosított külső szabályozói beavatkozás megszüntetése esetén a piac az önszabályozó mechanizmusai révén a külső szabályozási beavatkozás célját a vizsgált

időtávon belül elérné. A Tanács megállapította, hogy ez az eset nem valószínűsíthető, valószínűbb, hogy a piac a kiinduló állapot felé konvergálna.

Fenti pontok alapján a Tanács megállapította, hogy a meghatározott piacokon a verseny a vizsgált időtávon belül nem közeledik a hatékony verseny irányába.

I.9.3. A versenyjogi eszközök elégtelensége:

Az ex-post eszközök közös jellegzetessége, hogy panasza ill. hivatalból indított eljárások és a piaci torzulás bekövetkezése után azt utólag kísérli meg orvosolni.

Általános megfontolás

A Tanács osztja az EU szabályozó hatóságainak azon álláspontját, hogy az elektronikus hírközlésen belül – különösen a szűk keresztmetszetekhez való hozzáférés biztosítása terén – a versenyjog elsősorban a verseny fenntartása/felügyelete (safeguarding), míg az ex-ante szabályozás a verseny elősegítése (promoting) hatékony eszköze.

A magyar hírközlés liberalizációjának elmúlt másfél évtizede alatt – bár számos új szereplő jelent meg a piacon és több területen jelentős piaci részesedést is szereztek – a verseny nem vált olyan mértékben meghatározóvá, hogy kizárólag a verseny hatékonyságát biztosító jogkövető magatartás ellenőrzése elegendőnek lenne tekinthető.

Az ágazati (ex-ante) szabályozás specifikus vonásai

Az elektronikus hírközlési piacokra vonatkozó szabályok legalább három olyan szempontot, körülményt is leírnak, amelyek alapján arra a következtetésre lehet jutni, hogy a versenyjog módszerei önmagukban nem elegendők. Ezek az esetek

- a piaci torzulás korrigálásához szükséges beavatkozás feltételeinek azonosítása, illetve meglétének ellenőrzése összetett, bonyolult feladat (pl. részletes, szabályozói célú számviteli kimutatások, költségvizsgálatok, műszaki szempontokat is magukba foglaló feltételek ellenőrzése stb.)
- ismétlődő és/vagy időigényes beavatkozások (vizsgálatok) elkerülhetetlenek
- a kiszámítható szabályozási környezet megteremtése kiemelkedő jelentőségű.

Ezen esetek alábbi elemzése azt mutatja, hogy egyedül a versenyjog nem elegendő az adott hírközlési piac szabályozásához.

a) A feladat összetettsége

A versenyhatóság ex-post eljárása egy vállalkozás konkrét versenyellenes magatartását szankcionálhatja, tehát a versenyellenes magatartások utólagos orvoslására képes, elősegítve ezzel a piacon fellépő versenytorzulások megakadályozását. Az ex-post eljárás a fenti sajátosságából következően önmagában a jövőre nézve nem tudja biztosítani, hogy a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók valamennyi előfizetővel szemben megkülönböztetés-mentesen járjanak el, illetve a szolgáltatások és a szolgáltatók közötti szabad választásában a jelentős piaci erejű szolgáltatók ne akadályozzák az előfizetőket. Az ex-ante eljárás tehát ilyen módon magát az okot, az ex-post eljárás pedig az okozatot kezeli. Az ágazati szabályozó hatóság a verseny elősegítése érdekében a fentiek alapján előre meghatározott és alkalmazandó követelmények előírásával biztosíthatja, hogy a jelentős piaci erejű szolgáltatóknak ne legyen lehetőségük arra, hogy erőfölényükkel visszaéljenek

A „Nyilvánosan elérhető helyi és/vagy országos, helyhez kötött telefonszolgáltatások lakossági felhasználók számára” és a „Nyilvánosan elérhető helyi és/vagy országos, helyhez kötött telefonszolgáltatások nem lakossági felhasználók számára” elnevezésű kiskereskedelmi piacokon ex-ante típusú kötelezettség kiszabása konkrétan azt teszi lehetővé, hogy a szolgáltatók erőfölényes helyzetüket kihasználva ne állapíthassanak meg indokolatlanul magas árakat az előfizetők részére, illetve ne akadályozzák más szolgáltatók piacra lépését indokolatlanul alacsony árak alkalmazásával. Ezen felül az ex-ante kötelezettségek a kiskereskedelmi piacokon eleve megakadályozzák azt, hogy a hálózat tulajdonjogával rendelkező, hozzáférést biztosító jelentős piaci erejű szolgáltató az általános szerződési feltételekben vagy az egyedi előfizetői szerződésben megtiltsa vagy indokolatlan feltételek teljesítéséhez kösse, hogy akár azt, hogy az előfizető a jelentős piaci erejű szolgáltatónál lévő telefon-hozzáférés megtartása mellett más szolgáltatóktól is vehessen igénybe ol-

csóbb forgalmi szolgáltatásokat, akár pedig azt, hogy a határozott idejű előfizetői szerződések esetén a határozott idő lejártá előtt szolgáltatót vagy díjsomagot váltson. Az ex-post szabályozás ezeket csak utólag képes orvosolni, hozzáteve, hogy a fogyasztók esetében ezen utólagos orvoslás már nem jelentheti fogyasztók által megfizetett azon többletköltségek megtérülését, amelyek a jelentős piaci erejű szolgáltató által alkalmazott indokolatlanul magas díjak, vagy amiatt merültek fel, mert a hozzáférést biztosító szolgáltató megakadályozta vagy indokolatlan feltételekhez kötötte, hogy az előfizető a hozzáférés megtartása mellett más szolgáltatótól is vegyen igénybe olcsóbb forgalmi szolgáltatásokat, vagy hogy a határozott idejű előfizetői szerződések esetén a határozott idő lejártá előtt szolgáltatót vagy díjsomagot váltson.

b) Gyakori, időigényes beavatkozások

Amennyiben a verseny sérelme valószínűsíthető, a versenyhatóság megindítja vizsgálatát, amelynek során azonosítja az árut/szolgáltatást, meghatározza a releváns piacot, annak földrajzi határait, elemzi a piacot stb. Miután a versenyjog az egyes elektronikus hírközlési piacokra vonatkozóan részletes szabályokat nem tartalmaz, a tényállás tisztázása, illetve általában a panasszal kapcsolatos jogi értékelés bonyolultabb, mint a részletes szabályokkal rendelkező, ezeket szakmai részleteiben kellő biztonsággal, kisebb időigénnyel alkalmazó ágazati szabályozás esetén.

Tekintettel továbbá a fogyasztók és az ezzel kapcsolatban felmerülő esetleges versenyellenes magatartások nagyobb számára, valószínűsíthető, hogy a Tanács ex-ante szabályozásának hiánya a versenyhatóság sokkal gyakoribb beavatkozását eredményezné a piacon, úgy hogy ezen versenyproblémák egyébként az ex-ante szabályozással kezelhetők lennének. Az ex-ante szabályozással tehát hatékonyan csökkenthetőek a potenciális versenyellenes magatartások, és ezzel együtt a versenyhatóság időigényes beavatkozásainak száma.

c) Szabályozási környezet kiszámíthatósága

A jellemzően igen komoly beruházásokat igénylő piacra lépés során az új vállalkozások számára alapvető fontosságú a vállalkozás jogi környezetének és ezen jogi környezet kiszámíthatóságának ismerete. Ebben a tekintetben a versenyjog általános garanciális jellegű, míg az ex-ante szabályozás részletes, egyes konkrét kérdések szintjén kiszámítható működési és megtérülési körülményeket határoz meg. A versenyjog alkalmazása során önmagában az a tény, hogy valamely vállalkozó jelentős piaci erővel rendelkezik még nem elegendő a beavatkozáshoz. Ehhez bizonyítani kell, hogy a jelentős piaci erővel történő visszaélés megtörtént. Ezzel szemben az erőfölénnyel való visszaélés bizonyítása az ex-ante szabályozás keretei között nem szükséges, az erre való képesség megállapítása megalapozza a kötelezettség kirovását, ami lényegesen nagyobb biztonságot és kiszámíthatóságot jelent az új piacra lépő számára, mint a versenyjog általános szabályai által biztosított védelem.

Így elsősorban az ex-ante szabályozás által megteremtődő jogi kiszámíthatóság teszi lehetővé, hogy a meglévő piaci szereplők és a piacra lépni kívánó vállalkozások megfelelő garanciákat kapjanak komoly beruházásainak megtérülésére, és hogy ezen szolgáltatók piaci versenye végső soron egyre olcsóbb és egyre jobb minőségű előfizetői szolgáltatásokat eredményezzen.

Tekintettel arra, hogy a vonatkozó kiskereskedelmi piacra belépés nagy befektetés igényű, ami jelentős elszüllyedt költségekkel jár, valamint arra, hogy az e piacon való működéshez jellemzően szükséges más szolgáltatókkal való együttműködés, ezen együttműködés szabályainak előzetes ismerete a szerződéses tárgyalásokra való felkészüléshez, illetve vitás esetekben az egyes tényállások tisztázásához alapvető fontosságú, a versenyjog eszközei önmagukban nem elegendők, azaz a versenyjog általános szabályai mellett szükség van az ex-ante szabályozásra is, annak részletes, konkrét, kiszámítható jellege miatt.

I.9.4. Az érintett piacok meghatározása

Fentiek alapján a Tanács megállapította, hogy az I.3. – I.4. fejezetekben meghatározott szolgáltatási piacok és az I.7. fejezetben meghatározott földrajzi piacok együttes figyelembe vételével az I.8. pontban meghatározott öt piac érintett piac, és azokon ex-ante szabályozásnak van helye.

Az érintett piacok tehát az alábbiak (a földrajzi területeket bemutató 7. és 8. táblázat beosztásának megfelelően):

A „*Nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés lakossági felhasználók számára*” elnevezésű piac vonatkozásában:

1. *szerű érintett piac*: Nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés lakossági felhasználók számára az 1. földrajzi piacon.

2. *szerű érintett piac*: Nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés lakossági felhasználók számára a 2. földrajzi piacon

3. *szerű érintett piac*: Nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés lakossági felhasználók számára a 3. földrajzi piacon.

4. *szerű érintett piac*: Nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés lakossági felhasználók számára a 4. földrajzi piacon.

5. *szerű érintett piac*: Nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés lakossági felhasználók számára az 5. földrajzi piacon.

A „*Nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés nem lakossági felhasználók számára*” elnevezésű piac vonatkozásában:

1. *szerű érintett piac*: Nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés nem lakossági felhasználók számára az 1. földrajzi piacon.

2. *szerű érintett piac*: Nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés nem lakossági felhasználók számára a 2. földrajzi piacon.

3. *szerű érintett piac*: Nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés nem lakossági felhasználók számára a 3. földrajzi piacon.

4. *szerű érintett piac*: Nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés nem lakossági felhasználók számára a 4. földrajzi piacon.

5. *szerű érintett piac*: Nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés nem lakossági felhasználók számára az 5. földrajzi piacon.

II. Piacelemzés, JPE szolgáltatók azonosítása

II.1. Általános szempontok

A jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató (a továbbiakban: *JPE szolgáltató*) – összhangban az Eht. 53. § (1) bekezdésében írtakkal – az a vállalkozás, amely valamely érintett piacon, amelyen a gazdasági verseny nem kellően hatékony, egyedül (a továbbiakban: *önálló erőfölény*) vagy más szolgáltatóval közösen (a továbbiakban: *közös erőfölény*) gazdasági erőfölényben van.

A gazdasági erőfölény olyan gazdasági helyzet, amely lehetővé teszi, hogy a vállalkozás tevékenységét a versenytársaktól, a vevőktől és végső soron a fogyasztóktól nagymértékben függetlenül folytassa.

Egy szolgáltató erőfölényének megállapítását megalapozó kritériumok köre taxatív jelleggel nem határozható meg. A JPE minősítést nem mindegyik kritérium befolyásolja azonos mértékben.

Az, hogy egy kritérium önmagában nem elégséges a JPE-ként történő azonosításhoz, nem jelenti azt, hogy a kritériumok bármely kombinációja esetén nem megállapítható egy vagy több szolgáltató érintett piacon fennálló gazdasági erőfölényes helyzete.

Egy vállalkozást egy adott kritérium vizsgálatkor alapvetően az adott érintett piacon kell értékelni, de szükség szerint figyelembe kell venni, ha az adott érintett piacon a minősítést befolyásolja ugyanezen kritériumnak más érintett piacon, vagy érintett piacnak nem minősülő szolgáltatási piacon történő értékelése.

Az önálló és közös erőfölény megállapítása alapvetően ugyanazon kritériumok vizsgálatán alapszik azzal, hogy a közös erőfölény esetén további kritériumok figyelembevétele is szükséges, illetve egyes kritériumok értelmezése, hatása eltérő lehet a JPE minősítésre.

Az egyes kritériumok esetében azok múltbéli, illetve a vizsgált időtávon belüli várható változásait is – ha ez értelmezhető – figyelembe kell venni.

Az erőfölény megállapításához szükséges, később részletezett kritériumokat a Tanács egyenként megvizsgálta, és ezek közül a következő kritériumok vizsgálatát tekintve kiemelkedően jelentősnek a döntés meghozatala során:

- piaci részesedés;
- a nehezen megkettőzhető infrastruktúra feletti ellenőrzés;
- vertikális integráció.

II.2. Az egyes kritériumok vizsgálata

II.2.1. Piaci részesedés

A piaci részesedés vizsgálata során a Tanács a mellett döntött, hogy elsősorban a hozzáférések (fővonalak) számán, másodsorban a nettó árbevételen alapuljon a vizsgálat.

A piaci részesedés önmagában általában nem döntő kritérium. 25% alatt valószínűtlen az egyedüli erőfölény. A Bizottság döntéshozó gyakorlatában 40% felett feltételezhető, az európai esetjog szerint 50% felett biztosnak látszik az erőfölény. A piaci részesedés értékelésekor annak tendenciáját is figyelembe kell venni.

Jelen esetben a piaci részesedést a Tanács számozási körzetenként vizsgálta meg, illetve a földrajzi piacoknak megfelelő öt érintett piacon egyenként elemezte. Az árbevétel vizsgálatánál a bekapcsolási díjakat, valamint az előfizetési díjaknak az igénybevett forgalmi kedvezmények levonása utáni értékét vette figyelembe.

A Tanács megállapította, hogy mindegyik érintett piacon létezik egy-egy szolgáltató, amelyik 100%-hoz közeli piaci részesedéssel rendelkezik (lásd a 8. és 9. táblázatot).

A Tanács megállapította azt is, hogy a piaci részesedés több évre visszatekintve is majdnem azonos, nagyon kis mértékben csökkenő tendenciát mutat.

Ilyen nagyon magas piaci részesedések mellett a többi figyelembe veendő szempont (szolgáltatások innovációs igénye és differenciáltsága stb.) már marginálisnak minősül, így a Tanács döntő kritériumnak tekinti a piaci részesedést.

II.2.2. A vállalkozások mérete

A vállalkozások méretének vizsgálata során – tekintetbe véve a helyhez kötött telefon szolgáltatások kiskereskedelmi piacainak évi 228 Mrd Ft körüli árbevételét – a Tanács elegendőnek tartotta csupán a 100 M Ft feletti nettó árbevétel elért cégeket figyelembe venni, mivel a többi vállalkozás az erőfölény meghatározását nem befolyásolja. A következő, 10. táblázat bemutatja az érintett piacokon működő cégek közül azon cégek méretének és pénzügyi helyzetének néhány jellemző adatát, amelyek összes nettó árbevétele a 2004. évben 100 millió Ft-nál nagyobb volt.

8. táblázat: Piaci részesedés a lakossági földrajzi piacokon 2004-ben

Érintett piac	Volt koncessziós szolgáltató	Fővonal, db			Árbevétel, MFt		
		saját*	idegen*	saját%	saját*	idegen*	saját%
1.	Magyar Telekom			99,60			99,97
2.	Invitel			99,95			99,95
3.	Hungarotel			~100			100,00
4.	Emitel			100,00			100,00
5.	Monor Telefon			~100			100,00

Forrás: a szolgáltatók adatszolgáltatása

*Az oszlop adatai üzleti titkot tartalmaznak.

9.sz. táblázat: Piaci részesedés a nem lakossági földrajzi piacokon 2004-ben

Érintett piac	Volt koncessziós szolgáltató	Fővonal, db			Árbevétel, MFt		
		saját*	idegen*	saját%	saját*	idegen*	saját%
1.	Magyar Telekom			98,89			99,42
2.	Invitel			98,82			98,99
3.	Hungarotel			99,74			99,84
4.	Emitel			100,00			100,00
5.	Monor Telefon			99,46			100,00

Forrás: a szolgáltatók adatszolgáltatása

*Az oszlop adatai üzleti titkot tartalmaznak.

Megjegyzés a fenti 8. és 9. táblázatokhoz: az árbevételi rovatokban csak a 0,1 MFt-ot elérő vagy meghaladó összegek kerültek feltüntetésre.

10. táblázat: Az érintett piacokon működő vállalkozások méretének és pénzügyi helyzetének néhány jellemző mutatója 2004-ben

Szolgáltató	Összes eszköz (millió Ft)	Tárgyi eszközök aránya (%)	Tőkeel-látottság (%)	Likviditá-si mutató (%)	Esedékessé-gi mutató (%)	Adósság-fedezeti mutató (%)	Összes bevétel (millió Ft)	Üzemi tev. eredménye (millió Ft)	Adózott eredmény (millió Ft)	Befektetett eszközök beszerzése (mFt)	Befektetett eszközök eladása (mFt)
BT Limited Magyarországi Fióktelepe	3 434,0	13,7	-33,4	222,3	27,5	73,2	4 906,0	170,0	124,0	250,0	2,0
Com.unique Kft.	127,8	73,3	8,4	34,0	64,1	110,3	183,4	12,6	10,0	98,5	0,0
EMITEL Távközlési Rt.	7 938,0	86,3	49,4	22,9	73,6	169,7	5 956,0	1 616,0	1 263,0	606,0	50,0
GTS Datanet Távközlési Kft.	14 186,9	87,6	61,5	67,9	68,0	591,0	9 370,4	-320,8	52,8	-1 561,0	5,2
HUNGAROTEL TÁVKÖZLÉSI Rt.	34 087,0	85,1	41,3	25,5	48,7	184,9	17 158,0	4 122,0	5 241,0	1 031,0	9,0
Invitel Távközlési Szolgáltató Rt.	100 315,4	75,2	16,1	208,5	17,8	222,5	44 415,1	4 022,0	-421,0	5 093,0	51,0
Magyar Telekom Rt.	910 300,0	39,0	41,0	30,0	55,0	180,0	273 711,0	-2 596,0	39 268,0	-54 436,0	2 967,0
Monor Telefon Társaság Rt.	18 226,7	80,6	40,0	92,4	48,3	255,5	10 518,6	2 269,6	2 480,5	1 895,4	26,5
PanTel Kft.	28 358,0	45,0	22,0	97,0	27,0	150,0	22 644,0	-4 254,0	-3 539,0	3 307,0	635,0
UPC Magyarország Telekommunikációs Kft.	39 502,0	83,7	18,5	47,6	33,7	182,4	34 018,0	3 883,0	3 655,0	5 054,0	52,0

Forrás: szolgáltatók adatszolgáltatása

A Tanács megállapította, hogy a vállalkozások méretét tekintve (az „összes eszköz”, valamint az „összes bevétel” dimenzió tekintetében) a UPC Kft., és a PanTel Rt. veszi fel a versenyt a volt koncessziós szolgáltatókkal.

A vállalkozás mérete tehát önmagában nem releváns kritérium, illetve csak a piaci részesedési kritérium hatását erősíti.

II.2.3. A nehezen megkettőzhető infrastruktúra feletti ellenőrzés

A nehezen megkettőzhető infrastruktúra feletti ellenőrzés, azaz a hálózat tulajdonlása, ellenőrzési joga egyrészt a földrajzi piacokat is alapvetően meghatározza, másrészt az ex-ante szabályozás szükségességének vizsgálata során is jelentős piacra lépési korlátot jelent.

Fontos piacra lépési korlátot jelentenek az esetleges piacra lépés azon költségei, amelyeket a piacra lépőnek be kell fektetnie a szolgáltatás infrastrukturális feltételeinek biztosítása érdekében, de ezek a piac elhagyásakor nem térülnek meg. A potenciális piacra lépő csak akkor vállalja ezeket a beruházási költségeket, ha kilátása van arra, hogy mind a beruházás költségei, mind a szolgáltatás elkerülhető költségei megtérülnek az árbevételekből.

A nehezen megkettőzhető infrastruktúra feletti ellenőrzés fennállása döntően műszaki-technológiai illetve gazdasági elemzés alapján dönthető el. A tárgyalt érintett piacok esetében a meglévő infrastruktúra duplikálása elsősorban gazdaságilag indokolatlan (adott esetben műszaki szempontból lehetetlen), különösen, ha az alternatív megoldások (pl. hurokátengedés) gazdaságosabbak és kisebb tökeigényűek.

Nincs tehát olyan potenciális szolgáltató, aki, ha az érintett piacok esetében a piacra lépés abszolút műszaki és gazdasági korlátjai nem állnának fenn a megtérülés reményében képes lenne vállalkozni egy-egy területen belül egy teljes nyilvánosan elérhető helyhez kötött hálózat kiépítésére.

A Tanács megállapította, hogy az érintett piacokon a nehezen megkettőzhető infrastruktúra fölötti ellenőrzést ugyanazok a szolgáltatók gyakorolják, amelyek egyébként is döntő piaci részesedéssel bírnak.

II.2.4. A technológiai előny vagy fölény

Az adott piacokon működő szolgáltatók részben hasonló infrastruktúrával rendelkeznek. Az újabb technológiák alkalmazására (pl. digitális előfizetői hozzáférések) lényegében mindegyik piaci szereplőnek van lehetősége. A hoz-

záférés vonatkozásában új technológiát vezettek be a kábeles műsorelosztó szolgáltatók, azzal, hogy a beszéd és a jelzések átvitelét IP protokoll szerint működő adatátviteli eszközökkel valósítják meg. Ez azonban sem a szolgáltatások minőségében, sem a választékában még nem jelent versenyelőnyt, mivel – amint ez az I.3.6. pontban is kifejtésre került – a telefon szolgáltatások teljes körű nyújtása is csak bizonyos engedményekkel lehetséges.

A kutatás-fejlesztési ráfordítások tekintetében a Tanács megállapította, hogy ilyen tevékenységet a piaci szereplők csak marketing vonatkozásában végeznek, műszaki-technológiai fejlesztés terén – eltekintve egyes egyetemi, főiskolai projektek támogatásától – a gyártók kínálatára támaszkodnak.

A Tanács megállapította, hogy a technológiai előny szempontjának az erőfölény megállapításakor nincsen relevanciája.

II.2.5. Kiegyenlítő vásárlóerő hiánya

Az Iránymutatás²⁰ nagy súlyt helyez a kiegyenlítő vásárlóerő szerepének vizsgálatára. A Bizottság iránymutatása szerint kiegyenlítő vásárlóerő alatt a nagy vevők azon képességét kell érteni, hogy ésszerű időn belül megfelelő alternatív megoldásra (hatékony megtorlás vagy más cég szolgáltatásainak igénybe vétele) képesek átállni, ha szállító árat emel, vagy hátrányosan módosítja a szállítási feltételeket.

Általános érvennyel megállapítható, hogy a hírközlési szolgáltatásokat igénybe vevők alkupozícióját javítja, a szolgáltatók piaci erőfölényének érvényesítési lehetőségeit pedig korlátozza, ha:

- nagyfokú vevő-koncentráció áll fenn, vagyis a nagy vevők részaránya magas a szolgáltatók teljes árbevételeiben,
- a szolgáltató-váltás költsége alacsony,
- a fogyasztók jól informáltak, a piacon az elérhető szolgáltatások köre és azok ára a fogyasztók számára ismert és könnyen összehasonlítható.

A Tanács a rendelkezésre álló adatok alapján megállapította, hogy a „Nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés nem lakossági felhasználók számára” magyarországi piacon nem áll fenn nagyfokú vevő-koncentráció. A 2002 és 2004 közötti időszakban a 10 legnagyobb vevő kumulált részaránya elhanyagolható nagyságrendet képviselt a magyarországi helyhez kötött vezetékes telefontszolgáltatók teljes árbevételeiben.

²⁰ Az Európai Bizottság 2002/C 165/03. számú Iránymutatása a piacelemzésről és a jelentős piaci erő értékeléséről az elektronikus hírközlési hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások közösségi szabályozási keretében

11. táblázat: A 10 legnagyobb nem lakossági ügyféltől eredő árbevétel

Szolgáltató	Év	10 legnagyobb ügyféltől eredő bevétel*	Teljes árbevétel*	Részarány, %*
EMITEL	2002			
	2003			
	2004			
HUNGAROTEL	2002			
	2003			
	2004			
INVITEL	2002			
	2003			
	2004			
Magyar Telekom	2002			
	2003			
	2004			
Monor Telefon	2002			
	2003			
	2004			

Forrás: szolgáltatók által beadott kérdőívek alapján

*Az oszlop adatai üzleti titkot tartalmaznak.

A lakossági ügyfélkört általában az jellemzi, hogy sok, kis bevételt hozó ügyfélből áll. Ezen ügyfelek egyike sem kerülhet alkupozícióba, egyikük elvesztése sem veszélyeztetné a cég létét, talpon maradását. Ezért ilyenek nem kerültek a 10 legnagyobb bevételt hozó ügyfelek közé.

A Tanács megállapította, hogy a tárgyalt piacokon a kiegyenlítő vásárlóerő a jelentős piaci erő megállapítását nem módosítja.

II.2.6. A könnyű, vagy privilegizált hozzáférés a tőkéhez

A tőkepiacokhoz és pénzügyi forrásokhoz való könnyebb hozzáférést nagymértékben meghatározza az adott szolgáltató piaci részesedése, vagyoni, pénzügyi helyzete és jövedelmezősége, tulajdonosi háttere, stratégiája, valamint az ügyvezetés stabilitása és reputációja. Amennyiben valamely vállalkozás a fenti szempontok alapján jobb megítélésnek örvend, könnyebben juthat pénzügyi forrásokhoz és ebből piaci előnye származhat.

A Tanács a 10. táblázat adatai alapján megállapította, hogy az érintett vállalkozások tőkehozzáférési mutatói jelentős szórást mutatnak. A tárgyalt piacokon döntő piaci részesedésű szolgáltatók helyzete és tulajdonosi háttere inkább biztosítja számukra a tőkepiacokhoz való könnyebb hozzáférést, mint más, a piacon lévő telefon szolgáltatók esetében.

A Tanács megállapította, hogy az egyes földrajzi piacokon a legnagyobb árbevétellel rendelkező

szolgáltatók tőkehozzáférési mutatói jelentős szórást mutatnak és ezek alapján a piacra egységes megállapítás nem tehető. Ugyanakkor a volt koncessziós szolgáltatók helyzete és tulajdonosi háttere biztosíthatja számukra a tőkepiacokhoz való könnyebb hozzáférést.

II.2.7. A szolgáltatások diverzifikációja

A Tanács megállapította, hogy az adott piachoz tartozó szolgáltatások diverzifikációja (azaz ezen szolgáltatások csomagban, más szolgáltatásokkal együtt való nyújtása) nem releváns szempont, mivel a piacon lévő szolgáltatók csaknem mindegyike közel azonos műszaki képességekkel rendelkező hálózati elemeket és eszközöket használ.

II.2.8. Méretgazdaságosság

A méretgazdaságosság azt jelenti, hogy egy adott szolgáltatás kibocsátásának növekedésével a termelés átlagköltsége (egységnyi outputra jutó input) csökken. Ez a jelenség a fix költségek jelenlétének köszönhető. Minél nagyobb kezdeti beruházást igényel egy iparág, annál jelentősebb méretgazdaságossági hatások jelentkezhetnek. A Tanács megállapította, hogy az érintett hozzáférési piacokon a méretgazdaságosság előnyeit elsősorban a volt koncessziós szolgáltatók élvezik.

II.2.9. Választékgazdaságosság

Választékgazdaságosság megvalósulása esetén több terméket/szolgáltatást közös termelési folyamatban állítanak elő. Az érintett hozzáférési piacokon például a fémes

helyi hurok megléte esetén azon a legtöbb esetben az adatátviteli hálózathoz való hozzáférés is nyújtható. A nagyobb választékgazdaságosság alkalmas piaci előny szerzésére.

Az érintett hozzáférési piacokon döntő piaci részesedéssel bíró szolgáltatók szolgáltatási portfóliója nagymértékben hasonló.

A Tanács megállapította, hogy az érintett hozzáférési piacokon a választékgazdaságosság csak a hálózattal rendelkező piaci szereplők esetében érvényesülhet, ezért azokon a piacokon, ahol a versenytársak hálózatai között nagyságrendi különbség van a földrajzi piacokon belül, a választékgazdaságosság hatása csak igen korlátozottan jelenik meg.

II.2.10. Vertikálisan integrált vállalkozás, vállalkozás csoport

A vertikális integráció megvalósulása esetén egy vállalkozás (esetleg több azonos érdekkörbe tartozó vállalkozás) az értéklánc különböző szintjein elhelyezkedő piacokon egyaránt jelen van. Az ilyen szolgáltató a termelési folyamat különböző szintjeinek egy vállalkozáson belüli integrálása miatt képes a jobb árak elérésére (pl. eltérő belső és külső árak meghatározásával) és ebből fakadóan a piaci előnyszerzésre.

A Tanács megállapította, hogy ez a tényező releváns, amennyiben az előfizetőkkel rendelkező piaci szereplő vertikálisan integráltnak tekinthető, hiszen az IHM rendelet szerinti 1. és 2. piachoz tartozó szolgáltatás nyújtása szorosan kapcsolódik egyrészt a lakossági és nem lakossági forgalmi piacokhoz, másrészt a végződtetési, híváskezdeményezési és tranzit nagykereskedelmi piacokhoz.

A vállalkozás *csoportok* tekintetében az adatlapokból konkrétan is megállapítható, hogy az öt volt koncessziós szolgáltató egyike, az Emitel Zrt. a Magyar Telekom Nyrt. 100%-os tulajdonában van, ami mindkettő piaci szereplésére befolyással van. A szakmai tapasztalatok átadása és a tudástranszfer során az Emitel Zrt. részére jelentős előnyt képez a hasonló, kisebb szolgáltatókkal szemben annak következtében, hogy 100%-os tulajdonosa a Magyar Telekom Nyrt..

Ugyancsak a Magyar Telekom Nyrt. által képviselt csoporthoz tartozik a T-Kábel Zrt. műsorelosztó vállalkozás is, amely 2004 végén lépett piacra kábeltelefon szolgáltatásával és amely ehhez a szolgáltatásához igénybe veszi a Magyar Telekom infrastrukturális és szellemi adottságait.

2005 folyamán egyesült a Magyar Telekom és a T-Mobile Magyarország. Az egyesülés után a T-Mobile egyelőre továbbra is önálló márkanevként és önálló üzletágként működik a Magyar Telekom Csoporton belül.

Emellett a Magyar Telekom Nyrt. vertikálisan integrált vállalkozás, mivel egyidejűleg nyújtani képes a kiskereskedelmi helyhez kötött telefon, bérelt vonali és szélessávú szolgáltatások mellett a nagykereskedelmi szolgáltatások teljes spektrumát is. A Magyar Telekom és a T-Mobile egyesülés megteremtette a lehetőséget kombinált vezeték-mobil szolgáltatások nyújtására is.

A tulajdonosi szerkezet vizsgálata alapján a Tanács azt is megállapította, hogy a Monor Telefon Társaságnak 1999 óta tulajdonosa a Paruse cég, amely viszont 100%-ban a hollandiai bejegyzésű UPC (United Pan-European Communications) – Európa legnagyobb szélessávú szolgáltatója – tulajdona. A UPC a vezetékes műsorelosztási és a műholdas feltételes hozzáférési műsorelosztási piacon a Magyar Köztársaság területén is jelentős szerepet játszik előfizetői bázisa révén. Ez a Monor Telefon Társaság részére előnyt jelenthet, de előnyös a UPC részére is, amely szolgáltató elsőként lépett a hozzáférési piacra kábeles műsorelosztó hálózatán nyújtott nyilvános telefonos hozzáférés szolgáltatás nyújtásával. Az összefonódás eredménye, hogy a megfelelő infrastruktúrával nem rendelkező UPC részére a Monor Telefon Kft. végzi a közvetítőválasztáshoz, valamint a számhordozáshoz és a számlázáshoz szükséges szolgáltatások nagy részét.

A piacelemzés vizsgált időszakában az Egyesült Államokban bejegyzett Hungarian Telephone and Cable Corp. (HTCC) bejelentette, hogy megvásárolta a PanTel Zrt. részvényeseit. Ez a körülmény a vizsgált időszakban mindkét szolgáltató részére előnyt jelenthetett. Rendkívüli jelentőséggel bírhat a tárgyalt piacok további fejlődésére nézve, hogy ugyanezen cég 2006 végén bejelentette szándékát az Invitel Zrt. felvásárlására is, bár a jelen határozatban a Tanács ezeket a vállalkozásokat különálló jogi személyeknek tekinti.

II.2.11. A magasan fejlett elosztó és értékesítő hálózat

A Tanács megállapította, hogy a magasan fejlett elosztó és értékesítő hálózat nem releváns tényező, amennyiben – mint ez a volt koncessziós szolgáltatók mindegyikénél megállapítható - mindegyik szolgáltató ügyfélszolgálatára rendelkezik ingyen vagy helyi tarifával hívható számokkal, mely utóbbiak az ország egész területéről elérhetőek, ezen kívül mindegyik cég rendelkezik személyes ügyfélszolgálati pontokkal és személyes értékesítési csapatokkal is, melyek képesek megkeresni az ügyfeleket bárhol az országban.

II.2.12. A potenciális verseny hiánya, piacra lépés vagy a piaci terjeszkedés akadályai

A piacon a verseny hatékonyabb irányba fejlődhet, ha a piacra lépés és a piac növekedési korlátai alacsonyak, illetve fennáll a potenciális versenyhelyzet. Ezen kritériumok relevanciáját a Tanács a (I.10.1. fejezetben található) jogi és strukturális korlátok elemzése alapján vizsgálta. A potenciális versenyt illetően meg kell említeni a I.6.3. fejezetben vizsgált kínálati helyettesítőket. Ezek közül a korábban piacra még nem lépett, kétirányú csillagpontos hálózattal rendelkező vezetékes műsorelosztó szolgáltatók, valamint az áramszolgáltató vállalatok, vagy azokkal szövetkező PLC vállalatok potenciális versenyt támaszthatnak.

További szempontként szükséges a piacon működő szolgáltatókhoz, illetve viselkedésükhöz kötődő *stratégiai korlátok* vizsgálata. A piacon bent lévő vállalatok stratégiai eszközökkel tarthatják távol vetélytársaikat. Ilyen, árazással kapcsolatos eszköz lehet az árdiszkrimináció,

árprés, keresztfinanszírozás, illetve árazással nem összefüggő eszközök, mint reklámháború, kutatás-fejlesztési befektetés. A vizsgált piacokon a szolgáltatók stratégiai korlátozó magatartására utaló jelek megfigyelhetők: a Gazdasági Versenyhivatal jelenleg két szolgáltató ellen is versenyfelügyeleti eljárást folytat a hívás forgalmi piacon fennálló verseny – hozzáférési piaci erőfölény átvitele révén történő – korlátozását célzó vagy eredményező magatartások gyanúja tárgyában.

II.3. Közös erőfölény vizsgálata

A Tanács megvizsgálta a lehetőséget közös erőfölény kialakulására és a következőket állapította meg:

A közös erőfölény lényege az, hogy elsősorban a piaci szerkezetből következően a kisszámú (domináns) szereplő magatartása megállapodás vagy tudatos összejátszás hiányában is hasonlóan fog alakulni.

A meghatározott öt érintett piac mindegyikén egy-egy, 2004 végén közel 100% piaci részesedéssel rendelkező szolgáltató tevékenykedik. E szolgáltatóknak elvileg nincs szükségük másokkal közös erőfölény kialakítására, a többi kis részesedéssel bíró cég pedig még együttesen is olyan csekély erővel bír ezen a piacon, hogy azok együttesen sem kerülhetnek közös erőfölényes helyzetbe.

A közös erőfölény lehetőségét egyébként eleve is kizárja az a tény, hogy az említett szolgáltatók elkülönült földrajzi piacokon tevékenykednek.

Mindezek alapján a Tanács megállapította, hogy közös erőfölény kialakulása az érintett piacokon fogalmilag kizárt, további vizsgálata indokolatlan.

II.4. Piaci erő átvitelének vizsgálata

Az Eht. 53. § (2) bekezdése előírja annak vizsgálatát, hogy van-e olyan, szomszédos piacon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató, amely gazdasági erejét átviheti egyik piacról a másikra.

Tárgyi piacok a következő piacokkal lehetnek szomszédos kapcsolatban:

Vertikális szomszédság: Az IHM rendelet szerinti 3. ill. 5. számú piaccal lehetséges, hiszen a hozzáférés és a belföldi forgalom díjai általában együtt szoktak értékesítésre kerülni, csomagban, mivel, hogy a belföldi hívások indításához szükség van valamilyen hozzáférésre. Az IHM rendelet szerinti 4. ill. 6. számú piaccal is lehetséges, hiszen a hozzáférési hálózatra nemzetközi hívások indításához is szükség van. A legtöbb szolgáltató mindegyik piacon jelen van és képes erejét az egyikről a másikra átvinni.

Horizontális szomszédság: Az IHM rendelet szerinti 1. és 2. számú piacok között is lehetséges, hiszen nagymértékben azonosak a szolgáltatások, így az

azok nyújtásához igénybe vett bemenő termékek is. A legtöbb szolgáltató mindegyik piacon jelen van és képes erejét az egyikről a másikra átvinni.

Tekintettel arra, hogy az adott földrajzi piacokon a volt koncessziós szolgáltatók hozzáféréseik számaik tekintetében döntő fölényt mutatnak, várható, hogy ez valamely mértékben tükröződni fog ezen földrajzi piacok forgalmi helyzetében is. Emiatt fennáll annak a lehetősége, hogy az IHM rendelet szerinti 3...6. sz. piacon megmutatkozó piaci erejüket ezen vállalkozások bizonyos mértékben át tudják vinni a vizsgált hozzáférési piacokra is.

II.5. Jelentős piaci erejűvé (JPE) történő minősítés

A piaci részesedés és a többi kritérium együttes vizsgálata alapján a Tanács megállapította, hogy az érintett piacokon a verseny nem eléggé hatékony és a következő vállalkozások jelentős piaci erővel rendelkeznek:

1. számú érintett piac: *Magyar Telekom Távközlési Nyrt.*
2. számú érintett piac: *Invitel Távközlési Szolgáltató Zrt.*
3. számú érintett piac: *Hungarotel Távközlési Zrt.*
4. számú érintett piac: *Emitel Távközlési Zrt.*
5. számú érintett piac: *Monor Telefon Társaság Kft.*

III. Kötelezettségek megállapítása

Az Eht. 52. § (1) bekezdése előírja, hogy a Tanácsnak az érintett piacokon azonosított, JPE-vel rendelkező szolgáltató(k)ra a piacelemzés által feltárt versenyt korlátozó akadályok által indokolt, azokkal arányos, legalább egy kötelezettséget meg kell állapítania, vagy a korábban jogszabályban, vagy a hatóság határozatában megállapított legalább egy kötelezettséget fenn kell tartania, vagy módosítania. A kiskereskedelmi piacokon a Tanács által megállapítható kötelezettségeket a XIII. Fejezet tartalmazza.

Tekintettel arra, hogy a vizsgált érintett piacokon az említett JPE-vel rendelkező szolgáltatók piaci ereje várhatóan tartós marad, az *ex ante* szabályozásnak azt kell biztosítania, hogy a JPE-vel rendelkező szolgáltatók sem árazási eszközökkel, sem nem-árazási diszkriminatív módszerek alkalmazásával ne élhessenek vissza gazdasági erőfölényükkel.

A kötelezettségek kiszabása folyamán a Tanács először megvizsgálta azokat a kötelezettségeket, amelyeket a hatóság már a vizsgált múltbeli időszakban érvényesített a vizsgált érintett piacokon és az ahhoz kapcsolódó nagykereskedelmi piacokon.

Ezt követően megvizsgálta, hogy a vizsgált piacokon bekövetkeztek-e olyan lényeges változások, amelyek befolyásolhatták a kötelezettségek fenntartását, esetleges megszüntetését, vagy új kötelezettség kirovását.

A Tanács megállapította továbbá, hogy a vizsgált időszakban a helyhez kötött telefon szolgáltatáson belül, az

egyetemes szolgáltatás kiskereskedelmi árait jogszabály²¹ korlátozta, amely jogszabály azonban csak az árindex mértékére vonatkozott. A Tanács a piacelemzés lefolytatását követően megállapította, hogy a jelen gazdasági környezetben, ahol még nem kellően hatékony a verseny, továbbra is szükség van kiskereskedelmi árszabályozásra.

Az elmúlt 10 évben a szolgáltatók esetenként az infláció felett emelték előfizetői díjait. Ezt annál is inkább megtehették, mert a vizsgált kiskereskedelmi piac sajátossága az, hogy a fogyasztás visszafogása nem lehetséges (vagy van hozzáférése az előfizetőnek vagy nincsen).

Az Eht. a nemzeti szabályozó hatóságot, az NHH-t jogosítja fel arra, hogy amennyiben az általa lefolytatott piacelemzési eljárás során megállapítja, hogy az adott kiskereskedelmi piac fejlődéséhez nem elegendők a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatókra kirótt nagykereskedelmi kötelezettségek, a kiskereskedelmi szolgáltatási piacon a törvényben meghatározott körben kötelezettséget szabjon ki. Tehát hatósági árszabályozást a vonatkozó szolgáltatás díja tekintetében az Eht. nem állapít meg; hanem a Tanács által elvégzett piacelemzési eljárás eredményeképpen az NHH-ra, mint szabályozó hatóságra bizza annak megítélését, hogy a feltárt piaci probléma orvoslása milyen indokolt és arányos kötelezettség kiszabásával történhet meg.

Ha azonban a Tanács úgy véli, hogy a kiskereskedelmi piacok szabályozási céljai csak hatósági árszabályozással érhetők el, az Eht. 109. § (4) bekezdése értelmében javaslatot tehet miniszteri rendelet útján történő ármegállapításra. Ezt a lehetőséget azonban a Tanács eleve elvetette, mert megítélése szerint egy ilyen rendelet kizárná a verseny egy lényeges területét, az árversenyt.

III.1. Általános célok

A Tanács a kötelezettségek meghatározása során messzemenőig szem előtt tartotta a az Eht. által a Hatóság számára az Eht 9. § (2)-ban meghatározott feladatokat, továbbá az Eht.-ban lefektetett általános célokat²². A kötelezettségek kirovása során törekedett arra, hogy biztosítsa az elektronikus hírközlési piac zavartalan, eredményes működését és fejlődését, az elektronikus hírközlési tevékenységet végzők és a felhasználók érdekeinek védelmét, továbbá a tisztességes, hatékony verseny kialakulásának és fenntartásának elősegítését.

III.2. Kötelezettségek meghatározásakor alkalmazott elvek

A kötelezettségek meghatározása során a Tanács az általános célokon kívül a következő elveket vette figyelembe:

- A kötelezettségeknek a helyhez kötött hozzáférések piacán uralkodó versenyhiány következményeinek orvoslására kell irányulniuk.
- A kiszabott kötelezettségeknek a feltárt versenyt korlátozó akadályok által indokoltaknak és azokkal arányosnak kell lenniük.²³
- A kirótt kötelezettségek nem okozhatnak aránytalan terheket a szolgáltatók számára.
- A kötelezettségek hatásaként az áraknak hosszú távon kompetitív szintre kell beállniuk.
- A kötelezettségeknek a lehető legteljesebb mértékben alkalmazkodniuk kell a meghatározott piacok sajátosságaihoz.

III.3. A hatóság által a vizsgált időszakra korábban kiszabott kötelezettségek

III.3.1. A vizsgált piacot közvetlenül érintő nagykereskedelmi kötelezettség

A Tanács megállapította, hogy a helyhez kötött telefon hozzáférési piacokra közvetlenül a helyi hurkok átengedésére vonatkozó nagykereskedelmi piacon²⁴ kirótt kötelezettség lehetett hatással. Amennyiben ennek a kötelezettségnek az eredményeképpen az adott földrajzi területre újonnan belépő szolgáltatók részére a kötelezett jelentős piaci erejű szolgáltató saját fémes érpárjainak egy részét teljes használatra átengedi, ez versenyt hoz létre nemcsak a forgalmi, hanem a hozzáférési piacon is.

Ez utóbbi piacnak az elemzése során azonban megállapításra került, hogy annak hatása elhanyagolható, mivel a létrejött teljes hurokátengedések száma országosan nem érte el a hozzáférések számának egy ezrelékét.

A Tanács ugyanakkor azt is megállapította, hogy a híváskezdeményezési szolgáltatás nagykereskedelmi piacon²⁵ kiszabott kötelezettség a költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége, valamint az átláthatóság vonatkozásában közvetve hatással volt a hozzáférési piac árára. A szolgáltatók ugyanis olyan díjsomagokat vezettek be, amelyeknél az előfizetési díj részben vagy egészben „lebeszélhető”.

III.4. A hatóság által kiszabható kötelezettségek

A fenti III.1. és III.2. pontokban leírt célok elérése érdekében és alapelveknek megfelelően a Tanács általános és egyedi kötelezettségeket ír elő, az alábbiak szerint.

²¹ A távbeszélő szolgáltatási piacon jelentős piaci erővel rendelkező távközlési szolgáltató által nyújtott távbeszélő-szolgáltatás díjairól, valamint az egyetemes távközlési szolgáltatással kapcsolatos díjsomagokról szóló 3/2002. (I.21.) MeHVM rendelet

²² Eht. 2. §

²³ Eht. 52. § (1)

²⁴ 16/2004.(IV.24.) IHM rendelet 1. sz. melléklete szerinti 11. sz. piac

²⁵ IHM rendelet 1. számú mellékletében a 8. piac

III.4.1. Általános kötelezettségek

Az Eht. 111.-115. §-ai olyan általános kötelezettségeket határoznak meg, amelyek alkalmazása a jelentős piaci erejű szolgáltatóra nézve kötelező. Az Eht. 111. § előírja, hogy az a szolgáltató, melyet a Tanács határozatával a helyhez kötött telefonhálózathoz történő előfizetői hozzáféréssel és használattal kapcsolatos, a Tanács által érintett piacoként meghatározott bármely piacon jelentős piaci erejűnek nyilvánított, köteles előfizetője számára lehetővé tenni a közvetítőváltást.

Az Eht. 56 §.-a lehetővé teszi továbbá a Tanács számára a fentiekől eltérő kötelezettségek előírását is, kivételes és indokolt esetben.

A nagykereskedelmi kötelezettségek közül a hozzáférési kiskereskedelmi piacokra leginkább „*A fémcsurkók és alhurkók nagykereskedelmi átengedése (beleértve a részleges átengedést is) szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából*” elnevezésű nagykereskedelmi (11.) piacon kiszabott kötelezettségek vannak hatással. Az előző piacelemzés határozatának folyományaként a jelentős piaci erejűnek minősített szolgáltatók referencia-ajánlatokat adtak be, amelyeknek a jóváhagyását a Tanács 2006 nyarán végezte el. Referencia-ajánlatok ezt megelőzően is voltak hatályban, azonban azok még nem teremtették meg a hatékony üzleti feltételeket ahhoz, hogy az alternatív szolgáltatók nagyobb számban éljenek a hurokátengedés kötelezettségével és így csökkentsék a jelentős piaci erejű szolgáltatók területi erőfölényét. Ennek megfelelően, a vizsgált időszakban, beleértve az adatszolgáltatás óta eltelt időt is, a hurokátengedések száma nem volt jelentős a teljes vonalszámokhoz képest és emiatt kimondható, hogy a *nagykereskedelmi szabályozás nem bizonyult elegendőnek* ahhoz, hogy a kötelezett szolgáltatók piaci ereje észlelhető mértékben lecsökkenjen.

III.4.2. Egyedi kötelezettségek

Az Eht. 109. § (1) bekezdése szerint, amennyiben a hatóság a piacelemzés alapján megállapítja, hogy egy általa meghatározott kiskereskedelmi szolgáltatási piacon a verseny nem kellően hatékony és a 102–108. §, illetve a 111. § szerinti kötelezettségek előírásával e törvény céljai nem lennének megvalósíthatók, az adott kiskereskedelmi szolgáltatási piacon az előfizetői szolgáltatások díjával kapcsolatos kötelezettségeket írhat elő.

A kiskereskedelmi szolgáltatási piacokon az Eht. a következő kötelezettségek előírását teszi lehetővé²⁶:

- indokolatlanul magas díjak alkalmazásának megtiltása,
  - a piacra lépést vagy a versenyt akadályozó, indokolatlanul alacsony árak alkalmazásának megtiltása,
  - egyed- vagy fogyasztók indokolatlan megkülönböztetésének tiltása,
  - indokolatlan árukapcsolás tiltása,
- továbbá előírhatja (Eht. 109. § (3) bek.)
- a kiskereskedelmi díjakkal kapcsolatos kötelezettségek teljesítésének ellenőrzéséhez szükséges költség-számítási kimutatás vezetését,
- végül a törvény kötelezően írja elő az adott piacon (Eht. 111. §)
- a közvetítőváltást.

Az Eht. alapján, amennyiben a Tanács a piacelemzés során egy vállalkozást jelentős piaci erejüként azonosít, akkor a rendelkezésre álló „kötelezettségek közül a piacelemzés során feltárt versenyt korlátozó akadályok által indokolt, azokkal arányos, legalább egy kötelezettséget ír elő...²⁷”. Ez a gyakorlatban a következő feladatok elvégzését teszi szükségessé:

- A versenyprobléma azonosítása
- A kötelezettségek értékelése

12. táblázat: A hurokátengedések száma 2006.09.30.-ig

	Invitel*	Monor Tel.*	Emitel*	Hungarotel*	Magyar Telekom*	Összesen*
A teljesen átengedett helyi hurkok száma:						
A helyi hurok átengedésére vonatkozó azon igények száma, amelyeket még nem teljesített a szolgáltató.						
Azon szolgáltatók száma, amelyekkel helyi hurok átengedésével kapcsolatos megállapodást kötöttek:						

Forrás: 2006. évi OSAP adatok

*Az oszlop adatai üzleti titkot tartalmaznak.

²⁶ Eht. XIII. Fejezet 109. §

²⁷ Eht. 52. § (1)

- Arányos és indokolt kötelezettségek meghatározása

III.4.3. Versenyprobléma azonosítása

a) *Döntő erőfölény a helyhez kötött telefon hozzáférések piacán*

A Tanács elvégezte a szolgáltatási piac meghatározását, melynek során nem talált olyan keresleti és kínálati helyettesítőket, amelyek nyomást gyakorolhattak volna a szolgáltatókra lakossági vagy nem lakossági hozzáférési díjaik meghatározása során. A piacmeghatározás révén azonosított piacokon történő piacelemzés során a Tanács nem talált olyan kiegyenlítő vásárlóerőt, ami nyomást gyakorolhatott volna a hozzáférések díjaira.

A Tanács megállapította, hogy a lakossági hozzáférések érintett piacain a jelentős piaci erejű szolgáltatók döntő, 2004 végén 99,95...100%-os piaci részesedéssel bírtak. A nem lakossági hozzáférési piacokon ez az arány ugyanekkor 98,99...100% volt és ez az arány az azóta eltelt időben sem változott lényegesen. A döntő piaci részesedésből fakadó erőfölényüket csak tovább erősítik a nehezen megkettőzhető infrastruktúra birtoklása és a vertikális integráció által biztosított előnyök.

Mindezek hátterében az előző időszak (1993-2002) jogszabályi környezetének megfelelően megkötött koncessziós szerződéseiben meghatározott területi kizárólagosság áll. *Az érintett piacokon a jelentős piaci erejű szolgáltatók versenytársai még nem rendelkeznek számottevő részesedéssel. A jelentős piaci erejű szolgáltatók lényegében a fogyasztóktól függetlenül (csak a teljes fogyasztói kereslet által korlátozva) folytathatják gazdasági tevékenységüket. Ez a különösen döntő erőfölény önmagában elegendő indok a lehetséges kötelezettségek kirovására.*

b) *Az árak szintje*

A fent ismertetett döntő erőfölény miatt a volt koncessziós szolgáltatókon nincs olyan nyomás a hozzáférési díjaik meghatározása során, amely a díjak kompetitív szint fölött tartását gazdaságtalanná tenné, ahol a kompetitív díjszint a tökéletes verseny következtében kialakuló árat jelenti. Az eddigi időszakban valamilyen formában mindig érvényesült az érintett piacokon a kiskereskedelmi szolgáltatási árak jogszabályi-hatósági szabályozása. Ez a szabályozás a Díjrendelet értelmében 2004. április 1-től csak az érintett piacok egy szeletére, az egyetemes szolgáltatási körbe tartozó hozzáférésekre és hívásokra korlátozódik. Ennek következtében nem lehet előre látni, hogy a szolgáltatók milyen hozzáférési díjakat kívánnak majd érvényesíteni a jövőbeli vizsgált időszakban.

Annak ellenére, hogy a kötelezett szolgáltatók területén az előfizetők választhatják kedvezményes díjcsomagként az egyetemes díjcsomagot, de ez a díjcsomag csak azoknak az előfizetőknek a részére előnyös, akik vagy amelyek szerény forgalmat bonyolítanak le, mivel az egyetemes szolgáltatás díjcsomagjának forgalmi díjai az átlagosnál magasabbak. Az előfizetők többsége részére így az egyetemes díjcsomagra való áttérés nem jelent igazi alternatívát.

A Tanács megvizsgálta az érintett piacokat és megállapította, hogy a jelentős piaci erejű szolgáltatók olyan gazdasági erőfölényes helyzetben vannak, amely lehetővé teszi a számukra, hogy díjaik szintjét a kompetitív szint felett határozzák meg, ezért szükség van szabályozói intézkedésekre, amelyek elősegítik az ismertetett piaci probléma kedvezőtlen hatásainak csökkentését és a döntő piaci erőfölénnyel való visszaélés megelőzését, ezzel elősegítve a hatékony verseny kialakulását és a fogyasztók érdekeinek jobb érvényesülését.

c) Az előfizetők megtartása a hozzáférés és a díjcsomagok igénybevétele feltételeinek indokolatlan meghatározásával

A III.4.3. a) pontban ismertetett, a lakossági hozzáférések érintett piacain fennálló döntő erőfölény miatt a volt koncessziós szolgáltatók képesek lehetnek arra, hogy a hozzáféréseken keresztül az egyes, kizárólag határozott idejű szerződéssel igénybe vehető díjcsomagok határozott idő eltelté előtti felmondását illetve az előfizetőnek ezen díjcsomagokról történő más díjcsomagra való váltását olyan indokolatlan feltételek támasztásával akadályozzák meg, amelyekkel elérhető, hogy a hozzáférést döntő többségben csak tőlük igénybe venni tudó előfizetők a hosszabb távú előfizetési jogviszonyból még lényegesen jobb ajánlat esetén sem tudnak szabadulni, megakadályozva ezzel egyrészt az új szolgáltatók hozzáférési piacra történő belépését, másrészt a közvetítőválasztás igénybevételét is.

A fentiekben a Tanács megállapította, hogy a kötelezett szolgáltatók a lakossági hozzáférés piacán 99,95...100%-os, a nem lakossági hozzáférési piacokon pedig 98,99...100% -os piaci részesedéssel bírnak, tehát az előfizetők döntő többségének a kötelezett szolgáltatók teszik lehetővé nyilvános helyhez kötött telefonhálózathoz való hozzáférést. A hozzáférési piacra új szolgáltatók egyrészt hurokátengedés útján tudnak belépni, másrészt a saját hálózattal rendelkező kábeltelevíziós szolgáltatók (a továbbiakban: *KTV szolgáltatók*) ezen saját hálózat igénybevételel tudnak hozzáférést is biztosítani az előfizetőnek. A kötelezett szolgáltatók viszont – éppen azért, mert piaci erőfölényük alapján jelenleg a kiskereskedelmi hozzáférési piacokon döntő többségben csak Ők nyújtanak hozzáférést – képesek lehetnek arra, hogy az előfizetőknek olyan módon kínálják a telefonhálózathoz hozzáférést, és ezen keresztül a díjcsomagokat, hogy az kötelezően együtt jár az előfizető határozott idejű előfizetői szerződésben vállalt, a szolgáltató melletti hosszú távú elkötelezettséggel is, és ezen hosszú távú elkötelezettség előfizető általi megszakításához (akár a szerződés felmondása, akár díjcsomag-váltás miatt) indokolatlan és aránytalan feltételek járuljanak. A kötelezett szolgáltatók szabályozás hiányában a hozzáférési piacokon fennálló erőfölényük miatt a fentebb említett feltételeket akár úgy is meghatározhatják, hogy a határozott idejű előfizetői szerződésben vállalt, a szolgáltató melletti hosszú távú elkötelezettség idő előtti megszüntetésével járó indokolatlan feltételek alkalmazása az előfizető számukra olyan mértékű terhet jelent, amely

lyel szemben a versenytársak gyakorlatilag nem képesek olyan versenyképes ajánlatot kínálni az előfizetőnek, amely esetében az előfizető reálisan a szolgáltatóváltás mellett dönthet.

A piaci problémát tovább fokozhatja, ha a kötelezett szolgáltatónál kötelező a hosszú távú elkötelezettség (kötelező hűségnyilatkozat) időtartamának lejártakor az előfizető ellenkező tartalmú nyilatkozata hiányában automatikusan meghosszabbodik. A kötelezett szolgáltatónál az előfizetők fentiekben részletezett hosszú távú elkötelezettség megszüntetésével járó indoklatlan és aránytalan feltételek meghatározása miatt tehát csökkenhet, illetve rövidtávon ellehetetlenülhet más szolgáltatónak a piacra történő belépése.

A fenti piaci magatartás továbbá képes lehet a forgalmi piacokon a közvetítőválasztás által generált versenyt csökkenteni vagy ellehetetleníteni akkor, ha a hosszú távú elkötelezettség megszüntetéséhez járuló fent említett indoklatlan és aránytalan feltétel olyan (gyakran bizonyos ingyenes lebeszélhetőséget tartalmazó) magas havi előfizetési díjú díjcsomagokhoz járul, ahol az előfizető eleve nem érdekelt a közvetítőválasztás szolgáltatás igénybevételére. Ebben az esetben ugyanis a közvetítőszolgáltatás igénybevétele elsősorban úgy lenne racionális választás az előfizető részéről, ha előtte áttérne egy alacsonyabb előfizetési díjú díjcsomagra, de a hosszú távú elkötelezettség megszüntetéséhez járuló fent említett indoklatlan és aránytalan feltétel miatt az előfizető ezzel nyilvánvalóan nem fog élni.

A Tanács megvizsgálta az érintett piacokat és megállapította, hogy a jelentős piaci erejű szolgáltatók azon olyan gazdasági erőfölényes helyzetben vannak, amely lehetővé teszi a számukra, hogy a hozzáféréseken keresztül az egyes, kizárólag határozott idejű szerződéssel igénybe vehető díjcsomagok határozott idő eltelté előtti felmondását illetve az előfizetőnek ezen díjcsomagokról történő más díjcsomagra való váltását olyan indoklatlan és aránytalan feltételek támasztásával akadályozzák meg, hogy ezzel egyben közvetett módon megnehezítsék vagy ellehetetlenítsék egyrészt új szolgáltatók hozzáférési piacra történő belépését, másrészt a közvetítőválasztás igénybevételét is.

III.6.3. Az egyedi kötelezettségek célja

Minden, a Tanács által kirótt kötelezettségnek az Eht.-ban és a Keretirányelvben lefektetett általános célokat kell szolgálnia. Ezen felül a kötelezettségeknek a piacelemzés alapján feltárt versenyt korlátozó akadályok által indokoltaknak, azokkal arányosoknak kell lenniük²⁸. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a kötelezettségek:

- Indokoltak, tehát megfelelnek a probléma természetének.

- Arányosak, tehát megfelelnek a probléma súlyának.

A Tanács által kirótt kötelezettségeknek végső célként azt kell szolgálniuk, hogy a szolgáltató ne élhessen vissza azzal az erőfölényes helyzetével, amely lehetővé teszi számára, hogy díjait a kompetitív szint felett határozza meg. A belföldi díjak szabályozása összhangban van az Eht. céljaival, alapelveivel és azzal a követelménnyel, mely szerint a versenyproblémákat elsősorban nagykereskedelmi, másodsorban kiskereskedelmi szabályozással kell megoldani.

A Tanács megállapította, hogy a kötelezettségek arányossága érdekében a tervezett intézkedéseknek csak a szükséges mértékűnek és a legkevésbé megterhelőnek (tehát a cél teljesüléséhez minimálisan szükségesnek) kell lenniük.

III.6.4. Kiskereskedelmi kötelezettségek

III.6.4.1. Indoklatlanul magas díjak alkalmazásának megtiltása (Eht. 109. § (1) bekezdés a) pont)

Abban az esetben, ha a hatóság megalapozottan gyanítja, hogy a kiskereskedelmi piacon indoklatlanul magas díjakat alkalmaznak, megtilthatja azt, ami együtt jár a kötelezés betartásának kikényszerítése, illetve be nem tartásának szankcionálása során önálló eljárás lefolytatásával. Az erőfölényes helyzet lehetőséget teremt arra, hogy egyes szolgáltatók az előfizetési díjakat a kompetitív szint felett állapítsák meg. A Tanács megállapította, hogy a kapcsolódó nagykereskedelmi piacokon kirótt kötelezettségek önmagukban nem képesek kezelni a jelen határozatban azonosított versenyproblémát (árak szintje), hiszen még a hurokátengedések várhatóan növekvő volumene mellett is az azonosított szolgáltatók bizonyos időtávra továbbra is jelentős piaci erővel fognak rendelkezni az érintett piacon, azaz a piacra lépő versenytársak által támasztott verseny ellenére sem lesznek azonnal arra kényszerítve, hogy az előfizetési díjakat ne a kompetitív szint felett állapítsák meg.

A versenyhelyzet torzulásának a lehetősége tehát fennáll, mely mindenképpen szükségessé teszi arányos és indokolt kiskereskedelmi kötelezettség kiadását. A határozat III.3-as fejezete tartalmazza a hatóság által kiszabható kötelezettségeket. Ezek közül a Tanács az indoklatlanul magas díjak alkalmazásának megtiltását tartja arányos és indokolt kötelezettségnek. A Tanács arányosnak tartja e kötelezettséget, hiszen egyrészt az abból fakadó adminisztrációs terhek egy korábbi jogszabályi kötelezettségből²⁹ keletkeztek, másrészt a kötelezettség csupán akkor áll fenn, ha maga a versenysértő magatartás (az indoklatlanul magas áremelés) megvalósul. A Tanács indokoltan tartja e kötelezettséget, hiszen a versenykorlátokon túlmenő lehetőségek kiküszöbölése történik meg azzal, hogy az

²⁸ Eht. 52. §. (1), Hozzáférési irányelv 8. cikk (4)

²⁹ 3/2002. (I. 21.) MeHVM rendelet a távbeszélő-szolgáltatási piacon jelentős piaci erővel rendelkező távközlési szolgáltató által nyújtott távbeszélő-szolgáltatás díjairól, valamint az egyetemes távközlési szolgáltatással kapcsolatos díjcsomagokról

érintett szolgáltatók számára tiltott az indokolatlanul magas hozzáférési (bekapcsolási és előfizetési) díjak alkalmazása kiskereskedelmi díjsomagjaikban. Amellett, hogy várhatóan az említett kapcsolódó nagykereskedelmi piacokon kiszabott kötelezettségek is közvetve a fogyasztói árak indokolatlan emelésének korlátozását eredményezik (főként a helyi hurkok átengedése nyomán), jelen kötelezettség közvetlenül is segít orvosolni az azonosított versenyproblémát (árak szintje).

A Tanács megállapítása szerint indokolatlanul magas árak kell tekinteni azt, ha az árak növekedése a korábbi időszak áraihoz viszonyítva a fogyasztói infláció mértékét meghaladja, tekintettel arra, hogy:

- a távközlési technológia már kialakult, régóta ismert; ezen technológiában olyan lényeges változás nem várható, mely hirtelen megnövelné az indokolható, ezáltal az árban megjeleníthető költségek szintjét;
- a normál körülmények között várható költségemelkedés a bérköltség ágán jelentkezhet, amit jól kezel a fogyasztói árindex;
- azoknál a szolgáltatóknál, ahol esetleg még van díj-kiegyenlítetlenség, úgy ennek megszüntetési forrása a hatékonyságnövelés, aminek a díjakban való érvényesítését az elfogadható legmagasabb díjemelkedés ilyen meghatározásával a hatóság nem várja el a szolgáltatóktól.

Az árindex szabályozás javasolt gyakorlatával kapcsolatosan a Tanács megállapította, hogy a mindenkori költségvetésről szóló törvény tervezetéhez kapcsolódó általános indokolás tartalmazza az előremutató fogyasztói árszintemelkedés várt mértékét, továbbá a KSH havi gyakorisággal előrejelzi a fogyasztói árindex értékét, amely a tárgyév előrehaladtával egyre nagyobb biztonsággal valószínűsíti a fogyasztói árindex tényleges értékét. Ezért a szolgáltatók képesek teljesíteni a rájuk kirótt kötelezettséget, a szolgáltatókkal szemben nem aránytalan és nem indokolatlan az az elvárás, hogy folyamatosan figyeljék a fogyasztói árindex és a gazdaság helyzetének alakulását, és folyamatosan elemezzék és ellenőrizzék a ténylegesen végrehajtott és a tervezett árintézkedések várható teljes évi hatását, mint ahogy (üzleti terveikben) ellenőrzik és elemzik ezek hatását a fogyasztók viselkedésére.

Tekintettel arra, hogy az előző piacelemzés óta az Eht. úgy változott, hogy a piacelemzést nem évente, hanem kétfévente kell elvégezni, a Tanács előző határozatától eltérően úgy döntött, hogy a kötelezés visszavonásig legyen érvényes (amíg egy új határozat azt felül nem írja) azzal kiegészítve, hogy a hatóság a kötelezettség teljesítését évente ellenőrzi, és a kötelezettséget is éves viszonylatban kell teljesíteni.

A Tanács a rendelkező rész a) pontjában kirótt kötelezettség betartását hatósági felügyeleti ellenőrzési eljárás keretében fogja vizsgálni, és annak nem vagy megfelelő teljesítése esetén az Eht. és a Ket. szerinti szankciókat alkalmazhatja. Az ellenőrzés módszerét, illetve az abban

foglalt egyes részletszabályok indokolását jelen határozat indokoló részének „B” fejezete tartalmazza.

III.6.4.2. A fogyasztók indokolatlan megkülönböztetésének tilalma (Eht. 109. § (1) bekezdés c) pont)

A Tanács a III.4.3. c) pontban versenyproblémaként azonosította, hogy a kötelezett szolgáltatók a kiskereskedelmi hozzáférési piacokon gazdasági erőfölényes helyzetben vannak, és ezáltal képesek lehetnek arra, hogy a hozzáféréseken keresztül az egyes, kizárólag határozott idejű szerződéssel igénybe vehető díjsomagok határozott idő eltelté előtti felmondását illetve az előfizetőnek ezen díjsomagokról történő más díjsomagra való váltását olyan indokolatlan feltételek támasztásával akadályozzák meg, amelyekkel elérhető, hogy a hozzáférést döntő többségben csak tőlük igénybe venni tudó előfizetők a hosszabb távú előfizetési jogviszonyból még lényegesen jobb ajánlat esetén sem tudnak szabadulni, megakadályozva ezzel egyrészt az új szolgáltatók hozzáférési piacra történő belépését, másrészt a közvetítőválasztás igénybevételét is.

A Tanács az azonosított versenyproblémával indokolt és arányos kötelezettségként határozta meg az Eht. 109. § (1) bekezdés c) pontja szerinti fogyasztók indokolatlan megkülönböztetésének tilalmát a rendelkező rész b) pontja szerinti tartalommal.

Az Eht. 109. § (1) bekezdés c) pontja szerint:

„Amennyiben a hatóság a piacelemzés alapján megállapítja, hogy egy általa meghatározott kiskereskedelmi szolgáltatási piacon a verseny nem kellően hatékony, és a 102-108. §, illetve a 111. § szerinti kötelezettségek előírásával e törvény céljai nem lennének megvalósíthatók, az adott kiskereskedelmi szolgáltatási piacon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóra a fogyasztók érdekeinek védelme és a hatékony verseny elősegítése érdekében határozatában megtilthatja ...,

c) az egyes fogyasztók indokolatlan megkülönböztetését...”

A fogyasztók indokolatlan megkülönböztetése több szinten is megvalósulhat:

- a) A fogyasztók indokolatlan megkülönböztetését jelentheti egyes fogyasztók választási lehetőségének, választási szabadságának korlátozása. Tipikusan ilyen korlátozásnak minősülhet például, ha egy szolgáltató valamely díjsomag igénybevételét csak az előfizetők meghatározott csoportja számára tenné lehetővé. Tekintettel arra, hogy a Tanács ilyen jellegű versenyproblémát nem azonosított, a fenti magatartás megtiltására irányuló kötelezettséget nem írt elő.
- b) A fogyasztók indokolatlan megkülönböztetésének további szintjét jelentheti azonban az, ha a szolgáltató a különböző díjsomagokat igénybevevő fogyasztók, előfizetők között úgy tesz indokolatlan különbségeket, hogy ezen indokolatlan különbségek a díjsomagok igénybevételi feltételeiben érhetőek tetten. Ez utóbbi esetben az előfizető ugyan szabadon választhat az egyes díjsomagok között, de a választását követően indokolatlanul megkülönböztetett helyzetbe

kerül. A fogyasztók indokolatlan megkülönböztetésének ezen további szintjén tehát nem az előfizetői szerződés megkötésének pillanatában, hanem utóbb, a szerződés megszüntetésével összefüggésben, a szerződés fenntartása érdekében történik az előfizető indokolatlan megkülönböztetése.

A fenti b) esetben tehát a kötelezett szolgáltatók a III.4.3. c) pontban részletezett indokok alapján képesek lehetnek arra, hogy az előfizető egyes díjsomagról másik díjsomagra történő váltásához, illetve a kötelezett szolgáltató melletti hosszú távú elkötelezettséggel járó határozott előfizetői szerződések határozott idő lejártá előtti megszüntetéséhez (felmondásához) olyan indokolatlan és/vagy aránytalan feltételeket társítsanak, amelyek a kötelezett szolgáltató más díjsomagjait igénybe vevő előfizetőket illetve a kötelezett szolgáltatótól eltérő szolgáltatót választó szolgáltató előfizetőit nem terhelik. Hangsúlyozandó tehát, hogy a fogyasztók indokolatlan megkülönböztetésének ezen a szintjén az előfizető a kérdéses szerződés megkötésekor mérlegelhet ugyan, de nem lehet tudomása arról, hogy a határozott időtartam alatt nem bukkan-e fel egy számára még kedvezőbb ajánlat akár egy új szolgáltató ajánlatként, akár egy meglévő szolgáltató új díjsomagja formájában. A kötelezett szolgáltatók ezen magatartása pedig – még akkor is, ha azt szándékoltnan nem célozza – hatásában a kötelezett szolgáltatók hozzáférési piacon fennálló piaci erőfölényük fenntartását illetve erősödését okozhatja.

Az Eht. 52-57. §-a szerint lefolytatott eljárás lényege abban áll, hogy a Tanács az ex-ante szabályozás részeként folyamatos piacelemzési tevékenységet végez, amelynek során vizsgálja, hogy lát-e lehetőséget a versenyhelyzet romlására. Amennyiben a Tanács a versenyhelyzet romlásának lehetőségét észleli, akkor az azt okozó lehetséges versenyproblémával arányos és indokolt kötelezettséget kell kiszabnia. A III.4.3. c) pontban részletezett versenyproblémával összefüggő indokolt és arányos kötelezettség kiszabásának azonban előfeltétele, hogy a fenti b) pontban foglalt fogyasztók indokolatlan megkülönböztetésének „típusától” elkülönítse azt a magatartást, amikor a fogyasztók egyes csoportjai ugyan előre definiált módon nem ugyanahhoz a szolgáltatási feltétel-halmazhoz jutnak hozzá, mint más fogyasztók, de ez a megkülönböztetés indokolható és arányban áll azzal a kedvezménnyel, amit az előfizetőnek az eltérő szolgáltatás feltétel-halmaz keretében kínál, illetve indokolható és arányban áll azzal a költséggel amelyet a szolgáltató más előfizetői szerződéshez képest ezen szerződés teljesítésére fordított. A kötelezettség ilyen jellegű megkülönböztetés megtiltására nem irányulhat, hiszen a normál üzleti életben általában bevett szokás, pl. fogyasztói szegmensek képzése, nagyfogyasztóknak árengedmények stb. Az tehát, hogy különféle szolgáltatási feltételhalmazok (díjsomagok) léteznek, hogy egyes fogyasztók különböző szolgáltatási feltételekkel

„fogyasztanak”, mint mások, az még önmagában nem jelenti a fogyasztók indokolatlan megkülönböztetését.

Ezzel szemben a fogyasztók indokolatlan megkülönböztetése történik akkor, ha valamely díjsomagban foglalt szolgáltatási feltétel-halmazt választó előfizető azért nem juthat hozzá olyan más szolgáltatási feltétel-halmazhoz, mint más előfizetők, mert választási szabadságában korlátozva van azáltal hogy, szerződés megszüntetésével összefüggésben a szerződés teljesítésére fordított költségével vagy az általa a teljesítés során nyújtott kedvezménnyel nem indokolható és azokkal nem arányos feltételeket kell teljesítenie. A választási szabadságnak viszont folyamatosan kell érvényesülni, tehát ha van olyan időszak (pl. a hűség szerződés megkötése után), amikor nem érvényesül, a fogyasztó indokolatlan megkülönböztetése fölvethető.

A III.4.3. c) pontban részletezett versenyproblémával összefüggésben ez konkrétan azt jelentheti, hogy az előfizető (azzal, hogy a díjsomag igénybevételével együtt a jövőre nézve hosszú távon kötelezően el kell, hogy kötelezze magát a volt koncessziós szolgáltató mellett) a határozott idő fennállta alatt akkor kerülhet indokolatlanul megkülönböztetett helyzetbe a hosszú távú elkötelezettséggel nem járó díjsomagot választó előfizetővel szemben, ha a korábban választott díjsomagjáról a nem várt jövőbeni események bekövetkezése esetén csak olyan jelentős hátrányt jelentő feltételek teljesítése útján tud „szabadulni”, amely meggátolja, hogy az előfizető racionálisan a szerződés határozott idő előtti felmondása mellett döntsön. Ez a jövőbeni nem várt esemény kötődhet az előfizető egyéni magatartásához is (például elköltözik), de kötődhet a piaci viszonyok gyors változásához is (így ahhoz, hogy akár a kötelezett szolgáltató, akár más alternatív szolgáltató a hűség szerződés hatálya alatt kedvezőbb díjsomagot kínál fel számára). Ilyen esetekben a korábban ilyen típusú díjsomagot választó előfizető indokolatlanul kerül hátrányba például azzal az előfizetővel szemben, amelyik eredetileg olyan díjsomagot választott, amely nem járt a kötelezett szolgáltató melletti hosszú távú elkötelezettséggel, és a szerződés megszüntetéséhez egyéb feltétel teljesítését nem kívánta meg a szolgáltató.

A feltételek indokolatlansága akkor valószínűsíthető a leginkább, ha a kötelezett szolgáltató valamely határozott idejű szerződés keretében igénybe vehető díjsomagját kizárólag azért kínálja olyan feltételekkel, amely gyakorlatban meggátolja, hogy az előfizető racionálisan valóban a szerződés határozott idő előtti felmondása mellett döntsön, mert tapasztalata szerint a fogyasztói szokások alapján ezt a díjsomagot választják legtöbben, vagy mert a fogyasztókat kifejezetten ebbe a típusú díjsomagba próbálja terelni és tartani. Ebben az esetben a szolgáltató valószínűsíthetően szándékoltnan törekszik piaci erejének fenntartására vagy megerősítésére.

A díjsomaghoz kapcsolódó feltételek egyben a fogyasztók indokolatlan megkülönböztetését is jelentő indo-

kolatlansága és/vagy aránytalansága tehát a fentiek alapján akkor állapítható meg:

- a) Ha ezek a feltételek a kizárólag határozott idejű szerződés keretében igénybe vehető díjcsomagokhoz kötődnek, a szolgáltató a díjcsomag igénybevételét az Eht. 134. § (1) bekezdés szerint bármikor további jogkövetkezmények nélkül felmondható határozatlan idejű szerződés keretében nem biztosítja, és;
- b) a feltételek a határozott idejű előfizetői szerződésnek az előfizető által a határozott idő letelte előtt való felmondásához vagy az előfizetőnek a határozott idejű előfizetői szerződés keretében igénybe vett díjcsomagról a határozott idő letelte előtti más díjcsomagra történő váltásához kötődnek; és
- c) ezen feltételek előfizető általi teljesítése nincs arányban a szerződés keretében a szerződés (akár díjcsomag-váltás akár felmondás útján) megszűnéséig teljesített szolgáltatással, ebből következően a szolgáltató esetleges ráfordításaival vagy elmaradt hasznával, esetleg azzal éppen ellentétesek; vagy ezen feltételek teljesítése az előfizető részéről a szolgáltató által a szerződés teljesítése során a szerződés (akár díjcsomag-váltás akár felmondás útján) megszűnéséig nyújtott kedvezményel nem indokolható és azokkal nem arányos.

Jól látható tehát, hogy a rendelkező rész b) pontjában kiszabott kötelezettség tekintetében valamely díjcsomag feltételei indokoltságának és/vagy arányosságának vizsgálata két objektív és egy hatóság általi mérlegelési szempont mentén végezhető el.

Tekintettel arra, hogy jogszabályi megkötés hiányában mind a határozott idejű szerződés keretében igénybe vehető díjcsomagról másik díjcsomagra történő váltáshoz illetve a szerződés felmondásához fűződő feltételek (általában kötbérfizetési kötelezettség, de elképzelhető egyéb más feltétel is), mind pedig a szerződés teljesítése során nyújtott kedvezmények rendkívül változatosak és eltérőek lehetnek (ide számítva azt is, hogy a szolgáltatók a piacon a fogyasztók „megszerzése és megtartása” érdekében újabb és újabb díjcsomagokat és ezen belül kedvezményeket alakítanak ki), ezért a Hatóság mindig egyedi esetekben tudja a feltételek indokoltságát és arányosságát hatósági ellenőrzés keretében vizsgálni.

A Tanács hangsúlyozza, hogy amikor a kötelezett szolgáltató a hozzáféréseken keresztül az egyes, kizárólag határozott idejű szerződéssel igénybe vehető díjcsomagok határozott idő eltelte előtti felmondását illetve az előfizetőnek ezen díjcsomagokról történő más díjcsomagra való váltását olyan indokolatlan feltételek támasztásával akadályozza meg, amelyekkel elérhető, hogy a hozzáférést döntő többségben csak tőlük igénybe venni tudó előfizetők a hosszabb távú előfizetési jogviszonyból még lényegesen jobb ajánlat esetén sem tudnak „szabadulni”, és ezáltal az ezen díjcsomagot igénybe vevő előfizetőit indokolatlanul megkülönbözteti más előfizetőktől, akkor ez a különbségtétel alkalmas lehet arra, hogy a kötelezett szolgáltató a hozzáférési piacon fennálló jelentős piaci erejét to-

vábbra is fenntartsa, mivel új szolgáltatónak gazdaságilag, pénzügyileg nem racionális a piacra lépés. Ha egy szolgáltató új belépőként a hozzáférések piacán kíván versenyezni, akkor – tekintettel helyhez kötött telefon penetrációja évek óta tartó fokozatos csökkenésére – előfizetőinek jelentős részét értelemszerűen a hozzáférések 99,95... 100%-át nyújtó kötelezett szolgáltató előfizetőiből tudja „elcsábítani”. Ez független attól, hogy az új belépő hurokátengedéssel vagy saját hálózattal kíván a piacon megjeleníteni. Ezen megkülönböztetés közvetett hatása tehát nagy valószínűséggel az lesz, hogy az előfizetők ezen csoportja egy piacra lépő új szolgáltató látszólag nagyon kedvező ajánlata esetén sem választja ezen új szolgáltatót, hiszen a határozott idejű szerződés felmondásához vagy a díjcsomag-váltáshoz kötődő (általában pénzügyi) feltételek teljesítése hátrányosabb az előfizetőre nézve, mint a szolgáltatóváltás hatásaként jelentkező pénzügyi megtakarítás. A kötelezett szolgáltatók jelen határozatot megelőzően nem voltak korlátozva abban, hogy mely díjcsomagok tekintetében kötik ki a határozott idejű szerződések keretében történő kötelező igénybevételt és abban sem, hogy a határozott időtartam „előfizető általi megszegését” milyen feltételek teljesítésével kapcsolják össze. Azaz elvileg megtehették, hogy a legnagyobb előfizetői kört érintő díjcsomagok esetében éltek ezzel a lehetőséggel, és ezáltal maximálni tudták azon előfizetők számát, amelyeknek racionálisan „nem éri meg” a díjcsomag igénybevételét követően új hozzáférést nyújtó szolgáltatót választani. A Tanács előtt továbbá ismeretes, hogy a kötelezett szolgáltatók bizonyos díjcsomagok esetében a hűségnyilatkozatok lejártát követő időszakot úgy szabályozták, hogy a díjcsomag igénybevételének ideje automatikusan meghosszabbodik újabb határozott időre. A szolgáltató ezen magatartása önmagában még nem jelent versenyproblémát, de ha a szerződés további határozott időre történő meghosszabbodása újfent együtt jár azzal, hogy az újabb határozott idő eltelte előtti szerződésmegszüntetéshez vagy díjcsomag-váltáshoz a korábbival egyenértékű vagy annál súlyosabb hátránnyal járó indokolatlan és/vagy aránytalan feltételek járulnak, akkor ez a III.4.3. c) pontban feltárt versenyprobléma további erősödését okozhatja, hiszen az előfizető kötelezett szolgáltatóhoz „kötése” több évig is tarthat, megakadályozva ezzel a tényleges versenyt a hozzáférési piacon.

A díjcsomagok feltételeiben – és ezáltal az előfizetők körében – történő fentebb részletezett indokolatlan különbségtétel közvetett hatása – a határozat rendelkező részének b) pontja szerinti szabályozás hiányában – a fentiekből következően szintén nagy valószínűséggel az lehet, hogy

- a piacra belépni kívánó szolgáltató a kötelezett szolgáltatónak fenti módon elkötelezett előfizetők számának felmérése alapján eleve úgy ítéli meg, hogy a piacon a beruházása nem térül meg, ezért nem jelenik meg a piacon, vagy

- a piacon már jelen lévő szolgáltató kénytelen a piacról kivonulni, mert a kötelezett szolgáltató hosszú távon minél több előfizetőt próbál a határozott idejű szerződés lejárta előtti megszűnéshez indokolatlan és/vagy aránytalan feltételeket kapcsoló díjsomagok felé „terelni”.

Mint ahogyan a Tanács a III.4.3. c) pontban jelezte, a fenti indokolatlan megkülönböztetés további lehetséges közvetett hatásaként jelentkezhet, hogy a közvetítő szolgáltató sem tud olyan forgalmi díjakat kialakítani, amely kedvezőbb az előfizetőnek, mint a határozott idejű szerződés határozott idő előtti megszüntetésével járó feltétel teljesítése miatt jelentkező hátrány. A fenti versenyprobléma elsősorban akkor jelentkezhet, ha a határozott idejű szerződés határozott idő előtti megszüntetéséhez kapcsolt, fent említett indokolatlan és aránytalan feltétel olyan (gyakran bizonyos ingyenes lebeszélhetőséget tartalmazó) magas havi előfizetési díjú díjsomagokhoz járul, ahol az előfizető eleve nem érdekelt a közvetítőválasztás szolgáltatás igénybevételére. Ebben az esetben ugyanis a közvetítőszolgáltatás igénybevétele elsősorban úgy lenne racionális választás az előfizető részéről, ha előtte áttérne egy alacsonyabb előfizetési díjú díjsomagra, de a hosszú távú elkötelezettség megszüntetéséhez járó fent említett indokolatlan és aránytalan feltétel miatt az előfizető ezzel nyilvánvalóan nem fog élni.

Tekintettel arra, hogy a díjsomagok meghatározott feltételeinek indokolatlan és/vagy aránytalan módon történő meghatározása a fentiekben részletezett indokok alapján egyben az előfizetők indokolatlan megkülönböztetését is eredményezi, ezért a Tanács a III.4.3. c) pontban feltárt versenyproblémával arányos kötelezettséget az Eht. 109. § (1) bekezdés C) pontja alapján szabta ki.

A Tanács megállapítása szerint az Eht. 109. § (1) bekezdés c) pontja szerinti kötelezettség jelen határozat rendelkező részének b) pontja szerinti tartalommal történő előírása az azonosított versenyprobléma kezelésére alkalmas, azzal indokolt és arányos:

1. egyrészt elősegíti a hozzáférési piacon a hatékony verseny kialakulását; lehetővé teszi az alternatív szolgáltatók számára, hogy akár hurokátengedéssel, akár saját hálózaton igénybevételeivel kedvezőbb hozzáférési feltételeket kínáljanak az előfizetők számára, úgy hogy az előfizető nincs akadályozva a határozott idejű szerződés megszüntetéséhez járó indokolatlan és/vagy aránytalan feltételek teljesítése révén a szolgáltatóváltásban;
2. másrészt elősegíti az előfizetők Eht. 2. § bd) és be) szerinti alapelvei szinten biztosított jogait, azáltal, hogy az előfizető a fenti indokolatlan és/vagy aránytalan feltételek megszűnésével szabadon választhat a hozzáférést nyújtó szolgáltatók és a legalacsonyabb árú szolgáltatások igénybevétele között;
3. harmadrészt figyelembe veszi, hogy a kötelezett szolgáltatóknak nyilvánvalóan méltányolandó – a Tanács által is elismert – érdeke fűződik azon előfizetők meg-

tartásához, amelyekkel kötött határozott idejű szerződések a szerződés megszűnését nem indokolatlan és nem aránytalan feltételekhez kötik (tehát a Tanács a határozott idejű szerződések megszüntetésének feltételekhez kötését nem tiltja meg generálisan);

4. negyedrészt a kötelezettség kirovásával a kötelezett szolgáltatókat terhelő hátrány nem haladja meg a kötelezettség kirovásával elérhető előnyöket, mivel a kötelezett szolgáltatók továbbra is kínálhatnak olyan megfelelő díjsomagokat, ahol az előfizetőnek „nem éri meg” szolgáltatót váltani, de a kötelezettség kirovása az alternatív szolgáltatóknak is lehetőséget ad kedvező díjsomagok felkínálására azáltal, hogy az előfizetők a határozott idejű szerződések határozott idő eltelte előtti megszüntetése esetén nincsenek korlátozva a szolgáltatóváltásban, amiatt mert az indokolatlan és/vagy aránytalan feltételek teljesítésével járó hátrányokat racionálisan nem képesek kompenzálni a szolgáltatóváltással nyerhető előnyök.

Tekintettel arra, hogy jelen kötelezettség a kötelezett szolgáltatók díjsomagjainak bizonyos módon történő átalakítását, általános szerződési feltételekbe foglalását illetve a módosított általános szerződési feltételek Nemzeti Hírközlési Hatóság Hivatalának történő benyújtását igényli a Tanács a kötelezettség hatályba lépésének napját a határozat közzétételét követő 60. napban határozta meg, figyelemmel a kötelezett szolgáltatóknak az Eht. 130. § (3) bekezdésében foglalt kötelezettségeikre is.

III.6.4.3. A közvetítőválasztás (Eht. 111. §)

Az Eht. 111. § (1) bekezdése szerint:

„A helyhez kötött telefonhálózathoz történő előfizetői hozzáféréssel és használattal kapcsolatos, a Tanács által érintett piacokhoz kötött határozott bármely piacon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató köteles az előfizetője számára külön jogszabályban meghatározott módon lehetővé tenni a közvetítőválasztást - előválasztás, illetve hívásonkénti közvetítőválasztás útján - a helyhez kötött telefonhálózat valamennyi hívásviszonylatában, beleértve az internet hívásviszonylatot is.”

A Tanács a rendelkező rész c) pontjában –tekintettel az Eht. 111. § (1) bekezdésére – a „Nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés lakossági felhasználók számára” elnevezésű 1. számú, valamint „Nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés nem lakossági felhasználók számára” elnevezésű 2. számú kiskereskedelmi piacokon továbbra is fenntartotta a közvetítőválasztás kötelezettségét a kötelezett szolgáltatók számára.

III.6.5. Arányos és indokolt kötelezettségek meghatározása

A Tanács megvizsgálta az öt érintett piacon érvényesülő erőfölény hatásait, azonosította a versenyproblémát, értékelte a rendelkezésre álló szabályozói eszközöket és kiválasztotta a feltárt versenyproblémának megfelelő, indokolt és arányos kötelezettséget.

- a) A fentiek eredményeként a Tanács az öt magyarországi volt koncessziós szolgáltatóra az előfizetői szol-

gáltatások díjával kapcsolatos kötelezettségek körében az indokolatlanul magas díjak alkalmazásának tilalmát oly módon határozta meg, hogy megállapítja, hogy amennyiben az előfizetői hozzáférési szolgáltatás árának (előfizetési díj) emelkedése (aggregált árindex) 2007-ben ill. a rákövetkező években a fogyasztói árindex mértékét évente meghaladja, az indokolatlanul magas árat jelent, ezért a Tanács a fogyasztói árindex mértékét meghaladó díjnövelést megtiltja. A Tanács a kötelezettség betartásának ellenőrzése során a fogyasztói árindex mértékét tekintve a KSH által a 2007, ill. a rákövetkező évekre egyenként ténylegesen meghatározott (mért) fogyasztói árindex értéket fogja figyelembe venni.

A fenti kötelezettség betartásának kikényszerítése, be nem tartásának szankcionálása a Tanács önálló eljárásának (mely hatósági piacfelügyeleti ellenőrzésnek minősül) keretében történik meg.

b) A Tanács új indokolt és arányos kötelezettségként írta elő a fogyasztók indokolatlan megkülönböztetésének tilalmát. Ennek keretében a kötelezettség pontos tartalmát pontosan meghatározta az alábbi módon:

Ha a Szolgáltató valamely határozott idejű előfizetői szerződésnek az előfizető által a határozott idő letelte előtt való felmondását vagy az előfizetőnek a határozott idejű előfizetői szerződés keretében igénybe vett díjsomagról a határozott idő letelte előtti más díjsomagra történő váltást olyan egyoldalúan kikötött jogi feltételhez, vagy olyan gazdasági feltételhez köti, amely a Szolgáltató ezen szerződés teljesítésére fordított költségével vagy az általa a teljesítés során nyújtott kedvezménnyel nem indokolható és azokkal nem arányos.

c) A Tanács a rendelkező rész c) pontjában –tekintettel az Eht. 111. § (1) bekezdésére – a „Nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés lakossági felhasználók számára” elnevezésű 1. számú, valamint „Nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés nem lakossági felhasználók számára” elnevezésű 2. számú kiskereskedelmi piacokon továbbra is előírta a közvetítőválasztás kötelezettségét a kötelezett szolgáltatók számára.

III.6.6. Jogutódlás esetén alkalmazandó szabályok

A Tanács jelen eljárását a közigazgatási és hatósági eljárás és szolgáltatás szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: *Ket.*) hatálybalépését követően indította meg hivatalból.

Az Eht. 23. §-a szerint a hatóság a piaci felügyelettel és piaci szabályozással kapcsolatos eljárásokban az e törvényben foglalt eltérésekkel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvény (Ket.) rendelkezései szerint jár el. Tekintettel arra, hogy a Ket. 16. §-a – a korábban hatályban volt államigazgatási eljárás általános szabályiról szóló 1957. évi IV. törvénnyel szemben – már mind az eljárás során, mind a határozat jogerőre emelkedését követő jogutódlással kapcsolatban tar-

talmaz előírásokat, a Tanács jelen határozat rendelkező részében szintén rögzítette a határozatban előírt illetve módosított kötelezettségek jogutódlása esetén a kötelezett szolgáltató(k) illetve jogutója(ik) által alkalmazandó szabályokat.

A rendelkező részben foglalt szabályok előírására az alábbi okok miatt volt szükség:

- Bár a Ket. 16. §-a értelmében a kötelezett szolgáltató jogutódja nem mentesülhet a kötelezett szolgáltatót korábban jelen határozat alapján terhelő kötelezettségek alól, de az Eht. 52-57. §-a szerinti eljárás olyan speciális, általában kötelezettségek kiszabásával is együtt járó államigazgatási eljárás, amelyben a kötelezettségek jogutódlásáról célszerű speciálisan is rendelkezni.
- A jelen határozatban azonosított kötelezett szolgáltató körében bekövetkező jogutódlás valószínűsíthetően olyan jelentős körülmény, amely rendkívüli piacelemzési eljárásban az Eht. 57. § (3) bekezdés c) és/vagy d) pontja szerinti tartalmú határozat meghozatalát igényli. Bár az Eht. 57. §-ában foglalt rendkívüli piacelemzés esetén a Tanács haladéktalanul hoz határozatot, az Eht. 36. §-a szerinti egyeztetés, illetve az Európai Bizottság Eht. 65. §-a szerinti notifikációs eljárása ezekben az esetekben sem nélkülözhető, ezért a rendkívüli piacelemzési eljárás befejezéséig – figyelemmel a Ket. 16. §-ára szükséges rögzíteni, hogy az új határozat hatályba lépéséig a kötelezettségek jogutódlása miképp alakul.

A határozat rendelkező része –figyelemmel az eltérő jogi jellegre – külön szabályt tartalmaz egyetemes (általános) és az egyedi (ügyleti) jogutódlás esetére.

- Egyedi (ügyleti) jogutódlás esetén – figyelemmel a Ket. 16. §-ában foglalt rendelkezésre – az ügyleti jogutódo(ka)t terheli a jogelőd jelentős piaci erejű szolgáltatót terhelő valamennyi kötelezettség, az azt kirovó határozatban meghatározott tartalommal. Az ügyleti jogutódlás esetén tehát a jogutód valamennyi – jelen határozatban kiszabott, kötelezett szolgáltatót terhelő – kötelezettséget a határozatban foglaltak szerinti tartalommal köteles továbbra is jogfolytonosan teljesíteni.
- Egyetemes (általános) jogutódlás eseteit a gazdasági társaságokról szóló 2004. évi IV. törvény (a továbbiakban: *Gt.*) határozza meg. Tekintettel arra, hogy a Tanácsnak a felek magánjogi viszonyaiba történő beavatkozásra – így a Gt. szerinti jogutódlási formák (társasági formaváltás, egyesülés, szétválás) eseteinek külön vizsgálatára – nincs hatásköre, ezért a Tanács csak a Ket. 16. §-a által is szabályozott általános jogutódlás esetére általánosságban és csak a határozattal érintett kötelezettségekre vonatkozóan rendezte a jogutódlás kérdését. Az Eht.-ben szabályozott, a Tanács által kiszabható kötelezettségek egyrészt önmagukban is változatos képet mutatnak aszerint, hogy azok miképpen terhelik a kötelezett szolgáltatókat, másrészt az Eht. hatálybalépését követően már a Tanács határozza meg a jelentős piaci erejű szolgáltatókat terhelő

kötelezettségek pontos tartalmát, ezért az általános jogutódlás esetére előírt rendelkezés szerint a jelentős piaci erejű szolgáltatót jelen határozat alapján terhelő kötelezettség annak határozatban meghatározott céljához, jellegéhez és tartalmához igazodva fogja terhelni a jogutódlással létrejött szolgáltató(ka)t. Ebből következően mindig a jogutódlás konkrét esetében állapítható meg az, hogy a jogutódot miképpen terhelik a korábbi kötelezettségek, figyelembe véve azt, hogy a Ket. 16. §-a értelmében a kötelezett szolgáltató jogutódlja nem mentesülhet a kötelezett szolgáltatót korábban jelen határozat alapján terhelő kötelezettségek alól.

B. fejezet

A Tanács határozatában fenntartott indokolatlanul magas díjak alkalmazásának tilalma kötelezettség ellenőrzésére vonatkozó módszertan

A rendelkező rész a) pontjában meghatározott kötelezettség ellenőrzése a gazdaságstatisztikában általánosan ismert és használt árindexszámítás módszerével történik. A módszer az ellenőrzésre kijelölt időszakban (tárgyidőszak) megfigyelt átlagos árszintet hasonlítja össze az ellenőrzés alapját képező időszakban (bázisidőszak) megfigyelt átlagos árszinttel. A bázisidőszak és a tárgyidőszak általában célszerűen egy teljes naptári év, de szükség esetén ettől eltérő időszak is használható.

A kötelezett szolgáltató egyes díjcsomagjaiban megfigyelhető tárgyévi/bázisévi átlagárak hányadosai képezik az egyedi árindexeket, amelyek valamilyen fajta súlyozott átlagából áll elő a kötelezett szolgáltató ún. aggregát árindexe. Az ellenőrzés során az aggregát árindexet kell összevetni a KSH által megadott árindexszel.

A Tanács által lefolytatandó ellenőrzési eljárás módszertanának részleteit a következők foglalják össze.

1. Az indexképzésben szerepet játszó díjelemek

A hozzáférési piacokon megfigyelhető díjelemek – az Indokolás A. fejezet I.3. c) és e) pontjában foglalt definíciónak megfelelően – az egyszeri (bekapcsolási/belépési, illetve átírási) és a havi előfizetési díj.

A hozzáférési díj azon összeg, aminek megfizetése nélkül az igénybevevő nem képes a nyilvános távbeszélő forgalmi szolgáltatáshoz való hozzáférésre, azaz a forgalmi szolgáltatások igénybevételére, hívások indítására és fogadására. A hozzáférési díj fogalma tehát független attól, hogy milyen egyéb (esetleg forgalmi) kedvezmények kapcsolódnak hozzá.

A határozatlan időre szóló, előfizetői szerződések alapján fizetett előfizetési díjak hozzáférési díjnak minősülnek, függetlenül a helyi hurok megvalósításának technológiai módjától.

A feltöltő kártyás, ún. prepaid csomagok figyelembevétele a hozzáférési lehetőségek alapján eltérő lehet. Abban az esetben, ha ezen szolgáltatás igénybe vételének feltétele, hogy az előfizető helyiségében egy, a nyilvános távbe-

szelő szolgáltatás használatát biztosító hozzáférési pont legyen (legyen előfizetői hurok), akkor a feltöltő kártyás csomag díjának teljes értéke hozzáférési díjnak tekintendő, feltéve, hogy a feltöltő kártyás csomag érvényességi ideje és a feltöltésre rendelkezésre álló türelmi idő még nem járt le, és a szerződés feltételeként megkívánt állandó helyű távbeszélő állomás után előfizetési (hozzáférési) díjat nem kell fizetni.

Ha egy feltöltő kártyás csomag igénybevételének nem szükséges feltétele egy állandó helyű, díjazás nélküli előfizetői hozzáférési pont megléte, a csomag használata nem minősül az 1. illetve 2. számú piaci szolgáltatás igénybevételének.

A kártyás vagy érmés nyilvános állomások igénybevétele szintén nem képezi az ellenőrzés tárgyát, hiszen ebben az esetben nincsen hozzáférési díjlelem.

Az ellenőrzési eljárás során figyelembe veendő, az indexképzésben szerepet játszó díjelemek kiválasztása az alábbi szempontok alapján történt:

A hozzáférési díjak változása mértékének ellenőrzése során az előfizetési díjakból nyújtott forgalmi kedvezményeket a Tanács nem fogja figyelembe venni. A díjcsomag konstrukciók folyamatos változása és a nyújtott kedvezmények szaporodása el kívánják mosni azokat a határokat, amelyek a hozzáférési és a forgalmi piacokat egymástól elválasztják. Elvileg és szabályozási szempontból is külön kell azonban választani ezeket a piacokat egymástól, hogy a JPE szolgáltatók ne tudják a hozzáférési piacokon meglévő erőfölényüket átvinni a forgalmi piacokra. Mind logikailag, mind időbelileg megállapítható, hogy a hozzáférési szolgáltatások nyújtása és igénybevétele megelőzi a forgalmi szolgáltatások nyújtását és igénybe vételét, így a hozzáférési szolgáltatásokért fizetett díjat kell elsődlegesen tekinteni a forgalmi szolgáltatásokért fizetett díjjal szemben akkor is, ha a fizetett díj (egyfajta átalánydíjként) esetleg mindkét szolgáltatás igénybe vételét fedezi. Ezért indokolt az a fajta – egyébként a közgazdasági szemléletmódban gyakori - indirekt megközelítés, amely szerint a hozzáférés díja az az összeg, amit ha nem fizet meg a fogyasztó a szolgáltatónak (mindegy, hogy milyen jogcímen), nem kapja meg a hozzáférési szolgáltatást, azaz a forgalmi szolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségét.

A Tanács hasonló megfontolások alapján nem vesz figyelembe a hozzáférési díjban semmilyen más piacon érvényesülő kedvezményt sem. A kombinált díjcsomagoknak például általános közös jellemzője, hogy többlet szolgáltatásokat és egyéb kedvezményeket tartalmaznak, amelyek általában nem minősülnek távbeszélő szolgáltatásnak. Ilyenek lehetnek például: ingyen rendelkezésre bocsátott telefonkészülék, ingyen nyújtott Internet hozzáférési szolgáltatás, ingyen vagy kedvezményesen nyújtott xDSL kapcsolat, stb. Tekintettel arra, hogy a vizsgálat a nyilvános távbeszélő hozzáférési szolgáltatás piacán JPE-nek minősített szolgáltatók kötelezettségének betartását hivatott ellenőrizni, ezek az egyéb szolgáltatások az előfizetési díjat csökkentő tényezőként nem vehetők fi-

gyelembe, és a vizsgálatba nem is vonhatók be. A kiegészítő díjcsomagok előfizetési díja is általában többlet forgalmi kedvezmények igénybevételét teszi lehetővé. Mivel ezeknek nincs kapcsolata a hozzáférési szolgáltatásokkal, a Tanács szükségtelennek tartja ezeknek a díjcsomagoknak a vizsgálatát.

A feltöltő kártyás, prepaid csomagok megkülönböztetése is azon alapul, hogy az érték fizetett összeg jogosítja-e fel a fogyasztót a hozzáférési szolgáltatás igénybe vételére. Az 1-2. piaci szolgáltatásnak nem minősülő csomag ára nem tartalmaz hozzáférési díjat, mivel nem ennek megfizetése teremt lehetőséget a fogyasztó számára a forgalmi szolgáltatások igénybe vételére, hívások fogadására.

2. A törtidőszaki díjcsomagok kezelése

Olyan díjcsomag egyedi árindexének megállapítása, amely nem létezett folyamatosan a bázisidőszak elejétől a tárgyidőszak végéig (tehát a bázisidőszak kezdete után keletkezett vagy a tárgyidőszak vége előtt megszűnt), speciális eljárást igényel. Az árindex számításához ugyanis szükség van arra, hogy a bázis- és a tárgyidőszak megfeleltethetők legyenek egymással. Ennek egyik megoldása a tört időszak mennyiségi adatainak kipótlása a teljes időszaknak megfelelően, ún. helyettesítés révén, feltételezett helyettesítő mennyiségek számításával.

Ahhoz, hogy a helyettesítő mennyiségek becslése mentes legyen a preconcepciótól, helyettesítő szolgáltatásként minden olyan díjcsomagot használni kell, amely a helyettesítés időszakában egyáltalán létezett, mégpedig azoknak a helyettesítés időszakában igénybe vett tényleges arányában. Ha azonban valamely törtidőszaki díjcsomag esetében egyértelmű információ van egy másik díjcsomaggal való összefüggésre, amely bizonyítható módon dokumentált és a tényadatokkal is alátámasztott, akkor a helyettesítő mennyiség becslése során ezt az összefüggést figyelembe kell venni.

Az ellenőrzési eljárás során alkalmazásra kerülő törtidőszaki díjcsomagok kezelésének fenti módszere az alábbi szempontok alapján került meghatározásra:

Az általánosan ismert és alkalmazott statisztikai módszereknél általában nincs nagy igény olyan termékek ár-változásának megállapítására, amelyek csak a bázisidőszak kezdete után kerültek bevezetésre, vagy még a tárgyidőszak vége előtt megszűntek. A statisztikai módszerek szokásosan a konszolidált állapotok vizsgálatára alkalmasak, ami azt jelenti, hogy a vizsgált termékek vagy az azokkal egyenértékű termékek a vizsgált bázis- és tárgyidőszakban végig jelen voltak a piacon.

Figyelembe kell venni azonban, hogy a hírközlési piacon a legnagyobb árváltozási hatások a díjcsomag váltások során, ezek következményeként észlelhetők. Tekintve, hogy a díjcsomag-termékek gyakran változnak, és ezek árai erősen különbözhetnek, fontos hogy olyan módszereket alkalmazzunk, amelyek képesek kimutatni a dinamikus változások következményeit is.

Az egyik díjcsomagból a másikba való fogyasztói vándorlásnak, az ún. migrációnak alapvetően két esete van. Egyike ezeknek a *valós* migráció, amely az igénybevevők vándorlását jelenti a meglévő díjcsomagok között. Ennek hatása közvetlenül megjelenik a különböző díjcsomagok mennyiségi adatainak változása révén, és e hatások számítása nem igényel különleges módszereket. Arra sincs szükség, hogy pontosan ismerjük, melyik díjcsomagból melyik másikba milyen mértékű átvándorlás következett be, vagy az egyes díjcsomagokba hány új előfizető jelentkezett, illetve hány előfizető mondta le a szolgáltatást. A mennyiségi adatok mindezen jelenségeknek a végeredményét mutatják a részletek nélkül, és ezek az adatok elégségesek az árstatisztikai vizsgálatokhoz.

A valós migrációnál hangsúlyosabban kell kezelni a *feltételezett* migrációt, ami azt jelenti, hogy például egy új díjcsomag megjelenése előtt melyik akkor már meglévő díjcsomagból mennyi igénybevétel jelentkezett volna a szóban forgó díjcsomagban, ha az már létezett volna.

A feltételezett migráció a közgazdasági statisztikában helyettesítés néven ismert, és feltételezésekkel, becslésekkel számítható.

A helyettesítés problémája az iparági sajátosságok figyelembevételével kezelhető. A helyettesítés becslésénél a módszernek átfogónak és semlegesnek, preconcepció-mentesnek kell lennie, azaz a teljes vizsgált adathalmazra vonatkoznia kell, és nem lehet sem rossz-, sem jóindulatú. Ennek a követelménynek az tesz eleget, ha a helyettesítendő mennyiséget a helyettesítő díjcsomagok között azok „népszerűsége” arányában osztjuk szét, amikor is a népszerűség fokmérője a helyettesítő díjcsomagok egymáshoz viszonyított igénybevételi volumene. Ugyanakkor a valós gazdasági jelenségek, az árváltozások minél pontosabb becsléséhez, megállapításához célszerű figyelembe venni, ha a Hatóság rendelkezésére állnak a helyettesítő mennyiségekre vonatkozó további, részletesebb, egyértelmű és bizonyító erejű adatok, információk, amelyek ugyancsak megfelelnek az átfogóság és semlegesség követelményének.

3. Árindex-formula

A Tanács az egyedi árindexek aggregálása, súlyozása során az alábbi Törnquist árindex formulát fogja használni:

$$\hat{p}_S = \exp\left[\sum_{i=1}^n (\bar{r}_i * \ln \hat{p}_i)\right]$$

ahol:

$\hat{p}_S$ az összesített árindex,

$\hat{p}_i$ az egyes összetevő sorok elemi árindexe,

n az összetevő sorok száma,

$\bar{r}_i$ az egyes összetevő sorokhoz tartozó relatív bevételek számtani átlaga, azaz:

$$\hat{p}_i = \frac{1}{2} \left(\frac{B_{0i}}{\sum_{i=1}^n B_{0i}} + \frac{B_{1i}}{\sum_{i=1}^n B_{1i}} \right)$$

ahol:

B_{0i} az i -edik sorhoz tartozó bevétel a bázis-, illetve B_{1i} a tárgyidőszakban

Abban az esetben, ha az aggregált vagy rész-aggregált érték közvetlenül az árindex formulával nem határozható meg, a volumen index formulát kell használni, ahol a fenti képletben p_i helyett v_i -t azaz az egyedi volumen indexeket kell alkalmazni. Az árindex aggregált értékét ebben az esetben az értékindex és a volumenindex aggregált értékének hányadosaként kell képezni.

Az ellenőrzési eljárás során alkalmazásra kerülő árindex formula meghatározása az alábbi szempontok alapján történt:

Az általánosan használt, hagyományos aggregát indexformulák (Laspeyres, Paasche) kifejlesztése olyan körülményekre történt, és alkalmazásuk is olyankor célszerű, amikor vagy a bázis-, vagy a tárgyidőszakban az értékesítés mennyiségi adatai nem állnak rendelkezésre. Ezért ezek az indexek olyan alapvető feltételezésen nyugszanak, hogy a hiányzó adatok időszakában az értékesítés volume azonos az ismert adatokéval. Az ex post index-számításoknál általában rendelkezésre állnak mind a bázis-, mind a tárgyidőszak adatai, így (az adatok birtokában) ezen indexek használata nem indokolt, mivel a korlátozó feltétel nem áll fenn. Ennek ellenére használnak ex post esetben is feltételezéseken, sőt egymásnak ellentmondó feltételezéseken alapuló indexeket (pl. a Fisher indexet, amikor a Laspeyres és Paasche módszerrel kiszámított index mértani átlagát alkalmazzák), de ezt csupán technikai kompromisszumnak tekinthetjük. Ezen módszerek alkalmazásának helyessége tehát elvi alapon támaszt kétségeket, még akkor is, ha az általuk nyert eredmény (ha egyáltalán produkálható), esetleg közel esik a másfajta módszerekkel nyerhető eredményhez. A Törnquist index a súlyozásnál mind a bázis-, mind a tárgyidőszak adatait figyelembe veszi, és számítása ma már nem okoz technikai nehézséget, így alkalmazása a fenti problémát feloldja.

A hagyományos indexformulák feltételezik, hogy az egyedi árindexek meghatározhatóak, ez azonban csak akkor igaz, ha az egyedi árak is ismertek. A változatlan mennyiségekkel helyettesített időszakban azonban legfeljebb csak a nominális árakat ismerjük, az akciók, átmeneti engedmények miatt azonban a tényleges átlagos árakat nem, azok a bevételi és mennyiségi adatokból számíthatóak. Ezek viszont nem állnak rendelkezésre. A feltételezett migráció kezelése a fenti index formulák esetében további

nagy nehézséget okozna, amely megkérdőjelezné a számítások megbízhatóságát. A Törnquist index alkalmazása ezen problémák kezelését is megkönnyíti.

A fenti megfontolások alapján a Tanács úgy döntött, hogy az árindex aggregátumokat a Törnquist formulával határozza meg.

4. *A figyelembe vett díjcsomagok számának korlátozása*

Az 1. és 2. piac számos díjcsomagjának, előfizetés típusának ellenőrzése az árindex számításokat igen terjedelmessé teheti, amihez hozzájárul a helyettesítés számításának összetettsége is. Emiatt a Tanács a vizsgálatba az aggregálás során csak addig vonja be a különböző díjcsomagokat, ameddig bevétel nagyság szerinti csökkenő sorrendben összegezve az összes bevétel meghatározó (pl. legalább 95%-os) hányadát el nem éri; azaz addig a szintig, hogy az ezt követő kisebb díjcsomagok árváltozása az összesített (aggregát) árindexet érdemben ne befolyásolja.

5. *Az árazási gyakorlat követése a módszertanban*

A fentiekben leírt módszertan a kötelezett szolgáltatók által jelen határozat kézbesítésekor követett ár- és díjcsomag-képzési gyakorlatra épül. Abban az esetben, ha a szolgáltatók ezen gyakorlata megváltozik, az árelőellenőrzési módszertan is megfelelően módosításra kerül, amelyet a Tanács az ellenőrzési eljárás megindítását megelőzően közzétesz.

C. fejezet

Együttműködés a Gazdasági Versenyhivatallal

D. fejezet

Egyeztetés az érdekeltekkel

E. fejezet

A notifikációs eljárás eredménye

A határozatot kapja:

1. *Agnátus-Pont 2004 Távközlési Szolgáltató Kereskedelmi és Ipari Kft.*
1108 BUDAPEST, Bányató u. 10.
2. *AMTEL Magyarország Kft.*
1012 BUDAPEST, Márvány u. 17.
3. *Atlas Telecom Távközlési Szolgáltató Kft.*
4032 DEBRECEN, Szalay u. 9.
4. *BT Limited Magyarországi Fióktelepe*
1123 BUDAPEST, Alkotás u. 50.
5. *Com.unique Telekommunikációs Szolgáltató Kft.*
1133 BUDAPEST, Hegedűs Gyula u. 83-87.
6. *EMITEL Távközlési Zrt.*
6722 SZEGED, Tisza L. krt. 41.
7. *eTel Magyarország Távközlési Kft.*
1075 BUDAPEST, Kazinczy u. 24-26.
8. *EXTERNET Informatikai Szolgáltató Kft.*
5000 SZOLNOK, Szapáry út 18.

9. *GTS Datanet Távközlési Kft.*
2040 BUDAÖRS, Ipartelep u. 13-15.
10. *HI Telekom Távközlési és Kereskedelmi Kft.*
1111 BUDAPEST, Bartók Béla út 36-38. I./1.
11. *HUNGAROTEL TÁVKÖZLÉSI Zrt.*
1113 BUDAPEST, Bocskai út 134-146.
12. *Invitel Távközlési Szolgáltató Zrt.*
2040 BUDAÖRS Puskás Tivadar u. 8-10
13. *InTeleCom Telekommunikációs Szolgáltató Kft.*
1051 BUDAPEST, Dorottya u. 3.
14. *KEYSTONE-Inc. Kft.*
1052 BUDAPEST, Vármegye u. 3-5.
15. *Magyar Telekom Távközlési Nyrt.*
1013 BUDAPEST, Krisztina krt. 55.
16. *Monor Telefon Társaság Kft.*
1092 BUDAPEST, Kinizsi. u. 30-36.
17. *Option One Magyarország Kft.*
1036 BUDAPEST, Lajos u. 48-66.
18. *PanTel Holding*
1113 BUDAPEST, Bocskai út 134-146.
19. *UPC Magyarország Telekommunikációs Kft.*
1092 BUDAPEST, Kinizsi u. 30-36.
20. *3C Magyarország Adatátviteli és Műszaki Fejlesztő Kft.*
1121 BUDAPEST, Konkoly-Thege u. 29-33.
21. Irattár

Bírósági határozatok

2.Kf.27.503/2006/6. számú (DH-664-69/2005. sz. ügyben hozott) végzés, melyben a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozathozatalra utasította

Fővárosi Ítéltábla

2.Kf.27.503/2006/6. szám

A Fővárosi Ítéltábla a Csömör Ügyvédi Iroda, ügyintéző: dr. Csömör Magdolna ügyvéd (2042 Budaörs, Pf.27.) által képviselt INVITEL Távközlési Szolgáltató Zrt. (2040 Budaörs, Puskás Tivadar utca 8-10.) felperesnek a dr. Oláh Krisztina jogtanácsos által képviselt Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa (1015 Budapest, Ostrom u. 23-25., hiv.szám: IJ-5515-5/2005.) alperes ellen hírközlési ügyben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perében a Fővárosi Bíróság 2006. évi április hó 19. napján kelt 3.K.33.317/2005/7. számú ítélete ellen a felperes által 8. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán az alulírott helyen 2007. évi február hó 14. napján megtartott nyilvános tárgyalás alapján meghozta a következő végzést:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítja.

A peres felek másodfokú eljárásban felmerült perköltségének összegét 7.000 (azaz hétezer) - 7.000 (azaz hétezer) forintban állapítja meg.

Ez ellen a végzés ellen további fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította. Az irányadó tényállás szerint az alperes az érintett piacok azonosítására, az érintett piacokon fennálló verseny hatékonyságának elemzésére, az érintett piacokon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítására, illetve a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatókra a jogszabályban meghatározott kötelezettség előírása iránt indított eljárást. Ennek alapján a DH-664-69/2005. számú határozatában a „Nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés lakossági felhasználók számára” elnevezésű kiskereskedelmi piac szolgáltatási és földrajzi kiterjedését meghatározta, amelynek eredményeként öt elkülönült piacot azonosított, ezeken az érintett piacokon a fennálló verseny hatékonyságát elemezte és jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóként azonosította az 1. számú érintett piacon a Matáv Rt.-t, a 2. számú érintett piacon az Invitel Távközlési Szolgáltató Rt.-t, (a továbbiakban: felperes), a 3. számú érintett piacon a Hungarotel Rt.-t, a 4. számú érintett piacon az Emitel Távközlési Rt.-t, az 5. számú érintett piacon a Monor Telefon Társaság Rt.-t. Az alperes valamennyi, az érintett piacon jelentős piaci erejüként azonosított szolgáltató számára - az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény (a továbbiakban: Eht.) 109.§-ának (1) bekezdésben foglalt tilalom érvényre juttatása érdekében – a 2005. évre nézve a 2004. évhez viszonyítottan a lakossági előfizetői hozzáférési szolgáltatás árának (előfizetési díj) emelkedését a fogyasztói árindex mértékét meghaladóan megtiltotta. Határozatában rögzítette azt is az alperes, hogy a kötelezettség teljesítését a határozat B. fejezet 1. számú mellékletében foglalt módszertannak megfelelően ellenőrzi majd.

A határozattal szemben a felperes, mint a 2. számú érintett piacon jelentős erejüként (a továbbiakban: JPE) azonosított szolgáltató élt keresettel. Állította, hogy a határozat – a kirótt kötelezettség tekintetében – részben jogszabálysértő, ezért kérte annak részbeni hatályon kívül helyezését és az alperes új eljárásra kötelezését. Álláspontja szerint a megállapított kötelezettség túlzott, túlszabályozza a piacot és hosszú távon korlátozza a versenyt. A kötelezést nem tartotta indokoltnak, arányosnak és az átláthatósági követelményeknek megfelelőnek. Ez utóbbi megállapítását arra alapozta, hogy az alperesi határozat nem tartalmazott egyértelmű és átlátható módszertani leírást a kötelezettség betartásához. Állította azt is, hogy a határozati kötelezés időbeli hatályát módosítani kell, mert az visszamenőlegesen ró rá kötelezettséget.

Az alperes a tény- és jogalap nélküli kereset elutasítását kérte, és állította, hogy határozata jogszerű volt. Utalt arra, hogy a törvényi rendelkezések közül a legenyhébb intézkedést tette, a Gazdasági Versenyhivatal álláspontját figyelembe vette, és a kötelezettség teljesítésének ellenőrzésére vonatkozó módszertanát nem kellett a határozat részévé tennie.

A felperes utóbb akként módosította kereseti kérelmét, hogy elsődlegesen a határozat részbeni – a rá kirótt kötelezettség tekintetében történő – hatályon kívül helyezését, másodlagosan a határozat fentiek szerinti, részbeni hatályon kívül helyezését és az alperes új eljárásra kötelezését kérte. Az alperes változatlanul a kereset elutasítására tett indítványt.

Az elsőfokú bíróság a 2006. április 19. napján kelt 7. sorszámú ítéletével a felperes keresetét elutasította. Ítéletének indokolásában rámutatott arra, hogy az Eht. 52.§-ának (1) bekezdése alapján kiszabott kötelezettség jogszerűségéhez szükséges, hogy az alperes azonosítsa az érintett piacot, megállapítsa, hogy az érintett piacon nem kellően hatékony a verseny és azon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató(k) van(nak). Rámutatott arra, hogy a felperes nem vitatta a piac megfelelő azonosítását, a verseny hiányára vonatkozó alperesi megállapítást, továbbá azt sem, hogy a 2. számú érintett piacon jelentős piaci erővel rendelkezik. Az együttes feltételek fennállta esetén alkalmazandó kogens jogszabályi rendelkezés (Eht. 109.§-ának (1) bek.) megállapítása szerint nem adott lehetőséget az alperesnek mérlegelésre, így csak azt vizsgálta, hogy a megállapított kötelezettség megfelel-e a céloknak, azokkal arányos és indokolt-e azok alkalmazása. E tekintetben megállapította, hogy az alperes helyállóan indokolta döntését, és annak maradéktalan elfogadása mellett arra mutatott rá, hogy a fogyasztói árindex – a piaci mechanizmusok hiányában, különös tekintettel a makrogazdasági tőkeallokáció kiegyenlítő hatására – alkalmas és arányos eszköze az Eht-ben előírt szabályozásnak. Utalt arra is, hogy a felperes állításait nem igazolta, továbbá nem jelölte meg azt a jogszabályhelyet, amely a módszertan határozat részévé történő vételét írja elő. A Gazdasági Versenyhivatal véleményének mikénti figyelembe vételét és mellőzését kellően indokoltnak találta. A kötelezés visszamenőleges hatályát nem állapította meg.

Az elsőfokú bíróság a határozattal érintett további távközlési szolgáltatók perbeli beavatkozás lehetőségéről való értesítését nem tartotta szükségesnek, amit azzal indokolt, hogy a további négy szolgáltató nem tekinthető ellenérdekű félnek.

A felperes az ítélet elleni fellebbezésében annak megváltoztatását, és kereseti kérelmének elfogadása mellett az alperesi határozat vitatott részének hatályon kívül helyezését kérte. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem folytatott vizsgálatot a határozat végrehajthatósága tekintetében, így nem foglalkozott azzal, hogy képes-e a felperes a jogkövető magatartás tanúsítására. Azt kifogásolta, hogy a határozatban írt „ársapka kötelezettség” teljesítéséhez nem kapott érdemi útmutatót az alperestől, így az alperes abba a helyzetbe hozta

őt, hogy jóhiszemű magatartása ellenére sem tud megfelelni a határozatban foglaltaknak. Az árváltozást egyetlen termék esetében is számos különböző, a gyakorlatban elfogadott és alkalmazott, eltérő eredményt hozó közigazgatási módszerrel lehet számítani. Hivatkozott a 2006. december 20. napján megtartott, az ársapka módszertanáról való szolgáltatói konzultációra, amely félelmeit beigazolta, és megerősítette perbeli állításait.

Az alperes a fellebbezés elutasítását kérte. Vitatta a felperes azon állítását, hogy az elsőfokú bíróság nem foglalkozott a határozat végrehajthatóságával. Utalt arra, hogy a kötelezettség előírása volt a feladata, a módszertan pedig nem része a határozatnak. A felperesi hivatkozás alaptalanságának alátámasztásaként rámutatott arra, hogy a felperes perbeli nyilatkozatában elismerte, hogy megtörtént a végrehajtás.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét érdemi másodfokú elbírálásra alkalmatlannak találta, mivel azt az elsőfokú bíróság súlyos eljárási szabály megsértésével hozta meg.

Az Eht. 46.§-ának (1) bekezdése alapján a Tanács e fejezet szerinti ügyekben hozott határozata ellen nincs helye fellebbezésnek. Akinek jogát vagy jogos érdekét a Tanácsnak az ügy érdemében hozott, illetve a 28.§-ának (3) bekezdése szerinti, az eljárás megindítását megtagadó határozata sérti, keresettel kérheti a Fővárosi Bíróságtól annak felülvizsgálatát. Az Eht. 48.§-ának (4) bekezdése értelmében a Tanács határozatának felülvizsgálata iránti kereset alapján indult eljárásra a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) XX. fejezetét e törvény szerinti eltérésekkel kell alkalmazni. A Pp. 332.§-ának (4) bekezdése kimondja, hogy ha a közigazgatási eljárásban ellenérdekű fél szerepelt, a bíróság értesíti őt a beavatkozás lehetőségéről.

Az Eht. 48.§-ának (2) bekezdés b) pontja alapján azonban a tárgyalás előkészítése keretében a bíróság köteles tájékoztatni a beavatkozás lehetőségéről a jogorvoslati eljárásban szerepelt azon érdekeltet, akikre a Tanács határozata rendelkezést tartalmaz.

Amíg a Pp. a közigazgatási eljárásban részt vett ellenérdekű fél értesítésének kötelezettségét szabja a bíróság feladatául, addig a hírközlési ügyekben alkalmazandó Eht. speciális rendelkezése szerint tájékoztatnia kell a bíróságnak a beavatkozás lehetőségéről azt, akire a határozat rendelkezést tartalmaz.

Az Eht. 48.§-ának (2) bekezdés b) pontja a korábbi, a hírközlésről szóló 2001. évi XL. törvény (a továbbiakban: Hkt.) 101.§-ának (2) bekezdés b) pontjához hasonlóan rögzíti az eljáró bíró kötelezettségét. A két jogszabályi rendelkezés összehasonlítása alapján a másodfokú bíróság megállapította, hogy az eltérés kizárólag a jogszabályhely szövegeiben, illetőleg az eljáró hatóság személyének megjelölésében mutatkozik. Ez utóbbi eltérés a jogszabályi változás eredménye, míg a szövegi változás csupán a jogalkotói szabadság következménye és a jogi norma egyértelműségét szolgálta. A változások áttekintése alap-

ján a másodfokú bíróság megállapította, hogy a jogi norma tartalma változatlan maradt.

Ennek a ténynek jelen per szempontjából azért van jelentősége, mert a Legfelsőbb Bíróság Kf.III.37.231 / 2003/8. számú határozatában – a korábbi hírközlési törvény, a Hkt. idézett rendelkezése alapján - kifejtette, hogy lényeges eljárási szabálysértés, ha a bíróság a hírközlési hatósági eljárás során hozott határozatban szereplő azon érdekeltet, akikre vonatkozóan a határozat rendelkezést tartalmaz, nem tájékoztatja a beavatkozás lehetőségéről.

A perben vizsgált alperesi határozat ugyan öt elkülönült piacot azonosított érintett piacként, és ezen elkülönült piacokon határozta meg a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatókat (JPE), de a JPE-ként azonosított szolgáltatók tekintetében egységes (azonos) kötelezettséget állapított meg, annak feltételrendszerét egyezően határozta meg és a teljesítési határidőket is azonosan rögzítette. Mindez azt eredményezi, hogy a hatósági kötelezés vélt jogsértő jellege miatt kezdeményezett közigazgatási perben elengedhetetlen lett volna a többi érintett távközlési szolgáltató beavatkozásáról szóló tájékoztatása az Eht. 48.§-ának (2) bekezdés b) pontja alapján.

A felperesi kereset esetleges elfogadása esetén a többi szolgáltató tekintetében a verseny esetleges torzulása, a piaci helyzet egyensúlyának felbomlása valósulhatna meg, megváltozhatna a szolgáltatók jogi helyzete, sérülhetnek érdekeik. Nem lehet kétséges ugyanis, hogy az azonos jogi megítélés alá eső szolgáltatók között nem lehet különbséget tenni a rájuk kirótt kötelezettségek tekintetében, így az előfizetési díjemelések meghatározása (maximalizálása) tekintetében sem. A piaci körülmények ily módon történő esetleges megváltoztatása a beavatkozó értesítés nélkül jogsértő, a piaci szereplőknek lehetőséget kell biztosítani arra, hogy – amennyiben kívánják – jogi álláspontjukat kifejtsék a peres eljárás során.

Mindezek alapján a másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság elmulasztotta az Eht. 48.§-ának (2) bekezdés b) pontjában írt törvényi kötelezettsége teljesítését, ezzel megsértette az eljárás azon lényeges szabályát, amely szerint köteles lett volna a határozattal érintett JPE-ket a beavatkozás lehetőségéről értesíteni. Ez a szabályszegése az ügy érdemére kihatott.

Mivel a Pp. 54.§-ának (1) bekezdése értelmében a perbeli beavatkozásra csak az elsőfokú ítélet meghozatalát megelőző tárgyalás berekesztéséig van jogi lehetőség, az elsőfokú bíróság mulasztása a másodfokú eljárásban nem pótolható.

Mindezek folytán a másodfokú bíróság a Pp. 252.§-ának (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította.

A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróságnak az Eht. 48.§-ának (2) bekezdése b) pontja alapján a beavatkozás lehetőségéről értesítenie kell a határozattal érintett szolgáltatókat, majd a feleket fel kell hívnia az esetleges beavatkozási kérelemmel kapcsolatos nyilatkozat megté-

telére, és formális végzéssel kell döntenie a beavatkozás engedélyezéséről. Ezt követően van lehetőség az érdemi döntés meghozatalára.

A peres felek másodfokú eljárásban felmerült perköltségének összegét a másodfokú bíróság a Pp. 252.§-ának (4) bekezdése alapján állapította meg azzal, hogy annak viseléséről az elsőfokú bíróság határoz az eljárást befejező határozatában.

Budapest, 2007. évi február hó 14. napján

A Fővárosi Bíróság DH-409-5/2006. számú ügyben hozott végzése, mellyel a 7.K.31278/2006. számú pert megszüntette

FŐVÁROSI BÍRÓSÁG
7.K.31278/2006/7.

JEGYZŐKÖNYV
nyilvánosan tartott tárgyalásról

Felperes: GTS Datanet Távközlési Kft.

Alperes: Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa

A per tárgya: közigazgatási határozat felülvizsgálata
helye: Markó u. 27. fszt. 8.

ideje: 2006. év szeptember hó 7. nap 13 óra megkezdve:
13.00 órakor megkezdve:

Jelen vannak

A felperesért: bíró

Az alperesért jegyzőkönyvvezető hangfelvétel

A bíróság a tárgyalást megkezdi és megállapítja, hogy a felperes szabályszerű idézésre nem jelent meg.

A bíróság tájékoztatja jelenlévő alperest, hogy a tárgyalás anyagát hangszalagon rögzíti, melyről készült jegyzőkönyvet 8 munkanap elteltével a bíróság Közigazgatási Kezelirodájában tekinthetnek majd meg, illetve vehetnek át.

A bíróság tájékoztatja alperest, hogy a felperes a tárgyalás távollétében történő megtartását nem kérte.

Alperes jogi képviselője:

Kérem a per megszüntetését, tekintettel felperes mulasztására, perköltség igényem nincsen.

A bíróság ezt követően meghozta a következő

Végzést

A bíróság a pert megszünteti.

A bíróság kötelezi a felperest, hogy az Illetékhivatal külön felhívására ott megjelölt időben, és módon fizessen be 16.500.- (Tizenhatezer-ötszáz) forint le nem rótt kereseti illetéket.

A végzés ellen az alperes részéről a kihirdetéstől, a felperes részéről a kézbesítéstől számított 15 napon belül fellebbezésnek van helye a Fővárosi Ítéltáblához, amelyet a Fővárosi Bíróság lehet 3 pld.-ban benyújtani.

Indoklás

A felperes 2006. II. 20-án a bírósághoz postára adott keresetében kérte az alperes DH-409-5/2006 sz. határozatának a bírósági felülvizsgálatát.

A felperes 2006. IX. 7.-én tartott első tárgyaláson a szabályszerű idézés ellenére nem jelent meg és a tárgyalás távollétében történő megtartását nem kérte, mulasztását előzetesen nem mentette ki. Alperes kérte a per megszüntetését, perköltség igénye nem volt.

A bíróság erre tekintettel a Pp. 157.§.d./ és 136.§.(1) bekezdésére figyelemmel a pert megszüntette.

A bíróságnak a perköltségről a Pp.160.§.(1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp.78.§.(2) bekezdésére figyelemmel ilyen kérelem hiányában döntenie nem kellett.

A bíróság az illetékről az Itv.43.§.(3) bekezdése és a 6/1986(VI.26.)IM. számú rendelet 13.§.(2) bekezdése alapján határozott.

bíró

Az alperesi képviselő a hangszalag visszahallgatását nem kérte.

Tárgyalás befejezve, a jegyzőkönyv lezárva 13.40 órakor.

k.m.f.

bíró

A kiadmány hitelül:

Leírva:2006.szeptember 13. napján
tisztviselő

Összefoglaló a Nemzeti Hírközlési Hatóság 2007. április 5-én a „GSM/DCS (2G) frekvenciahasználati jogosultságok jövőjéről” tárgyban tartott nyilvános meghallgatásáról

Összefoglaló

a Nemzeti Hírközlési Hatóság 2007. április 5-én „a piacon működő mobiltelefon- szolgáltatók GSM/DCS (2G) frekvenciahasználati jogosultságának jövője, egyes GSM sávok 2008-as lejáratára” tárgykörében az NHH Rendezvény és Oktatási Központjában tartott nyilvános meghallgatásáról

Helyszín: Nemzeti Hírközlési Hatóság Rendezvény és Oktatási Központja

Időpont: 2007. április 5. 10 óra

Jelen vannak: a jelenléti ív szerintiék

Spakievics Sándor főigazgató a nyilvános meghallgatást megnyitotta és tájékoztatta a jelenlévőket, hogy Eht. 35. § (1) bekezdés szerinti elektronikus dokumentumként észrevétel a hatósághoz nem érkezett. Ezt követően Simon Gyula igazgató ismertette a nyilvános meghallgatás aktualitását. A három magyarországi mobil szolgáltató közül

kettőnek, a Pannonnak és a Magyar Telekomnak 2008. november 4-én lejár a 900 MHz GSM koncessziója.

A koncessziós szerződések lehetőséget kínálnak az illetékes miniszter számára a frekvenciahasználati jogosultság lejáratától számított további hét és fél évvel való meghosszabbítására. A frekvenciahasználati jog meghosszabbítását megengedő miniszteri döntést a koncessziós szerződésekben foglaltak értelmében egy 18 hónapos egyeztetési eljárás előzi meg. Ennek megfelelően a gazdasági és közlekedési miniszter május 4-én fogja ajánlatát közölni az érintett szolgáltatókkal.

Mivel a három magyarországi mobil szolgáltató koncessziói, illetve frekvenciahasználati jogosultságai különböző időkből járnak le, elképzelhető a lejáratok harmonizálása, illetve lehetséges a koncessziók frekvenciahasználati jogosultsággá való alakítása, de a piaci lehetőségeket értékelve akár új pályázat kiírása is, beleértve a még meglévő GSM/DCS/UMTS spektrumok meghirdetését is.

A nyilvános meghallgatáson a Nemzeti Hírközlési Hatóság ismertette az elképzelhető forgatókönyveket, valamint egyebek mellett beszámolt a 900 MHz-es frekvenciatartományra vonatkozó európai uniós szabályozás változásairól is. A nyilvános meghallgatás prezentációja letölthető a hatóság honlapjáról:

<http://www.nhh.hu/dokumentum.php?cid=11921>

A szolgáltatói észrevételek, kérdések körében:

Drozdly Győző Pannon:

A koncessziós szerződés kétféle formuláról beszél, a 7,5 éves hosszabbítás lehetőségéről ill. a koncessziós szerződések harmonizációjáról. A Pannon álláspontja szerint a Vodafone később lépett piacra és előbb vagy utóbb egy szimmetrikus állapotot kell létrehozni annak érdekében, hogy a 3 szolgáltató azonos frekvencia sávval, azonos időtartalommal tudjon dolgozni a piacon. A koncessziós szerződés nem szól arról hogy a harmonizáció és a 7,5 éves hosszabbítás milyen sorrendben történjen, de véleménye szerint először célszerű lenne a harmonizáció és utána a hosszabbítás. Drozdly Győző felhívta a figyelmet az Európai Unió 12. implementation report-jára, amely álláspontja szerint a fentieket alátámasztja. Drozdly Győző egyet ért a Hatóság jövőképevel, amely szerint a frekvenciák felhasználásának flexibilitását növelni kell a közjó érdekében. A Pannon támogatja, hogy a 900-as sávok ne csak a GSM céljára legyenek felhasználhatók, hanem az UMTS -re is. A Pannon nem szeretne aszimmetrikus piaci állapotot előállítani, ugyanakkor hangsúlyozta, hogy természetesen minden szolgáltató maga dönti el hogy él-e a harmonizáció lehetőségével. Drozdly Győző a jelenlegi sávfelosztás változtatásával kapcsolatban kifejtette, hogy a jelenlegi 8 MHz-es blokkból nem hasítható le 5 MHz, mivel a fennmaradó 3MHz kevés azon előfizetők számára, akiknek egy sávós készüléke van. Ezért szorgalmazza az EGSM sávok bevonását.

Vasváriné dr. Menyhárt Éva Magyar Telekom:

Vasváriné dr. Menyhárt Éva elmondta, hogy a Magyar Telekomnak erre a frekvenciára szüksége van és szeretnének megegyezni ebben a kérdésben, ugyanakkor a jogi forma még kétséges. Az előadásban felsorolt alternatívák közül a koncessziós szerződéses formával tudnak egyetérteni, ezzel szerintük nem sérülnek a megszerzett jogok, míg a tendereljárás lefolytatása szerintük nem életképes. Az előadásban felsorolt alternatívákon kívül szerintük még van további is. Számukra az egyik legfontosabb alternatíva, ami a koncessziós szerződésből adódhat a meghosszabbítás és a harmonizáció együttes léte és ennek véghezvitele. A 4. UMTS szolgáltató megjelenése szerinte nem valószínű, hiszen a jelenlegi piac nem bírja el még egy UMTS szolgáltatót. A technológiai semlegességgel kapcsolatban kifejtette, hogy véleménye szerint ez a kérdés most egy túlértékelt elem.

Dr. Fiala Károly Magyar Telekom mobil üzletág:

A frekvenciagazdálkodás növelése céljából bizonyos flexibilitás már eddig is létezett. A Magyar Telekom kb. 4,5 millió előfizetővel rendelkezik. A készülékek cseréje Magyarországon hosszú időt vesz igénybe, ezért véleménye szerint az UMTS 900 bevezetése ebben a sávban hosszabb időt vesz majd igénybe. Nemzetközi tapasztalatok alapján egy új generációs készülék 0 %-ról 95 %-os penetrációra kb. 8-10 év alatt jut el. Fiala szerint az előadásban elhangzott előnyök a számukra korlátozott értéket képviselnek. Hálózati oldalon könnyebben megvalósítható az átállás, bár primer 8 MHz-es tartomány áll a rendelkezésre, abból 5MHz-es vivő sáv nagy részét lefoglalja és a maradék 3MHz nem lesz elegendő, hogy a GSM forgalmat elvigye. Véleménye szerint az, hogy a GSM-ről UMTS-re terelődjön a forgalom, az egy lassú folyamat. A flexibilitást támogatja a Magyar Telekom, azonban a GSM 900-ról az UMTS 900-ra való átállás nem jelent nagy értéket a Magyar Telekom számára. Fiala felhívta a figyelmet arra, hogy újabb, az UMTS technológiákon túlmutató technológiák jönnek létre, amelyek esetleg az UMTS 900 átútrását is lehetővé tennék.

Varga Lajos PanTel:

A HTCC volt 2004-ben aki beadta a 4. UMTS szolgáltatóknak kiírt pályázatot. Szerinte reális alternatíva, hogy egy 4. szolgáltató megjelenjen részben a technikai fejlődés, a piaci konszolidáció, a méretgazdaságosság miatt. Az új szolgáltató próbál minél hatékonyabb hálózatot építeni. Ebben a 900MHz-nek kulcs szerepe van. Amennyiben ez a meglévő szolgáltatók privilégiuma, akkor ez jelentősen csökkenti egy lehetséges 4. licenz kiírás sikerességét. Szerinte 2 alternatív szereplő van ma Magyarországon, akinek mérete, ügyfélbázisa reális lehetőségként jelenik meg mint 4. szolgáltató. A PanTel gondolkodik mobil szolgáltatásban, de hogy ez milyen technológián fog alapulni, még nem tudják. Ennek lehet egy alternatívája egy MVNO szolgáltatás, ami számukra sok szempontból reálisabb alternatíva. A kereskedelmi megállapodások ma még nem tartanak ott,

hogy meg tudják mondani, hogy egy MVNO mellett döntenek a csak vezetékes szolgáltatók.

Marchhart Pál Vodafone:

A Vodafone elfogadja és támogatja a harmonizációt, amelyet a koncessziós szerződés klauzúljája tartalmaz. Támogatnak minden olyan megoldást, ami nem billenti át a szimmetriát, és nem hozza a Vodafone-t kedvezőtlenebb helyzetbe. Fontos számukra a megkülönböztetés-mentes eljárás. A Magyar Telekom és Pannon esetében a frekvenciahosszabbítás kérdése a kifizetés előtt 1,5 évvel, azaz most kerül napirendre, azt szeretnék, ha az ő esetükben is a lejárát előtt 1,5 évvel történne meg. Illetve a 3 szolgáltató esetében az a jogi platform, ami alapján nyújtják a szolgáltatásokat azonosak lennének. Felhívta a figyelmet arra, hogy a koncessziós szerződés számos olyan jogot és kötelezettséget tartalmaz, amit a frekvenciahasználati jogosultságról szóló határozat nem. A folyamat fontos a Vodafone számára, nem csak az UMTS lefedettség kiterjesztésének kapcsán, hanem arra is érdemes gondolni, hogy Magyarország lakosságának jelentős része nem rendelkezik semmilyen szélessávú elérhetőséggel, miközben a 900 MHz-es lefedettség mindhárom szolgáltatónál közel van a 100%-hoz, ezért ez kiváló technológiai lehetőség lenne arra, hogy a lakosság ilyen értemben vett hátrányos részét, szélessávú hozzáféréshez juttatná. Ezzel kapcsolatban kiemelte, hogy a közösségi szabályozás ebben a tekintetben még nem tekinthető véglegesnek. Az iparág szerintük még nincs felkészülve, hiszen nincs olyan többsávú készülék, ami 900 MHz-en UMTS szolgáltatást tudna nyújtani. Javaslatuk szerint a hosszabbítás kérdésének és a refarmingnak el kell válni egymástól. Először a hosszabbítás kérdését kell megoldani, majd a közösségi szabályozás végleges kialakulása után a refarming kérdését.

Fürjes Balázs Invitel:

Az Invitel szerint sok fontos dolog elhangzott az előadásban pl. flexibilitás, ami abból lett levezetve, hogy mi a jó a fogyasztónak. Kiemelte a konvergencia fontosságát, hiszen az Európai Unióban már jelen van és nekünk is figyelembe kell venni. Ezeknek a lépéseknek meg kell történni, hogy a fogyasztóknak jobb legyen, de a szabályozóknak nem kell a konvergenciát ráerőltetni a fogyasztókra, ugyanakkor a lehetőséget meg kell adni, hogy ne olyan struktúra jöjjön létre, ami megnehezíti a konvergencia kialakulását. Véleménye szerint a 4. licenzre elég erős az érdeklődés, de arra reálisan egyetlen cégnek van esélye, ahol egy kézben van a vezetékes és a mobil.

Mátrai Gábor UPC Magyarország:

Mátrai Gábor is a konvergencia fontosságát hangsúlyozta, mert szerinte csak ennek mentén lehet gondolkodni a mobil licenszek meghosszabbítása, újratárgyalása során. Olyan integrált szolgáltatók vannak a piacon, amelyek alapvetően vezetékes bázisra építik a szolgáltatásukat. A fogyasztó számára viszont a video, hang, adat már egy szolgáltatásnak minősül. A Liberty cégcsoport mindenféleképpen gondolkodik mobil opcióon, de kérdés, hogy mennyire integrálódik a cégcsoporton belül. Nem azt látják,

hogy mobil vagy vezetékes szolgáltatást el kell vonatkoztatni egymástól. Számukra az együttműködés látszik valószínűleg a meglévő szolgáltatókkal, valamilyen formában.

Drozdy Győző Pannon:

Véleménye szerint a konvergenciát és a harmonizációt nem lehet összekeverni. Hangsúlyozta, van koncessziós szerződés, abban le vannak írva jogok, amiért annak idején fizetni kellett, és ezt szeretnék gyakorolni. Van egy UMTS licenz szabadon, amit meg lehet pályázni. A Pannon nem hisz a konverger termékekben.

Vasváriné dr. Menyhárt Éva Magyar Telekom:

Leszögezte, hogy a konvergencia nem ezen meghallgatás témája, de a konvergenciában az ügyfél hisz és igényli is.

A hozzászólásokat követően Spakievics Sándor főigazgató megköszönte a részvételt és az elhangzott észrevételeket.

Budapest, 2007. április 13.

III. FŐRÉS: Nemzeti Hírközlési Hatóság Hivatala

Az elektronikus aláírással kapcsolatos szolgáltatási szakértők adatai

1. Név: *Dr. Berta István Zsolt*

Elérhetőség: 1111 Budapest, Egrý József u. 19-21.

Szakterület: Elektronikus aláírással kapcsolatos szolgáltatási szakértő

Engedély száma: 7080-3/2007.

Engedély érvényességi ideje: 2012.02.02.

2. Név: *Szabóné Endrődi Csilla Éva*

Elérhetőség: 1131 Budapest, Madarász Viktor u. 13-15. II. ép. V/176.

Szakterület: Elektronikus aláírással kapcsolatos szolgáltatási szakértő

Engedély száma: 7865-3/2007.

Engedély érvényességi ideje: 2012.02.03.

Jogszabályfigyelés

A hírközlési ágazatot érintő jogszabályok jegyzéke 2007. március 6.- április 10. között.

<i>29/2007. (III. 9.) GKM rendelet.</i>	a felügyeleti díj mértékéről és a felügyeleti díjjal kapcsolatos adatszolgáltatásról és hatósági feladatokról szóló 15/2004. (IV. 24.) IHM rendelet módosításáról (M.K. 2007/28)
<i>1014/2007. (III. 13.) Korm. határozat.</i>	a televíziózás és a rádiózás digitális átállásának kormányzati feladatairól (M.K.2007/29.)
<i>2007. évi XIX. törvény</i>	az egyes munkaügyi tárgyú és más kapcsolódó törvények módosításáról (M.K. 2007/39.)
<i>2007. évi XXII. törvény.</i>	a fogyasztóvédelmi jogszabályok alkalmazásáért felelős nemzeti hatóságok eljárására és együttműködésére vonatkozó közösségi jogi aktusok végrehajtásához szükséges törvénymódosításokról (M.K. 2007/40.)

Tájékoztatás a piacfelügyeleti eljárásokban a Nemzeti Hírközlési Hatóság által hozott és a hatóság honlapján 2007. március hónapban közzétett érdemi határozatokról

Sor-szám	Határozat száma	Tárgy	Szolgáltató/Igénybevevő forgalombahozó/forgalmazó
Elsőfokú határozatok			
1.	HS-4873-1/2006.	A Wittner Futárszolgálat Általános Szerződési Feltételeknek ill. a postai jogszabályoknak megfelelően nyújtott szolgáltatása tárgyában 2007/03/05	Wittner Futárszolgálat
2.	HS-4908-4/2006.	A PICKUP Elektronikai Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. ÁSZF módosítás benyújtása ill. az előfizetők tájékoztatása tárgyában 2007/03/05	PICKUP Elektronikai Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.
3.	HS-3635-13/2006.	A Pannon GSM Távközlési Zrt. intézkedéseinek jogszerűsége tárgyában A határozat ellen fellebbezés érkezett. 2007/03/05	Pannon GSM Távközlési Zrt.
4.	HP-1037-1/2007.	Az MK Trading Bt. által forgalomba hozott Conceptronic C100BRS4H típusjelzésű vezetékes ADSL router berendezés tárgyában. 2007/03/05	MK Trading Bt.
5.	HP-994/2007.	A Vodafone Rt. által alkalmazott szolgáltatáskorlátozás, valamint az előfizetői panaszok kivizsgálásának tárgyában. 2007/03/05	Vodafone Rt.
6.	HS-2735-4/2006.	Balinka Község Önkormányzata /vezetékes műsorjelelosztás szolgáltatást nyújtó szolgáltató/ Általános Szerződési Feltételeinek minőségi mutatók célértékei jogszerűségének megállapítása tárgyában 2007/03/05	Balinka Község Önkormányzata /vezetékes műsorjelelosztás szolgáltatást nyújtó szolgáltató/
7.	HS-2894-11/2006.	A Magyar Telekom Távközlési Nyrt. Ill. a T-Online Magyarország Internet Szolgáltató Zrt. ADSL igény kezelése tárgyában 2007/03/05	Magyar Telekom Távközlési Nyrt. Ill. a T-Online Magyarország Internet Szolgáltató Zrt.
8.	HS-2950-4/2006.	Esztergályos Géza /vezetékes műsorelosztás szolgáltatást nyújtó szolgáltató/ Általános Szerződési Feltételeinek minőségi mutatók célértékei jogszerűségének megállapítása tárgyában 2007/03/05	Esztergályos Géza /vezetékes műsorjelelosztás szolgáltatást nyújtó szolgáltató/
9.	HS-3049-4/2006.	Kincses Zoltán /vezetékes műsorelosztás szolgáltatást nyújtó szolgáltató/ Általános Szerződési Feltételeinek minőségi mutatók célértékei jogszerűségének megállapítása tárgyában 2007/03/05	Kincses Zoltán /vezetékes műsorjelelosztás szolgáltatást nyújtó szolgáltató/

10.	HS-3053-4/2006.	A Kistelepülési Telekommunikációs Kht. /vezetékes műsorelosztás szolgáltatást nyújtó szolgáltató/ Általános Szerződési Feltételeinek minőségi mutatók célértékei jogszerűségének megállapítása tárgyában 2007/03/05	Kistelepülési Telekommunikációs Kht.
11.	HS-3055-4/2006.	A KONTECH Műszaki Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. /vezetékes műsorelosztás szolgáltatást nyújtó szolgáltató/ Általános Szerződési Feltételeinek minőségi mutatók célértékei jogszerűségének megállapítása tárgyában 2007/03/05	KONTECH Műszaki Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.
12.	HS-3059-4/2006.	A Macro-Plan Dorog Kkt. /vezetékes műsorelosztás szolgáltatást nyújtó szolgáltató/ Általános Szerződési Feltételeinek minőségi mutatók célértékei jogszerűségének megállapítása tárgyában 2007/03/05	Macro-Plan Dorog Kkt.
13.	HS-3062-4/2006.	A MICRO-WAVE Bt. /vezetékes műsorelosztás szolgáltatást nyújtó szolgáltató/ Általános Szerződési Feltételeinek minőségi mutatók célértékei jogszerűségének megállapítása tárgyában 2007/03/05	MICRO-WAVE Bt.
14.	HS-3091-4/2006.	A MORSECOM Bt. /vezetékes műsorelosztás szolgáltatást nyújtó szolgáltató/ Általános Szerződési Feltételeinek minőségi mutatók célértékei jogszerűségének megállapítása tárgyában 2007/03/05	MORSECOM Bt.
15.	HS-3092-4/2006.	A Mosonszolnok Kábeltévé Szolgáltató Kft. /vezetékes műsorelosztás szolgáltatást nyújtó szolgáltató/ Általános Szerződési Feltételeinek minőségi mutatók célértékei jogszerűségének megállapítása tárgyában 2007/03/05	Mosonszolnok Kábeltévé Szolgáltató Kft.
16.	HS-3331-7/2006.	A T-Online Magyarország Internet Szolgáltató Zrt. hibabejelentések kezelése tárgyában 2007/03/05	T-Online Magyarország Internet Szolgáltató Zrt.
17.	HS-4029-9/2006.	A FiberNet Kommunikációs Zrt. hibabejelentések, és a kártérítési igények kezelése tárgyában 2007/03/05	FiberNet Kommunikációs Zrt.
18.	HS 2844-10/2006.	A Magyar Telekom Távközlési Nyrt. számlázása, és a reklamációk vizsgálata tárgyában 2007/03/05	Magyar Telekom Távközlési Nyrt.

19.	HS-760-4/2007.	A UPC Magyarország Kft. előfizetői szerződés előfizető által történő felmondása, valamint az ezzel összefüggő számlázás tárgyában 2007/03/05	UPC Magyarország Kft.
20.	HS-766-3/2007.	A Magyar Telekom Nyrt. hibabejelentések kivizsgálása tárgyában 2007/03/05	Magyar Telekom Nyrt.
21.	HS-4305-8/2006.	A Magyar Telekom Nyrt. reklamációk vizsgálata, és Általános Szerződési Feltétel módosítás tárgyában A határozat ellen fellebbezés érkezett. 2007/03/05	Magyar Telekom Nyrt.
22.	HS-768-1/2007.	A UPC Magyarország Kft. Általános Szerződési Feltétel módosítás esetén előfizetők tájékoztatása tárgyában 2007/03/05	UPC Magyarország Kft.
23.	HS-1054-11/2006.	A Vodafone Magyarország Zrt. szolgáltatás korlátozás, valamint az előfizetői panaszok kivizsgálása tárgyában A határozat ellen fellebbezés érkezett. 2007/03/05	Vodafone Magyarország Zrt.
24.	HZ-2182-4/2007.	A Magyar Posta Rt. kézbesítési tevékenysége tárgyában 2007/03/05	Magyar Posta Rt.
25.	HZ-1998-5/2006.	A Magyar Telekom Nyrt. számhordozási tevékenysége tárgyában. A határozat ellen fellebbezés érkezett. 2007/03/05	Magyar Telekom Nyrt.
26.	HS-2477-11/2006.	A Vázsonykom Kommunikációs és Épületgépészeti Kft. Internet szolgáltatás minőségének vizsgálata tárgyában 2007/03/05	Vázsonykom Kommunikációs és Épületgépészeti Kft.
27.	HS-2732-4/2006.	Az AnterNet Kft. /vezetékes műsorelosztás szolgáltatást nyújtó szolgáltató/ Általános Szerződési Feltételeinek minőségi mutatók célértékei jogszerűségének megállapítása tárgyában 2007/03/05	AnterNet Kft.
28.	HM-1512-2/2007.	Az ACRONYM Kft. előfizetői szerződéseinek jogszerűsége tárgyában. 2007/03/05	ACRONYM Kft.
29.	HP-999/2007.	A Correct Business Network Szolgáltató és Kereskedelmi Kft. előfizetői szerződés megszüntetése tárgyában. 2007/03/05	Correct Business Network Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.
30.	HP-1036-1/2007.	Az MK Trading Bt. által forgalomba hozott Conceptronic CVIDEOS C08-015 típusjelzésű vezeték nélküli audio-video átjátszó berendezés tárgyában 2007/03/05	MK Trading Bt.
31.	HS-757-2/2007.	A T-Online Magyarország Internet Szolgáltató Zrt. díjreklamáció kezelése tárgyában 2007/03/05	T-Online Magyarország Internet Szolgáltató Zrt.

32.	HS-4875-1/2006.	A Caesar Futárszolgálat Általános Szerződési Feltételeknek ill. a postai jogszabályoknak megfelelően nyújtott szolgáltatása tárgyában 2007/03/05	Caesar Futárszolgálat
33.	HS-4656-5/2006.	A Groupe SEB Centra-Europe Kft. által forgalmazott Tefal Performa BL5003 turmixgép megfelelősége tárgyában 2007/03/05	Groupe SEB Centra-Europe Kft.
34.	HS-4739-4/2006.	A PR Telecom Zrt. az Általános Szerződési Feltételeknek nem megfelelő szolgáltatás nyújtása tárgyában 2007/03/05	PR Telecom Zrt.
35.	HS-4139-14/2006.	A Vodafone Magyarország Mobil Távközlési Zrt. számlareklamáció kezelése, előfizetői szerződés felmondása tárgyában 2007/03/05	Vodafone Magyarország Mobil Távközlési Zrt.
36.	HS-4712-5/2006.	A Magyar Telekom Távközlési Nyrt. „Minimál” díjcsomag szolgáltatása tárgyában 2007/03/05	Magyar Telekom Távközlési Nyrt.
37.	HZ-189-3/2007.	A Gyopárosi Kábeltelevízió Építő és Üzemeltető Kft. kábeltelevíziós műsorjel elosztás szolgáltatás nyújtás kezdetének bejelentése, a kábeltelevíziós hálózat üzemeltetése tárgyában 2007/03/06	Gyopárosi Kábeltelevízió Építő és Üzemeltető Kft.
38.	HS-2739-1/2007.	A SédNet Számítástechnikai Szolgáltató Kft. hibabejelentések vizsgálása tárgyában 2007/03/06	SédNet Számítástechnikai Szolgáltató Kft.
39.	HS-773-4/2007.	A Szemesi és Társa Bt. hibabejelentések kezelése tárgyában 2007/03/06	Szemesi és Társa Bt.
40.	HS-758-2/2007.	Az RLAN Internet Távközlési Kft. hibabejelentések kezelése tárgyában 2007/03/06	RLAN Internet Távközlési Kft.
41.	HM-1928-1/2007.	A Magyar Posta Zrt. jogelődje, a Magyar Posta Rt. Komlóska településen nyújtott egyetemes postai szolgáltatása tárgyában A határozat ellen fellebbezés érkezett. 2007/03/13	Magyar Posta Zrt.
42.	HZ-641-5/2007.	A T-Kábel Kft. a Terayon TA-102 típusú kábelmodem w34forgalomba hozatalának és műszaki megfelelőségének tárgyában. 2007/03/27	T-Kábel Kft.

Másodfokú határozatok			
1.	FK-18.387-4/2006.	A HZ-1998-5/2006 számú döntés ellen a Magyar Telekom Nyrt. számhordozási tevékenysége tárgyában. 2007/03/05	Magyar Telekom Nyrt.
2.	FK-597-4/2007.	A HS-4305-8/2006. számú döntés ellen a Magyar Telekom Nyrt. reklamációk vizsgálata, és ÁSZF módosítás tárgyában 2007/03/05	Magyar Telekom Nyrt.
3.	FK-1997-1/2007.	A HS-3635-13/2006. számú döntés ellen a Pannon GSM Távközlési Zrt. intézkedéseinek jogszerűsége tárgyában 2007/03/05	Pannon GSM Távközlési Zrt.
4.	FK-1928-6/2007.	A HM-1928-1/2007. számú döntés ellen a Magyar Posta Zrt. jogelődje, a Magyar Posta Rt. Komlóska településen nyújtott egyetemes postai szolgáltatása tárgyában 2007/03/13	Magyar Posta Zrt.

A határozatok megtekinthetők a www.nhh.hu < piacfelügyelet < nyilvántartások menüpontnál.

Tájékoztatás a távközlési szolgáltatások bejelentése nyilvántartásba való bejegyzésének tényéről

	Szolgáltató	Szolgáltatás
1.	Főnix-Depo Kereskedelmi és Szolgáltató és Logisztikai Bt.	Internet szolgáltatás 2,4 és 5,8 Ghz-en
2.	Juop Telekommunikációs EC (volt Juhász Antenna-Technika Egyéni Cég)	Műsorelosztó és Internet szolgáltatás
3.	RubiCom Távközlési ZRt.	Nyilvános helyi, belföldi és nemzetközi távbeszélő szolgáltatás
4.	Keszükom Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	Műsorelosztó és Internet szolgáltatás
5.	Fürtön Ferenc	Internet szolgáltatás 2,4 GHz-en
6.	T & A Celldömölki Kábeltelevízió Kft.	Helyi, belföldi és nemzetközi távbeszélő szolgáltatás
7.	EMW Networks Kft.	Műsorelosztó szolgáltatás
8.	Wnet Internet Kft.	Nyilvános helyi, belföldi és nemzetközi távbeszélő szolgáltatás
9.	Geno-Rax Kft.	Műsorelosztó szolgáltatás
10.	Infonetwerk Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	Internet szolgáltatás 2,4 Ghz-en
11.	Kovács Zoltán (Sky-Web)	Internet szolgáltatás 2,4 és 5,4 GHz-en
12.	Ducon-Net Bt.	Internet szolgáltatás 5,2 GHz-en
13.	Haricomp Számítástechnikai, Kereskedelmi és Szolgáltató Bt.	Internet szolgáltatás 2,4 és 5,8 Ghz-en
14.	Lát-Sat Kft.	Internet szolgáltatás
15.	XVIII. Városközpont Szolgáltató Kft.	Nyilvános helyi, belföldi és nemzetközi távbeszélő, Internet és műsorelosztó szolgáltatás
16.	E-SYS Informatikai Kft.	Internet szolgáltatás

17.	Kerekes Attila	Nyilvános helyi, belföldi és nemzetközi távbeszélő szolgáltatás
18.	Elektro Gold Bt.	Internet szolgáltatás 2,4 GHz-en

Tájékoztatás a távközlési szolgáltatások bejelentése nyilvántartásból való törlésének tényéről

	Szolgáltató	Szolgáltatás megnevezése	Törlés dátuma
1.	Mezőhegyesi Városi Televízió Kht.	Szolgáltató törlése	2006. 01. 01.
2.	Ham-Bell Kft.	Internet, műsorelosztó szolgáltatás	2007. 02. 01.
3.	Club Net Network Bt (volt Webhoster Kereskedelmi és Szolgáltató Bt.)	Internet szolgáltatás 2,4 Ghz-en	2007. 02. 26.
4.	RT-TV Kft.	Vezetékes műsorelosztó szolgáltatás (Nagypall törlése)	2007. 03. 01.
5.	Elektronika Fogyasztói, Kereskedelmi Kft.	Műsorelosztó szolgáltatás és Internet szolgáltatás 2,4 GHz-en RLAN Borsod és Hajdú megye	2007. 01. 31.
6.	Miskolci CATV Kft.	Vezetékes műsorelosztó szolgáltatás	2007. 02. 01.
7.	Brendel Tamás	Szolgáltató törlése	2006. 10. 30.
8.	Kenéz Község Önkormányzat	Szolgáltató törlése	2006. 12. 31.
9.	Gyopárosi Kábeltelevízió Építő és Üzemeltető Kft.	Internet szolgáltatás törlése	2006. 06. 07.
10.	e-Net Kft.	Szolgáltató törlése	2007. 03. 16.
11.	Petőfibánya Polgármesteri Hivatal	Szolgáltató törlése	2007. 03. 18.
12.	InterSatEurópa Kft.	Szolgáltató törlése	2007. 03. 14.
13.	Thermotel Kft.	Vezetékes műsorelosztó szolgáltatás (Törtel Törlése)	2007. 01. 01
14.	Komlói Elektroker Szolgáltató Kft.	Szolgáltató törlése	2007. 03. 31.
15.	Wnet Internet Kft.	Adathálózati szolgáltatás 2,4 GHz-en is	2007. 04. 01.
16.	Wap Consulting 2003. Távközlési Kft.	Vezetékes műsorelosztó szolgáltatás (Iregszemcse, Újireg törlése)	2007. 03. 31.
17.	InterNetKer Kft.	Internet szolgáltatás 2,4 GHz-en	2006. 06. 22.

V. FŐRÉS Z: Egyéb információk, tájékoztatók

A Nemzeti Hírközlési Hatóság elérhetősége

Központi Elérhetőség

Cím: 1015 Budapest, Ostrom utca 23-25.
 Levelezési cím: 1525 Budapest Pf. 75.
 Telefon: 06 1 375-7777, 06 1 457-7100
 Telefax: 06 1 356-5520
 E-mail: info@nhh.hu
 Honlap: www.nhh.hu

Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa

Cím: 1015 Budapest, Ostrom utca 23-25.
 Levelezési cím: 1525 Budapest Pf. 75.
 Telefon: 06 1 375-7777, 06 1 457-7100
 Telefax: 06 1 356-5520
 E-mail: info@nhh.hu
 Honlap: www.nhh.hu

A Nemzeti Hírközlési Hatóság Hivatala ügyfélszolgálatának elérhetőségei és nyitvatartási rendje

Budapest

Cím: 1133 Budapest, Visegrádi utca 106.
 Levelezési cím: 1386 Budapest 62. Pf. 997.
 Telefon: 06 1 468-0500
 Telefax: 06 1 468-0626
 Az ügyfélszolgálat e-mail címe:
uszi-budapest@nhh.hu

Debrecen

Cím: 4025 Debrecen, Hatvan utca 43.
 Levelezési cím: 4001 Debrecen Pf. 230.
 Telefon: 06 52 522-122
 Telefax: 06 52 417-857
 Az ügyfélszolgálat e-mail címe:
uszi-debrecen@nhh.hu

Miskolc

Cím: 3529 Miskolc, Csabai kapu 17.
 Levelezési cím: 3501 Miskolc Pf. 391.
 Telefon: 06 46 555-500
 Telefax: 06 46 411-475
 Az ügyfélszolgálat e-mail címe:
uszi-miskolc@nhh.hu

Pécs

Cím: 7624 Pécs, Alkotmány utca 53.
 Levelezési cím: 7602 Pécs PFÜ Pf. 459.
 Telefon: 06 72 508-800
 Telefax: 06 72 508-808
 Az ügyfélszolgálat e-mail címe:
uszi-pecs@nhh.hu

Sopron

Cím: 9400 Sopron, Kossuth L. utca 26.
 Levelezési cím: 9401 Sopron Pf. 123.
 Telefon: 06 99 518-500
 Telefax: 06 99 518-518
 Az ügyfélszolgálat e-mail címe:
uszi-sopron@nhh.hu

Szeged

Cím: 6721 Szeged, Csongrádi sgt. 15.
 Levelezési cím: 6701 Szeged Pf. 689.
 Telefon: 06 62 568-300
 Telefax: 06 62 568-368
 Az ügyfélszolgálat e-mail címe:
uszi-szeged@nhh.hu

Nemzeti Hírközlési Hatóság Hivatala ügyfélszolgálatának elérhetőségei és nyitvatartási rendje

	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
Budapest	13 ⁰⁰ - 18 ⁰⁰	9 ⁰⁰ - 15 ⁰⁰	9 ⁰⁰ - 15 ⁰⁰	zárva	9 ⁰⁰ - 13 ⁰⁰
Debrecen	14 ⁰⁰ - 18 ⁰⁰	zárva	8 ⁰⁰ - 12 ⁰⁰	zárva	8 ⁰⁰ - 12 ⁰⁰
Miskolc	14 ⁰⁰ - 18 ⁰⁰	zárva	8 ⁰⁰ - 12 ⁰⁰	zárva	8 ⁰⁰ - 12 ⁰⁰
Pécs	14 ⁰⁰ - 18 ⁰⁰	zárva	8 ⁰⁰ - 12 ⁰⁰	zárva	8 ⁰⁰ - 12 ⁰⁰
Sopron	14 ⁰⁰ - 18 ⁰⁰	zárva	8 ⁰⁰ - 12 ⁰⁰	zárva	8 ⁰⁰ - 12 ⁰⁰
Szeged	14 ⁰⁰ - 18 ⁰⁰	zárva	8 ⁰⁰ - 12 ⁰⁰	zárva	8 ⁰⁰ - 12 ⁰⁰

A Magyar Hivatalos Közlönykiadó
megjelentette

Kondorosi Ferenc–Uttó György–Visegrády Antal

A bírói etika és a tisztességes eljárás

című könyvét

A könyvhöz előszót dr. Lomnici Zoltán, a Legfelsőbb Bíróság, illetve az Országos Igazságszolgáltatási Tanács elnöke írt, melyben a következő szavakkal ajánlja a kötetet:

„Az olvasó kezébe olyan könyv (tankönyv, szakmai háttéranyag) kerül, amely tudományos igényességgel és a gyakorlati alkalmazhatóság szándékával mutatja be a bírói etika szakmai-morális alapjait. A kötet jelentős nemzetközi kitekin-tést nyújt, amikor más országok gyakorlatának, szabályozásának feltárását is vállalja.

A tapasztalt és a tárgykör nemzetközi összefüggéseit is jól ismerő szerzők – helyeselhető módon – abból indultak ki, hogy a bírák etikus magatartása és eljárása az eljárások résztvevői – a peres felek, a vádló, a védő, a jogi képviselő, a bün-tetőügyekben a vádlott – számára garanciális jelentőségű, mert megteremti/megadja az eljárás minőségét is.

A szerzők a bírói etika érvényesülését is vizsgálták a peres eljárás másik minőségi követelményének, a fair eljárás igényének megvalósulásával összefüggésben.

A tisztességes eljárás napjainkban nemzetközi jogi, alkotmányos és morális követelményt is jelent, amelynek tartalma az Emberi Jogok Európai Bírósága és – egyre inkább – az Európai Bíróság esetjogából ismerhető meg. A kötet számos jogeset bemutatásával szolgálja a hazai jogi kultúra színvonalának emelését, a tiszta, demokratikus közállapotok, a bí-rák és a bíróságok tekintélye megóvását.

A könyv fontos tananyag a bírák, ügyészek, ügyvédek számára, de különös haszonnal forgathatják gyakorló politiku-sok, a tudományos élet képviselői, a média munkatársai és mindenki, aki felelősséget érez a hazai jogállam, a jogrend minőségéért.”

A kötet 184 oldal terjedelmű, ára **3381 forint** áfával.

Példányonként megvásárolható a Közlönykiadó Jogi Könyvesboltjában (1085 Budapest, Somogyi B. u. 6. Tel./fax: 318-8411), valamint a Budapest VII., Rákóczi út 30. (bejárat a Dohány u. és Nyár u. sarkán) szám alatti Közlöny Centrumban (tel.: 321-5971, fax: 321-5275, e-mail: kozlonycentrum@mhk.hu), illetve megrendelhető a kiadó ügyfél-szolgálatán (fax: 318-6668, 338-4746, e-mail: kozlonybolt@mhk.hu) vagy a www.mhk.hu/kozlonybolt internetcímen.

MEGRENDELÉS

Megrendelem

Kondorosi Ferenc–Uttó György–Visegrády Antal

A bírói etika és a tisztességes eljárás

című, 184 oldal terjedelmű kiadványt (ára: **3381 forint** áfával) ..... példányban, és kérem, juttassák el alábbi címemre:

A megrendelő (cég) neve: .....

Címe (város, irányítószám): .....

Utca, házsám: .....

Ügyintéző neve, telefonszáma: .....

A megrendelt példányok ellenértékét a postaköltséggel együtt, a szállítást követő számla kézhezvétele után, 8 napon be-lül átutaljuk a Magyar Hivatalos Közlönykiadónak a számlán feltüntetett pénzforgalmi jelzőszámára vagy postai úton a fenti címre.

Keltezés: .....

.....
cégszerű aláírás

A Magyar Hivatalos Közlönykiadó
megjelentette

Bócz Endre

Büntetőeljárás jogunk kalandjai
Sikerek, zátonyok és vargabetűk

című könyvét.

Az olvasó olyan tudományos munkát tart a kezében, amelynek legfőbb tárgya a büntetőeljárás jog, a büntetőeljárás és kisebb mértékben a kriminalisztika. Így jelenik meg a büntetőeljárás jog tudományának és kodifikációjának története is. Bócz Endre több síkon elemzi a büntetőeljárás tárgyköreit. Az egyik a kodifikáció- és tudománytörténeti aspektus. Ezen belül ismerteti az 1808. évi francia kódexek Európára kiterjedő hatásait, ideértve az 1896. évi magyar Büntetőeljárásról szóló törvényt is. A munka külön érdekessége és értéke a nálunk úgyszólván ismeretlen cári orosz kodifikálás történetének, az 1864. évi kódexnek és előzményeinek bemutatása.

A mű másik kiterjedt tárgykörét a nyomozás adja. A szerző rámutat itt olyan jelenségekre, amelyeknek ritkán jártunk utána a jogi elemzés során. Ilyenek pl. a nyomozásról mint a büntetőeljárás önálló szakaszáról vallott nézetek, illetőleg az azt kifejező intézmények.

A szerző az ügyész, a közvédelmi szerepkörébe szöve foglalja a bizonyítás kérdéseivel. Itt elsősorban a fogalmak – mint a „bizonyítás”, „történet”, „tény”, „felderítés” – tisztázására törekszik. Nem mulasztja el szót tenni a bűnügyi technika jelentőségéről, a bizonyításban vitt fejlesztő szerepéről és a kriminalisztikai képzés hiányosságairól. Figyelmet szentel a nyomozásbeli tényfeltárás (bizonyítás) terjedelmének. Felhívja a figyelmet a nyomozási, vizsgálati szakaszban fenyegető egyoldalúság veszélyeire, főként arra, hogy az ezt követő döntés befolyásolására alkalmas.

Az olvasó természetesen maga dönti el, mit tart a bemutatott műből a legtanulságosabbnak.

A kötet 224 oldal terjedelmű, ára **3990 forint** áfával.

Példányoként megvásárolható a Közlönykiadó Jogi Könyvesboltjában (1085 Budapest, Somogyi B. u. 6. Tel./fax: 318-8411), valamint a Budapest VII., Rákóczi út 30. (bejárat a Dohány u. és Nyár u. sarkán) szám alatti Közlöny Centrumban (tel.: 321-5971, fax: 321-5275, e-mail: kozlonycentrum@mhk.hu), illetve megrendelhető a kiadó ügyfélszolgálatán (fax: 318-6668, 338-4746, e-mail: kozlonybolt@mhk.hu) vagy a www.mhk.hu/kozlonybolt internetcímen.

MEGRENDELÉS

Megrendelem

Bócz Endre

Büntetőeljárás jogunk kalandjai
Sikerek, zátonyok és vargabetűk

című, 224 oldal terjedelmű kiadványt

(ára: **3990 Ft** áfával) ..... példányban, és kérem, juttassák el alábbi címemre:

A megrendelő (cég) neve: .....

Címe (város, irányítószám): .....

Utca, házsám: .....

Ügyintéző neve, telefonszáma: .....

A megrendelt példányok ellenértékét a postaköltséggel együtt, a szállítást követő számla kézhezvétele után, 8 napon belül átutaljuk a Magyar Hivatalos Közlönykiadónak a számlán feltüntetett pénzforgalmi jelzőszámára vagy postai úton a fenti címre.

Keltezés: .....

.....

cégszerű aláírás

A Magyar Hivatalos Közlönykiadó

megjelentette a Közlöny Könyvek sorozatának újabb köteteként

A BÜNTETŐ TÖRVÉNYKÖNYV MAGYARÁZATA I–III. KÖTET

című kiadványt.

A Büntető Törvénykönyv magyarázata – tekintettel a büntetőjog kialakult felosztására, továbbá a kommentár könnyebb használatának szempontjaira is – három kötetben jelenik meg. Az első kötet a Btk. Általános részének, a második és harmadik kötet pedig a Különös részének magyarázatát tartalmazza.

A magyarázat nagymértékben támaszkodik a bírói ítéletek értelmező rendelkezéseire, az Alkotmánybíróság határozataira, valamint az ET, az EU és más nemzetközi fórumok releváns dokumentumaira; ugyanakkor nagy hangsúlyt fektet a fogalmak tudományos definiálására és rendszerezésére is. Tekintettel arra, hogy a jogtudomány és a jogalkalmazás által kialakított értelmezési tartomány ismerete nélkül nem lehet eligazodni a büntetőjog alapkérdéseiben, a kommentár nemcsak a szakmai felhasználók és a joghallgatók, jogi továbbképzésben részt vevők számára jelenthet támpontot, hanem a büntetőjog iránt érdeklődők is segítségül hívhatják a kiadványt.

A magyarázat a Hivatalos CD Jogszabálytárban megjelent Btk. kommentár szerkesztett változata.

Az 1400 oldal terjedelmű kiadvány ára: **9597 Ft** áfával.

Példányonként megvásárolható a Közlönykiadó Jogi Könyvesboltjában (1085 Budapest, Somogyi B. u. 6. Tel./fax: 318-8411), valamint a Budapest VII., Rákóczi út 30. (bejárat a Dohány u. és Nyár u. sarkán) szám alatti Közlöny Centrumban (tel.: 321-5971, fax: 321-5275, e-mail: kozlonycentrum@mhk.hu), illetve megrendelhető a kiadó ügyfélszolgálatán (fax: 318-6668, 338-4746, e-mail: kozlonybolt@mhk.hu) vagy a www.mhk.hu/kozlonybolt internetcímen.

MEGRENDELŐLAP

Megrendeljük a **A Büntető Törvénykönyv magyarázata I–III. kötet** című kiadványt (az 1400 oldal terjedelmű kiadvány ára: **9597 Ft** + postaköltség) ..... példányban, és kérem juttassák el az alábbi címre:

A megrendelő (cég) neve: .....

Címe (város, irányítószám): .....

Utca, házszám: .....

Ügyintéző neve, telefonszáma: .....

A megrendelő (cég) bankszámlaszáma: .....

A megrendelt példányok ellenértékét a postaköltséggel együtt, a szállítást követő számla kézhezvétele után, 8 napon belül a Magyar Hivatalos Közlönykiadónak a számlán feltüntetett pénzforgalmi jelzőszámára átutalom.

Keltezés: .....

.....
cégszerű aláírás

**A Magyar Hivatalos Közlönykiadó kiadásában
– a Kreátor Info Kft. szervezésében – megjelent a**

„Helyi önkormányzati rendeletalkotás és jogalkalmazás az Alkotmánybíróság és az Európai Bíróság döntéseinek tükrében” című kiadvány

A két kötetből álló kiadvány célja, hogy az egyes részterületeket sorra véve bemutassa, hogy melyek azok a leggyakoribb hibák, amelyeket a helyi önkormányzatok a rendeleteik megalkotásánál elkövetnek, mégpedig a jelentősebb alkotmánybírósági határozatok tükrében. Mindezen túl egy önálló kötet tartalmazza az Európai Bíróság azon ítéleteit, amelyekben helyi vagy regionális önkormányzatok, illetve helyi vagy regionális hatóságok voltak érintettek, vagy ellenük folyt az eljárás. E kiadvány olyan fontos információk gyűjteménye, melyet a helyi önkormányzatok felhasználhatnak majd a helyi jogalkotás előkészítésénél.

A „*Helyi önkormányzati rendeletalkotás és jogalkalmazás az Alkotmánybíróság és az Európai Bíróság döntéseinek tükrében*” című könyvben tematikus sorrendben kerül rendszerezésre az egyes témakörök szempontjából fontos AB határozatok rövid, kivonatolt tartalma, amely minden jegyző és helyi döntéshozó számára – az önkormányzati rendeletalkotáshoz – szükséges és elengedhetetlen jogforrás.

E mellett az egyes önkormányzati rendeletalkotási tárgykörökre vonatkozóan az önkormányzati rendeletalkotáshoz felhatalmazást adó hatályos jogszabályok, az egyes rendeletek főbb tartalmi elemeinek és ezen elemekhez kapcsolódó AB döntések ismertetésére is sor kerül. Az AB határozatok lényegi kérdéseinek felvázolása mellett a megsemmisített rendeletek, szakaszok helyett helyes megoldásokra is utal a kiadvány a célból, hogy segítséget nyújtson a jegyző számára a helyi jogalkotási problémák megoldásához.

A kötet fő gerincét alkotják a következő önkormányzati témákban alkotott alkotmánybírósági döntések: a helyi jogalkotás általános kérdései és a jogi alapelvek érvényesülése az önkormányzati rendeletekben, a helyi adó, a hatósági ár, a szociális támogatások, gyermekvédelmi ellátások, lakás- és helyiséggazdálkodás, hulladékgazdálkodás, állattartás, közterület-használat, vásárok és piacok rendje, építésügy, önkormányzati vagyon, költségvetés, útépitési és közműépítési díj, az önkormányzat szervezete és működése.

Külön érdekessége a kiadványnak, hogy a szerzők olyan alkotmánybírósági határozatokat is bemutatnak, amelyek időközben a magyar jogszabályok módosítása, illetve a közösségi jognak való megfelelés okán nem alkalmazhatók, ezzel ugyanis elkerülhető, hogy adott esetben a jogalkotó olyan határozatra hivatkozzon a szabályozás során, amely okafogyottá vált.

Magyarország uniós csatlakozása óta kiemelt jelentősége van a közösségi előírások betartásának is mind a helyi önkormányzati rendeletek alkotása, mind pedig a helyi önkormányzatok törvényes működésének biztosítása során. Így a kiadvány az Európai Bíróság ítéleteinek rövid ismertetése mellett az adott helyzetben alkalmazandó közösségi jogszabály hivatkozását, a helyes értelmezést és a követendő magatartást is tartalmazza. Más tagállamok önkormányzatainak negatív tapasztalatai nagy segítségül szolgálhatnak a jegyzők számára a közösségi jogszabályok helyes alkalmazásához és a közösségi jogsértések elkerüléséhez.

A „*Helyi önkormányzati rendeletalkotás és jogalkalmazás az Alkotmánybíróság és az Európai Bíróság döntéseinek tükrében*” című kötet szerzői a magyar önkormányzati rendszer és az Európai Unió joganyagának kiváló ismerői:

Dr. Gyergyák Ferenc főtanácsadó (Magyar Köztársaság Alkotmánybírósága)

Dr. Orova Márta főosztályvezető-helyettes (ÖTM, Közigazgatási Hivatali, Jegyzői és Hatósági Főosztály)

Sárközyné dr. Szabó Piroska, jegyző

Dr. Zöld-Nagy Viktória közigazgatási jogász (ÖTM, Közigazgatási Hivatali, Jegyzői és Hatósági Főosztály)

A **Magyar Hivatalos Közlönykiadó** a „*Helyi önkormányzati rendeletalkotás és jogalkalmazás az Alkotmánybíróság és az Európai Bíróság döntéseinek tükrében*” című kiadványt ajánlja az ország valamennyi jegyzőjének, körjegyzőjének, főjegyzőjének, a polgármestereknek, megyei közgyűlési elnököknek, a képviselő-testületek tagjainak, valamint a helyi jogalkotás előkészítésében részt vevő hivatali munkatársaknak.

A 384 oldalterjedelmű kiadvány ára: **3948 Ft** áfával

Példányonként megvásárolható a Közlönykiadó Jogi Könyvesboltjában (1085 Budapest, Somogyi B. u. 6. Tel./fax: 318-8411), valamint a Budapest VII., Rákóczi út 30. (bejárat a Dohány u. és Nyár u. sarkán) szám alatti Közlöny Centrumban (tel.: 321-5971, fax: 321-5275, e-mail: kozlonycentrum@mhk.hu), illetve megrendelhető a kiadó ügyfélszolgálatán (fax: 318-6668, 338-4746, e-mail: kozlonybolt@mhk.hu) vagy a www.mhk.hu/kozlonybolt internetcímen.

MEGRENDELŐLAP

Megrendelem a „**Helyi önkormányzati rendeletalkotás és jogalkalmazás az Alkotmánybíróság és az Európai Bíróság döntéseinek tükrében**” című kiadványt (ára: **3948 Ft** + postaköltség), ... példányban, és kérem juttassák el az alábbi címre:

A megrendelő (cég) neve: .....

Címe (város, irányítószám): .....

Utca, házszám: .....

Ügyintéző neve, telefonszáma: .....

A megrendelő (cég) bankszámlaszáma: .....

A megrendelt példányok ellenértékét a postaköltséggel együtt, a szállítást követő számla kézhezvétele után, 8 napon belül a Magyar Hivatalos Közlönykiadónak a számlán feltüntetett pénzforgalmi jelzőszámára átutalom.

Keltezés: .....

.....
cégszerű aláírás

5 érvünk van:

hivatalos és hiteles
jogszabályszevegek

hasznos kiegészítők
(pl. iratmintatár)

folyamatosan
aktualizált
kommentárok

megújult, gyors
keresőprogram

online frissítés
naponta

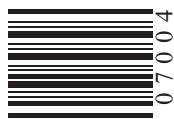
+1 klubtagság

Előfizetésével Ön jogosult lesz a Közlöny Klub névre szóló prémium kártyájára, amellyel nem csak a Magyar Hivatalos Közlönykiadó boltjaiban részesül azonnali árkedvezményben, hanem az Euro Discount Club partnercégeinél is országszerte.

Éves előfizetési díj:
72 000 Ft + áfa
diákkezdmény: 50%

i www.mhk.hu
06 (80) 200-723

Szerkeszti a Nemzeti Hírközlési Hatóság, a szerkesztőbizottság közreműködésével.
A szerkesztőbizottság elnöke: Spakievics Sándor.
A szerkesztésért felelős: Kalmár Béla, 1015 Budapest, Ostrom u. 23–25. Telefon: 457-7283.
E-mail: hirkozlesi.ertesito@nhh.hu
Kiadja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó. Felelős kiadó: dr. Kodala László elnök-vezérigazgató.
Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6. Telefon: 266-9290, www.mkh.hu.

Előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadó ügyfélszolgálatán (fax: 318-6668, 338-4746, e-mail: kozlonybolt@mhk.hu) vagy a www.mhk.hu/kozlonybolt internetcímen, Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., 1394 Budapest, 62. Pf. 357.

Előfizetésben terjeszti a Magyar Hivatalos Közlönykiadó a FÁMA Rt. közreműködésével. Telefon/fax: 266-6567.

Információ: tel./fax: 317-9999, 266-9290/245, 357 mellék.

Példányonként megvásárolható a Budapest VII., Rákóczi út 30. (bejárat a Dohány u. és Nyár u. sarkán) szám alatti Közlöny Centrumban (tel.: 321-5971, fax: 321-5275, e-mail: kozlonycentrum@mhk.hu).

2007. évi előfizetési díj: 6552 Ft áfával. Egy példány ára: 567 Ft áfával.

A kiadó az előfizetési díj év közbeni emelésének jogát fenntartja.

HU ISSN 1587-9453

07.1398 – Nyomta a Magyar Hivatalos Közlönykiadó Lajosmizsei Nyomdája. Felelős vezető: Burján Norbert igazgató.

